

USTAŠKO-DOMOBRAŃSKI I
TALIJANSKI DOKUMENTI

BR. 101

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 1 SRPNJA 1943 GOD. O POKRETU DVANAESTE DIVIZIJE NOV I PO HRVATSKE IZ BILO GORE U PRAVCU KALNIKA, PRIKUPLJANJU SEDAMNAESTE NO BRIGADE U PODRUČJU PAKRACA I BORBAMA SJEVEROZAPADNO OD GOSPIĆA¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 182

(po podatcima primljenim 1. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagreba: Noću 29/30. VI. odbijen je bez vlastitih gubitaka manji vatreni prepad na promatračku postaju kod Vile Weis (1 km južno od Šestina). Napadači kojih je bilo navodno 8—10 protjerani su.

Podr. Zagorja: 28. VI. u s. Paka (4 km j. od Novog Marofa) ustaška sat iz Marije Bistrice vodila je borbu sa partizanima² koji su 28. VI. između Madžareva i Japačeg Polja (3 i 4 km j.z. od Novog Marofa) napali vlak (Dnevno izvješće br. 180). Partizani su protjerani u smjeru s. Visoko (8 km i. od Novog Marofa).

29/30. VI. partizani³ su prekinuli b.b. spoj između Varaždina i Varaždinskih Toplica te Varaždina i Ludbrega. Ugroženo je mjesto i oruž. postaja Varaždinske Toplice. Iz Varaždina je upućeno pojačanje.

U s. Ljubeščica (3 km s.izt. od Novog Marofa) nalazi se navodno skupina od oko 400—500 partizana.⁴

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 30/1, k. 24.

² i ³ Dijelovi kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 94.

⁴ Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 94.

- Podr. Kalnika:* 29. VI. odpočelo je dvodnevno čišćenje⁵ područja: Koprivnica — Rasinja (10 km z. od Koprivnice) — Glogovnica Potok (19 km z.j.z. od Koprivnice) — južni ogranci Kalnika — r. Lonja do u visinu Sv. Ivan Zeline (27 km s. izt. od Zagreba) — želj. pruga: Vrbovec (18 km j.z. od Križevaca) — Križevci — Koprivnica. Istog dana naše čete su bez neprijateljskog otpora dostigle crtu: Apatovac — Koprivnička Rijeka (14 km s. do 12 km s.izt. od Križevaca).
- Podr. Ludbrega:* 27. VI. partizani⁰ su spalili pismohranu oruž. postaje u s. Hrženica (6 km s.z. od Ludbrega) i Dismohranu občine Martijanec (6 km z.s.z. od Ludbrega).
- Podr. Koprivnice:* Noću 28/29. VI. partizani su napali želj. stražu u Virju⁷ (16 km j.izt. od Koprivnice). Od straže ' jačine 13 momaka 11 je zarobljeno.
- Podr. Bilo Gore:* Razviđanjem 30. VI. utvrđen je pokret partizanske skupine jačine navodno oko 1500 ljudi⁸ sa područja s. Šibenik preko s. Čađavac (15 i 21 km z. od Virovitice) i odavde dalje na sjever u s. Bedenička i Ribnjačka (21 i 22 km z.s.z. od Virovitice). Ovdje se vjerojatno radi o XII. i XVIII. part. brigadi⁹ koja se je noću 27/28. VI. između Dulaveca i Bastaia (17 i 9 km s.izt. od Daruvara) prebacila iz Papuka u Bilo Goru. Druga jedna skupina jačine oko 300 partizana iz Trojstva (7 km s.izt. od Bjelovara) došla je također u s. Ribnjačka. Noću 29/30. VI. manja part. skupina izvršila je vatreni prepad na Podravski Novi Grad (13 km j.izt. od Koprivnice).
- Podr. Moslavine:* Razviđanjem kao i izkazima pučanstva utvrđeno je prikupljanje partizana u Moslavačkoj Pl.
- Podr. Pakraca:* Prema izkazu pouzdanika na području j.izt. od Pakraca zapaženo je prikupljanje jačih partizanskih snaga,¹⁰ naročito u s. Bobare (11 km j.i. izt. od Pakraca).

⁵ O ovoj akciji vidi dok. br. 102 104 i 109.

⁰ Dijelovi Kalničkog NOP odreda.

⁷ Napad na ovo uporište izvršili su dijelovi Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 86, 106 i tom V, knj. 18, izvještaj Štaba Dvanaeste divizije od 2 kolovoza 1943 god. Štabu Drugog korpusa NOV i PO Hrvatske.

⁸ i ' Vidi dok. br. 9, 75, 84, 94 i 96.

¹⁰ Jedinice Sedamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 10, 13 i 19.

Podr. Podr. Slatine 30. VI. sjeverno od s. Kozice (3 km. j. izt. od Podravske Slatine) zapažena je skupina od oko 100 partizana u pokretu preko s. G. Viljevo (7 km izt. od Podr. Slatine) prema s. Čađavica (13 km s.izt. od Podr. Slatine).

Podr. Osijeka: Noću 29/30. VI. iz s. Broćanci (20 km z. od Osijeka) partizani su odveli 25 mladića.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Like: U borbama¹¹ 27/28. VI. na području visa Krčmar (774 = 7 km s.z. od Gospića) dielovima obkoljene III. part. brigade uspjelo se probiti u smjeru Vel. Žitnik — Mušaluk (6 km s.s.z. i 7 km s.s.izt. od Gospića). U toku 28. VI. odstupajući neprijatelj je opetovano tučen topničtvom i zrakoplovstvom te je izgleda podpuno raztrojen. Vlastiti gubitci: 3 mrtva, 17 ranjenih (među njima 1 častnik) i 1 nestao. Do sada poznati neprijateljski gubitci¹² iznose: 64 mrtva (prebrojano). Plien: 1 strojica i mnogo streljiva.

U ovim borbama učestvovala je I. udarna i III. partizanska brigada.¹³

U G. Pazarištu (11 km s.z. od Gospića) uzpostavljena je naša oružnička postaja.

Podr. Gline: 30. VI. kod Oštre Glave (3 km j. od Gline) partizani su napali 1 naš vod. Vod se bez gubitaka povukao u Glinu.

Zrakoplovstvo: 30. VI. zrakoplovstvo je vršilo bojne zadatke i opskrbu posade Sinj streljivom, dok opskrba posade Gospić zbog slabog vremena nije vršena.

Osobitosti: II. dom. zbor primio je izvješće od 1 pozdane osobe da je navodno noću 29/30. VI. kod s. Kokočak (21 km j. izt. od Podr. Slatine) sa 2 engleska

¹¹ O ovim borbama vidi dok. br. 6, 12, 40, 100, 104, 112 i tom V, knj. 16, dok. br. 101.

¹² O gubicima vidi dok. br. 6, 7, 12, 40 i 100.

¹³ Snage koje su učestvovala u tim borbama bile su: Prva NOU brigada (bez jednog bataljona), Treća NOU brigada, inženjerska četa Šeste divizije, dva teška minobacača, jedan protivkolski top 37 mm, jedan protivkolski mitraljez 13 mm, jedan brdski top 75 mm i jedan poljski top 75 mm. Vidi dok. br. 6, 12 i 100.

zrakoplova pušteno navodno preko 100 padobranaca¹⁴
koji se zadržavaju na području 10 km j.z. od Orahovice
gdje im narod donosi hranu.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

(M.P.)¹⁵

BR. 102

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG
ZBORA OD 1 SRPNJA 1943 GOD. O ZAVRŠETKU AKCIJE
»ZAGORJE« NA KALNIKU¹

ZAPOVJEDNIŠTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA

Op. Br. 2055/Tajno
U Sisku, dne 1. srpnja 1943

»Veoma žurno«

Predmet: Dnevno izvješće za
1. srpanj 1943. god. do 18 sati

Tajno!

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA (Operativni odjel)
GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA (Izvještajni odjel)

Savezno zapovjedi Op. Br. 3219/Tajno od 9. VIII. 1942.
dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1:100.000)

1. — A — Kratka ocjena situacije:

Bez osobitih promjena.

1. — B — Djelatnost podređenih četa i pojedinosti o ne-
prijatelju

Operativno područje grada Zagreba:

30. VI. poslije podne odbijen je partizanski napadaj na
posadu Varaždinske Toplice.²

¹⁴ Podatak netačan.

" Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer
domobranstva — Operativni odjel.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 1/1—37, k. 25.

² Napad na ovo uporište vjerovatno izvršili dijelovi Kalničkog
NOP odreda. Vidi dok. br. 94.

30. VI. u 22.30 sati poslana je kao pojačanje posade Varaždinske Toplice jedna sat domobranske središnje škole iz Varaždina.

Tokom noći izveli su partizani nekoliko manjih prepada, a od 04.00 do 05.00 sati 1. VII. jaki napadaj koji je odbijen. Gubitci: 3 domobrana teško ranjena.

Nakon borbe partizani³ su se povukli dielom u Sudovec (13 j.j.z. od Varaždinskih Toplica) i dielom u Svibovec (4 izt. od Varaždinskih Toplica).

Operativno područje 1. pješačke divizije:

1) Prema izvješću zapovjednika 1. pješačke divizije 30. VI. postignut je dnevni cilj u produženju podhvata »Zagorje«.⁴ XI. ustaška bojna izvršila je tog dana prepad na štab Kalničkog partizanskog odreda u području sela Kalnika. Ljudstvo uspjelo pobjeći, dok je pismohrana sa nekoliko pušaka i samokresa zarobljena.

1.VII. završen je podhvat — produženje podhvata »Zagorje«. Kod Sudovca desna kolona ipiala je oštru borbu sa partizanima³ (koji su se povlačili od Varaždinskih Toplica) zbog prepada na naša dva samovoza. Gubitci vlastiti: 3 domobrana ranjena i 21 zarobljen, partizanski: 3 mrtva i 2 zarobljena. Samovozi spašeni.

2.) Prema izvješću zapovjednika 1. pješačke divizije u s. Sandrovac (14 izt. od Bjelovara) nalazi se jedan partizanska skupina od 600 partizana⁰ (provjerava se).

Operativno područje V. gorskog zdruga:

1. VII. razvidanje dielova V. gorskog zdruga,"— bez događaja.

1. — C — Vlastite namjere:

Nema.

2. — Pokretanje i premještaj vlastitih četa:

Obkoparska sat I. gorske divizije upućena iz Siska za Dugo Selo 1. VII., a iz Dugog Sela bit će 3. VII. upućena za Daruvar.

3. — Osobiti događaji i mjere izvan borbene djelatnosti četa:

Nije bilo.

PO NALOGU ZAPOVJEDNIKA
ZASTUPA GLAVARA
bojnik (Steger)

P 2/VII D Steger

³ Dijelovi Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 94.

* O ovoj akciji vidi dok. br. 101, 104 i 109.

^c Kalničkim NOP odredom. Vidi dok. br. 94.

« Vidi dok. br. 9, 75, 84, 94, 96 i 101.

**IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 1 SRPNJA 1943 GOD. O REZULTATU
BORBE U ZONI KRČMAR — BOGDANIĆ I PRISUTNOSTI
SNAGA OSME DIVIZIJE NOV I PO HRVATSKE U ZONI
CEROVNIKA¹**

Telegram

Dan
i
čas

otpreme:
1 srpanj
20.20
prijema:
1 srpanj
23.20

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA

KOMANDI 2. ARMIJE — Oper, odjelj.
i radi znanja:

KOMANDI XI I XVIII ARMIJ. KORPUSA

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 10811

Stiglo 2 srpnja 43—XXI

Br. 7846/op.

NOVOSTI U 18 ČASOVA 1 SRPNJA 43—XXI

Aktivnost ustanika: nema ništa važno
da se javi.

Prep.

1 Ekselenciji

Divizija »Re«: Na sektoru Krivi Put
— Vratnik — Žuta Lokva nema

1 Nač. štaba

1 Pomoć. nač. štaba

šta da se javi. Sektor Gospić: Danas

2 Operativ, odjelj.

1 o.m. u toku je patrolno izviđanje iz
zone Pazarište prema Bužimu (XP —

1 Odjeljenju za teleko-
munikacije

FN). Za sutra, 2 srpnja, predviđeno je
potrebno izviđanje prema Kosinju

1 Infor. odjelj.

1 Kr. karab.

(XR—FV). U šumama zone Krčmar (XT—FN) — Bogdanić

(XV—FL) nađeno je 107 leševa partizana ubijenih u prošlim
borbama.² Za sutra, 2 o.m., zatražena je vazдушna intervencija

na razne ciljeve. Dat je pristanak na traženje.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² O gubicima vidi dok. br. 6, 7, 12, 27, 40, 100, 101, 104, 109 i 112.

Divizija »Macerata«: Jučer 30 o.m. u 22 časa vršena je u cilju ometanja, živa akcija automatskim oružjem protiv odbranbenog pojasa Delnica. Nema gubitaka. A noću uoči 1 o.m., u cilju ometanja, bez posljedica, protiv garnizona Josipdol. Juče, 30 o.m.; za vrijeme čišćenja izvršenog južno od Josipdola, utvrđeno je da su jake otporne partizanske formacije razmještene u visini Cerovnika da bi zakrčile put iz Josipdola u zonu Jezerane (XH—AD) i u zonu Plaški. Mnogo odbranbenih uređaja daje -neprekidnost i dubinu odbrani, koja je povjerena jakim dijelovima četiri brigade³ sa mnogo automatskog oružja i minobacača. Ukupan pregled gubitaka: talijanskih: 5 mrtvih i 20 ranjenih, uračunavši 2 oficira; hrvatskih i ustaških: 9 mrtvih i 20 ranjenih; kod četnika nema gubitaka. Kod partizana utvrđeno 20 mrtvih.

XIV obalska brigada: Karlobag: ništa novo.

Ostali sektori: normalna aktivnost patrola i zasjeda.

Vazдушna aktivnost: Jučer, 30 o.m., data je pomoć odredima »Macerata« prilikom čišćenja zone Cerovnik; bombardovano je Kučinići — Cerovnik (XV—AL) — kot. 426, Mateškovići — Munjava — Rožići (XT—AL) Kocelj (XR—AL).

Sektor Gospić: Bombardovana je široka Kula i mitraljirane su grupe ustanika kod Cukovca (MH—FP) i komora na putu Perušić — Lički Osik. Drugi zadaci bili su onemogućeni nepovoljnim atmosferskim prilikama.

Naknadno će se javiti o zadacima određenim za danas 1 o.m.

GENERAL USUERO

³ Odnosi se na snage Osme divizije Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske. Vidi tom V, knj. 16, dok. br. 104.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 2 SRPNJA 1943 GOD. O ZAVRŠETKU USTAŠKO-DOMOBRA NSKE AKCIJE »ZAGORJE« NA KALNIKU, POJAVI DIJELOVA DVANAESTE DIVIZIJE NOV I PO HRVATSKE KOD GAREŠNICE I GRUBIŠNOG POLJA I NASTAVKU AKCIJE NA PODRUČJU GOSPIĆ — PAZARIŠTE¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 183

(po podacima primljenim 2. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorja: 30. VI. poslie podne i u toku noći 30. VI./1. VII. odbijeno je nekoliko partizanskih prepada i jedan jači napadaj na posadu Varaždinskih Toplica.² Tri domobrana su ranjena. Iz Varaždina je upućeno pojačanje. Partizani su se povukli dielom u s. Sudovec (13 km j.j. z. od Varaždinskih Toplica) a dielom u s. Svibovec (4 km izt. od Varaždinskih Toplica).

Podr. Kalnika: U nastavku podhvata na južnom dielu Kalnika³ naše čete dostigle su 30. VI. određene dnevne ciljeve. Na području s. Kalnik (12 km s.z. od Križevaca) XI. ustaška bojna izvršila je prepad na stožer Kalničkog partizanskog odreda. Ljudstvu stožera je uspjelo pobjeći, dok je pismohrana sa nekoliko pušaka i samokresa zaplijenjena.

1. VII. podhvata je završen. Toga dana kod s. Sudovec naša desna kolona imala je borbu sa partizanima⁴ koji su se povlačili od Varaždinskih Toplica. Prigodom prepada na naša 2 samovoza ranjena su 3 domobrana, a 21 je zarobljen, dok partizanski gubiteci iznose: 3 mrtva i 2 zarobljena. Samovozi su spašeni.

¹ Dokumentat. umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 1/1—1, k. 25.

² Napade vršili dijelovi Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 94, 101, 102 i 109.

³ O ovoj akciji vidi dok. br. 94, 101, 102 i 109.

⁴ Dijelovima Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 94 i 109.

Podr. Vel. Gorice: Prema izvješću Glavnog zapovjedništva oružništva noću 1/2. VII. kod želj. postaje Turopolje (9 km j.izt. od Vel. Gorice) partizani⁵ su sa 2 mine oštetili želj. prugu. Iste noći u s. Turopolje partizani⁰ koji su navodno došli iz šume iztočno od s. Rakitovec (1 km s. od Turopolja) zarobili su bez borbe 7. sat. 2. p.p. koja je čuvala pilanu i ovu zapalili. Bližih podataka još nema.

Podr. Siska: 30. VI. zapažena je skupina od oko 200 partizana⁷ u pokretu od s. Okoli (16 km s.izt. od Siska) u smjeru šume Žutica (16 km s.s.izt. od Siska). U s. G. Stružec (14 km s.izt. od Siska) viđena je skupina od oko 100 partizana.⁸

Podr. Kutine: 30. VI. 4 km z. od Kutine, partizanska zaseda zarobila je 3 domobrana sa kolima sa sienom.

Podr. Daruvara: 30. VI. kod s. Dišnik (6 km s.z. od Garešnice) naišla je naša bojna na jaku part. skupinu⁹ (navodno 1.000 ljudi sa 2 topa) te se nakon duže borbe povukla u Garešnicu. 2 domobrana su ranjena, dok neprijateljski gubitci nisu poznati.

Noću 1/2.VII. partizani su izvršili manje vatrene prepade na naše postave oko Pakraca i Daruvara.

Iste noći odbijen je manji part. napadaj na posadu Grubišnog Polja. 1 častnik i 1 domobran su ranjeni.

B.b. spojevi između Daruvara i Pakraca te između Vel. Zdenaca (12 km s.z. od Daruvara) i Grubišnog Polja su prekinuti.

Na području sjeverno i sjeverozapadno od Gojila (5 km s. od Banove Jaruge) nalaze se jače partizanske skupine. Zbog prietećih pišama koja su partizani uputili radnicima petrolejskog društva u Gojilu od 500 radnika 200 radnika 1. VII nije došlo na posao.

⁵ i * Treća četa Drugog diverzantskog bataljona Hrvatske. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 100.

⁷ i * Dijelovi Moslavačkog NOP odreda. Vidi dok. br. 56.

* Vjerovatno Šesnaesta NO brigada.

Podr. Bilo Gore: Noću 30. VI./I. VII. prigodom podhvata jedne njemačke bojne u smjeru s. Zrinska (10 km s. od Grubišnog Polja) naišli su dijelovi te boine u sjevernom dielu s. Zrinska na vrlo jak neprijateljski otpor.¹⁰ Poslije žestoke borbe uspjelo se je obkoljenom dielu bojne probiti. Njemački gubitci iznose: 9 mrtvih, 28 ranjenih (među njima zapovjednik bojne) i 3 nestala, a partizanski: 73 mrtva (prebrojano) i 18 ranjenih a vjerojatno i mnogo više.

1. VII. razviđanjem iz Grubišnog Polja utvrđene su jake part. snage¹¹ u s. M. Peratovica (4 km s. izt. od Grubišnog Polja).

Po provjerenim podacima nalaze se sada u Bilo Gori — od Dapčevice ldo Ribnjačke (8 km izt. s. izt. i 20 km s.z. od Grubišnog Polja) najmanje 3—4 part. brigade.¹²

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Gor. Kotara: 1. VII. kod Delnica partizani su minom oštetili želj. prugu.¹³ Kvar je popravljen.

U toku je čišćenje područja oko Oštarija (6 km. j. izt. od Ogulina).

Podr. Like: 30. VI. uz obilnu suradnju zrakoplovstva nastavljen je podhvat na području: Gospić — Pazarište (17 km s.z. od Gospića) — Kosinj (20 km s.z. od Gospića).¹⁴

Noć 30. VI./I. VII. protekla je u miru.

Partizani su u borbama od 25. do 29. VI. imali velike gubitke.¹⁵ Sa jednom part. brigadom vode se pregovori radi predaje.¹⁶

¹⁰ Otpor pružili vjerovatno dijelovi Dvanaeste divizije NOV i PO Hrvatske.

¹¹ Dijelovi Dvanaeste divizije NOV i PO Hrvatske.

¹² Dvanaesta divizija sa Dvanaestom NOU brigadom i omladinskom brigadom »Joža Vlahović« i Osamnaesta NO brigada. Vidi dok. br. 9, 35 i 96.

¹³ Prugu oštetili dijelovi Drugog NOP odreda Grupe primorsko-goranskih NOP odreda. Vidi dok. br. 41.

¹⁴ O ovoj akciji vidi dok. br. 6, 12, 40, 100, 101, 103, 109, 112 i tom V, knj. 16, dok. br. 101.

¹⁵ O ovim borbama, kao i o gubicima, vidi dok. br. 6, 7, 101, 102, 104 i tom V, knj. 16, dok. br. 101.

¹⁶ Netačno. Za vrijeme Narodnooslobodilačke borbe nije poznat nijedan slučaj da je neka brigada ili veća jedinica vodila pregovore o predaji ili se predala neprijatelju.

Podr. Drniša: 30. VI. vršeno je manje čišćenje na području Drniša.
Podr. Sinja: 30. VI. i 1. VII. vršeno je manje čišćenje na području Sinja.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

(M.P.)¹⁷

BR. 105

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGE PJEŠAČKE DIVIZIJE OD 3 SRPNJA 1943 GOD. O POJAVI JEDINICA NOV I PO U REJONU B. DUBICE I U BANJI¹

IZVJEŠĆE BR. 184

o događajima u toku 3. VII. 1943.

a. — Nema. J u t a r n j e .
b. — Noć je protekla mirno.
c. d.—e. Prema večernjem izvješću,
f, g, h. — Nema.

V e č e r n j e .

a. — Prema izvješću oružnika u područje Sovjak (20 km j.z. od B. Dubice) stiglo je oko 2000 partizana s namjerom da spriječavaju ubiranje plodina.

Povjerljiva osoba izvješćuje da partizani danas na večer namjeravaju porušiti željezničku prugu od Majura do Sunje, te pozivaju seljake iz Majura, Stubljana, Graboštana, kao i G. i D. Hrac.tovca na suradnju.

II. bojna II. G.Z. javlja: Po izvješću Huske² V. kordunaška brigada nalazi se u Klokoću, VIII. krajiška u Bojni i IV. banijska brigada u Zirovcu i u okolici.

¹⁷ Okrugli pečat; Nezavisna država Hrvatska. Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 4/1—22, k. 25.

² Huška JvuljKovic

Partizani mobiliziraju sve muškarce do 60 godina. Za unovačene ima dosta oružja na raspolaganju. Navodno se ponovno pripremaju za jedan veći napad na V. Kladušu.

12. p.p.: Kotarski predstojnik iz B. Novog javlja, da se tri partizanske brigade u jačini oko 3500 ljudi nalaze u selima D. i G. Rakani, V. i M. Rujiški s namjerom da ruše željezničku prugu B. Novi — Krupa.

b. — I. bojna 12. p.p.: Izobrazba, II. i III. bojna: Razviđanje bez dodira sa neprijateljem.

11. p.p. — Izobrazba i popuna.

Uporište Kladuša: Današnji razviđački diełovi vratili su se bez dodira sa neprijateljem.

Uporište Kostajnica: Izobrazba i izgradnja postava.

c, d. — Nepromienjeno.

e. — 11. jp.p.: Popuna i izobrazba,

12. p.p.: I. bojna razviđanje,

II. i III. bojna: Izobrazba.

Uporište V. Kladuša i Cetinograd — Razviđanje.

Uporište Kostajnica: Izobrazba i izgradnja postava.

f, g, h. — Nema.

(M.P.)³

5/VII D⁴

Za točnost:
Zamj. glavarara stožera
satnik (Kniha)
Kniha

* Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Zapovjedništvo 2. pješaačke divizije.

* Datum i paraf generala Dragojlova, načelnika Operativnog odjeljenja Glavnog stožera domobranstva. Ovaj paraf nalazi se i na ostalim ustaško-domobranskim dokumentima objavljenim u ovoj knjizi. Redakcija ga više neće objašnjavati.

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG
ZBORA OD 3 SRPNJA 1943 GOD. O POKRETIMA JEDINICA
NOV I PO HRVATSKE NA PODRUČJU GLINE I ČAZME
I O ZAVRŠETKU USTAŠKO-DOMOBRANSKE AKCIJE
»CIRYLL«¹**

ZAPOVJEDNICTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA

Op. Br. 2084/Tajno
U Sisku, dne 3. srpnja 1943   »VEOMA ŽURNO«

Predmet: Dnevno izvješće za   T A. JNO !
3. srpanj 1943. g. do 18 sati   !

- 1.) GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni od.)
- 2.) GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Izvještajni od.)

Savezno zapovjedi Op. Br. 3219/Tajno od 9. VIII. 1942.,
dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1:100.000)

1. — A — Kratka ocjena situacije:

Prema izvješću stanovništva u pokretu je IV.² (V?) Ba-
nijska partizanska brigada od Klasnića prema Luščanima
(13 j.-IO i. od Gline). Ova obavijest provjerava se.

**1. — B — Djelatnost podređenih četa i pojedinost o ne-
prijatelju**

Operativno područje grada Zagreba:

3. VII. oko 01.00 sati spalili su partizani u s. Sela (6 z.s.z.
od Siska) občinu i kuću nabavljačke zadruge. Obhodnja I. ju-
rišne bojne iz Zažine oko 03.00 sata nije pronašla više partizane
u selu Sela.

Operativno područje 1. pješačke divizije:

1.) Prema izvješću zapovjednika 1. pješačke divizije dio
partizana³ iz Moslavine prebacio se preko Suhaje — Pobjenik

¹ Original pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 3/1—34, k. 25.

³ Odnosi se na Drugu NO brigadu Unske operativne grupe. Vidi
dok. br. 11, 15 i 100.

" i ' Riječ je o Šesnaestoj NO brigadi. Vidi dok. br. 67,
162 i 173.

— Vrtlinska (2 1/2 4 1/2—7 j. od Čazme) u pravcu Novoselec — Križ (11 j.j. od Čazme). Jačina oko 1000 partizana⁴ sa 3 strojnice, 15 strojopuškaka, 26. VI. je posljednja skupina oko 200 partizana⁵ kroz ova mjesta prošla pod zapovjedništvom Vjekoslava Janića zvanog »Capo«. (Ova obavijest dobivena je od Velike Župe Bilogora — Bjelovar — Ustaškog stožera.)

2./2. VII. svi dielovi trupa u podhvat »Ciryll«⁶ dostigli su svoj dnevni cilj i na 2. VII. podhvat je završen bez dodira sa neprijateljem.

3.) Savezno izvješću od 2. VII. toč. 2 na Virje napalo je 100 partizana.⁷ Partizani su pismohranu pošte i obćine spalili. U toku borbe 2 oružnika i 1 domobran su razoružani, 3 oružnika nestala. Partizani su se povukli u pravcu Babetok — Zdelice (9—7 j.z. od Virja).

Operativno područje V. gorskog zdruha:

3. VII. dielovi V. gorskog zdruha vršili su razviđanje:

1.) 1. vod 3/II./V. gorskog zdruha razviđao je pravcem: Pokupsko—Cvetnić Brdo (3 1/2 s.z. od Pokupskog). Kod Cvetnić Brda vod je napadnut od 40 komunista. Pomoću 1 sati vod se je povukao.

Gubitci: 1 domobran mrtav, 2 ranjena, 4 zarobljena, 1 strojopuška izgubljena.

Jedna partizanska skupina u pokretu je od Sestak Brda (5 1/2 s. od Pokupskog) prema Cvetnić Brdu. Razviđanje jedne sati Pokupsko — Sestak Brdo u toku je.

2.) 1. vod 3. sati III. bojne V. gorskog zdruha u toku razviđanja napadnut je kod s. Graberje (8 s.i. od Gline) od 150 komunista. Partizani su se povukli u šumu Biljeg (2 j.i. od Graberja). Šuma je obasuta topničkom vatrom oko 13.30 sati. 2. sat III. bojne V. gorskog zdruha danas poslije podne razviđa ovu šumu, Dojedinosti još nepoznate.

1. — C — Vlastite namjere:

Nema.

2. — Pokretanje i premještanje vlastitih četa:

1.) stožer 2. pješačke pukovnije, 14. i 15. sat 2. pješačke pukovnije prebačene su u Turopolje.

2.) 4 sat Zagrebačke ustaške posadne bojne privremeno prebačena u Bjelovar.

⁶ Odnosi se na Moslavački NOP odred.

⁰ Vidi dok. br. 109.

⁷ Napad na ovo uporište izvršili su dijelovi Dvanaeste NOU Brigade. Vidi dok. br. 86, 101 i tom V, knj. 18, izvještaj Štaba Dvanaeste divizije od 2 kolovoza 1943 god. Štabu Drugog korpusa NOV i PO Hrvatske.

3.) 1. sat Koturaške bojne iz Vrbovca prebačena je u Koprivnicu.

4.) Jedan ojačani vod II. topničkog sklopa iz Zagreba prebačen je u Vrbovec.

5.) 2. sat Koturaške bojne iz Koprivnice prebačena je u Ludbreg.

6.) 2. sat I. konjaničkog sklopa iz Ludbrega prebačena je u Varaždinske Toplice.

7.) Zbog osiguranja ceste Petrinja — Glina III. bojna V. gorskog zdruga podjeljena je kako sliedi:

— stožer III. bojne V. gorskog zdruga, stožerna sat, 2. i 3. sat i 1/2 4. sati u Goru.

— 1. sat i 1/4. sati u Prekupu i Kihalac.

8.) 3. VII. Prikupljaju se za podhvat »Ivan«⁸ po nalogu Grupe West sliedeće čete:

— Koturaška bojna sa 2 sati;

— XI. ustaška bojna sa pola bitnice I. topničkog sklopa;

— Bojna Jošić (1. sat I. jurišne bojne, 2 novačke sati i pola bitnice II. topničkog sklopa).

3. — Osobiti događaji i mjere izvan borbene djelat, četa:
Nije bilo.

PO NALOGU ZAPOVJEDNIKA
ZASTUPA GLAVARA
bojnik (Steger)
Šteger

P 4/VII D⁶

* O ovoj akciji vidi dok. br. 56, 109, 113, 115, 118, 122 i 124.

* Datum i parati generala Prpića, zapovjednika Glavnog stožera domobranstva, i generala Dragojlova načelnika Operativnog odjeljenja Glavnog stožera domobranstva. Ovi parafi nalaze se na većini ustaško-domobranskih dokumenata objavljenih u ovoj knjizi. Redakcija ih više neće objašnjavati.

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 3 SRPNJA 1943 GOD. O DISLO-
KACIJI ŠESTE DIVIZIJE NOV I PO HRVATSKE I NA-
STAVKU AKCIJE SJEVERNO OD KNINA¹

Telegram	Datum	otpreme:
	i	3. VII. 43—XXI
	čas	21.30
		prijema:
		4. VII. 43—XXI

OD KOMANDE VII ARMIJ. KORPUSA

0040

KOMANDI 2. ARMIJE — Operat. odjelj.

i radi znanja:

KOMANDAMA V i VI ARMIJ.
KORPUSA

Komanda 2 armije
Operativno odjeljenje

Br. 10964

Br. 8857/op.

Stiglo 4 srpnja 43—XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 3 SRPNJA 1943-XXI

Aktivnost ustanika: Javlja se o sljedećem razmještanju parti-
zanskih formacija sjeverno od Knina:² Komanda VI divizije sa
jednim bataljonom kod Otrića (RQ-DX), jednim bat. kod Golo-
glava (k. 1027) (SP-DT), jednim bat. kod D. Tiškovca (SP-DV),
drugih sedam bat. razmješteno je na Orlovici (SP-DR) kod
Krupe (OM-DT) i između Palanke (RQ-DR) i Zrmanje Vrela
(RO-DT). Ukupna snaga: oko 2000 naoružanih ljudi.

Sektor »Bergamo«: Bataljon bersaljera prilikom izviđanja u
zoni Botići (Šibenik (TI-BS) ubio je dva sumnjiva lica pri po-
kušaju bjekstva i zaplijenio jednu pušku.

Za odmazdu zbog sabotaže na željez. pruzi kod Perkovića
(SI—CD), o čemu izviješteno jučer 2 o.m., zapaljene su četiri
kuće sumnjivih elemenata.

Noću uoči 3 o.m. vatra, u cilju uznemiravanja, bez poslje-
dica, na naselje Sućurac (Split TR-BO), koja je bila učtkana
brzom reakcijom našeg garnizona.

Iste noći hrvatski garnizon u Matiću (TI-CO) odbio je dva
napada partizan, grupica koje su dolazile iz Dola (TN-CQ).
Hrvatski gubici: 1 mrtav; partizanski: 3 mrtva i 10 ranjenih.
Sektor »Žara«: U toku je akcija čišćenja na ostrvima, Dugi

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

³ O dislokaciji jedinica NOV-a u ovom sektoru. Vidi dok. br. 25,
40. 53 i 100.

OGGETTO

RESUMATO

Da Comando XVIII C.A.
At Comando 2^a Armata Operazioni
et, per conoscenza:
At C.de V et VI Arm

Data e ora

partenza 3.7.43 XXI.

21.30

arrivo 4.7.43 XXI

0040

COMANDO DELLA 2^a ARMATA

OPERAZIONI

10964

10964

10964

Nr. 8857/Op.

COMUNICAZIONE CHE 18 GENNAIO 1 LUGLIO 1943 XXI.

Attività ribelli:

- segnalata seguente dislocazione formazioni partigiane al nord Knin: comando 5^a div. con 1 btg. at Otrio (RQ-DX), 1 btg. at Gologlav (SP-DT), 1 at D. Tiakovec (SP-DV), altri 7 dislocati su Orlovica (SP-DR), Krupa (SQ-DT) et tra Manka (RQ-DR) et Zrnanje Vrelo (RO-DE): forza complessiva circa 2000 armati.

Settore "Beregano":

- Btg. bersaglieri ricognizione zona Botici (Sebenico TI-28) uccideva due sospetti tentativo fuga et catturava 1 fucile.
- Per ritorsione sabotaggio linee ferroviaria pressi Perkovic (SI-CD) di cui comunicato ieri 2 incendiate 4 abitanti: ai elementi sospetti.
- Notte sul 3 tipi disturbo senza conseguenze contro abitato Suosrac (Spalato TN-20) tacitati pronta reazione nostre presidio.
- Stessa notte presidio croato Matif (TI-CC) habet respinto due attacchi nuclei partigiani provenienti Dol (TN-OQ): perdite croate 1 morto; partigiane 3 morti et 10 feriti.

Settore "Sara":

- in corso azione rastrellamento isole Lunga, Esc, Bava et Setrunj: reparto granatieri tra Luka (Dugi Otok XI-DE) et Sava (Sara SR-DL) habet respinto senza perdite attacco gruppo ribelli con ass. infliggen- do 2 morti et catturando alcune bombe at Lana et cartucce.
- Per ritorsione attacco at reparto granatieri zona Stubica (Sirje OL-CC) di cui comunicato ieri 2, fucilate 4 favoreggiatori ribelli.
- Perlestrazione zona Sankovic (Sebenico M-CQ) fermati 7 sospetti; altro 7 catturati zona Dabeljak (Sirje OL-OS).
- Prosegue azione nord Knin di cui comunicati giorno 1 et 2: ieri 2 formazioni M.V.A.C. Popovic sorprendeva pressi Plavno (Knin SL-SH-DR) accompagnamento partigiano disperdendo battaglione ribelle cui causava 12 morti e catturando materiale vario.
- Colonna bersaglieri in appoggio movimento formazioni M.V.A.C. verso nord habet occupato dopo breve combattimento M. Kita (SI-SL-DR).
- Formazione M.V.A.C. dopo occupata q. Sti (SI-DT) habet attaccato at Crni Vrh (SL-DE) retroguardie ribelli ripieganti su Carigrad (SI-DE). Azione prosegue.

Attività aerea:

- ricognizione armata zona nord Knin et ripetibile Zrnanje fino at Velika Kopina (Knin RO-EH) dove rilevato molto bestiame et uomini in-

..//..

Otok, Iž, Rava i Sestrunj. Jedinica grenadira između Luke (Dugi Otok XI-DE) i Savara (Zadar ZR-DL) odbila je, bez gubitaka, napad grupe ustanika sa automat, oružjem, zadavši joj ove gubitke: 2 mrtva i zaplijenivši nekoliko ručnih bombi i metaka.

Za odmazdu zbog napada na jedinicu grenadira u zoni Stubica (Zirje OL-CO), o čemu izviješteno jučer 20 o.m., strijeljana su četiri pomagača ustanika.

Prilikom pretraživanja u zoni Sonković (Šibenik (QM-CQ) uhapšeno je sedam sumnjivih lica; još sedam lica je zarobljeno u zoni Debeljak (Zirje OL-CS).

Nastavlja se akcija sjeverno od Knina,³ o čemu izvještaji od 1 i 2 o.m. Jučer 2 o.m. formacija M.V.A.C.⁴ popa Đujića iznenada je napala u okolini Plavna (Knin SL-SN-DR) partizanski logor rasturivši ustanički bataljon, kojem je zadala gubitak od 12 mrtvih i zaplijenila razni materijal.

Kolona bersaljera dajući pomoć pokretu formacija M.V.A.C. prema sjeveru zauzela je nakon kratke borbe B. Kitu (k. 676) (SI-SL-DR).

Formacija M.V.A.C., nakon što je zauzela kotu 811 (SI-DT), napala je kod Crnog Vrh (SL-DT) ustaničke zaštitnice⁵ koje se povlače na Carigrad (k. 833) (SI-DT). Akcija se nastavlja.

Vazдушna aktivnost: Vršeno je borbeno izviđanje zone sjeverno od Knina i drumu od Zrmanje do Velike Popine (Knin RO-EH), gdje su uočeni stoka i ljudi na poljskim radovima. Obasipana je malim bombama zona Budimir (RO-DX), gdje je primijećen pokret ljudi u bjekstvu i nagomilan materijal posred naselja Virg^o i zone Gologlav (SN-DT) i Samarica (SP-DT).

Noću uoči 3 o.m. avion nepoznate narodnosti letio je nad teritorijom ovog Armij. korpusa dolazeći sa jugoistoka u pravcu sjeverozapada, a zatim obratnim pravcem.

Poluoblačno, more mirno.

GENERAL SPIGO 18000307

7 prep.

1 Ekselenciji

1 Pomoć. nač. štaba

2 Operativ, odjelj.

1 Infor. odjelj.

1 Kom. kr. karab.

1 Odjeljenju za telekomunikacije

³ O ovoj akciji vidi dok. br. 25, 40, 53, 100, 112, 115, 118, 122 i 126.

⁴ Milizia volontaria anticamunista.

⁵ Dijelovi Druge NOU brigade. Vidi dok. br. 25, 40, 53 i 100.

⁶ Nije nađeno na karti.

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 3 SRPNJA 1943 GOD. O AKCIJI TALI-
JANSKIH I ČETNIČKIH FORMACIJA NA PODRUČJU BROD
MORAVICE — ŠIMATOVO¹

Telegram	Dan i čas	otpreme: 3. VII. 43—XXI 21.40 č prijema: 3. VII. 43—XXI 23 č.
----------	-----------------	--

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE
i radi znanja:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJ. KORPUSA

Br. 8006/op.

Komanda 2 armije
Operativno odjeljenje

Br. 10961
Stiglo 4 srpnja 43—XXI

NOVOSTI u 18 ČASOVA 3 SRPNJA 43-**xxi**

Aktivnost ustanika: nema važnih vijesti.

Divizija »Re«: Noću uoči 3 o.m. protivnik je gađao vatrom iz automat, oružja, minobacača i jednog topa položaje u Žutoj Lokvi, bez posljedica.

Iz ostalih sektora nema šta da se javi.

Divizija »Macerata«: Jučer 2 o.m. jedinice LVIII bat. crnih košulja, uz sadejstvo četničkih formacija, preko B. Moravice — Sela — Sain (ZN-BL) stigle su do Simatova (ZN-BN) gdje je javljeno da se nalazi grupa od 150 partizana.² Nije nađen trag ustanika.

Jučer 2 o.m. poslije podne ustaška patrola je pri pokušaju da ukloni minu između Tounja (XV-AR) i G. Dubrava prouzrokovala njenu eksploziju. Dva mrtva i dva ranjena i mala šteta na željez. pruzi, koja je odmah opravljena.

XIV obalska brigada: Karlobag: situacija nepromijenjena.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

³ Dijelovi Drugog Primorsko-goranskog NOP odreda. Vidi dok. br. 41.

V grupacija gran. straže (G A F): Jučer 2 o.m. jedinice garnizona Gerovo izvršile su čišćenje u zoni brzaka Smrekarčice (VH-BQ). Ništa važno.

Vazдушna aktivnost: Jučer 2 o.m. mitraljirane su i obasipane malim bombama barake sjeverno od Drežnice.

Uočen je odbranbeni sistem između k. 683 (Ogulin ZV-AB) i k. 667 (Senj ZV-GZ); obasipana je malim bombama k. 683. Mitraljirana je okolina Ribnika (MH-FG) i zone Čitluk (LI-FG) i Divoselo (KI-FG); bombardovan je Vrebac (NK-NH-FI) i Perušić, gdje je pogođena kuća buknuła u plamenu.

GENERAL SCUERO 20000307

- 7 prep.
1 Ekselenciji
1 Pomoć. nač. štaba
2 Operativ, odjelj.
1 Infor.
1 Kom. kr. karab.
1 Odjeljenju za telekomunikacije

«*

BR. 109

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 4 SRPNJA 1943 GOD. O NAPADU DIJELOVA DVANAESTE NOU BRIGADE NA VIRJE I DIJELOVA SEDAMNAESTE NO BRIGADE NA VLAK KOD ŽELJEZNIČKE STANICE RAJIC I O NASTAVLJANJU AKCIJE, USTAŠKO-DOMOBRA NSKIH JEDINICA SJEVEROZAPADNO OD GOSPIĆA¹

' DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 185

(po podacima primljenim 4. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Pisarovine: 3. VII. prigodom razviđanja smjera Pokupsko — Cvetnić Brdo (16 i 12 km j.izt. od Pissarovine) skupina od 40 partizana napala je jedan naš vod. Vod se povukao u Pokup-

sko. 1 domobran je poginuo, 2 su ranjena, a 4 zarobljena. Izgubljena je jedna strojopuška.

Podr. Siska: Noću 2/3. VII. u s. Sela (5 km z.s.z. od Siska) partizani su zapalili obćinu i kuću nabavljačke zadruge.

Podr. Koprivnice: 2. VII. prigodom upada u s. Virje (16 km j.izt. od Koprivnice) (Dnevno izvješće br. 184) partizani" su zapalili pismohranu obćine i pošte. U toku borbe razoružana su 2 oružnika i 1 domobran, a 3 oružnika su nestala. •

Podr. Lonje: 2. VII. završeno je čišćenje područja: Globovnica Kanal — r. Česma — sjeverni rub s. Križ — Ivanić Grad — r. Lonja.³ Na neprijatelja se nije naišlo.

Podr. Čazme: Prema izvješću I. dom. zbora krajem prošlog mjeseca prebacila se je jača part. skupina⁴ (navodno oko 1.000 ljudi) iz Moslavine preko s. Suhaja i Vrtlinska (3 km j.izt! i 7 km j.j. izt od Čazme) u smjeru Križa.

Podr. Popovače: 3. VII. 3 km i.z. od Popovače partizani⁵ su iz zasjede napali oružničku obhodnju jačine 6 oružnika. 4 oružnika su ranjeni, razoružani, skinuti i pušteni, a 2 je uspjelo sa oružjem pobjeći.

Podr. Banove Jaruge: 3. VII. kod s. Kraljeva Velika (6 km j.z. od Banove Jaruge) došlo je do okršaja između jače partizanske skupine⁶ i jedne naše sati koja je osiguravala odkup stoke. 3 partizana su poginula, 1 je ranjen, a 2 zarobljena, dok vlastitih gubitaka nije bilo.

Podr. Pakraca: Prema izvješću 2 iz partizanskog zarobljeničtva pobjeglih domobrana, XVII. partizanska brigada nalazi se u s. Subocka i Kričke (7 i 11 km j.z. od Pakraca).

¹ Dijelovi Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 86, 101 i 106.

¹ O ovoj akciji vidi dok. br. 106.

¹ Riječ je vjerovatno o Moslavačkom NOP odred.

^c Dijelovi Moslavačkog NOP odreda. Vidi dok. br. 56.

• Dijelovi Sedamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 19.

- Podr. Okučana:* 1. VII. iztočno od želj. postaje Rajić (8 km s.z. od Okučana) naišao je vlak sa cisternama na minu i potom strojničkom vatrom napadnut.⁷ 24 vagona je izgorilo, a želj. prugę u dužini od 250 metara oštećena. U pomoć upućen oklopni vlak naišao je također na minu. 3 vagona su izkliznula.
- Podr. Podravine:* 3. VII. između želj. postaje Zdenci i Feričanci (16 i 10 km s.z. od Našica) naišao je radnički vlak na minu. Strojovođa je ranjen. Kod Moslavine (22 km s.izt. od Podr. Slatine) partizani su onesposobili prugu Slavonsko Podravske željeznice u dužini od 5.5 km. B.b. spoj Čačinci — Đurđenovac (20 i 7 km s.z. od Našica) je prekinut.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

- Podr. Ogulina:* 2. VII. između G. Dubrave i Tounja (na pruzi Karlovac — Ogulin) prigodom odklanjanja 1 mine sa želj. pruge poginula su 2 ustaše, a 2 su ranjena.
- Podr. Like:* Naš podhvat s.z. od Gospića se nastavlja.⁸
2. VII. kao i noću 2/3. VII. bila je samo slaba borbena djelatnost.
Noću 2/3. VII. nad područjem Gospić letio je 1 zrakoplov nepoznate narodnosti.
- Podr. Gline:* 3. VII. kod s. Gaberje (8 km s.izt. od Gline) oko 150 part. napalo je 1 naš vod. Partizani su protjerani.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

⁷ Napad izvršio Drugi bataljon Sedamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 19 i tom V, knj. 18, dok. br. 39.

" O ovoj akciji vidi dok. br. 6, 12, 40, 100, 101, 103, 104 i 112.

IZVJEŠTAJ OFICIRA ZA VEZU KOD STO ČETRNAESTE
NJEMAČKE LOVAČKE DIVIZIJE OD 4 SRPNJA 1943 GOD.
O NAPADU DIJELOVA UNSKE OPERATIVNE GRUPE NA
BLINJSKI KUT¹

ČASTNIK ZA VEZU
kod 114. njem. lov. divizije
Op. br. 1262/43.
4. srpnja 1943.

Predmet: Dnevno izvješće
za dan 4. VII. 1943.

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
Operativni odjel

Opće stanje:

Nqpromjenjeno.—

I.

Podhvati u toku:

Prema dojavi četnika stigla je u prostor Prijeboj (16 km. z. od Bihaća) VI. kraj. brigada bez I. bojne,² te I., II. i III. lička brigada.³

U noći 2./3. VII. odbijen napad od oko 1.000 partizana na Blinjski Kut⁴ (9 km. s.z. od Sunje). Za osiguranje pruge ubačeni oklopni vlak naletio na minu sa prednjim otvorenim kolima, oklopni vlak neoštećen. Izaslana izvidnica 114. oklopnog odjela povratila se bez dodira sa neprijateljem.

Kod Selišta (11 km. j.i. od Ključa) izvršili prepad oko 40 partizana na teretni samovoz sa 15 cestovnih radnika i 30 domobrana. Gubitci: 9 radnika i 4 domobrana mrtva, 3 ranjena i 2 nestala, 2 strojnice izgubljene.

Izvidnica u okolici Rudice (3 km. j. od Bos. Novog) napadnuta. 1 vlastiti poginuo.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 6/1—10, k. 25.

³ i ³ Podatak netačan.

⁴ Napad na ovo uporište izvršio Treći bataljon Druge NO brigade Unske operativne grupe. Vidi dok. br. 17, 39 i 100.

Kretanja:

Glavni dio II./721. lov. puk. u Banja Luku.

16. sat 721. lov. puk. u Bihać.

1. sat 114. oklopnog odjela i I. sklop 661. top. puk. iz Rudice — Blatna natrag u posade.

III.

Namjere:

Bojna izviđanja Kladuša — Cetingrad, Bihać, Bos. Petrovac.

Preostali dijelovi II./721. lov. puk. iz Banja Luke u Bos. Krupu radi smjenjivanja I./741. lov. puk.

Odlazak pohodnih jedinica za podhvat »Paula« iz Banja Luke.

ČASTNIK ZA VEZU
nadsatnik (Czeisberger)
Czeisberger

P 6/VII D

**IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 4 SRPNJA 1943 GOD. O ZAVR-
ŠETKU USTAŠKO-TALIJANSKE AKCIJE KOD OMIŠA, O
AKCIJI ČIŠĆENJA NA ZADARSKIM OSTRVIMA I O NA-
STAVKU AKCIJE SJEVERNO OD KNINA¹**

Telegram Datum otpreme 4. VII
i/ 20.20 č.
čas prijema: 4. VII
24 č.

**OD KOMANDE XVII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operat. odjelj.
i radi znanja:
KOMANDAMA V i VI ARMIJ. KORPUSA**

Br. 8907/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 11037
Stiglo 5 srpnja 43—XXI

IZVJEŠTAJ u 18 ČASOVA 4 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika: Ništa novo.

Sektor »Bergamo«: Jedinice 1. batalj. 26 pješ. puka i 3. bat. 93. pješ. puka i jedinice ustaša završile su akciju jugoistočno od Omiša, o čemu izvještaj od 1 o.m., i povratile se jučer 3 o.m. u to mjesto nakon što su pri povratku raščistile zonu između grebena i mora. Ukupni ishod akcija dana 30 pr.m., 2 i 3 o.m.: naši gubici: 1 ranjen[^] partizanski utvrđeni: 29 mrtvih ili strijeljanih, 12 ranjenih; zaplijenjene su 2 puške, municija, eksploziv i materijal za mine, zapaljene su 33 kuće i uništeno 11 lađa.

Dana 2 o.m. 89. bataljon cr. košulja raščistio je zonu između Unešića (Šibenik SN-CK) i Perkovića (SI-CD) našavši je napuštenu. Izvršene su rapresalije u blizini naselja zbog sabotaze na željez. pruzi, o čemu izvještaja od 2 o.m.

Partizanski gubici prilikom napada na hrvatski garnizon u Matiću (Šibenik TI-CO), o čemu izviješteno jučer 3 o.m., provjereni su i iznose 9 mrtvih i 16 ranjenih. Jučer 3 o.m. 89.

*• Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

bataljon er. košulja raščistio je zonu Baljci (TL-CQ) zarobivši i strijeljavši 7 osumnjičenih lica i zapalivši 8 kuća., gdje je nađen materijal za mine.

Sektor »Zara«: Nastavlja se akcija na zadarskim ostrvima. Noću uoči 2 o.m. prilikom pretraživanja na ostrvu Rava (Zadar ZV-DH) porušene su kuće jataka i uhapšeno je 15 sumnjivih lica. Mitraljirana je lađa koja je uspjela da zamakne. Nastavljene su represalije u mjestima Betina (Zirje OI-CO), Hramina, Murter (NM-CO) i Pirovac (ON-CO) zbog partizanskog napada na jedinicu grenadira u zöni Stubica (OL-CO), o čemu izvještaji od 2 i 3 o.m. Zapaljeno je 15 kuća i strijeljano 25 pomagača ustanika. Nastavlja se akcija sjeverno od Knina.² Jedinice 291. pješ. puka, nakon što su savladale otpor, stigle su do položaja između Palanke (Knin RQ-DR) i Prevjesa (RQ-DP), gdje je kolona za snabdijevanje odbila napad ustanika,³ koji su imali 2 mrtva.

Formacije M.V.A.C. nastavile su pokret prema Otriću (RQ-DX).

Vazдушna aktivnost: Borbeno izviđanje zone sjeverno od Knina radi pomaganja operacije koja je u toku. Obasipane su malim bombama i bombardovane zone Crni Vrh (Knin SL-DT), Bobija (SL-DT), Gologlav (SN-DT) gdje su uočeni položaji partizana kod Savića (SL-SN-DV).

Uočena su stada između Crnog Vrh i Bobije, čije su staze na sjevernim padinama jako tučene.

Noću uoči 4 o.m. nad teritorijom Arm. korpusa letio je avion nepoznate narodnosti. Intervenisala je protivavionska artiljerija u Šibeniku.

Vedro, more mirno.

GENERAL, SPIGO

7 *prep.*

- 1 Ekselenciji
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2. Operativ, odjelj.
- 1 Informat. „
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije
- 1. Kom. kr. karab.

¹ Vidi dok. br. 25, 40, 53, 100, 107, 112, 115, 118. 122 i 126.

* Snage Druge NOU brigade Šeste divizije. Vidi dok. br. 25, 40, 53 i 100.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 5 SRPNJA 1943 GOD. O POJAVI JEDINICA NOV I PO HRVATSKE OKO PAKRACA I GRUBIŠNOG POLJA I O AKCIJAMA TALIJANSKIH, USTAŠKIH I ČETNIČKIH JEDINICA U REJONU OGULINA, GOSPIĆA, KNINA I OMIŠA¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 186

(po podatcima primljenim 5. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Križevaca: Prema izvješću I. dom. zbora na području: s. M. Carevdar — Miličani — M. Branjska (8, 15 i 13 km s.izt. od Križevaca) nalazi se partizanska skupina² nepoznate jačine.

Podr. Kutine: 3. VII. između želj. postaje Kutina i Mösl. Popovača (16 km s.z. od Kutine) oštećena je želj. pruga.³ Kvar je popravljen.

Podr. Pakraca: Noću 3/4. VII. kod želj. postaje Kukunjevac (8 km z. od Pakraca) partizani su porušili želj. prugu⁴ u dužini od 400 metara. Popravak je u toku.

4. VII. jača part. skupina⁵ stigla je navodno u s. Antunovac (16 km z.s.z. od Pakraca). Nije izključeno da se radi o XVII. part. brigadi koja se je noću 3/4. VII. sa područja: Subocka — Kričke (7 i 11 km j.z. od Pakraca) preko Kukunjevca prebacila u s. Antunovac.

Prema izvješću 1. gor. div. na području: Gaj — Kukunjevac — Goveđe Polje (7—14 km z.s.z. od Pakraca) nalazi se XVII. i XXI. part. brigada.⁶ Kod XVII. part. brigade nalazi

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 4/1. k. 25.

* Dijelovi Dvanaeste divizije NOV i PO Hrvatske, koja je išla za Kalnik. Vidi dok. br. 9, 35 i 96.

³ Prugu vjerovatno oštetili dijelovi Moslavačkog NOP odreda. Vidi dok. br. 56.

⁴ Prugu porušili dijelovi Sedamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 10,⁵ 19 i 113.

⁵ Sedamnaesta NO brigada. Vidi dok. br. 19 i 113.

⁶ i ⁷ Na ovom području se nalazila samo Sedamnaesta NO brigada. Vidi dok. br. 10, 19 i 112.

se stožer 4. Slavonske divizije.⁷ — Mostovi na cesti kod s. Gaj ponovo su porušeni.

Sjeveroistočno i sjeverno od Grubišnog Polja nalazi se XII. i XVI. part. brigada, a na području: Cremušina — Zrinska (10—12 km s. od Grubišnog Polja) XVIII. part. brigada.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Gor. Kotara: 3. VII. naše i talijanske čete nastavile su čišćenje područja: Oštarije — Josipdol (6 i 9 km j.izt. od Ogulina).⁸ 20 partizana je poginulo.

Podr. Like: Naš podhvat na području s.z. od Gospića nastavlja se po osnovi.⁹ 3. VII. naše čete su zauzele Bužim (12 km s.z. od Gospića) gdje je uzpostavljena privremena oruž. postaja. Kod Brezovog Polja (7 km s.z. od Gospića) popravljen je most preko s. Otešice.

Podr. Knina: 2. VII. talijanske čete i četnici-talijanski suborci uz saradnju zrakoplovstva čistili su područje uzduž želj. pruge Knin — Zrmanja¹⁰ (16 km s.z. od Knina). Bližih podataka još nema.

Podr. Omiša: 3. VII. talijanske čete čistile su područje j.izt. od Omiša.¹¹ 27 partizana je poginulo, a 114 sumnjivih osoba je uhićeno.

ZA TOČNOST: (M.P.)¹² Glavar glavnog stožera
Pročelnik operat. odjela general (Prpić)
general (Dragojlov) Prpić v.r.
Dragojlov

⁸ O ovoj akciji vidi dok. br. 41 i 104.

⁹ O ovoj akciji vidi dok. br. 12, 40, 100, 101, 103, 104 i 109.

¹⁰ O ovoj akciji vidi dok. br. 25, 40, 53, 100, 107, 111, 115, 118, 122 i 126.

¹¹ Na ovom području je operisao Cetinski NOP odred. Vidi dok. br. 112.

¹² Okrugli pečat; Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 5 SRPNJA 1943 GOD. O POČETKU USTAŠKO-DOMO-
BRANSKE OFANZIVE NA PODRUČJU MOSLAVACKE
GORE¹**

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Daruvara	DAN : 5.7.43.	SAT I MINUT: 1940	BROJ: 104
PUTEM KRUGOVALNE POSTAJE ZAGREB 2	DAN: 5.7.43.	SAT I MINUT: 2305	BROJ: 590

S A D R Ž A J

ZA KOGA: *OPERATIVNI ODJEL*

SPOJ: . — . —

Od zore odpočeo podhvat za čišćenje područja **Moslavačke planine** jačim snagama.²

O događajima tokom dana divizija nije obavještena. Podhvat vodi neposredno Grupa West.

Prilikom razviđačke djelatnosti u Području pojedinih posada nije bilo osobitih događaja.

Zelj. pruga između **Lipika** i **Poljane** na djelu **Lipik — Kukunjevac** popravljena.³

Porušeno još 4 m.

Brzoglasni spoj sa **Zagrebom** uzpostavljen.

Prošle noći partizani pljačkali u **Siraču** i u **Maslenjači** 3 km. zap. **Bastaji**.

Op. broj 1909

G o R D I v

P 6/VII D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 5/1—19, k. 25.

² O ovoj akciji vidi dok. br. 56, 106, 115, 118, 122 i 124.

³ Rušenje pruge izvršili dijelovi Sedamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 10, 13 i 19.

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 6 SRPNJA 1943 GOD. O AKCIJI
TALIJANA I ČETNIKA NA PODRUČJU OMIŠA, ZADAR-
SKIH OSTRVA I KNINA¹

Telegram

6. VII/43 u 03.25 časova

OD KOMANDE XVIII ARM. KORPUSA

KOMANDI 2. ARMIJE — Oper, odjelj.

i radi znanja:

KOMANDI V ARMIJ. KORPUSA

» VI ti »

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 8948/op.

Br. 11109

Stiglo 6 srpnja 43—XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 5 SRPNJA 1943-XXI

Aktivnost ustanika: Ništa novo.

Sektor »Bergamo«: Noću uoči 5 o.m. partizani su oštetili željeznički mostić između Perkovića (Šibenik SI—CD) i Unešića (SN-CK). U toku su radovi oko uspostave.

Jutros 5 o.m. eksplozija mine pri prolazu izviđačke patrole duž željez. pruge između Kaštela Starog (Split TN-BS) i Labina (Šibenik SR-BS) prouzrokovala je smrt potporučnika ljekara Tango Michele i ranila je jednog vojnika.

U toku su čišćenja i represalije u zoni.

Prilikom čišćenja zone između Gosoe od Milosti (Split TR-BQ), Sv. Mihovila, Sv. Lovra (TP-BS) i želj. pruge Solin (UK-BQ) — Kaštel Stari uhapšeno je 8 sumnjivih lica.

Budući da su primijećene partizanske skupine i vršeno gađanje za uznemiravanje navečer 4 o.m. sjeverno od Omiša, jedinice tog garnizona započele su jutros 5 o.m. čišćenje zone sukobljujući se sa formacijom ustanika.² Naši gubici: 1 mrtav i 1 ranjen; partizanski su gubici osetni i u toku su provjeravanja. Akcija se nastavlja.

Sektor »Zara«: Prilikom izviđanja u zoni Biograd na Moru (Zirje MH-CZ) nađena su dva pištolja, municija, propagandni materijal i dokumenta. Nakon što su ova ispitana, uhapšeno je 30 osumnjičenih lica.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* Odnosi se na dijelove Cetinskog NOP odreda. Vidi dok. br. 28.

Četa bersaljera »Zara« i dijelovi 1. grupe A.C. prilikom pretraživanja zone Sukošan (Zadar XV-DL) ubili su 6 pomagača ustanika i porušili 6 partizanskih kuća.

Nastavlja se akcija na zadarskim ostrvima: na ostrvu Rava (Zadar ZV-DH) ubijeno je 17 pomagača ustanika, zaplijenjeno je 20 lađa i stoke. Nastavlja se akcija represalija u zoni Tribanj (Zirje PL-CK). Strijeljano je 15 zarobljenih koji su priznali da su partizani, porušeno je 11 kuća i zaplijenjena je stoka.

Akcija sjeverno od Knina: U toku je čišćenje zone Gologlav, Samarica. Greda (Knin — SP-DT-DP), Orlovica (SP-DR) i Pleševica (SN-DP).³

Noću uoči 4 o.m. naši garnizoni u Dubravicama (Šibenik RH-CQ) i Plastovu (QO-CS) odbili su napad jake partizanske formacije.¹

Zatim je jedinica garnizona Dubrave, koja je štitila prenos ranjenika prema Skradinu (Šibenik (QO-CO), ponovo započela borbu sa ustanicima kod drugog kilometra južno od Dubrave. Naši gubici: 18 mrtvih, 5 ranjenih. Partizanski gubici imaju se provjeriti.

Zbog toga, i zbog događaja dana 3 o.m. kod Pirovca (Zirje ON-CO), u toku su stroga provjeravanja i preduzimanja mjera.

Vazдушna aktivnost: Borbeno izviđanje zone sjeveroistočno od Knina, sa dejstvom i potpomaganjem operacija Kr. vojske. Obasipane su malim bombama i mitraljirane zone Zrmanja (Knin RO-RQ-DR-DT), Prevjes (RQ-DP), kola na zastanku kod Nad Vrelom (RQ-DV). Bombardovana je i mitraljirana zona Gata (Omiš BL-VM) gdje je jaka protivavionska vatra pogodila jedan avion, koji se zapalio pri prisilnom spuštanju u zoni Poljud (Split). Avion je uništen. Ranjena su četiri člana posade od šestorice, koliko ih je bilo.

Vedro, more mirno.

GENERAL SPIGO 1800507

- 7 prep.
- 1 Ekselenciji
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operat. odjelj.
- 1 Informat. „
- 1 Kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

¹ O ovoj akciji vidi dok. br. 25, 40, 53 i 100.

* Napad na ova uporišta vjerovatno izvršili dijelovi Šibenskog bataljona. Vidi dok. br. 28.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 6 SRPNJA 1943 GOD. O DEJSTVU U MOSLAVINI, BORBI KOD BARILOVICA I AKCIJI SJEVEROZAPADNO OD KNINA¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 187

(po podacima primljenim 6. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Jastrebarskog: 5. VII. kod s. Vrhovac (3 km s. od Ozlja) partizani su napali 1 talijansku sat i 50 domobrana. Naši su se bez gubitaka povukli u Ozalj.

5. VII. kod s. Izimje (4 km j.z. od Jastrebarskog) partizani su zaustavili 3 putnička samovoza i ove zajedno sa putnicima odveli u smjeru s. Krašić (10 km z.j.z. od Jastrebarskog).

Podr. Moslavine: 5. VII. odpočelo je čišćenje Moslavačke Planine.² Bližih podataka još nema.

Podr. Daruvara: Noću 4/5. VII. u s. Podbor. Doljani (2 km j. od Daruvara) partizani su zapalili školu.

Iste noći partizani su pljačkali u s. Sirač i Maslenjači (7 km j.j.izt. i 8 km s.izt. od Daruvara).

5. VII. popravljena je želj. pruga između Lipika i Kukunjevca (8 km z. od Pakraca).

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: 5. VII. jedna ustaška sat sa oružnicima iz Barilovića (12 km j. od Karlovca) prešli su r. Koranu i iznenada napali partizane³ u Kosirskom Selu (2,5 km j.z. od

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 5/1, k. 25.

² O ovom čišćenju vidi dok. br. 56, 113, 118, 122 i 124.

³ Jednu četvu Trećeg bataljona Treće NOU brigade Osme divizije. Vidi dok. br. 14, 100, 118 i 130.

Namjere:

Lovačke skupine u prostoru Cetingrad — Kladuša, Samarica, Bos. Krupa — Bos. Petrovac.

Odlazak 3. gorskog zdruza u prostor Cetingrad — Kladuša.

Stavljanje u pokret daljnjih dielova u podhvat »Paula«.

IV.

Razno:

U Samarici i sjevernom luku Une — Sane pozivaju partizani pučanstvo letcima, da sakriju žito za vlastitu uporabu, a višak da predadu partizanima ili unište.

CASTNIK ZA VEZU
nadsatnik (Czeisberger)
Czeisberger

P 9/VII D

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 6 SRPNJA 1943 GOD. O DISLO-
KACIJI JEDINICA NOV I PO HRVATSKE U REJONU
KNINA I O ZAVRŠETKU TALIJANSKO-CETNIČKE AKCIJE
SJEVERNO OD KNINA¹

Prepis telegrama Datum otpreme: 6. VII. 43
i/ 21.10
čas prijema: 7. VII. 43
2.20

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. Armije — Operat. odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ KORPUSA

Br. 9009/op.

. Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 11176
Stiglo 7 srpnja 43—XXI

IZVJEŠTAJ u 18 ČASOVA 6 SRPNJA 1943—xxi

Aktivnost ustanika: Izgleda da su se partizani, nakon borbi prošlih dana sa njemačkim trupama u Uilici (Knin SR-EH), Jelinom Polju (TL-DT-DR) i Bos. Grahovu (Drvar TP-DT), povukli prema Strumici (Knin SR-DR) gdje se vjerovatno nalaze VI i X brigada,² a druge formacije imale bi da stignu pritisnute od Nijemaca.

Noću uoči 6 o.m. partizani³ su oborili 6 stubova telegr. i telefon, linije Solin (Split UK-BQ) — Kaštel Stari (TN-BS). U toku je uspostava saobraćaja.

Sektor »Bergamo«: Treći bat. 92 pješ. puka i jedna ustaška jedinica nastavili su čišćenje zone sjeverno od Dugog Rata (Omiš VH-BH), o čemu jučerašnji izvještaj, 5 o.m., prisilivši ustanike, nakon vatrene akcije, da se povuku preko puta Gata (VM-BL) tučeni od artiljerije. Naši gubici: 2 mrtva, ustaški: 2 ranjena; partizanski: provjereno 9 mrtvih.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Vidi dok. br. 25, 40, 53 i-100.

* Vjerovatno dijelovi Splitskog NOP odreda. Vidi dok. br. 28.

Prilikom pretraživanja u zoni Naklice (VK-BH) ubijen je jedan partizan a u zoni Karakašica (Split US-VH-CF) uhapšeno je jedno sumnjivo lice. Dvadeset šesti bataljon bersaljera izvršio je noćnu zasjedu na k. 324 (Šibenik SR-BU). Ubijen je jedan partizan i zapaljene su tri kuće, gdje je nađen materijal za sabotažu.

Raščišćene su zone gdje su se desila posljednja djela sabotaže na željez. pruzi. Zone su bile skoro puste. Za odmazdu zapaljeno je ili porušeno u zoni Deanković (Šibenik TI-BQ) i Petkovići (RO-CD) nekoliko kuća, iz kojih je eksplodirala municija. Uspostavljen je prekinuti most na željez. pruzi Perković (SI-CD) — Unešić (SN-CK).

Sektor »Zara«: Jedna četa bataljona bersaljera »Žara« i Grupa A.C. pretražile su zonu Filipjakov (Zirje LI-CZ). Zarobljeno je sedam partizanskih pomagača.

U svoju jedinicu povratilo se pet grenadira za koje je javljeno izvještajem 2 o.m. da su nestali prilikom napada u zoni Stubica (Zirje OL-CO). Talijanske jedinice i formacije M.V.A.C., koje su sudjelovale u akciji sjeverno od Knina,⁴ vratile su se navečer 5 o.m. u svoja sjedišta. Gubici⁵ u borbama dana 4 o.m.: naši: poginuo jedan oficir; gubici M.V.A.C. pet mrtvih; partizanski gubici su veliki, ali ih treba provjeriti. Naknadno će se dati ukupan izvještaj o uspjehu i o gubicima prilikom operacija.

Vazдушna aktivnost: Noću uoči 6 o.m. avioni nepoznate narodnosti letjeli su nad teritorijom Armij. korpusa.

Vedro, more mirno.

GENERAL SPIGO

Prep.

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operat. odjelj.
- 1 Informat. odjelj.
- 1 Kom. kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

⁴ O ovoj akciji vidi dok. br. 25, 40, 53, 100, 107, 111, 112, 115, 118, 122 i 126.

⁵ O gubicima vidi dok. br. 25, 40, 53 i 100.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 7 SRPNJA 1943 GOD. O DEJSTVU U MOSLAVAČKOJ GORI, DISLOKACIJI JEDINICA DRUGOG KORPUSA NOV I PO HRVATSKE, BORBI KOD BARILOVIĆA I AKCIJI TALIJANA I ČETNIKA NA PODRUČJU KNIN — ZRMANJA¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 188

(po podatcima primljenim 7. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OR R. SAVE I KUPE:

- Podr. Zagorja:* Prema izvješću Redarstvene oblasti za grad Zagreb 6. VII. došlo je navodno oko 500 partizana² u s. G. Rijeka, Sudovec i Kostanjevec (11—12 km j.j.z. od Varaždinskih Toplica).
- Podr. Ludbrega:* Noću 4/5. VII. kod želj. postaje Cukovec (4 km j.izt. od Ludbrega) partizani su oštetili želj. prugu.³
- Podr. Križevaca:* Noću 4/5. VII. kod želj. postaje Carevdar (9 km s.izt. od Križevaca) partizani⁴ su porušili želj. prugu i istodobno napali posadu u Carevdaru. Napadaj je bez vlastitih gubitaka odbijen.
- Podr. Siska:* Noću 4/5. VII. odbijen je bez vlastitih gubitaka partizanski napadaj na našu malu posadu u Martinskoj Vesi (10 km s. od Siska).
- Podr. Moslavine:* 5. VII. nastavljeno je čišćenje Moslavačke Pl.⁶ Bližih podataka još nema.
Prema izvješću red. oblasti za grad Zagreb noću 5/6. VII. prebacila se veća part. skupina⁶ pokraj s. Husajin (3 km izt. od Kutine) u zapadnom smjeru.

¹ Dokumentat, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 6/1, k. 25.

² Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 22 i 94.

³ Prugu oštetili dijelovi Omladinske brigade »Joža Vlahović«.

⁴ Dijelovi Dvanaeste NOU brigade.

⁵ Vidi dok. br. 56, 106, 113, 115, 122 i 124.

⁶ Moslavački NOP odred. Vidi dok. br. 56.

Podr. Daruvara: Noću 5/6. VII. partizani su izvršili manji vatreni prepad na Lipik.⁷ Gubitaka nije bilo.

5. VII. manja part. skupina održala je u s. Brestovac (8 km. s.z.s. od Daruvara) zbor i novačila mladiće. •

6. VII. jedna ojačana bojna protjerala je skupinu od oko 60 partizana⁸ iz Kapetanovog Polja (13 km j.z. od Daruvara), i jače neprijateljske⁹ dielove iz Govedeg Polja (13 km j. z. od Daruvara). Neprijatelj se povukao prema Trojeglavu i Sređanima (10 i 8 km j.z. od Daruvara) gdje se nalazi XVII. i XXI. part. brigada.¹⁰ Vlastiti gubici: 1 ranjen, a neprijateljski su znatni, ali brojno neustanovljeni.

Noću 6/7. VII. partizani su izvršili jak vatreni prepad na sjeverni dio Pakraca. Obostrani gubici još nisu poznati.

Podr. Nove Gradiške: 6. VII. kod Šumetlice (6 km s. od Nove Gradiške) raspršene su 2 partizanske skupine koje su opljačkale veći broj stoke. 9 partizana je poginulo, 2 puške zaplijenjene, a opljačkana stoka vraćena. Vlastiti gubici: 1 ranjen.

Podr. Požege: Noću 4/5. VII. iz s. Komušina, Cošića, Laze, Vrhovci pod Gradom i Vrhovci kod crkve (2, 3,5 i 5 km j.izt., te 4 i 5 km j.j.z. od Požege) partizani su odveli sve muškarce od 14—50 godina.

Prema izvješću II. dom. zbora na području: s. Belice — Grižići — Zagrade (6 i 8 km j.j.izt. te 5 km j. od Pleternice) nalazi se navodno jedna part. brigada.¹¹

Podr. Podravine: Prema izvješću II. dom. zbora, 5. VII. između s. Čačinci i Zdenci (21 i 15 km s.z. od Našica) prebacila se skupina od navodno oko 1.000 partizana u Podravinu.

⁷ Ovaj prepad vjerovatno izvršili dijelovi Sedamnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 39.

⁸ i * Riječ je o dijelovima Sedamnaeste NO brigade.

¹⁰ Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 39.

¹¹ Vjerovatno se odnosi na Diljski NOP odred, koji je tada operisao na toj prostoriji. Vidi dok. br. 36.

Podr. Broda: Noću 4/5. VII. odbijen je part. napadaj na želj. postaju Sibinj¹² (8 km z.s.z. od Broda).

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: 6. VII. posada Barilovića (12 km j. od Karlovca) izvršila je prepad na partizane¹³ na desnoj obali r. Korane. 4 partizana su poginula, a 2 ustaše ranjeni.

Prema izvješću zapov. I. sektora iz Karlovca na području: s. Utinja — Sjeniĉak — G. Kirin — Dugo Selo (17, 19 i 28 km j.izt. te 26 km izt. od Karlovca) prikupljaju se navodno 2 partizanske divizije¹⁴ (?). Provjera je u toku.

Podr. Gor. Kotara: 4. VII. vršeno je ĉišćenje područja oko Mrkoplja, Ravne Gore i Fužina.¹⁵ Bližih podataka još nema.

Podr. Like: U toku noći 5/6. VII. bila je manja borbena djelatnost oko s. Budak (5 km s.s.izt. od Gospića).

Iste noći preletio je jedan nepoznati zrakoplov područje Gospića u sjeveroistoĉnom smjeru.

Podr. Knina: 4. VII. talijanske ĉete i ĉetnici-talijanski suborci, nastavili su ĉišćenje područja: Knin — Zrmanja¹⁸ (16 km s.z. od Knina). Partizanski Drotunapadaji su odbijeni.

ZA TOĀNOST:

Proĉelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

(M.P.)¹⁷

¹² Napad vjerovatno izvršili dijelovi Diljskog NOP odreda. Vidi dok. br. 36.

¹³ Treći bataljon Treće NOU brigade Osme divizije. Vidi dok. br. 14, 115 i 130.

¹⁴ Na ovom prostoru nalazila se Osma divizija Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 18, 45 i 46.

¹⁶ O ovoj akciji vidi dok. br. 41.

¹⁸ O ovoj akciji vidi dok. br. 25, 40, 53, 100, 112, 115, 122 i 126.

" Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 7 SRPNJA 1943 GOD. O AKCIJI U
ZONI KUŽELJ¹

<i>Telegram</i>	Dan	otpreme:
	i	7. VII. 1943
	čas	20.20
		prijema:
		7. VII. 43
		23.45

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operativ, odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJ. KORPUSA

Br. 8113/op. Komanda 2 armije
Operativno odjeljenje

Br. 11255
Stiglo 8 srpnja 43—XXI

NOVOSTI U 18 ČASOVA 7 SRPNJA 43—XXI

Aktivnost ustanika: Izgleda da se potvrđuje da partizani primaju oružje, municiju i snabdijevanje sa ostrva Rab i Pag. Istovar materijala izgleda da se vrši u blizini Jablanca, Cesarice (FL-ZR) i Lukova (ZL-GO).

Divizija »Re«: normalna izviđačka aktivnost.

Divizija »Macerata«: Noću 7 o.m. eksplozija mina² prouzrokovala je prekid na dionici željez. pruge Sv. Petar — Hreljin (XN-AT). Pruga je opravljena danas 7 o.m. u 13 časova.

Jutros 7 o.m. III bataljon 311 pješ. puka, uz sadejstvo jedinice V grupacije gran. straže izvršio je čišćenje zone Kuželj,³ o čemu akt 8015 5 o.m. Kolone su dostigle cili u 7.30 časova a da nisu naišle ni na kakav otpor.

Patrola jedinice gran. straže sukobila se u Zagoliku (VQ-BL) sa 5 ustanika ubivši jednoga; ostali su se dali u bjekstvo. Naši gubici: jedan ranjen. Zaplijenjena je jedna puška i nešto municije.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Mine postavili dijelovi Prvog odreda Štaba Grupe primorsko-goranskih NOP odreda. Vidi dok. br. 41.

³ O ovoj akciji vidi dok. br. 41.

Kolone su se navečer vratile u bazu odakle su pošle.

Kolona lakih kamiona, sastavljena od dijelova div. »Macerata« i gran. straže, izvršila je kontrolno izviđanje: Brod na Kupi (VU-BH), Kuželj — Bosljiva Loka (VQ-BV), Osilnica, M. Lug (VH-BN), Gerovo — Crni Lug (VM-BF), Mrzla Vodica (VK-BD) Lokve — Delnice. Nema šta da se javi.

XIV obalska brigada: Karlobag: situacija je nepromijenjena. V grupacija gran. straže (GAF): Data je pomoć u današnjoj poznatoj operaciji div. »Macerata«.

Normalna aktivnost zasjeda i patrola.

Vazдушna aktivnost: Jučer 6 o.m. vršeno je izviđanje dionica željez. pruge i zone s jedne i s druge strane od Škrljeva (UM-AV) do Generalskog Stola (KI-AX), s naročitom pažnjom na zonu Fužine (VM-AV), i nije primijećeno ništa neobično. Izviđanje i obasipanje malim bombama zona Brinje — Otočac. Uočen je i obasipanje malim bombama lagan pokret u Kruškici (XR-FT).

GENERAL SCUERO 20000707

Prep.

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operat. odjelj.
- 1 Inform. „
- 1 Kom. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 8 SRPNJA 1943 GOD. O NAPADU KALNIČKOG NOP ODREDA NA JALKOVEC, DISLOKACIJI JEDINICA DRUGOG KORPUSA NOV I PO HRVATSKE I BORBI DIJELOVA ŠESTE DIVIZIJE NOV I PO HRVATSKE KOD KRUŠKICE¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 189

(po podatcima primljenim 8. VII. 1943 godine do 9 sati)

a) Sjeverno od r. Save i Kupe:

Podr. Zagorja:

Prema izvješću posade Varaždinskih Toplica i Novog Marofa, u toku 6. VII. prebacila se partizanska skupina jačine navodno jedne brigade² sa područja: G. Rijeka — Kostanjevec — Sv. Petar Orehovec (8 — 14 km j.izt. od Novog Marofa) u šumu Ljubelj (8 km izt. od Novog Marofa). Ova skupina se navodno naziva Zagrebačka brigada³ i ima 2 haubice 100 mm. Provjera je u toku.

Noću 7/8. VII. jedna jača partizanska skupina napala je s. Jalkovec⁴ (3 km j.j.z. od Varaždina) gdje je bio smješten stožer I. topničkog sklopa, zapalila nastanbe i zarobila dio momčadi i tvorivo, koje je odvela u smjeru s. Črešnjevo (8 km j.z. od Varaždina). Podrobnosti još nisu poznate, a iztraga je u toku.

Iste noći partizani su napali Varaždinske Toplice.⁵ Ishod borbe još nije poznat, jer su svi b.b. spojevi u okolini Varaždina prekinuti, osim sa Krapinom.

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojno-istoriskog instituta pod reg. br. 7/1, k. 25.

² i ³ Omladinska brigada »Joža Vlahović« (prije Šesnaesta NO brigada). Vidi dok. br. 94.

⁴ Napad na ovo uporište izvršio je Kalnički NOP odred, a osiguranje su davale Dvanaesta NOU brigada i Omladinska brigada »Joža Vlahović«. Vidi dok. br. 76, 84, 86, 87, 95 i 96.

⁵ Napad vršili dijelovi Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 86.

Podr. Ludbrega: Noću 5/6 kao i 6/7. VII. između Rasinje i Ludbrega (na pruzi Ludbreg — Koprivnica) partizani su na nekoliko mjesta porušili želj. prugu.⁵ Promet je uzpostavljen.

Noću 7/8. VII. partizani su napali Ludbreg.⁷ Ishod borbe još nije poznat.

Podr. Koprivnice: 7. VII. odbijen je bez vlastitih gubitaka napadaj partizana na posadu rudnika uglja Bregi (8 km j. od Koprivnice).

Podr. Sunje: 7. VII. kod s. Gušće (6 km s. od Sunje) zapožena je skupina od oko 600 partizana. Skupina je napadnuta iz zraka. Bližih podataka i oš nema.

Podr. Daruvara: Prema izkazu pučanstva, noću 6/7. VII. bila je u Siraču (7 km j.j. izt. od Daruvara) XVII. part. brigada⁸ i 1 bojna XXI. part. brigade. — Češka part. brigada bila je u s. Dereza (10 km j. od Daruvara). 7. VII. zorom ove partizanske snage krenule su u smjeru s. Grahovljani (11 km j.j.izt. od Daruvara) prema iztoku.

b) Južno od r. Save i Kupe:

Podr. Like: Noću 6/7. VII. bila je manja borbena djelatnost na području s. Kruškica⁹ (10 km s.z. od Perušića).

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST:

Zamjenik pročelnika operat. odjela
glavnostožerni pukovnik
(Kalečak)
Kalečak

(M.P.)¹⁰

⁸ Prugu porušili dijelovi Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 86.

⁷ Napad vršili dijelovi Dvanaeste NOU brigade.

" U ovom uporištu bio je samo jedan bataljon Sedamnaeste NOU brigade. Vidi tom V, knj. 18. dok. br. 39.

" Riječ je o napadu dijelova Prve NOU brigade Šeste divizije. Vidi dok. br. 23, 27 i 100.

¹⁰ Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

**IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 8 SRPNJA 1943 GOD. O PREKIDU
PRUGE IZMEĐU Z. STANICE LOKVE I VRATA¹**

Predmet wt
Telegram

Datum otpreme:
8. VII. 1943 — XXI
u 20.40 č.

V.P. 10, dne 9 srpnja 1943—XXI
u 020 č.

Komanda 2 armije
Operativno odjeljenje

Br. 11321
Stiglo 9 srpnja 1943—XXI

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE
i radi znanja:
KOMANDI XI i'XVIII ARMIJ. KORPUSA

Br. 8140/op.

NOVOSTI U 18 ČASOVA 8 SRPNJA 43-XXI

Aktivnost ustanika:

Sektor Gospić: Primijećena je jaka partizanska formacija¹ koja je sa prednjim dijelovima izbila na liniju k. 870 (XN-FV) — k. 847 — k. 747 (XP-FT) — k. 911, od obale zapadno od Luke (XR-FT).

Divizija »Re«:

Sektori Krivi Put, Vratnik, Žuta Lokva: normalna izviđačka aktivnost.

Sektor Gospić: Tražena je intervencija aviona u zonama Poljane (XN-XP-FT), Kruškica (XR-FT) i Vrebac (MK-FI) — Mogorić (NM-OI-FG). Udovoljeno je traženju.

Divizija »Macerata«: Dana 6 i 7 o.m. XII ustaški bataljon raščistio je zonu Hreljin (XN-AT) i Poljana — Ljubošinja (XL-AV) a da nije našao traga partizanima.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

¹ Riječ je vjerovatno o dijelovima Prve NOU brigade Šeste divizije. Vidi dok. br. 27.

Jutros 8 o.m., između stanice Lokve i Vrata, pri polasku teretnog voza, eksplodirala je mina³ prouzrokovavši neznatan prekid, koji je odmah opravljen.

XIV obalska brigada: Karlobag: Jučer ujutro 7 o.m. motorna ribarska lađa za pretraživanje sjeverne zone između Rta Koromačina (ZL-FP) i Jablanica (ZI-FV) bila je izložena puščnoj vatri i vatri iz automatskog oružja sa k. 234 (Grabova Glava) (ZP-FP), k. 330 (Jurasova Glava) (ZF-FP) i Vranjaka (ZL-FT). Nema gubitaka. Jutros 8 o.m. u 5 časova profijantska kolona detašmana u Bribiru (VO-AL), upućena u Novi, bila je izložena jakoj puščnoj vatri i vatri iz automatskog oružja. Jedinice detašmana i eskadron konjice iz Novog brzo su očistili zonu Kičeli — Ugrini — S. Vid (VQ-AL) bez gubitaka. V grupacija gran. straže (GAF): Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

Vazdušna aktivnost: Jučer 7 o.m., prilikom pretraživanja željezničke pruge i zone s jedne i s druge strane Škriljeva, Fužina i Vrata, nije zapaženo ništa naročito. Izvršeno je izviđanje i mitraljiranje zone Bjelo Polje — Korenica (PL-FV). Drugi zadaci bili su ometani nepovoljnim atmosferskim prilikama.

GENERAL SCUERO 20000807

Prep.

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ. odjelj.
- 1 kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 9 SRPNJA 1943 GOD. O NAPADU KALNIČKOG NOP ODREDA NA JALKOVEC I ZAVRŠETKU OFANZIVE NA MOSLAVAČKOJ GORI I NA PODRUČJU KNIN — ZRMANJA¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 190

(po podatcima primljenim 9. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Varaždina: O napadu na Jalkovec² (Dnevno izvješće br. 189) dosadanjim izviđanjem utvrđeno je, da su nastanbe stožera i stožerne bitnice I. top. sklopa predate partizanima izdajstvom zapovjednika I. top. sklopa bojnika Varde. — Tom prigodom partizani³ (oko 200) zarobili su 5 častnika i oko 60 domobrana i odvukli 2 brdske haubice sa 16 konja i streljivom, a opljačkali skladište opreme i blagajnu sklopa. — Nastanbena baraka i šupa, sa 4 haubice i streljivom su izgorili, a na 2 haubicama oštećene su cievi.

Partizani⁴ su se sa plienom potom povukli preko s. Črešnjevo (8 km j.z. od Varaždina) i Margečan (12 km j.z. od Varaždina) u Ivanšćicu pl. Kod s. Margečan bili su uzpješno tučeni našim krilašem, te su obje haubice bile ostavljene na putu.

Podr. Jastrebarskog: Noću 7/8. VII. kod s. Plešivica (6 km s. od Jastrebarskog) partizani su napali 1 ustašku sat.® Iz Samobora i Jastrebarskog je upućena pomoć.

8. VII. iz šume Bukovje (8 km j. od Samobora — nema na karti) partizani su

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 8/1, k. 25.

³ Vidi dok. br. 22, 76, 84, 86, 87, 95, 96 i 120.

⁴ Odnosi se na Kalnički NOP odred.

^{*} Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 22 i 94.

⁵ Napad vršili dijelovi Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar« i jedan bataljon Zumberačko-pokupskog NOP odreda. Vidi dok. br. 51.

odveli 1 šumara i učiteljicu sa nekoliko učenica u smjeru Sv. Jane (6.5 km s.z. od Jastrebarskog).

Podr. Vel. Gorice: Noću 8/9. VII. 4 km j. izt. od Vel. Gorice (14 km j.izt. od Zagreba) naišao je teretni vlak na minu.⁶ Stroj je oštećen.

Podr. Moslavine: 6. VII. uz slab dodir sa neprijateljem završeno je čišćenje Moslavačke Pl.⁷ "1 partizanska skupina" sa područja s.z. od Banove Jaruge prebacila se prema jugu.

Prema izvješću 1. gor. div. Moslavački part. odred u jačini oko 600 partizana koji se je prigodom posljednjeg podhvata probio, nalazi se u s. V. Svinjičko i Kostrinja (17 i 11 km z. od Kutine).

Podr. Daruvara: Noću 7/8. i 8/9. VII. partizani su izvršili nekoliko vatrenih prepada na postave oko Daruvara i Grubišnog Polja." Gubitaka nije bilo.

Prema izvješću 1. gor. div., XVII, i XXI. part. brigada¹⁰ probila se je 7. VII. preko s. Španovica (14 km j.izt. od Daruvara) u smjeru s. Buč (19 km j.izt. od Daruvara).

Podr. Novske: Noću 6/7. VII. 3 km izt. od Novske naišao je transportni vlak na minu. Stroj je izkliznuo.

Podr. Podravine: Prema izvješću II. dom. zbora jače part. snage ugrožavaju gospodarska dobra na području Suhomlaka (10 km s. od s. Čačinci).

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: Prema brzoglasnom izvješću zapovjednika posade Lasinje, Lasinja (5 km j. od Pissarovine) i Skakavac¹¹ (13 km izt.j.izt. od

• Miniranje izvršila Treća četa Drugog diverzantskog bataljona Hrvatske. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 100.

⁷ Vidi dok. br. 56, 113, 115, 118 i 124.

⁸ Moslavački NOP odred. Vidi dok. br. 56.

⁹ Prepade vjerovatno izvršili dijelovi Sedamnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 39.

¹⁰ Riječ je o Prvom i Trećem bataljonu Sedamnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 39.

¹¹ Napad na ovo uporište izvršila Prva NOU brigada Osme divizije. Vidi dok. br. 18, 45, 46 i 130.

Karlovca) su od partizana ugroženi. Iz Pisarovine i Kupčine je upućena pomoć.

Podr. Like:

6. VII. partizani su otvorili topničku vatru na talijanske postave kod Žute Lokve (13 km izt. od Senja).

U toku 7. VII. zapažena je skupina od navodno oko 800 partizana¹² koja utvrđuje Veliki Vrh (911) — k. 747 — Kuk (847) i k. 870 (12 — 16 km s.z. od Perušića).

Podr. Knina:

6. VII. završen je podhvat talijanskih četa i četnika — talijanskih suboraca na području: Knin — Zrmanja¹³ (16 km s.z. od Knina). Posljedak još nije poznat.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(M.P.)¹

¹³ Odnosi se vjerovatno na dijelove Prve NOU brigade Šeste divizije. Vidi dok. br. 27 i 121.

¹³ O ovoj akciji vidi dok. br. 25, 40, 53, 100, 112, 115, 117, 118 i 126.

¹⁴ Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 10 SRPNJA 1943 GOD. O BORBI
TALIJANSKIH JEDINICA SA DIJELOVIMA CETINSKOG
NOP ODREDA KOD ZRNOVNICE¹

Telegram

V.P. 10, dne 10 srpnja 43—XXI
u 1 č.

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE
i radi znanja:
KOMANDI V ARMIJ. KORPUSA

Br. 9140/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 11398
Stiglo 10 srpnja 43—XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 9 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika: Nema šta da se javi.

Sektor »Bergamo«: Noću uoči 8 o.m. 31. bataljon bersaljera i jedna četa LXXXIX legije cr. košulja, nakon što su savladali jak otpor partizanskih grupa² naoružanih automatskim oružjem, koje su držale dominantne kote, uspjeli su da uz pomoć artiljerije i minobacača prodru u Zrnovnicu (Split UO—BNV gdje se borba protiv skupina zatvorenih u kućama produžila za nekoliko časova. Naši gubici: 1 mrtav i 1 ranjen; partizanski: prebrojena su 63 mrtva,³ svi sa komunističkim znakovima, ali su gubici znatno veći uslijed uspjele akcije artiljerije. Zaplijenjene su puške, ručne bombe, meci. Zapaljeno je 27 kuća odakle je dolazila puščana vatra.

Preostali ustanici napokon su se povukli prema Gornjem Sitnom (US-EN) tučeni artiljerijskom vatrom.

Jučer 8 o.m. partizani su vatrom iz automatskog oružja iz uvale Smokva (Makarska ZP-AI) gađali parobrod kod Sućuraja

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Dijelova Cetinskog NOP odreda. Vidi dok. br. '8.

³ O gubicima vidi dok. br. 28.

na Hvaru (XN-AI) na kome je bila patrola Kr. vojske, što je prouzrokovalo smrt jednog vojnika. U toku su represalije.

Sektor »Zara«: Normalna izviđačka aktivnost i zasjede.

Vazдушna aktivnost: Borbeno izviđanje zone Drniš (Šibenik SL-CQ) — Muč (Split UK-CD) — Movran (TR-CD), gdje su na ivici južno od šumice Raković (TP-CF) uočeni radovi na iskopavanju, a tu je vjerovatno protivavionsko sklonište, i zone Trogir (Šibenik SR-DN) — Split. Obasipana su malim bombama i mitraljirana naselja Dugobabe (Split TR-BU) — Broćanac (UH-BU) — Vučivica (TR-BS); bombardovano je iz pikiranja mjesto Brštanovo (TR-BZ), gdje su primijećene jake formacije ustanika.

Ukupno su izvršena dva izviđanja, četiri mitraljiranja, dva obasipanja malim bombama i jedan bombardman iz pikiranja.

Poluoblačno, more lako uzburkano.

GENERAL SPIGO 18000907

8 *prep.*

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Kom. kr. karab.
- 1 Informativ, odjelj.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 10 SRPNJA 1943 GOD. O BORBI KOD S. KLJUČ I NAPADA DIJELOVA PRVE NOU BRIGADE NA LASINJU¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 191

(po podatcima primljenim 10. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorja: Noću 8/9. VII. odbijen je bez vlastitih gubitaka manji part. napadaj² na posadu Varaždinske Toplice i Novi Marof.

9. VII. kod s. Ključ (3 km s.izt. od Novog Marofa) srušila se 1 njemačka jedrilica, kojom prigodom je 8 osoba poginulo. Tamo se je vodila borba između njemačkog odjela od 30 zrakoplovaca, koji su upućeni na mjesto nesreće, i **Dartizana**.³ Gubitci navodno 12 Njemaca mrtvih. Pojačanje Njemaca, koje je stiglo 10. VII. rano u jutro nije više naišlo na neprijatelja.

Podr. Ludbrega: Noću 7/8. VII. partizani su na mnogo mjesta oštetili želj. prugu: Varaždin — Koprivnica.⁴ Kvar je popravljen.

Noću 8/9. VII. odbijen je manji part. napadaj na Ludbreg.⁵

Podr. Kalnika: Prema četnom izvješću 8. VII. prispjela je XII. part. brigada⁰ na područje s. Apatovac — Duga Rijeka — V. Poganac (7 — 12 km j. od Ludbrega).

Podr. Kutine: Prigodom razviđanja 9. VII. u smjeru Kostrinja (11 km z. od Kutine) došlo je kod s. Osekovo (13 km z.s.z. od Kutine) do vatrenog

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 9/1, k. 25.

² Napade vršili dijelovi Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 83 i 86.

³ Odnosi se na dijelove Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 86.

⁴ Prugu oštetili dijelovi Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 86.

⁵ Napad vršili dijelovi Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 83 i 86.

• Vidi dok. br. 22.

okršaja između partizana (Moslavački odred)⁷ 1 jedne domobranske sati. 1 zastavnik i 3 domobrana su ranjeni, a 7 domobrana je nestalo, dok gubitci partizana nisu poznati. Sat se morala povući u Popovaču.

Partizanska skupina⁸ koja se prigodom zadnjeg podhvata u Moslavačkoj Pl.⁹ uspjela probiti na područje Kostrinje — V. Svinjičko f16 km z.j.z. od Kutine) prebacuje se navodno preko r. Save u Bosnu.

Podr. Daruvara: Noću 7/8. VII. iz Ivanovog Sela (9 km s.s.izt. od Daruvara) partizani su odvezli 4 vršalice, a iz Sirača (7 km j. izt. od Daruvara) 2 vršalice.

Noću 7/8. VII. kod Kaniške Ive (10 km s. od Banove Jaruge) raspršena je manja partizanska skupina.

Podr. Okučana: Prigodom razviđanja 7. VII. u s. Sirinci (8 km s.s.izt. od Okučana) utvrđena je jača part. skupina. 3 partizana su poginula, a 3 puške zaplijenjene.

Prema izkazu pouzdanika, 1.5 km s. od Sirinci nalazi se navodno jedna part. brigada i ima 7 baraka.

Podr. Broda: Noću 7/8. VII. kod želj. postaje Striživojna — Vrpolje (na pruzi Brod — Vinkovci) naišao je teretni vlak na minu. Stroj i 5 vagona su izkliznuli.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: 9. VII. kod s. Barilović (12 km j. od Karlovca) vodile su se slabije borbe.

Partizanski napadaj na s. Vukmanić (11 km j. izt. od Karlovca) odbijen je.

Obkoljena posada s. Skakavac¹⁰ (14 km izt.j.izt. od Karlovca) je oslobođena.

Posada Lasinje (6 km j. od Pisarovine) je još uvijek obkoljena nadmoćnijim part. sna-

⁷ i ⁸ Odnosi se na Moslavački NOP odred. Vidi dok. br. 56, 113, 115, 118 i 122.

⁹ O ovoj akciji vidi dok. br. 56, 113, 115, 118 i 122.

¹⁰ Ovo uporište je napala Treća NOU brigada Osme divizije. Vidi dok. br. 18, 45, 46 i 130.

gama.¹¹ Poduzete su mjere za njeno oslobođenje.

Prema izvješću Glavnog zapovjedništva oruž. 6. VII. u Bariloviću partizani su vratili preko mosta na r. Korani 185 domobrana, 2 oružnika i 16 oružnika-domobrana, koji su bili zarobljeni u borbama oko Slunja.

Podr. Gor. Kotara: 6. VII. talijanske obhodnje vršile su manja čišćenja na području Brod Moravice (14 km s.izt. od Delnica), Delnice i Žuta Lokva¹² (13 km izt. od Senja).

Podr. Like: u toku 8. VII. na području sjeverno od puta: D. Pazarište — Klanac (17 i 11 km s.z. od Gospića) i na području Divosela (6 km j. od Gospića) bila je manja borbena djelatnost.

Talijansko zrakoplovstvo bombardiralo je partizanske postave na crti: V. Vrh (911) — k. 747 — Kuk (847) — k. 870 (12 — 16 km s.z. od Perušića).

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(M.P.)¹

¹¹ Odnosi se na snage Prve NOU brigade Osme divizije. Vidi dok. br. 18, 45, 46, 122 i 130.

¹² O ovim akcijama vidi dok. br. 41 i 93.

¹³ Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

IZVJEŠTAJ OFICIRA ZA VEZU KOD STO ČETRNAESTE
NJEMAČKE LOVAČKE DIVIZIJE OD 10 SRPNJA 1943 GOD.
O DISLOKACIJI JEDINICA UNSKE OPERATIVNE GRUPE
NA BANIJ¹

CASTNIK ZA VEZU
kod 114. njem. lov. divizije
Op. br. 1295/43
10. srpnja 1943.

Predmet: Dnevno izvješće.—

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
Operativni odjel.

Opće stanje:

Nepromjenjeno.—

I.

Pothvati u toku:

U prostoru Kukuruzari — Prevršac — Babina Rijeka okupljene navodno jače skupine neprijatelja² (2—3000 ljudi) sa namjerom da u zajednici sa jačim skupinama, koje su prešle Savu kod Strmena, napadnu Kostajnicu.

U prostoru Vaganac (15 km SZ od Bihaća) — Ličko Petrovo Selo odbačene manje skupine prema SZ.—

II.

Kretanje:

II. bojna 2. gorskog zdruge sa brdskom bitnicom u maršu u Petrinju.—

5., 10. i 15. sat 741. 1. p. željezničkom preselicom u Bos. Krupu.—

III.

Namjere:

Lovačke skupine sjev. od Kladuše, sjev. od Šamarice, oko Bihaća, te južno i jugoistočno od Bos. Petrovca.—

* Original, pisan nan mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 11/1—31, k. 25.

² Snage Unske operativne grupe

II. bojna 2. gorskog zdruga sa brdskom bitnicom u Kostajnicu.

5., 10. i 15. sat 741. 1. p. u Bos. Petrovac.—

CASTNIK ZA VEZU
nadsatnik (Czeisberger)

P 12/VII D Czeisberger

ER. 126

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBРАНSTVA OD 11 SRPNJA 1943 GOD. O DEJSTVIMA JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA KALNIKU I U REJONU JASTREBARSKOG I KARLOVCA I O AKCIJAMA TALIJANA I ČETNIKA NA PODRUČJU KNIN — ZRMANJA I ZRMANJA — ZEGAR¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 192

(po podatcima primljenim 11. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorja:

8. VII. kod s. Paka (4 km j. od Novog Marofa) partizani² su napali 1 ustaški vod. Poslije kraće borbe vod se povukao u Novi Marof. Vlastiti gubitci: 1 mrtav.

Prema izvješću rudarske skupine iz Zlatar Bistrice, 10. VII. partizani³ su zauzeli rudnik Zajezdu (11 km s.izt. od Zlatara).

Noću 9/10. VII. između Krušljevca i Budinščine (9 km j. i 22 km j.z. od Varaždina) partizani su na više mjesta porušili želj. prugu.⁴ Promet je obustavljen.

Podr. Jastrebarskog: 9. VII. skupina od oko 300 partizana⁵ napala je posadu u s. Plešivica {5 km s. od

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 10/1, k. 25.

² Dijelovi Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 94.

³ Dijelovi Omladinske brigade »Joža Vlahović«. Vidi dok. br. 22.

⁴ Prugu porušili vjerovatno dijelovi Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 22 i 86.

⁵ Dijelovi Trinaeste proleterske udarne brigade »Rade Končar« i Drugi bataljon Zumberačko-pokupskog NOP odreda. Vidi dok. br. 44, 51 i 122.

Jastrebarskog). Napadaj je odbijen. 1 ustaša i 23 partizana su poginuli. — 9. VII. poslije podne napadaj je ponovljen. Posljedak borbe još nije poznat.

Prema izvješću zapovjednika 1. sektora iz Karlovca u Sv. Jana (6 km s.z. od Jastrebarskog) stigla je jedna slovenska partizanska brigada⁶ i utvrđuje se.

Podr. Vel. Gorice: Noću 10/11. VII. u s. Novo Čiče (4 km izt.j.izt. od Vel. Gorice) partizani su zapalili obćinu i obćinske spise.

Podr. Daruvara: 8. VII. na području sjeveroistočno od Sirača (7 km j.j.izt. od Daruvara) protjerani su manji part. dielovi u smjeru s. Borki (12 km izt.j.izt. od Daruvara).

Noću 9/10. VII. partizani su izvršili manji vatreni prepad na pilanu u sjevernom dielu Pakraca i na istočne postave Daruvara.⁷

10. VII. kod s. Dobra Kuća (6 km izt. s. izt. od Daruvara) protjerana je skupina od oko 90 partizana od Zelene Lokve (9.5 km izt.s.izt. od Daruvara). 4 partizana su poginula, dok vlastitih gubitaka nije bilo.

Prema izvješću 1. gor. div. Moslavački part. odred uspio se noću 9/10. VII. prebaciti natrag u Moslavinu.

8. VII. uzpostavljen je želj. promet na pruzi: Banova Jaruga — Pakrac.

9. VII. u večer jača part. skupina sa područja istočno od s. Pivnica (1 km s.z. od Voćina) izvršila je prepad na pomoćni oklopni vlak koji je prolazio kroz želj. postaju Pivnica, a potom se povukla prema Voćinu (15 km j.z. od Podr. Slatine).

Podr. Broda: Noću 8/9. VII. neprijatelj u jačini jedne sati napao je nastanbu radničke sati u Brodskom Varošu⁸ (na sjeverozapadnom rubu Broda). Radnička momčad je zarobljena.

⁶ Odnosi se na Trinaestu proletersku NOU brigadu »Rade Končar« i Drugi bataljon Zumberačko-pokupskog NOP odreda. Vidi br. 44.

⁷ Prepade vjerovatno izvršili dijelovi Sedamnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 39.

⁸ Napad na ovo uporište izvršio Diljski NOP odred. Vidi dok. br. 36.

Vlastiti gubitci (jedne zasjede): 1 mrtav i 3 zarobljena, osim toga poginula su 2 ustaše i 1 ranjen. Partizanski gubitci: 1 mrtav i 1 ranjen.

Podr. Bilo Gore:

9. VII. u podhvat u čišćenja⁹ šireg područja Bilo Gore i zapadnog diela Papuka pojedine borbene skupine dostigle su i to:

Skupina sa područja oko Bjelovara iz-bila je jednim dielom u širokom frontu na crtu: 6 km j.izt. od Bjelovara (na putu) — želj. pruga 12 km j. od Đurđevca, a drugim dielom bila je u pokretu iz Koprivnice prema Đurđevcu.

Jedna borbena skupina prikupila se na području Končanica — Pavlovac (7 i 18 km s.z. od Daruvara).

Jedna skupina je u pokretu od Pakraca u sjeveroistočnom smjeru, a jedna druga iz Požeške kotline naišla je kod s. Lučinci (12 km s.z. od SI. Požege) na jak neprijateljski o.dpor.¹⁰

Jače neprijateljske snage¹¹ predpostavljaju se na području u Bilo Gori j.z. od Virovitice sa osiguranjem prema zapadu na području: s. Zrinska — Brzaja (13—15 km s. od Grubišnog Polja). — Dalje ima jačih part. snaga¹² između Psunja i Papuka sa isturenim dielovima na južnim padinama Psunja. — Na području oko Stražemana i Lučinci (14—12 km s.z. od Požege) nalazi se jedna jaka skupina¹³ na sjeveroistočnom rubu Požeške kotline koja pruža jak odpor.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca:

9. VII. u borbi kod s. Skakavac (13 km izt.j.izt. od Karlovca) partizanski gubitci¹⁴

⁹ Vidi dok. br. 21, 30, 48 i 137.

¹⁰ Otpor pružili vjerovatno dijelovi Dvadeset prve NO brigade. Vidi dok. br. 21.

¹¹ Vjerovatno dijelovi Osamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 48.

¹² Sedamnaesta NO brigada i Požeški NOP odred. Vidi dok. br. 21, 30 i 48.

¹³ Dvadeset prva NO brigada. Vidi dok. br. 21 i tom V, knj. 18, dok. br. 39.

¹⁴ O gubicima vidi dok. br. 45 i 46.

iznose: 10 mrtvih i 7 ranjenih, a vlastiti: 2 mrtva i 3 ranjena.

Istog dana uz izvanrednu suradnju zrakoplovstva naše čete koje su bile upućene u pomoć obkoljenoj posadi Lasinja (6 km j. od Pisarovine) uspjele su se prebaciti preko r. Kupe, prodrijeti u Lasinju i odbiti neprijateljske snage.¹⁵—

Noću 9/10. VII. kod s. Leskovac (11 km j. od Karlovca) odbijen je partizanski prepad.

Podr. Like:

U toku 9. VII. kod s. Budak (4 km s.s. izt. od Gospića) bila je manja borbena djelatnost.

Podr. Knina:

Prigodom čišćenja područja: Knin — Zrmanja¹⁸ (16 km s.z. od Knina) od strane talijanskih četa i četnika-talijanskih suboraca partizani su navodno imali preko 100 mrtvih i ranjenih. Talijanski gubitci iznose: 5 mrtvih i 12 ranjenih (među njima 1 častnik). — Talijansko zrakoplovstvo bombardovalo je područje: Knin — Zrmanja.

8. VII. četnici-talijanski suborci uz suradnju talijanskog topništva čistili su područje: Zrmanja — Zegar¹⁷ (16 km z. od Zrmanje). Bližih podataka još nema.

Podr. Splita:

8. VII. prigodom čišćenja područja sjeveroistočno od Splita raspršene su partizanske skupine.¹⁸

ŽA TOČNOST:

Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

(M.P.)¹

¹⁵ Odnosi se na snage Prve NOU brigade Osme divizije. Vidi dok. br. 18, 45 i 46.

¹⁰ O ovoj akciji, kao i gubicima, vidi dok. br. 25, 40, 53, 100, 112, 115, 118 i 122.

" Vidi dok. br. 142, 146 i 149.

" Na ovom području je djelovao Splitski NOP odred u zajednici sa Šibenskim bataljonom. Vidi dok. br. 28 i 112.

" Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG
ZBORA OD 11 SRPNJA 1943 GOD. O DEJSTVIMA KALNIČ-
KOG NOP ODREDA I DVANAESTE NOU BRIGADE NA
KALNIKU¹**

»VEOMA ŽURNO«

ZAPOVJEDNICTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA
Op. Br. 2184/taj.
U Sisku, dne 11. srpnja 1943

Predmet: Dnevno izvješće
IDZ. za 11. VII. do 18 sati.—

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA.—
(Operativni odjel)
GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA.—
(Izvještajni odjel)

Savezno zapovjedi Glstožera Op. Br. 3219/taj. od 9. VII.
1942. dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1:100.000)

1. a. — Kratka ocjena situacije:

Bez osobitih promjena.

1. b. — Djelatnost podređenih četa i pojedinosti o neprijatelju:

Operativno područje grada Zagreba:

1. — Prilikom napadaja kod s. Oštrice² (2 km. s. od Novog Marofa) na tri njemačka teretna samovoza sa 27 njemačkih vojnika, gubitci: 6 mrtvih, 3 ranjena, 11 nestalih, 7 pobjegli u N. Marof, dva samovoza spaljena.

2. — 9. VII. o.g. nalazile su se veće partizanske skupine³ kod s. Svibovec (5 km. i. od Varaždinskih Toplica). Noću 9/10.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 11/1—37, k. 25.

³ Napad izvršio Prvi bataljon Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 86.

⁴ i ⁷ Dvanaesta NOU brigada i dijelovi Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 22 i 86.

ov. mj. ove skupine povukle su se prema s. Ljubešćica (5 km. j.z. od Varaždinskih Toplica).

U toku 10. VII. o.g. prebacili su se partizani⁴ iz postava oko Novog Marofa (navodno jačina 2000) u prostor potoka Zoljeznica (14 z.s.z. od Novog Marofa).—

Jedna skupina nalazi se u s. Prigorec⁶ (3. i 5. j.j.i. od Ivanca) i druga u s. Ivanečka Željeznica" (5—4 km. j.i. od Ivanca).—

3. — 11. VII. o.g. u 0130 sati izvršili su partizani vatreni prepad na Varaždinske Toplice, koji je odbijen.

4. — 11. VII. o.g. nalazilo se je oko 400—500 partizana,⁷ glavnim dielom u dolini r. Bednje i p. Željeznica, a u manjim skupinama u s. Lukavec (6.5 km. i.s.i. od Ivanca), s. Novaki (15 z.s.z. od Varaždina), u s. Prigorec (3.5 km. j.j.i. od Ivanca) i jedna u s. Vuglovec (2 km j.z. od Ivanca).

5. — Jedna skupina partizana⁸ nalazila se je 11. VII. o.g. u prostoru: Gotalovec — Zajezda — Milen Grad (11, 12.5 i 15 km. z. od Novog Marofa). Nakon bombardiranja toga prostora partizani su se povukli u s. Belec (17.5 z.s.z. od Novog Marofa).—

6. — 11. VII. o.g. u 0100 sati upala je skupina od 40 partizana u s. M. Čiča (3.5 km. i. od V. Gorice). Gubitci: 1 ustaša mrtav, 1 domobran ranjen.

Operativno područje V. gorskog zdruga:

11. VII. o.g. razviđanje dielova V. gorskog zdruga bez događaja.

Operativno područje 1. pješačke divizije:

10. VII. o.g. u 23.30 sati prilikom razviđanja oklopnog vlaka iz Križevaca, isti je napadnut od partizana kod s. Donjara (11 km. s.i. od Križevaca). Napadaj je odbijen i partizani razpršeni. Brzoglasni spoj između Križevaca i Koprivnice je prekinut.

1. C. ./., 2. i 3. Nije bilo.

**PO NALOGU ZAPOVJEDNIKA
ZASTUPA GLAVARA
bojnik (Lučić)
Lučić**

P 12/VII D

• i " Odnosi se na Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 94.
' Odnosi se na Omladinsku NO brigadu »Joža Vlahović«.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 12 SRPNJA 1943 GOD. O DEJSTVIMA KALNICKOG NOP ODREDA I DVANAESTE NO DIVIZIJE NA KALNIKU I BILOGORI I UNSKE OPERATIVNE GRUPE U REJONU KOSTAJNICE I O POČETKU TALIJANSKO-USTAŠKE OFANZIVE NA BOKOVO¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 193

(po podacima primljenim 12. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

- Podr. Zagorja:* Prema izvješću kotarskog predstojnika iz Ivanca skupina od oko 600 partizana² ugrožava Ivanec. Željeznička pruga na 6 km prema Varaždinu je prekinuta.
- Podr. Zagreba:* 11. VII. 3 km s. od Sesveta na putu za Mariju Bistricu, 9 partizana je legitimiralo prolaznike i tom prigodom ubili občinskog načelnika iz Sesveta i seoskog starješinu iz Sesvet. Kraljevec (5.5 km izt. od Sesveta).
- Podr. Križevaca:* Noću 10/11. VII. kod s. Donjara (11 km s. izt. od Križevaca) odbijen je part. prepad na oklopni vlak.
- Podr. Bilo Gore:* 8. VII. prigodom čišćenja³ sjeverozapadnog diela Bilo Gore, kod s. G. Križ (14 km j.z. od Koprivnice) došlo je do borbe sa jačom partizanskom skupinom.⁴ Do sada poznati neprijateljski gubitci iznose: 90 mrtvih, a vlastiti: 1 mrtav i 10 ranjenih.
- Podr. Moslavine:* Prema izvješću 1. gor. div. noću 10/11. VII. prebacila se skupina od 600—800 partizana (vjerojatno Moslavački partizanski odred) iz Mikleuške (8 km s.z. od Kutine) u Bršljanicu (13 km s. izt. od Kutine).

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 11/1, k. 25.

³ Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 94.

* O ovoj akciji vidi dok. br. 21, 30, 48. 126 i 137.

⁴ Vjerovatno sa dijelovima Osamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 48 i 126.

Podr. Daruvara: Noću 10/11. VII. odbijen je manji part. prepad na jugoistočni dio obrane Daruvara.⁵

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Ogulina: Noću 6/7. VII. na pruzi između želj. postaje Ogulin i Ogulinski Hreljin (5 km s.z. od Ogulina) eksplodiralo je 7 mina. Žrtava nije bilo. Pruga je popravljena.

Podr. Like: 9. VII. odbijeni su part. napadaji na talijanske postave kod Žute Lokve (13 km izt. od Senja).

Noću 10/11. VII. jedan britanski zrakoplov preletio je područje grada Gospića i bacio letke oko s. Bužima (12 km s.z. od Gospića) pod naslovom »POBJEDA U AFRICI«.

Podr. Vel. Kladuše: 8. VII. na području 9 km s.s.izt. od Vel. Kladuše došlo je do okršaja sa partizanima,⁶ koji su bili u povlačenju prema sjeveru. 3 domobrana su ranjena.

Podr. Kostajnice: 8. VII. kod Sv. Gospe (8 km j.z. od Kostajnice) naišle su naše razvidnice na jače neprijateljske snage.⁷ Nakon kraće borbe naši dijelovi su se povukli bez gubitaka.

10. VII. pod mjestimično jakim neprijateljskim odporom⁸ očišćeno je područje 13 km j.z. od Kostajnice.

Razviđanjem je utvrđeno da se na području: Kukuruzari — Babina Rijeka — Velešnja (8 — 5 km s.z. od Kostajnice) još uvijek nalaze jače partizanske skupine.⁹

Podr. Splita: 9. VII. kod s. Zrnovnica (10 km izt. od Splita) talijanske čete su protjerale partizansku skupinu¹⁰ prema iztoku. Neprijatelj je ostavio 63 mrtva.

* Prepad vjerovatno izvršili dijelovi Sedamnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 39.

¹ Sa dijelovima Druge NOU brigade Osme divizije. Vidi dok. br. 45.

⁷ i * Snage Unske operativne grupe. Vidi dok. br. 15, 17 i 100.

" Otpor pružili dijelovi Unske operativne grupe. Vidi dok. br. 15, 17, 70 i 100.

¹⁰ Na ovom Sektoru je djelovao Cetinski NOP odred. Vidi dok. br. 28.

Podr. Makarske: 10. VII. odpočelo je čišćenje područja Biokovo.¹¹ Bližih podataka još nema.

Zrakoplovstvo: 11. VII. zrakoplovstvo je vršilo bojne zadatke i opskrbu posade Gospić tvorivom.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov (M.P.)¹²

BR. 129

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGE PJEŠAČKE DIVIZIJE OD 12 SRPNJA 1943 GOD. O DISLOKACIJI SNAGA UNSKE OPERATIVNE GRUPE¹

I Z V J E Š Ć E Br. 193

o događajima u toku 12. VII. 1943.

J u t a r n j e .

- a. — Nema.
- b. — Noć je protekla mirno.
- c, d, e. — Prema večernjem izvješću,
- f, g, h. — Nema.

V e č e r n j e .

a. — Jedna povjerljiva osoba javlja da je noću 12. ov. mj. došla manja partizanska skupina² u s. Utolicu radi novačenja.

Izvješće povjerljive osobe kao i izjave stanovništva iz Kukuruzara, Babine Rijeke i Majura potvrđuje viest da je III. part. brigada³ došla s juga u područje Komogovina — Boro-

¹¹ O ovoj akciji vidi dok. br. 28, 77, 132 i 134.

¹² Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 14/1—8, k. 25.

² Vjerovatno dijelovi Unske operativne grupe. Vidi dok. br. 100.

³ Riječ je o Drugoj NO brigadi Unske operativne grupe. Vidi dok. br. 39, 43 i 100.

jevići — Babina Rijeka — Knezovljani — Prevršac. Navodno imaju 3 topa (po svoj prilici pak). Tamo se sada nalaze IV. banijska brigada⁴ (sada I. banij. brig.), VII. udarna brigada, IX. i XI. lička brigada. XII. brigada očekuje se. Zapovjednik XII. brigade je Nina Maraković.

U s. Krčevo (8 km sj.sj.z. od Kostajnice) nalazi se jedan partizanski štab.

Oružnička postaja iz Topuskog javlja da su u područje Katinovac (9 km j.z. od Topuskog) došle IV., V. i XV. part. brigada, koje namjeravaju napasti V. Kladušu. One očekuju topove i oklopna kola iz Like.

Povjerljiva osoba javlja da se u s. Komogovina nalaze 3 paka, a u s. Umetić (13 km sj.z. Kostajnice) 1 haubica.

Prema izjavi jednog partizana koji je prilikom razviđanja u pravcu G. Velešnje zarobljen (ranjen u ruku) u području Babina Rijeka — Prevršac — Borojevići nalazi se I. banij. brig.⁵ (prije IV. b. brig.). Zapovjednik ove brigade je Bakrač. 11. ov. mj. II. banij. brigada⁶ (prije V. ban. brigada) došla je iz područja Korduna sa 4 topa u Komogovinu. Pol. komesar III. bataljona "i. brigade je Dragan Studen, zapovjednik II. bataljona je Sava Mijošinić, zapovjednik 2. čete III. batl. I. brig. je Nikola Rukasović iz Moštаницe. I. banijska brigada zauzela položaje od G. Kukuruzara — Prevršac — Babina Rijeka. Jačina čete je oko 80 ljudi. U bataljonu se nalazi 6—7 strojopušaka i 4 strojnice. Streljiva imaju dosta, teškog drugog oružja nemaju.

b. — 11. p.p.: Razviđanje u blizini postava proteklo je bez dodira sa neprijateljem.

12. p.p.: II. i III. bojna razviđale su u blizini uporišta bez dodira sa neprijateljem.

I. bojna 12. p.p. razviđala je u pravcu Jakšić Br. — 362 — Vranova Gl. — Vis 441 — Prolom do G. Velešnje, te je na prostoru između G. Velešnje i Babine Rijeke naišla na jače part. snage.⁷ Nakon kratke borbe neprijatelj se je povukao u sj.z. pravcu. Vlastitih gubitaka nema. Neprijateljski: 4 mrtva i 1 zarobljen, 3 puške, 3 nabojnjače i 230 naboja.

II. bojna II. G.Z.: 1 ojačana sat razviđala je u pravcu D. Velešnja bez dodira sa neprijateljem. Drugi dielovi: ciepljenje protiv tifusa.

⁴ Vidi dok. br. 43 i 100.

¹ Odnosi se na Prvu NO brigadu Unske operativne grupe.

* Druga NO brigada Unske operativne grupe. Vidi dok. br. 11, 15 i 100.

¹ Odnosi se na snage Unske operativne grupe.

III. g. zdrug: Izvješća još nema.
c, d. — Nepromienjeno.
e. — 11. p.p.: Izobrazba i popuna,
12. p.p.: I. bojna — razviđanje II. i III. bojna —
izobrazba,
II. bojna II. G.Z. — razviđanje i ciepljenje.
III. g. zdrug: Razviđanje:
f. — Nema.
g. — 4 nabrojnih mrtvih partizana, 1 zarobljen,
h. — 3 puške (upotrebljive), 3 nabojnjače, 230 pušč. na-
boja.

Za točnost: Zamj. glavarar stožera
satnik (Kniha)
Kniha

14/VII D

(M.P.)⁸

i

' Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Zapovjedništvo
2. pješačke divizije.

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG SEKTORA OD
12 SRPNJA 1943 GOD. O BORBAMA PROTIV DIJELOVA
TRINAESTE PROLETERSKE NOU BRIGADE »RADE KON-
ČAR« KOD BARILOVIĆA, PLEŠIVICE I LASINJE¹**

BRZOGLASNO IZVJEŠĆE

TKO JAVLJA:	V R I E M E		KOME SE JAVILO:
I. sektor Karlovac nadsatnik Mikec	SATI	1100	
	DAN	12	
	MJESEC	VII.	
PRIMIO: Ppukovnik Dits	GODINA	1943	PREDAO:

SADRŽAJ

U borbama sa odmetnicima kod s. Barilović² (12 km j. od Karlovca) koje su vođene 5., 6. i 7. VII. utvrđeno je da je poginulo oko 50 odmetnika, a ranjeno veći broj. Među poginulima su 2 četna zapovjednika.

Kod Plešivice nalaze se dijelovi XIII. part. brigade.³ U dosadanjim borbama kod Plešivice odmetnici⁴ su imali i 50—60 mrtvih, a odvezli su u smjeru Zumberka oko 50 kola teško ranjenih. Među poginulima 1 politički komesar brigade.⁵

U borbama oko s. Lasinje 9. VII. odmetnici su imali osjetne gubitke⁶ osobito usljed jakog djelovanja zrakoplovstva. Računa se na oko 200 mrtvih i ranjenih.

P 12/VII D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 12/1—3, k. 25.

² O ovoj borbi vidi dok. br. 14, 115 i 118.

³ Vidi dok. br. 44, 51, 122, 126 i 133.

⁴ Dijelovi Trinaeste proleTERSKE NOU brigade »Rade Končar«. Vidi dok. br. 44, 50, 51, 122, 126 i 133.

⁵ O gubicima vidi dok. br. 44, 50 i 51.

⁶ O gubicima vidi dok. br. 45 i 46.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG SEKTORA OD
12 SRPNJA 1943 GOD. O ZAUZIMANJU BOSILJEVA¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: KARLOVCA	DAN: 12.7.43.	SAT I MINUT: 1205	BROJ 19
PUTEM KRUGOVALNE POSTAJE ZAGREB	DAN : 12.7.43.	SAT I MINUT: 1226	BROJ 1180

S A D R Z A J

ZA KOGA: OPERATIVNI ODJEL I HRVOPO SUŠAK

SPOJ: .—.—

XII. ustaška bojna i 1. sat V. bojne zajedno sa talijanskim postrojbama zauzeli su bez otpora Bosiljevo² (24 km. jug. zap. od Karlovca) 11.7. prije podne.

Op. br. 3671 taj.

I. SEKTOR.

P 12/VII D

**IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 13 SRPNJA 1943 GOD. O TALI-
JANSKO-USTAŠKOJ OFANZIVI NA BOKOVO¹**

Telegram

V.P. 10, dne 13 srpnja 43—XXI
u 0.30 čas.

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operat. odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ. KORPUSA

Br. 9312/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 11507
Stiglo 13 srpnja 43—XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA DANA 12 SRPNJA 1943-XXI

Aktivnost ustanika: Noću uoči 12 o.m. partizani su prekinuli željez. prugu između Perkovića (Šibenik SI-CD) i Unešića (SN-CK). Uspostava pruge predviđa se večeras. U toku su represalije u zoni.

Sektor »Bergamo«: Nastavlja se pokret jedinica za poznatu akciju.² Jutros 12 o.m. desna kolona je stigla do Beraša (Makarska ZP-AV) a lijeva kolona do Zagvozda (ZT-BD). Pokret se nastavlja. Naknadno će se izvijestiti.

Zbog napada partizana na k. 639 (Sv. Vid) (Omiš VO-BF), o čemu jučerašnji izvještaj od 11 o.m., zapaljeno je nekoliko kuća u Lokvi (VQ-BF) i uhapšeno 75 sumnjivih lica. Provjeren je da su partizani za vrijeme napada imali 15 mrtvih.

Ujutro 11 o.m. mješovita talijansko-hrvatska jedinica izvršila je iz Sinja ofanzivni upad u Trilj (Split VM-BU) i vatrenom akcijom natjerala u bijektvo grupu partizana, koja se povukla prema Jabuci.³ Mi nismo imali gubitaka; kod partizana provjerena su tri mrtva. Zaplijenjene su 2 puške, mnogo metaka i ručne bombe.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* Riječ je o ofanzivi na Biokovo. Vidi dok. br. 28, 77, 128 i 134.

¹ O ulasku naših jedinica u ovo uporište vidi dok. br. 77.

Jučer 11 o.m. i noću uoči 12 o.m. artiljerijska vatra na Kučine (Split UM-BQ), Mravince, (UM-BN) i Zrnovnicu (UO-BN), gdje je primijećen pokret ustanika. Jutros 12 o.m. autokolona Split — Sinj izvršila je svoj pokret i vratila se poslije podne bez incidenata.

Sektor »Zara«: Za vrijeme akcije čišćenja u zoni Vodice (Zirje PN-CK) naše jedinice sukobile su se ujutro 11 o.m. sa jakim partizan, formacijama⁴ koje su se utvrdile na visovima brda Gradina — (k. 273) (PI-CO) i k. 221 (Sopalj) (PL-CO). U toku je akcija, uz jaku podršku avijacije, s ciljem da se opkole ustanici, koji drže također k. 215 (Platno) (PI-CQ). — Naknadno će se izvijestiti i javiti o gubicima, koji su kod partizana teški. Vazдушna aktivnost: Vršeno je izviđanje i fotografsko snimanje u zoni Makarska. Borbeno izviđanje ili obasipanje malim bombama i mitraljiranje u zoni sjeveroistočno od Splita i Trilja (Split VM-BU). Data je pomoć jedinicama Kr. vojske koje su u pokretu radi izvršenja akcije na Biokovo. U neprekidnoj saradnji sa akcijom sjeveroistočno od Pirovca uspješno su bombardovane, obasipane malim bombama ili mitraljirane: kota 215 (Platno), kota 273 (Gradina) i Sopalj. Ukupno je izvršeno 7 izviđanja, 9 akcija obasipanja malim bombama, 7 mitraljiranja i 2 bombardovanja.

Poluoblačno, more mirno.

GENERAL SPIGO 18001207

8 *prep.*

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2. Operativ, odjelj.
- 1 Informat „
- 1 Kom. kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

⁴ Odnosi se na Prvi i Drugi bataljon Sjevernodalmatinskog NOP odreda. Vidi dok. br. 34.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 13 SRPNJA 1943 GOD. O AKCIJI USTAŠKO-DOMOBRANSKIH JEDINICA NA KALNIKU I IVANŠČICI PROTIV KALNIČKOG NOP ODREDA I DVANAESTE NO DIVIZIJE I O REZULTATIMA BORBE KOD PLEŠIVICE'

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 194

(po podatcima primljenim 13. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorja: U podhvatu čišćenja zapadnog diela Kalničkog Gorja i Ivanščice pl.- koji je odpočeo 10. VII. naše čete iz Koprivnice, Križevaca i Vrbovca dostigle su 11. VII. u večer bez znatnijeg neprijateljskog otpora crtu: Kapela — Moždjenec — Sudovec (3,8 i 12 km j.z. od Varaždinskih Toplica), tokom 12- VII. prešle su crtu: Kneginec — Seketin — Oštrice — Novi Marof (6 km s.Z., 6,5 km z.s.z. te 5 i 8 km j.z. od Varaždinskih Toplica, a 13. VII. prije podne dostigle su crtu: Cerje Tužno (10 km j.z. od Varaždina) — Gačice (2,5 km j. od Cerje Tužno) — s. Željeznica (3,5 km j- od Gačice) sa namjerom da još danas ovladaju područjem oko Ivaneca i pročiste G. i D. Ladanje i Maruševec (13—11 km z. od Varaždina). — Jači neprijateljski odpor³ javljen je samo kod s. Podevčevo (5 km s.z. od Novog Marofa).

11. VII. partizani su izvršili vatreni prepad na Varaždinske Toplice. Gubitaka nije bilo.

U selima oko Ivaneca i Lepoglave nalaze se manje *Dart.* skupine⁴ dok je jedna veća partizanska skupina⁵ 12. VII. zapažena u s. Rinkovac (2 km z.s.z. od Lepoglave).

Podr. Ludbrega: Noću 11/12. VII. partizani su na 10 mjesta minirali želj. prugu Koprivnica — Ludbreg. Popravak je u toku.

Podr. Jastrebarskog: Prema izvješću zapovjednika I. sektora iz Karlovca, kod s. Plešivica (6 km s. od Jastre-

¹ Dokumentat, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 12/1, k. 25.

³ O ovoj akciji vidi dok. br. 141, 143, 146, 149, 153 i 155.

⁴ Otpor pružili vjerovatno dijelovi Dvanaeste NOU brigade.

⁵ Dijelovi Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 94.

⁶ Dvanaesta NOU brigada. Vidi dok. br. 31, 33, 75, 83, 86 i 94.

barskog) nalaže se dielovi XIII. part. brigade.⁶ U dosadaniim borbama kod Plešivice partizani su imali oko 50 mrtvih⁷ (među njima 1 **Dolitički** komesar) i mnogo ranjenih.

Podr. Vel. Gorice: Noću 11/12. VII. odbijen je bez vlastitih gubitaka manji part. napadaj na pilanu u Turopolju (9 km j.izt. od Vel. Gorice).

Podr. Ivanić Grada: 12. VII. na južnom izlazu s. Lupoglav (10 km. s.s-z. od Ivanić Grada) partizani su iz pripremljene zasjede iz šikarja napali povjerenstvo za otkup konja. Tom prigodom nestao je njemački podpukovnik Pockaj, naš podpukovnik Smodek, 1 njemački dočastnik i upravljač samovoza, dok su 3 njemačka vojnika poginula, 3 su ranjena, a 4 već zarobljena pobjegla. 1 teretni samovoz je spaljen, a blagajnu sa 25,000.000 kuna partizani su odneli.

Podr. Daruvara: Noću 11/12. VII. u s. Kukunjevac (8 km z. od Pakraca) partizani su zapalili oruž. postaju, občinsku zgradu, školu i 4 posebničke kuće. U Kukunjevcu nije bilo naše posade.

Iste noći između s. Hercegovca i Palešnika (9 i 6 km s.s.izt. od Garešnice) partizani su porušili 30 metara želj. pruge-

Podr. Podr. Slatine: Noću 11/12. VII. u s. Humljani (16 km j.izt. od Podr. Slatine) partizani su uništili 1 vršalicu, a iz sela Cetekovac Ū1 km j.izt. od Podr. Slatine) odvukli 1 vršalicu.

Podr. Broda: 11. VII. u šumi Dolca (8 km s.izt. od Broda) partizani* su napali 3 njemačka teretna samovoza. 2 njemačka vojnika su poginula, a 1 samovoz je spaljen.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: 11. VII. talijanske i naše postrojbe ušle su bez neprijateljskog otpora u s. Bosiljevo⁹ (22 km j.z- od Karlovca).

⁶ Vidi dok. br. 44, 51, 122 i 126.

⁷ O gubicima vidi dok. br. 44, 51, 122 i 126.

⁸ Prvi bataljon Diljskog NOP odreda. Vidi dok. br. 36.

⁹ O ovoj akciji vidi dok. br. 41 i 131.

13. VII. prigodom vršidbe, 6 km j. od Ozlja, nakon jednosatne borbe zarobljena je jedna sat 2. p.p. Bližih podataka još nema.

U borbama kod s. Barilović (12 km j. od Karlovca) 5., 6. i 7. VII. partizani su imali oko 50 mrtvih i veći broj ranjenih.¹⁰

9. VII. uslied uzpjješnog djelovanja zrakoplovstva, u borbama oko Lasinje (6 km j. od Pisarovine) partizanski gubici¹¹ se ciene na oko 200 mrtvih i ranjenih.

Podr. Like:

11. VII. u s. Ostrovica (6 km izt. s. izt. od Gospića) zapažena je skupina partizana. Selo je tučeno topničkom vatrom.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(M.P.)¹

¹⁰ O gubicima vidi dok. br. 14, 115 i 118.

¹¹ Vidi dok. br. 45 i 46.

¹³ Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

IZVJEŠTAJ USTAŠKO-DOMOBRANSKOG VOJNOG POVJERENIŠTVA OD 13 SRPNJA 1943 GOD. O PRIPREMAMA ZA OFANZIVU NA BLOKOVO¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: SUŠAKA	DAN: 13.7.43.	SAT I MINUT: 1000	BROJ 64
PUTEM KRUGOVALNE POSTAJE ZAGREB	DAN: 13.7.43.	SAT I MINUT: 1855	BROJ: 1278

S A D R Ž A J

ZA KOGA: OPERATIVNI ODJEL

SPOJ: NAS BR. 4454 TAJ.

Novosti za 11. o.m.

Neprijateljske akcije uznemiravanja protiv talijanskih postava **Žuta Lokva**, čete divizije **Bergamo** počele prethodne pripreme za akciju čišćenja **Blokova**.²

Hrvatsko-talijanski postavi za zaštitu prometa na putu **Makarska — Zadvarje** napadnuti od skupine partizana.³

Napad odbijen.

Op. br. 4488 taj.

HRVOPO'

P 13/VII D

»

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 13/1—23, k. 25.

² O ovoj akciji vidi dok. br. 28, 77, 128 i 132.

³ Odnosi se na dijelove Cetinskog NOP odreda. Vidi dok. br. 77.

⁴ Hrvatsko vojno povjereništvo

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 13 SRPNJA 1943 GOD. O AKCIJI TALIJANSKIH JEDINICA U REJONU VRBOVSKO — TROŠMARIJA¹

Telegram

V. P. 10- otprem. 13 VII 43, 20.30 č.
prim. 13 VII 43, 22 č.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 11631
Stiglo 14 srpnja 43—XXI

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Oper, odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJ. KORPUSA

Br. 8289/op.

NOVOSTI U 18 ČASOVA 13 SRPNJA 43-XXI

Aktivnost ustanika: Javlja se: u zoni Kamensko (QM-FR) izgleda da se nalazi partizanska komanda, slagalište materijala, radionice i bolnica. Duž puta Delnice — Brod na Kupi, u selu Marija Trost (VS-BF), izgleda da su partizani postavili duboke prepreke od drvenih trupaca, koje se mogu staviti pod vatru oruđa postavljenih u blizini; drugi prekid, koji nije određen, nalazi se u blizini sedla Br. Lešnica (VU-BH). Predviđeno je čišćenje i uspostava saobraćaja.

Divizija »Re«: Jučer 12 o.m. četa LXXV bataljona cr. košulja, za vrijeme patroliranja prema Vrzieima (ZT-GS), natjerala je u bjekstvo partizane sa sjevernih padina Senjske Dulibe (ZR-GU) i uočila nekoliko zaklona na k. 680. Četa se vratila bez gubitaka.

Noću uoči 13 o.m. vatra iz automatskog oružja i minobacača na položaje Žuta Lokva, u cilju uznemiravanja, bez posljedica.

¹ Original, u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

Divizija »Macerata«: Bataljoni koji su već pomagali operacijama div. »Lombardia«² stigli su u Vrbovsko i u Trošmariju (XT-AV). Predviđa se povratak u odnosna sjedišta sutra ujutro 14 o.m.

XIV obalska brigada: U vezi s telegramom 8259, veća patrola kr. karab. noću uoči 13 o.m. postavila je zasjede na zapadnom i južnom dijelu ostrvca Skrda. Jutros je nastavljeno čišćenje ostrva Maon i ostrvca O.M. Brušnjak (ZP-FQ) sa negativnim rezultatom. Patrola se vratila danas u Crikvenicu.

Karlobag: ništa novo.

V grupacija gran. straže: Normalna aktivnost patrola i zasjeda. Vazдушna aktivnost: Jučer 12 o.m. vršena su izviđanja zone Novi — Grižane (MM-AP) — Dol Mali (US-AR); nema šta da se javi. Održavana je veza sa jedinicama koja je u pretraživanju ostrvca Skrda (VU-FG) i ostrva Maon (ZI-ZP-EU).

Izviđanja ravnice Korenica — Bjelo Polje (PL-FV) — Udbina. Na traženje pukovnika Gustovića mitraljiran je Budak (LI-FN) i okolica Gospić, bombardovana je Široka Kula.

GENERAL SCUERO 20001307

Prep.

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Infor. odjelj.
- 1 Kom. kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

¹ O ovoj akciji vidi dok. br. 41.

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 13 SRPNJA 1943 GOD. O
OFANZIVI TALIJANA I USTAŠKO-DOMOBRANSKIH JE-
DINICA NA BIOKOVO¹

Telegram

Otprem. 13. VII. 43 u 22.15 č.
Prim. V.P. 10, dne 14. VII. 43 — XXT
u 3 č

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operat. odjeljenju
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ. KORPUSA

Br. 9360/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 11634
Stiglo 14 srpnja 43—XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 13 SRPNJA 1943

Aktivnost^v ustanika:

Primijećene su jake partizanske formacije² u zoni Macure (Knin RH-DR) i Mladani (RK-DR).

Izgleda da su noću uoči 12 o.m. jake grupe,³ dolazeći iz Krupe (QO-DT), prodrle u anektirani teritorij.

Primijećena je prisustnost partizana sjeverno od Kistanja⁴ (Šibenik RH-DE).

Noću uoči 12 o.m. eksplozija mine na 16 km kolskog puta Trogir — Šibenik oštetila je vodovod.

Sektor »Bergamo« Nastavljen je pokret jedinica koje operišu na Biokovo.⁵ Lijeve kolone je dana 12 o.m. uhapsila 115 sumnjivih lica i uništila kod Unišća (Makarska ZT-DB) 5 partizanskih kuća.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.
" i ³ Vidi dok. br. 34, 49 i 53.
• Na ovom području se nalazio Treći bataljon Sjevernodalmatinskog NOP odreda. Vidi dok. br. 53.
• O ovoj akciji vidi dok. br. 28 77, 128, 132 i 134.

Desna kolona savladavši dana 11 i 12 o.m. slab otpor u X. Breli (ZL-BD) i Pekurcu (ZR-AV) zauzela je noću uoči 13 o.m. Makar (ZR-AV). Jedna četa prodrla je prema k. 1421 (ZT-AV), čiji je pokret bio prepriječen od partizana⁶ koji su držali dominantne položaje.

Gubici dana 11 i 12 o.m.: desna kolona imala je tri ranjena; kod partizana provjeieno 9 mrtvih. U Baškoj Vodi (ZN-AX) zaplijenjeno je 30 čamaca i uništeno 20 čamaca.

Naišlo se na mnogobrojne prekide na putevima i na porušen drveni most, što ie usporilo pokret kolone.

Jedinica 229-og pokretnog teritorijalnog bataljona, prilikom čišćenja zone, na k. 144 (Šibenik TI-BN) zapalila je nekoliko kuća i mlin, gdje se partizanima krijumčarilo brašno. Također je uhapšeno nekoliko sumnjivih lica.

Provjereno je da su partizani prilikom naše akcije u Zrnovnici (Split UO-BN), o čemu izvještaj 9 o.m., imali 153 mrtva; broj ranjenih nije određen, ali potvrđuje se da je vrlo velik.

Sektor »Zara«: Nastavljena je akcija u zoni Vodice (Zirje PN-CK). Nakon intenzivnog dejstva artiljerije i avijacije noću uoči 12 o.m. naše su jedinice ponovile napad. Jedinica 292-og pješ. puka sa dijelovima A.C. zauzela je k. 275 (Platno) (PI-CQ).

Ustanici,⁷ protjerani također sa visova Gradina (PI-CO) i Sopalj (PL-CO). te podijelivši se u grupice da bi izbjegli našoj akciji, sukobili su se između Sv. Ante (PI-CO) i Oštrog (PI-CQ) sa batalionima bersaljera »Zara« i pretrpjeli nove gubitke.

Nastavlja se akcija čišćenja i proganjanja rasturenih grupa.

Dosada su provjereni ovi naši gubici:⁸ 18 mrtvih i 61 ranjen, među kojima tri oficira. Naknadno će se javiti o velikim gubicima partizana.

U toku je akcija M.V.A.C. formacija »Dinara« između Zrmanje i padina jugozapadno od Velebita do Krupe (Knin QO-DT) s ciljem da se prepriječi dolazak partizana u anektirani teritorij.

Vazdušna aktivnost: Borbeno izviđanje ili obasipanje malim bombama i bombardovanje sjeveroistočno od Pirovca (Zirje ON-CO). Na k. 125 (Drašnjak) (ON-CQ) uočeni su položaji, a u zoni Radošinovci (OI-OL-CU) primijećene su sumnjive grupe, koje su obasipane malim bombama. Izvršeno je snabdijevanje

⁶ Odnosi se na dijelove Blokovskog NOP odreda. Vidi dok. br. 77.

⁷ Dijelovi Sjevernodalmatinskog NOP odreda. Vidi dok. br. 34, 49 i 132.

⁸ O gubicima vidi dok. br. 34 i 49.

municijom vazдушnim putem kod Sv. Ante (ON-CO) i snabdije-
jevanje obučom i namirnicama u Čisti Maloj (PM-CS).

Nastavljeno je davanje pomoći kolonama na Biokovu i
pružanje zaštite koloni Split — Sinj.

Ukupno je izvršeno sedam izvidanja, dva obasipanja ma-
lim bombama, jedan bombardman, tri snabdijevanja vazдушnim
putem i jedno bacanje letaka.

Vedro, more mirno.

GENERAL SPIGO 16001307

8 *prep.*

1 Ekselenciji

1 Nač. štaba

1 Pomoć. nač. štaba

1 Informat. odjelj.

2 Operativ, odjelj.

1 Kom. kr. karab.

1 Odjeljenju za telekomunikacije

BR. 137

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DO- MOBRANSTVA OD 14 SRPNJA 1943 GOD. O NAPADU DI- JELOVA DVANAESTE NOU BRIGADE NA LEPOGLAVU, O ZAVRŠETKU USTAŠKO-DOMOBRA NSKE AKCIJE NA BILO GORI I O TALIJANSKO-USTAŠKOJ OFANZIVI NA BIO- KOVU¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 195

(po podacima primljenim 14. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorja: Noću 12/13. VII. partizani su napali
Lepoglavu² i 13. VII. u 8 sati zauzeli mjesto, te oslo-
bodili sve kažnjenike (oko 800). Navodno se oko 300
kažnjenika pridružilo partizanima.

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojno-
istoriskog instituta pod reg. br. 13/1, k. 25.

² Na ovo uporište izvršili napad dijelovi Dvanaeste NOU brigade.
Vidi dok. br. 31, 33, 76, 84, 87, 95, 96.

Istodobno sa napadajem na Lepoglavu, partizani su napali i selo Ivanec.³ Za sudbinu 42 oružnika se još nezna. 13. VII. naše čete sa iztoka ušle su u Ivanec.

Iste noći partizani su napali oruž. postaju Bednja⁴ (4 km s.z. od Lepoglave). Oružnici su pod borbom napustili postaju. 5 oružnika sa oružjem se uspjelo povući, dok se za sudbinu 11 oružnika još nezna.

13. VII. preko celog dana zrakoplovstvo je djelovalo na području Lepoglave, napadajući pljačkaše kod Lepoglave i jednu skupinu od oko 400 partizana⁵ na raskrsnici puteva kod Sv. Jelene (4 km s. od Lepoglave) te ovu velikim dielom pobilo.

Noć 13/14. VII. prošla je u miru.

Radi **uzDostavljanja** spoja, popravke pruge i ceste te dotura hrane, koturaška polubojna sa oklopnim dielovima i oklopnim vlakom krenula je jutros iz Tužna (9 km j.z. od Varaždina) prema Ivanecu. Iz Krapine upućeni su dielovi naših snaga prema Lepoglavi, a naše čete u Ivanecu nisu do sada mogle nastupiti na zapad, pošto su tamo vezani od jačih partizanskih snaga.⁶ Zrakoplovstvo upućeno je da podpomaže naše snage u Ivanecu i da ih obskrbi streljivom. — Dielovi njemačkih četa sa granice upućeni su prema s. Pleš (7 km s.z. od Lepoglave). — Oko 10 sati pukovnik Peričić sa oklopnim kolima se probio u Ivanec.

Prema izvješću glavnog ravnateljstva za rudarstvo, partizani su prije 3 dana temeljito uništili rydnik Budinšćinu,⁷ a noću 13/14. VII. oštetili rydnik "Novi Golubovec" (5 km. j.z. od Lepoglave). Rydnik Ivanec je isto tako oštećen, ali se nezna u kojoj mjeri.

Podr. Vel. Gorice: Noću 13/14. VII. partizani su u 3 mah pokušali napasti pilanu u Turopolju" (9 km j.izt. od Vel. Gorice), ali su odbijeni. Žrtava nema.

³ Napad vršio Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 31 i 94.

⁴ Napad na ovo uporište izvršio Prvi bataljon Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 33.

⁵ Četvrti bataljon Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 33.

* Odnosi se na Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 94.

⁷ i ⁸ Rudnike porušili dijelovi Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 96 i tom V, knj. 18. izvještaj Štaba Dvanaeste divizije od 2 kolovoza 1943 god. Štabu Drugog korpusa NOV i PO Hrvatske.

* O ovoj akciji vidi dok. br. 126 i 128.

Podr. Bilo Gora—Papuk: 11. VII. u nastavku podhvata¹⁰ protiv partizana na širem području Bilo Gore i zapadnom dielu Papuka pojedine borbene skupine dostigle su i to:

Skupina sa područja oko Pakraca odbacila je neprijatelja¹¹ sa visova istočno od Buča (16 km izt. od Pakraca) te je izbila na područje istočno od Bučko Kamensko (19 km s.z. od Požege), a druga skupina koja ovoj slijedi vrši čišćenje područja s obje strane ceste: Pakrac — Kamensko (21 km izt. od Pakraca). »

U sjeverozapadnom dielu Požeške kotline u toku je čišćenje¹² na potezu: Vranić — Klisa — Poljakovci (16 km s.z. od Požege) protiv XXI. partizanske brigade,¹³ koja brani postave sjeverno od s. Vrhovci (17 km s.z. od Požege) na k. 597, 546 i 577 (18 km s.z. od Požege). Do sada poznati gubitci iznose:

- x
- a) Vlastiti: 2 mrtva i 7 ranjenih,
  - b) Neprijateljski: 30 mrtvih.

Neprijatelj¹⁴ je odstupio u sjeverozapadnom smjeru na područje Vranovo (20 km s.z. od Požege). t

Jača skupina koja vrši čišćenje područja Bilo Gore u istočnom smjeru dostigla je uz slabiji neprijateljski odpor crtu: Grubišno Polje — Vel. Peratovica — Jezerski lanac. U međuvremenu izgleda, da su se partizani¹⁵ sa jugoistočnog diela Bilo Gore već prebacili na područje Voćina i Papuka. Podhvata na Bilo Gori je završen.¹⁶

Podr. Daruvara: Noću 12/13.-VII. u s. Antunovac (16 km z.s.z. od Pakraca) partizani su zapalili 4 vršalice.

Podr. Požege: Prema izvješću II. dom. zbora posljednje 4 noći preletio je neprijateljski zrakoplov područje Kutjeva, Velike i Slat. Drenovca. Noću 10/11. VII. bacio je nepr. zrakoplov na malim pado-

¹⁰ O ovoj akciji vidi dok. br. 21, 30, 48, 64 i 126.

¹¹ Odnosi se na dijelove Sedamnaeste NO brigade (Prvi i Treći bataljon). Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 39.

¹² O ovim dejstvima vidi dok. br. 155 i tom V, knj. 18, dok. br. 39.

¹³ Vidi dok. br. 30, 48 i tom V, knj. 18, dok. br. 39.

¹⁴ Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 39.

¹⁵ Odnosi se na Osamnaestu NO brigadu. Vidi dok. br. 48.

¹⁶ O ovoj akciji vidi dok. br. 21, 30, 48 i 126.

branima flaše sa upaljivom tekućinom. Požari koji su proizvedeni nisu se mogli vodom gasiti.

Podr. Podravine: Noću 12/13. VII. kod s. Čadavica (12 km s.izt. od Podr. Slatine) partizani su zapalili 5 vršaćih strojeva.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Makarske: 11. VII. nastavljeno je čišćenje područka Biokovo.¹⁷ Južno od Zagvozda (11 km s. od Makarske) njemačko-hrvatske postrojbe protjerale su partizansku skupinu koja se je kretala prema sjeveru.

Istoga dana odbijen je part. napad¹⁸ na talijansko-hrvatske postave za zaštitu prometa na putu: Makarska — Zadvorje (20 km s.z. od Makarske).

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(M.P.)¹⁹

¹⁷ Vidi dok. br. 28, 77, 128, 132, 134, 136 i 138.

¹⁸ Napad vjerovatno izvršili dijelovi Cetiniskog NOP odreda. Vidi dok. br. 28 i 77.

¹⁹ Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

IZVJEŠTAJ USTAŠKO-DOMOBRANSKOG VOJNOG POVJERENIŠTVA OD 14 SRPNJA 1943 GOD. O POKRETU TALIJANSKIH DIVIZIJA RADI OFANZIVE NA BOKOVO¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Sušaka	DAN: 14.7.43.	SAT I MINUT: 1245	BROJ: 82
PUTEM KRUGOVALNE POSTAJE ZAGREB 2	DAN: 14.7.43.	SAT I MINUT: 1410	BROJ: 1352

S A D R Ž A J

ZA KOGA: OPERATIVNI ODJEL

SPOJ: naš br. 4488 taj.
Novosti za 12. VII.
Pokret talijanskih četa divizije Bergamo za akciju Biokovo.² U napadu na talijansko-hrvatski postav 7 km. j.i. Omiša³ partizani imali 15 mrtvih.
Na području Gradac i Vrgorac u toku djelatnost četa divizije Marche i Messina.
Zadani gubitci neprijatelju 20 mrtvih, uništeno 33 prevozne ladice.
Op. broj 4498 taj.

HRVOPO.

P 14/VII D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 14/1—14, k. 25.

³ O ovoj ofanzivi vidi dok. br. 28, 77, 128, 132, 134 i 136.

* Vidi dok. br. 28.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG SEKTORA OD
14 SRPNJA 1943 GOD. O AKCIJI U REJONU BOSILJEVA¹

BRZOGLASNO IZVJEŠĆE

TKO JAVLJA:	V R I	E M E	KOME SE JAVILO:
I. sektor — Karlovac	SATI	1.15	
satnik Barlović	DAN	14.	
	MJESEC	VII.	
PRIMIO: Častnički namjesnik Klajić	GODINA	1943.	PREDAO:

SADRŽAJ

U toku 10., 11. i 12. VII. talijanske postrojbe divizije Macerata i Lombardija vršile su veći koncentričan podhvat² na prostoru: s. Bosiljevo (17 km s.izt. od Ogulina), iz pravca Vinica — Vukova Gorica — Zvečaj — Generalski Stol i Ogulin.

Od naših postrojbi učestvovala su dvije sati XII. ustaške bojne iz Ogulina i druga sat V. ustaške bojne.

Na odmetnike se nije naišlo. Uzrok suviše lagan tempo u pripremnom i izvršnom dielu podhvata.

I. sektor Op. broj 2503/tajno

P 14/VII D

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 14 SRPNJA 1943 GOD. O TALI-
JANSKO-USTAŠKOJ OFANZIVI NA BIOKOVO I AKCIJI U
ZONI VODICA¹

Telegram

Otpremljeno 14. VII. 43 u 18 čas.

V.P. 10, dne 15. VII. 43—XXI

u 00.15 čas.

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operat. odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI V I VI ARMIJ. KORPUSA

Br. 9420/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 11716

Stiglo 15 srpnja 43—XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 14 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika: Jučer 13 o.m. partizani su minama prekinuli željez. prugu između Perkovića (Šibenik SI-CD) i Šibenika i oborili nekoliko stubova telegr. i telefon, linije. U toku je uspostava linije i represalije.

Sektor »Bergamo«: Operacija na Biokovo:² nastavljen je pokret za obrazovanje poznate brane. Lijeva kolona izvršila je premještanje iz s. Navlaci (Makarska ZV-BD) u Lokvice (ZV-AX) i došla u dodir sa hrvatskom jedinicom, koja će danas 14 o.m. zauzeti Karlušiće (XI-BD). Desna kolona je jučer 13 o.m., dok je zauzimala Makar (Makarska ZR-AV), naišla na otpor,³ koji je savladan uz pomoć artiljerije. Nastavlja se pokret za zauzimanje kote 1421 (ZT-AV), gdje se nalazi partizanska jedinica⁴ smještena u cilju odbrane. Istoga dana 97. bataljon cr. košulja i jedna četa 89. bataljona cr. košulja rašči-

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Vidi dok. br. 28, 77, 128, 132, 134, 136, 137 i 138.

³ Otpor vjerovatno pružili dijelovi Biokovskog NOP odreda. Vidi dok. br. 28 i 77.

* Vidi dok. br. 28 i 77.

OGGETTO:

TALISOROTTO

Fartenza 24 luglio 1943 ore 18,00
P. M. H. H. 15 luglio 1943 - XXI Ore 00,15

DA COMANDO XVII CARM
AT COMANDO 2° AREA OPERAZIONI
e per conoscenza
AL COMANDO DEL V ET VI CARM

11716

Nr. 9420/SE. Comunicato ore 18 giorno 14 luglio 1943.

Attività ribelli: ieri 13 partigiani habent interrotte con mine ferrovia tra Terkovic & Sebenico (SI - GD) et Sebenico, et abbattuti alcuni pali linea telegrafica. In corso riattivazione linea et rappareglie.

Settore Bergamo: Operazione Bichovo: est proseguito movimento per costituzione noto muro. Colonna sinistra habet assunto dislocazione da Navlaci (Makarska IV - ED) et Lokvise (IV - AX) et preso contatto con reparto croato che oggi 14 occuperà Karlusici (II - ED). Colonna destra ieri 13 durante occupazione Makar (Makarska ER - AV) habet incontrate resistenza superate appoggio artiglieria. Prosegue movimento per occupazione quota 1421 (II - AV) dove risulta reparto partigiano sistemato difesa. Stesso giorno 97° btg. cc. nn. et una cp. 89° btg. cc. nn. habent rastrellato et incendiato abitato Kotisino (II - AT) dove incontravano qualche resistenza, verificate interruzioni tra Makarska et Šušepi (IV - AT) et espugnata quota presso JV. Andrea (II - AT) catturando un mortale. Perdite giorno 13 nostre: un morto e 10 feriti, partigiani accertati: 15 morti e 7 feriti. Stesso 14 una cp. 89° btg. cc. nn. habet occupato Bogomolje (II - AI) fuggendo pattuglia ribelli cui infligeva 8 morti.

Settore Zara: azione zona Vodice (Zirje IV - CK): ieri 13 est continuato rastrellamento nuclei ribelli sbandati in zona Pucitanje (II - GG) Banjevidi (OL - GS) rotabile Stanjkovi (OV - CU) Kosa (II - CS). Perdite durante combattimenti giorni precedenti restano precise: nostre 34 morti et 56 feriti di cui 3 ufficiali. Partigiani 200 morti tra cui sembra già noto capo IVAS Šimej catturate 115 bombe a mano, una pistola, 4 fucili, resti un fucile mitra colpito da tiro nostro mortale, cassette complete munizioni mitra, 2000 cartucce Mauser, viveri et materiali vario. Azione prosegue. Reparti AI bersaglieri et btg. Colonna 202° ftr. habent rastrellato zona nord Knin sino at Kosici (Knin IV - EN) senza riscontrare nulla di notevole.

Attività aerea: ieri 13 continuata assistenza reparti E.L. operazioni ai Bichovo. Ricognizione armata et spionnamento zona nord-est Pirovac (Zirje OV - GD) et nord Vodice (IV - CK): rilevate e spionnate postazioni in zona Debeljack (II - CG) et notato movimento sospette zona boscosa Kriva Drega (IV - CS) et Strana (II - CS). Complessivamente effettuate 4 ricognizioni, 3 azioni spionnamento et un rilevamento fotografico. Cielo sereno, mare calmo.

Generale Spigo

- 1 Eccellenza
- 1 Capo di S.M.
- 2 Ufficio Operazioni
- 1 ufficio informazioni
- 1 ufficio telecomunicazioni
- 1 cc.rr.

stili su i zapalili naselje Kotišina (ZT-AT) gdje su naišli na slab otpor. Uočeni su prekidi između Makarske i Tučepa (ZV-AT) i zauzeta je kota 125 kod Sv. Andreje (ZT-AT) te zaplijenjen jedan minobacač. Naši gubici dana 13 o.m.: jedan mrtav i 10 ranjenih; kod partizana provjereno je 15 mrtvih i 5 ranjenih. Jutros 14 o.m. četa 89 batalj. cr. košulja zauzela je s. Bogomolje (ZR-AI) natjeravši u bjekstvo patrolu ustanika kojima je zadala gubitak od 8 mrtvih.

Sektor »Zara«: Akcija u zoni Vodica⁵ (Zirje PN-CK): Jučer 13 o.m. nastavljeno je čišćenje ustaničkih skupina koje su se razbjegle u zoni Putičanje (PI-CQ) — Banievci (OL-CS), na kolskom putu Stankovci (ON-CU) — Kosã (PI-CS). Ovako su utvrđeni gubici u borbama prošlih dana: naši: 34 mrtva i 56 ranjenih, od kojih tri oficira; partizanski gubici: 200 mrtvih," među kojima je vjerojatno poznati vođ Ivas Šime.⁷ Zaplijenjeno je 115 ručnih bombi, 1 pištolj, 4 puške, ostaci jednog puškomitraljeza koji je pogođen vatrom našeg minobacača, čitavi sanduci municije za puškomitraljeze, 2000 metaka »Mauzer«, namirnice i razni materijal. Akcija se nastavlja. Jedinice XI bersaljerskog puka i bataljon »Cadorna« 292. pješ. puka raščistili su zonu sjeverno od Knina do Kesića (Knin SP-DN) i nisu zapazili ništa novo.

Vazдушna aktivnost: Jučer 13 o.m. nastavljeno je davanje pomoći jedinicama Kr. vojske koje operišu na Biokovu. Borbeno izvidanje i obasipanje malim bombama zone sjeveroistočno od Pirovca (Zirje ON-CD) i sjeverno od Vodica (PN-CK). Uočeni su i obasipani malim bombama položaji u zoni Debeljaka (PL-CQ) i zapažen je sumnjiv pokret u šumovitoj zoni Kriva Draga (PN-CS) i Strana (PL-CS). Ukupno su izvršena četiri izvidanja, tri akcije obasipanja malim bombama i jedno foto-grafsko snimanje.

Vedro, more mirno.

GENERAL SPIGO

Prep.

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Informat. „
-] Odjeljenju za telekomunikacije
- 1 Komandi kr. karab.

¹ O ovoj akciji vidi dok. br. 34

* O gubicima vidi dok. br. 34.

⁷ Netočno

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 15 SRPNJA 1943 GOD. O USTAŠKODOMOBRA NSKOJ AKCIJI U ZAGORJU I AKCIJI NJEMAČKIH JEDINICA NA PODRUČJU PSUNJA I PAPUKA¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 196

(po podatcima primljenim 15. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorja: 14. VII. naše čete sa područja Cerje Tužno (10 km j.z. od Varaždina) očistile su područje sjeverozapadno od Cerja Tužnog, a potom uzpostavile spoj sa četama u Ivancu. Cete iz Ivanca prodrle su prema Lepoglavi, a dielovi P.T.Z. iz smjera Krapine ušli su 14. VII. u 18 sati u Lepoglavu i uzpostavili spoj sa četama koje su nadirale iz Ivanca prema Lepoglavi. Željeznička pruga: Varaždin — Lepoglava je uzposobljena za promet. — Neprijatelj sa područja između Cerje Tužno i Lepoglave potisnut je na sjever. Danas se nastavlja čišćenje³ u sjeverozapadnom smjeru. Do sada poznati gubitci iznose:

a) Vlastiti: 4 ustaše poginuli, a 1 zastavnik, 1 domobran i 6 ustaša ranjeni.

b) Partizanski: 1 zapovjednik čina satnika poginuo, a pismohrana zaplijenjena. Prema izkazu pučanstva partizani su svoje mrtve i ranjene odvezli na 5 kolima.

Neprijateljske snage⁴ (oko 1500 sa oslobođenim kažnjenicima iz Lepoglave) nalaze se na području: Klenovnik — Zarovnica (5 km. s. od Lepoglave). a manji dielovi⁵ su još na području oko s. Maruševca i D. Ladanje (3 i 6 km s.z. od Cerje Tužno).

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 14/1, k. 25.

* i ⁴ Snage Dvanaeste NO divizije i Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 31 i 94.

^a O tim dejstvima vidi dok. br. 94, 133, 146, 149, 153 i 155.

⁵ Odnosi se na dijelove Omladinske NO brigade »Joža Vlahović**.

Zrakoplovstvo je 14. VII. napalo partizane na području sjeverno od Lepoglave.⁶

Sigurno je utvrđeno da se na području oko Ivanca i Lepoglave nalazi XII. partizanska brigada,⁷ a vjerojatno i XVIII.,⁸ te navodno neka Zagrebačka omladinska brigada,⁸

Podr. Samobora: 13. VII. u s. Strmec (6 km izt. s.izt. od Samobora) nepoznate osobe ubile su tabornika iz Sv. Nedelje (4 km izt. od Samobora) i njegovog brata.

Podr. Siska: Noću 13/14. VII. partizani su napali i spalili želj. postaju Greda¹⁰ (8 km s.z. od Siska). 2 dočastnika i 44 domobrana su zarobljeni.

Podr. Daruvara: Prema izvješću 1. gor. divizije razviđanjem iztočno od Pakraca utvrđene su jače part. skupine¹¹ na području 11—12 km izt. od Lipika. Po izkazu 1 zarobljenika ovo su XVII. i XXI. part. brigada¹² te partizanska skupina¹³ koja se redovno nalazi u Borkima (8 km izt. j. izt. od Daruvara).

Na području Vel. Barna — M. Grđevac (4.5 i 7.5 km s.z. od Grubišnog Polja) nalazi se skupina od navodno oko 3.000 (?) partizana, a na području: V. i M. Bršljanica — Dišnik — Popovac (5—10 km zapadno i s.z. od Garešnice) skupina od oko 800 partizana.

Podhvat njemačkih četa na području Psunja i Papuka nastavlja se.¹⁴

⁶ Na ovom području se nalazio Kalnički NOP odred i dijelovi Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 31, 94 i 96.

⁷ U sastavu Dvanaeste NO divizije.

⁸ Osamnaesta NO brigada nije bila na ovom području. Vidi dok. br. 22, 48, 84, 85, i tom V, knj. 18, izvještaj štaba Dvanaeste divizije Štabu Drugog korpusa NOV i PO Hrvatske od 2 kolovoza 1943 godine.

* Riječ je o Omladinskoj brigadi »Joža Vlahović«.

¹⁰ Napad na ovo uporište izvršio Drugi bataljon Zumberačko-pokupskog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 18.

¹¹ i " Sedamnaesta i Dvadeset prva NO brigada sa Požeškim NOP odredom. Vidi dok. br. 30, 48 i tom V, knj. 18, dok. br. 39.

¹² Vjerojatno se odnosi na Daruvarski NOP odred. Vidi dok. br. 57.

¹⁴ O ovoj akciji vidi dok. br. 146, 149, 153, 155, 162 i tom V, knj. 18, dok. br. 39.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

- Podr. Karlovca:* Noću 11/12. VII. prigodom napadaja na jednu sat 2. p.p. koja je osiguravala žetvu na području 4 km j. od Ozlia (Dnevno izvješće br. 194) nestalo je 80 domobrana dok su se 57 domobrana i zapovjednik sa oružjem spasili. Gubitci partizana: 1 mrtav i 4 ranjena.
- Podr. Like.* 14. VII. partizani su napali s. Vaganac i k. 568 (14 km s.z. od Gospića). Posljedak borbe još nije poznat.
- Podr. Gline:* 14. VII. kod Sićana (15 km s.z. od Gline) part. su napali 1 našu sat. Sat se povukla. 1 domobran je ranjen.
- Podr. Sunje:* Noću 14/15. VII. između Sunje i Brđana (5 km s. od Sunje) naišao je talijanski transportni vlak na minu¹⁵ i zapaljen, a promet je obustavljen. Bližih podataka još nema.
- Podr. Kostajnice:* Prema izvješću 114. njemačke lovač. divizije razviđanjem 12. VII. utvrđene su ponovo jake part. snage na području sjeverozapadno od Kostajnice.¹⁰ U kratkom okršaju poginula su 4 partizana, a 1 je zarobljen. Plien: 3 puške.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

(M.P.)¹⁷

¹⁰ Vidi dok. br. 43 i 100.

¹¹ Na ovom području se nalazile jedinice Unske operativne grupe. Vidi dok. br. 70.

¹⁷ Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

IZVJEŠTAJ USTAŠKO-DOMOBRAVANSKOG VOJNOG POVJERENIŠTVA OD 15 SRPNJA 1943 GOD. O TALIJANSKO-CETNICKOJ AKCIJI NA PODRUČJU ZRMANJE I TALIJANSKO-USTAŠKOJ OFANZIVI NA BOKOVO¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: SUŠAKA DAN: 15.7.43.	SAT I MINUT: 1130	BROJ: 86
PUTEM KRUGOVALNE POSTAJE ZAGREB 2	nAN- 15 7 43 SAT I MINUT: 1245	BROJ: 1436

S A D R Ž A J

ZA KOGA: OPERATIVNI ODJEL

SPOJ: naš 4498 tajno.

Novosti za 13. o.m.

Akcije za uznemiravanje protiv talijanskih postava Žuta Lokva.

Čišćenja uz suradnju četnika na području Zrmanje — jug. zap. padine Velebita.²

U sukobima partizana i djelova talijanske divizije Bergamo kod Zrnovnice 10 km. ist. Splita, pored javljenih gubitaka neprijatelju zadano 9 mrtvih brojeno i veliki broj ranjenih što nije utvrđeno.

Pokreti četa divizija Bergamo, Murge i Messina na području Makarska, Zagvozd i Zaostrog 8 km. jz. Vrgorca — Kljenak — Stilja, 4 km. Vrgorca.³

Djelatnost uspostavljena odporom neprijatelja.⁴

Ukupni zadani gubitci neprijatelju 10 mrtvih, uhapšeno 115 osoba sumnjivih, zarobljene 32 lađice i 20 uništeno.

HRVOPO.

Op. broj 4538 taj.

P. 15/VII D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 15/1—12, k. 25.

² O ovoj akciji vidi dok. br. 126, 146 i 149.

³ Riječ je o talijansko-ustaškoj ofanzivi na Biokovo. Vidi dok. br. 28, 77, 128, 132, 134, 136, 137, 138 i 140.

⁴ Odnosi se na dijelove Biokovskog NOP odreda. Vidi dok. br. 77.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG
ZBORA OD 15 SRPNJA 1943 GOD. O NJEMACKO-USTA-
ŠKO-DOMOBRANSKOJ AKCIJI NA IVANŠCICU I NAPADU
DIJELOVA UNSKE OPERATIVNE GRUPE NA TALIJANSKI
TRANSPORTNI VLAK KOD BRĐANA¹

»Veoma žurno«

ZAPOVJEDNICTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA

Op. Br. 2246/Taj.

U Sisku, dne 15. VII. 1943

Tajno!

Predmet: Dnevno izvješće za
15. VII. 1943. do 18 s.

Glavnom stožeru oružanih snaga (operativni odjel).
Glavnom stožeru oružanih snaga (izvještajni odjel).

Savezno zapovjedi op. br. 3219/taj. od 9. VIII. 1942 go-
dine, dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1:100.000)

1. — *Kratka ociena situacije:*

Bez osobite promjene.

1. B — *Djelatnost podređenih četa i pojedinosti o nepri-
jatelju:*

Operativno područje Zagreb:

1. — Prema izvješću zapovjednika podhvata u Ivan-
ščici,² partizani³ iz Ivanščice podjelili su se u dvije skupine:
jedna jaka skupina⁴ (navodno oko 2000 ljudi) primječena je
15. VII. oko podne u pokretu Petkovec — s. Ljubeščica (2—6 j.z.
od Varaždinskih Toplica), kod ove skupine primječeno je
15 kola, strojnice, bacači i 100 konja. Ova skupina bila je danas
poslije podne na Ljubelju (5.5 j. od Varaždinskih Toplica).

Druga skupina⁵ nalazi u Ravnoj Gori (11 s.z. od Ivanca)
jačine 1000 do 1500 ljući, sa kojima se vodi borba na crti
s. Pleš — Zarovnica — Dubravec — Druškovec — Cerje

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 15/1—31, k. 25.

² O ovoj akciji vidi dok. br. 94, 133, 141, 146, 149, 153 i 155.

³ i ⁴ Dvanaesta NO divizija i Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 94.

⁵ Dvanaesta NOU brigada sa dijelovima Kalničkog NOP odreda.
Vidi dok. br. 22, 31, 33 i 86.

(13 z.s.z. — 8 s.z. 4 s.z. — 6 s.i. od Ivanca). Osobito je jak otpor kod Zarovnice, gdje su u šumama partizani utvrđeni, a dobijena je i topnička vatra.

14. VII. u večje došle su njemačke postrojbe preko granice prema s. Jazbina (14 s.z. od Ivanca) — Pleš, ali su na ovom pravcu odbijeni.

15. ovog mjeseca do 18 sati naše postrojbe dostigle su liniju: Pleš — Prebukovje — Klenovnik — Druškovec — Selnik (13 s.s.z. — 11 s.z. — 6 s.z. — 4 s.z. — 7 s.i. od Ivanca). Kod Pleša uhvaćena veza sa njemačkim postrojbama i ista osigurana. Zbog veoma jakog otpora⁶ kod Prebukovja ispravit će se napadna crta Zarovnica — Dubravec (8 s.z. — 4 s. od Ivanca), da bi se izbjeglo opkoljavanje lievog krila.

Dosadnji poznati gubitci: neprijateljski: zarobljeno 16 partizana i dosta veliki plijen u puškama i strojopuškama, broj mrtvih do sada još nepoznat i neprebrojen, pošto se nije stiglo prebrojiti. Naši gubitci nisu još točno utvrđeni: 10—15 nestalih ovo još neutvrđeno (vrši se prebrojavanje).

Jedna manja skupina partizana, koja je navodno došla iz Slavonije nalazi se u s. Vojnovec (8 j.i. od Novog Marofa).

2. — Noću 14/15. ovog mjeseca izvršen je napad na talijanski transportni vlak kod s. Brđani⁷ (14 j.i. od Siska). Vlak je naletio na minu i napadnut vatrom. Borba je trajala od 22.30 do 0200 sati.

Gubitci: kod Talijana 9 mrtvih, 11 ranjenih, 3 željezničara ranjena, partizanski 3 mrtva 1 ranjen, koji je uhvaćen od Njemaca (politički komesar). 9 vagona sa streljivom i hranom izgorilo.

15. VII. upućen je na mjesto nesreće od strane posade Sisak jedan vod 1. opkoparske bojne, koji je kod Brđana i Ribjače⁸ imao borbu sa partizanima.⁹ Gubitci 1 vodnik 1 domobran ranjen, a od partizana: 1 vođa i 1 partizan mrtvi, zapljenjena 1 puška i 1 kotur.

Talijanske postrojbe zapalile su uz željezničku prugu dio s. Brđana.

3. — Partizani nepoznate jačine prikupljaju se na prostoru oko Kravarskog¹⁰ (10 j.z. od Turopolja).

⁶ Otpor je pružila Dvanaesta NOU brigada. Vidi dok. br. 31 i 86.

⁷ Napad na vlak izvršio Drugi bataljon Prve NO brigade Unske operativne grupe. Vidi dok. br. 43, 100 i 146.

⁸ Vjerovatno Drljače.

* Sa dijelovima Unske operativne grupe.

¹⁰ Odnosi se na Drugi proleterski bataljon Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar«. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 17.

15. ovog mjeseca oko 19.30 javljeno je da partizani stanovnike s. Buševca, Rakitovca i Kuća (2 j.z. — 2.5 s.z. — 4.5 s.z. od Turopolja) izseljuju.

Izdan je nalog da 3 sat 11. ustaške bojne iz Topuskog i 3 sat III. bojne V. gorskog zdruha odmah krenu u Buševac.

Operativno područje I. pješачke divizije.

Noću 14/15. ovog mjeseca partizani su minom oštetili željezničku prugu Koprivnica — Križevci kod Mučne Rijeke (7 j.z. od Koprivnice).

Pruga popravljena.

Operativno područje V. gorskog zdruha:

Razviđanje dielova V. gorskog zdruha bez događaja.

1. — C 2 i 3 nema.

P.n. zapovjednika
zastupa glavara stožera
bojnik (Šteger)

P. 16/VII D Steger

BR. 144

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG GORSKOG ZDRUGA OD 15 SRPNJA 1943 GOD. O DEJSTVU JEDINICA OVOG ZDRUGA U MJESECU LIPNJU¹

I. GORSKI ZDRUG

»Poglavnika Dr. Ante Pavelića«

Op. Broj 1900/taj.

U Kutini dne 15/VII 1943

Predmet: Obću bojnu relaciju
za mjesec lipanj 1943. godine
podnosi.—

ZAPOVIEDNICTVU 1. GORSKE DIVIZIJE
u

Daruvaru.—

Savezno zapoviedi Ministarstva oružanih
snaga (Glavni stožer) Op. Br. 1242/taj. od 9 pro-
sinca 1941 godine, podnosi se obća bojna relacija

ovoga zdruza za mjesec lipanj 1943. godine u sljedećem:

Postavi zdruza:

Stožer zdruza, stražarska satnija, 1. bitnica, dojavni, obkoparski vod i previjalište na osiguranju postava u Kutini. 2 dva topa 1. bitnice od 16. lipnja na Gojilu.—

I. bojna: stožer bojne sa djelovima 4.5 i 6 sati, nalazi se u Kutini. 1. sat u Daruvaru, pridodata III. bojni IV. G.Z. 2. sat na osiguranju u Ban. Jaruzi skladišta i stovarišta nafte. 3 sat osiguranje Repušnice.

II. bojna: sa stožerom bojne u Đulavecu (1 sat bez 1 voda u M. Bastajima) ojačana sa 2 strojnice i bacačem 80 mm. 1 vod 1. sati na želj. postaji Bastaji.

III. bojna: sa stožerom bojne 2.5 i 6. sati u Popovači. 3. sat i stožer 4. sati u V. Ludini 1. sat u Novoselec-Križu. Djelovi 4. sati sa svojim teškim oruđima podjeljeni po streljačkim satima. Kombinovana sat poručnika Ugarkovića i 6 sat II. bojne 2. p.p. u Čazmi.

IV. bojna: sa stožerom bojne i ostalim satima u Garešnici, bez 1. sati koja je u Pakračkoj Poljani.—

Rad preko cjeloga mjeseca lipnja:

1. VI. 43

I. bojna: stožer bojne 4. 5 i 6 sat osiguranje postava u Kutini. 1. sat krstarenje u pravcu: M. Peratovice — s. Dapčevice. 2. sat osiguranje Ban. Jaruge, stovarište nafte. 3. sat osiguranje Repušnice.

II. bojna: Osiguranje postava i razviđanja u okolnim mjestima.—

III. bojna: Svi djelovi bojne u krstarenju u okolnim šumama i mjestima.—

IV. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici i davanje zasjeda.—

Ostali djelovi stožera zdruza osiguranje postava u Kutini, izrada bunkera, održavanje brzoglasnog i krugovalnog spoja, preko cjeloga mjeseca sa bojnama i stožerom 1. gorske divizije.—

Previjalište zdruza, liečenje bolesnika i ranjenika preko cjeloga mjeseca lipnja 1943 godine.—

2. VI. 1943. I. bojna: Osiguranje postava i krstarenje, 1. sat nalazila se je u Daruvaru kao pričuva.—
 II. bojna: Osiguranje postava i razviđanje u okolici i obližnjim selima i šumama.—
 III. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.—
 IV. bojna: Osiguranje postava i davanje zasjeda na rieci Ilovi.
3. VI. 1943. I. bojna: Osiguranje postava i obuka u ziranju sa novacima 1. sat u Daruvaru kao pričuva.—
 II. bojna: Krstarenje u obližnjim selima u s. Miletinac došlo je do puškaranja preko rieke Ilove sa slabijim partizanskim snagama.—
 III. bojna: Osiguranje postava, krstarenje, apel i čišćenje oružja.—
 IV. bojna: Osiguranje postava i davanje zasjeda na rieci Ilovi.—
4. VI. 1943. I. bojna: Osiguranje postava 1. sat nalazi se na osiguranju želj. pruge Daruvar — Sirač, pojačava posadu u Hercegovcu.—
 II. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici 3. sat naišla na manju grupu partizana, koja je pri otvaranju vatre povukle se u šumu s. Lisice.²—
 III. bojna: Krstarenje u svima pravcima i okolnim mjestima sa svima djelovima bojne.
 IV. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici, postavljanje zasjeda.—
5. VI. 1943. I. bojna: Osiguranje postava 1. sat osiguranje željez. **Druge** i Dostaje Hercegovac.—
 II. bojna: Ispovjed i nričest svi osim 1. sati koja je čistila oružje. Pričest je obavio velečasni Fra **ivo** Hrstić — bojnič iz II. Domobranskog Zbornog Područja iz Broda.
 III. bojna: Osiguranje **Dostava**. Pješački vježbovnik.—
 IV. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.

² Vjerovatno Lisičine.

6. VI. 1943. I. bojna: 1. sat osigurava želj. postaju Hercegovac. 3 sat pi-elazi iz Repušnice u Kutinu radi pripreme krstarenja. Ostali djelovi na postavu u Kutini.—

II. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.:

III. bojna: Osiguranje postava, odmor i odlazak na Sv. Misu.—

IV. bojna: Osiguranja postava i razviđanje s. Kapelice (4 km. zapadno od Garešnice) 2 i 3 sat dolaze u sukob sa djelovima XVI partizanske brigade, oko k. 156. U toj borbi je ranjen 1 domobran iz 3. sati, a jedan zarobljen. Od partizana je 1 poginuo a jedan ranjen. Zarobljeni domobran Mandić Ivan vratio se natrag u sat dne 21. VI. ove g. pobjegavši iz njihovog zarobljeništva zajedno sa oružjem.—

7. VI. 1943. I. bojna: Osiguranje postava i krstarenje svih djelova bojne u svima pravcima.—

II. bojna: Osiguranje postava, apel nad oružjem svih sati od zapovjednika bojne.—

III. bojna: Sa dvije oiačane sati u krstarenju pravcem Gračenica — Mikleuška — Srp. Selište — Kutinica, prema zapoviedi zdruga Op. Br. 1358/taj od 6. VI. 43. Borbe nije bilo. Uhvaćen jedan partizan i zarobljena je jedna puška 1 samokres i 2 ručne bombe.—

IV. bojna: Noću 7/8 lipnja, jedan bataljon XVI. brigade izvršio ie vatreni prepad na postave bojne u Garešnici. Vatreni prepad je trajao od 0.30 do 1 sat. Bojna nije imala gubitaka.—

Utvrđeno je da su partizani imali jednog poginulog i dva ranjena.—

Stražarska sat: Nasilno izviđanje Kutina — Šartovac — Brinjani — Kruškovac — M. i V. Bršljanica — Kutina. Na neprijatelja nije se naišlo.

8. VI. 1943. I. bojna: 1 sat u krstarenju Trnovitica, Ladislav, Hercegovac. Naišla na neprijateljsku obhodnju, zarobljena jedna partizanka sa puškom. Ostali djelovi osiguravaju Dostav.—

II. bojna: Osiguranje postava i krstarenje, u krstarenju uočena jedna grupa partizana od 20 ljudi, otvorena vatra, partizani su se razbježali u šumu u pravcu K. 497.

III. bojna: Osiguranje postava i čišćenje oružja. Davanje noćnih zasjeda.—

IV. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u obližnjim mjestima.—

9. VI. 1943.

I. bojna: 1. sat iz Daruvara prebacila se u Grubišno Polje, kao pojačanje III. bojni IV. G.Z., te odmah išla u krstarenje pravac M. Peratovica — Grubišno Polje. Sjeverno od M. Barne sat je naišla na veliki odpor 16 brigade.³ Pošto je bila mogućnost zarobljavanja sati, sat se je povukla po odobrenju zapovjednika bojne u Grubišno Polje. Pred borbenom linijom izbrojano je 8 mrtvih odmetnika dok je ranjeno bilo više.

Ostali djelovi bojne na osiguranju postava.—

II. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u obližnjim mjestima.—

III. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u obližnjim selima.—

IV. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u obližnjim selima i davanje zasjeda noću.—

10. VI. 1943.

I. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici. 1 sat kao pričuva u Grubišnom Polju.—

II. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u svima pravcima. Slabija grupa partizana odstupa naglo Ružinačkom kosom.—

III. bojna: Osiguranje postava, čišćenje oružja i krpljenje odjela.—

IV. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.—

11. VI. 1943.

I. bojna: 1. sat kao pričuva u Grubišnom Polju 2. 3. 4. 5 i 6 sat vrše krstarenje pravcem Novoselec-Križ — Jahovec — Ravneš k. 96 — k. 99 — Ples — Crna Humka K. 103. — K. 100. — Biskupska Suma — Selce — K. 98. Sumarek — k. 99 — Hrastalnica — N-Križ. Dediia sa neprijateljem nije bil<?. Nađena je jedna koliba odmetnika na k. 103 i spaljena je.—

II. bojna: Osiguranje postava i odmor.—

III. bojna: Osiguranje postava i razviđanje u okolici.—

IV. bojna: Osigruanje postava i krstarenje.

12. VI. 1943. I. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolini.

II. bojna: Osiguranje postava i krstarenje. U 23.00 sata porušena je pruga kod sela Koreničana u dužini od 1.300 metara.¹ Brzoglasna linija je na ovim mjestima pokidana i odnešena, a brzoglasni stubovi ispiljeni. Stražernici su primjetili rušenje pruge. Upućen je oklopni vlak sa jačom posadom. Vlak je došao do s. Katinaca, gdje je već pruga bila porušena u dužini 80 metara i napadnut od jačih partizanskih zasjeda,⁵ a zatim je naišao na manju minu, koja je eksplodirala, ali nije napravila nikakove štete, ni kod ljudstva ni kod materijala. Po povratku vlaka u posadu u 23.20 minuta tuklo se je sa postava haubicom uz prugu između sela Katinaca i sela Koreničana.—

III. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u svima pravcima.—

IV. bojna: Osiguranje postava i davanje zasjeda.—

13. VI. 1943. I. bojna: 1. sat kao pričuva u Grubišnom Polju 2. 3. 4. 5. i 6. sat pokret vlakom iz Kutine — Ban. Jaruga — Lipik — Pakrac gdje 2. sat ostaje kao pojačanje posade Pakraca, dok 1. vod iste sati ide na osiguranje mosta na pruzi Pakrac — Daruvar, a 3. 4. 5. i 6. sat vraća se vlakom u Lipik gdje ostaje kao posada za osiguranje. »

II. bojna: U 4. sata u jutro upućen je oklopni vlak u pravcu Đulavec — Pivnica. Između ovih postaja, a kod sela Krovljaka porušena je pruga⁶ u dužini od 80 metara, a na mnogim mjestima povadene su tračnice i šliperi, usljed čega su iskočila 2 vagona koji su zaštićavali stroj. Iskopčani su ovi vagoni, a oklopni vlak se vratio u Đulavec. Istog dana prikupljeni su radnici i seljaci iz ove občine radi popravka pruge i pruga je popravljena.—

¹ Prugu porušili dijelovi Šesnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 16, dok. br. 68.

* Zasjedu postavili dijelovi Šesnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 16, dok. br. 68.

° Prugu rušili dijelovi Šesnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 16, dok. br. 68.

III. bojna: Kombinovana sat poručnika Ugarkovića iz Čazme, prešla je u sastav 2. i 3. sati ove bojne, a 6. sat 2. p.p. pripada pod zapovjedništvo 1. pješačke divizije. Ostali djelovi bojne imali su proslavu Antunova i osiguranje postava.

Kod prijevoza kombinovane sati iz Čazme, na ulazu kod sela Vidrenjaka prevrnuo se je samovoz sa domobranima, te je tom prilikom ranjen 1 častnik i 3 domobrana.—

IV. bojna: Osiguranje postava i krstarenje.

14. VI. 1943.

I. bojna: 1. sat pritiče u pomoć napadnutoj Posadi u Siraču.⁷ Došla je do Podborskih Doljana i zadržata od mnogo jačeg neprijatelja, po odobrenju 1. gorske divizije, povukla se sat u školu Podborskih Doljana i vodila borbu sa odmetnicima. Ispred borbene linije izbrojeno je 17 odmetnika mrtvih. U 18.00 sati iztoga dana vraćena je sat u Daruvar.—

Ostali djelovi na osiguranju.—

II. bojna: osiguranje postava i osiguranje radnika na popravku porušene pruge između Đulaveca i Bastaja 2. i 3. sat osiguranje radnika na porušenoj pruzi između Pivnice i Đulaveca sa obližnjim razviđanjem.—

III. bojna: Osiguranje postava i krstarenje. Tom prilikom ranjen je jedan domobran. Jedna partizanska obhodnia pobjegla je u pravcu S. Žutice. Toga dana su partizani razoružali jednoga domobrana, a jednog svukli u selu Obedišću.—

IV. bojna: 1 vod 3. sati prilikom odlaska u zasjedu na rieci Ilovi oko 21.30 sati dolazi u sukob sa jednom slabijom partizanskom obhodnjom kod mosta na rieci Ilovi, kojim prolazi glavni put od Garešnice u s. Hrastovac. Poslije kraće borbe partizani su pobjegli.—

Gubitaka nije bilo ni kod jednih ni kod drugih.—

15. VI. 1943.

I. — bojna: 1. sat nalazi se na osiguranju postava u Daruvaru. Ostali djelovi boine na osiguranju postava i krstarenju.

⁷ O napadu na ovo uporište vidi tom V, knj. 16, dok. br. 41, 45, 46, 47, 48, 55, 56, 57, 58, 60, 61, 65, 68 i 69.

II. bojna: Osiguranje radnika na popravki pruge, kako je navedeno pod 14. VI. 1943 godine.

III. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici. Noću 15/16. VI. 1943. godine prilikom noćnjog obhodarenja iz postava Novoselec - Križ (pilana) do Križa napadnuta je obhodnja i tom prilikom smrtno pogođen vodnik Abaza Omer, a ranjen razvodnik Petrić Jakob, koji je prevezen u bolnicu u Zagreb.—

IV. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.—

I. bitnica: 2 topa sa Gojila preselila na postav u Kutinu.—

16. VI. 1943. I. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.—

II. bojna: Osiguranje radnika na popravki pruge.—

III. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.—

IV. bojna: Osiguranje postava i davanje noćnjih zasjeda.—

17. VI. 1943. I. bojna: 1. sat vrši nasilno razviđanje sela Dežanovca, gdje bude zarobljen poručnik Mataija Milan, ali mu nakon 10 minuta uspije pobjeći. Tom prilikom su mu partizani skinuli čizme.

Gubitaka nije bilo.—

3. sat ostaje u Lipiku, a 2. 4. 5. i 6. sat vraća se sa vlakom u Kutinu. 2 gorska topa poslata na Gojilo kao pojačanje posade na Gojilu.—

II. bojna: Osiguranje radnika na popravku pruge i osiguranje postava.—

III. bojna: Osiguranje postava i davanje noćnjih zasjeda 1. sat sprovod u Križu.—

IV. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.

18. VI. 1943. I. bojna: 1. sat preuzima postav u Daruvaru, a 2. voda dok jedan upućuje u Končanicu kao posadu.—

3. sat prebacuje se u Daruvar kao pojačanje posade u Daruvaru.— Ostali djelovi osiguranje svoga postava u Kutini.—

II. bojna: Noću u 23.00 postavljanje zasjeda u s. Katinci — K. 296 primješeno je prikupljanje

partizana i seljaka sa ženama i djecom koji su dolazili iz pravca sela Koreničani, Bastaja i Brđana na prugu Cučin Salaš i k. 177, sa namjerom da ruše prugu, zasjeda je otvorila vatru na ovo grupisanje i povukla se u svoje postave. Odmah je upućen oklopni vlak u pravcu Bastaja i na putu gdje sječe prugu (Čučin Salaš) partizanske zasjede otvorile su vatru na njega. Dalje oklopni vlak nije išao jer je postavljena mina i izmicao je do posade. Ovaj prostor tučen je našom habubicom. Partizani su se razbježali urlajući ne porušivši prugu. Partizana je bilo ranjenih.—

III. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.—

IV. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.—

19. VI. 1943. I. bojna: 1. i 3. sat nalaze se u Daruvaru. Ostali djelovi bojne na osiguranju postava u Kutini.—

II. bojna: Osiguranje postava i popravljjanje pruge.

III. bojna: Osiguranje postava i postavljanje zasjeda.—

IV. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.—

20. VI. 1943. I. bojna: 2. sat ide iz Kutine u Ban. Jarugu. Ostali djelovi bojne na osiguranju postava.—

II. bojna: Osiguranje postava, čišćenje oružja i nadgled sati.—

III. bojna: Osiguranje postava, apel od strane zapovjednika boine, tedan dio u crkvu i čišćenje oružja.—

IV. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.—

21. VI. 1943. I. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.—

II. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.—

III. bojna: Po nalogu 1. sat se preselila iz Novoselca-Križa vlakom do Ban. Jaruge, te produžio istim vlakom do Poljane gdje je zanoćio istog dana radi akcije idućem dana. Ostali djelovi pješački vježbovnik.—

- IV. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolini.—
22. VI. 1943. I. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolini.—
- II. bojna: 1 sat preuređaj položaja, druge linije i pletenje žice 2. i 3. sat preuređenje položaja, izrada bunkera i pletenje žice.—
- III. bojna: 1. sat u krstarenju, od Poljane preko Ban. Jaruge — J. Lipe — k. 164 sj. ivice Bujavica istim putem prema Poljani. Odaklem je krenula u Garešnicu gdje je stigla 22/23. VI. oko 02.00 sati. 3. sat i djelovi 4. sati su oko 14.00 sati krenuli iz Ludine za Popovaču, a po predaji postava vodu IV. bojne. Ostali djelovi u Popovači priprema za pokret.—
- IV. bojna: Iz-Garešnice u krstarenju u pravcu novog postava, Popovača: Ludina i Novoselec - Križ.—
23. VI. 1943. I. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolini.—
- II. bojna: Osiguranje postav i krstarenje u okolini i popravljjanje bunkera.—
- III. bojna: Po predaji postava u Popovači, IV. bojna, preselila se vlakom do Ban. Jaruge (osim 1. sati koja je 2 dana ranije izvršila preselenje).
- U Ban. Jaruzi 3. sat ostala je u taktičkom pogledu Wwi Scherunga Batt. U Banovoj Jaruzi, a 2. 4 i 5. sat, te stožer bojne krenuli su suhim iz Ban. Jaruge preko Kaniške Ive u Garešnicu, gdje su stigli oko 17.00 sati 1. sat vršila je utvrđivanje i odmor.—
- IV. bojna: Zauzima novi postav od III. bojne sa rasporedom 1. sat u Novoselec-Križu, 3. sat u Popovači. 2. 4. 5. i 6. sat sa stožerom bojne u Vel. Ludini.—
24. VI. 1943. I. boina: Osiguranje postava i krstarenje.—
- II. bojna: Osiguranje postava i uređenje bunkera.—
- III. bojna: Po predaji postava i prijemu novog postava u Garešnici vrši se upoznavanje novog postava i utvrđivanjem. Jedan dio ljudstva polazak u crkvu.—

- IV. bojna: Osiguranje postav i uređenje bunkera.—
25. VI. 1943. I. bojna: 1. i 3. sat krstarenje u pravcu Ljudevit Selo — Brestovac — Dežanovac — Ivanovo Selo — Polje. Južno od Brestovca u šumi Kolaruša naišle su sati na odmetnike i u vođenoj borbi ubili su 4 odmetnika i zarobili 4 puške. Iz 3 sati poginula su 2 domobrana.—
- Ostali djelovi bojne osiguravaju svoj postav.
- II. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u svima pravcima. Opažene su manje grupe partizana na koje je otvorena vatra i iste su se razbježale u šumu pri nailasku naših djelova.
- III. bojna: Sa ojačanim satom vrši krstarenje pravcem: Garešnica do Pašijanskog Gaja i M i V. Pašijana. U selu Pašijanu partizani su dali mali odpor, ali su nakon kraće borbe pobjegli.—
- IV. bojna: Osiguranje novog postava i uređenje bunkera.—
26. VI. 1943. I. bojna: 2. sat ima borbu sa odmetnicima, gubitaka nije bilo. Partizani su imali ranjenih pošto se ustanovilo po tragovima krvi.—
- Ostali djelovi bojne na osiguranju postava.
- II. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici postava.—
- III. bojna: Osiguranje Dostava i krstarenje u okolici.—
- IV. bojna: Osiguranje postava 2. sat upućena je iz V. Ludine u M. Ludinu da izvidi da li ima partizana (6 km. sjevero istočno od V. Ludine). Tom prilikom pri ulasku sati u selo Ludinicu dolazi do borbe sa jačim partizanskim snagama⁸ (250—300 partizana). Poslije duže borbe sat se povratila u svoje postave bez gubitaka.—
27. VI. 1943. I. bojna: Osiguranje Dostava i krstarenje u okolici.—
- II. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici. Prikupljeni podatci noću 26/27. VI. 1943. godine, kod Koreničana prebacila se XVII. partizanska brigada u Dravcu Đakovac XII i XVIII.

⁸ Odnosi se na drugi bataljon Moslavačkog NOP odreda. Vidi dok. br. 56.

brigada u s. Lisičine — Kuzma — K. 460 — Milanova kosa, pripreme za napad na Dulavec.

III. bojna: Sa ojačanom sati vrši krstarenje pravcem: Garešnica — V. Zdenac — s. Palešnik — Hercegovac i natrag. Jedan dio polazak u crkvu..

IV. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici postava.— .

28. VI. 1943. I. bojna: Osiguranje postava i kz-starenje u okolici.—

II. bojna: 1. sat krstarenje Bastaji — Bastaji.— Brdani — V. Miletinac — M. Miletinac i nazad. Viđena jedna grupa partizana oko 40, kad je na njih otvorena vatra oobjegli su u s. Dakovicu, 2. sat izviđanje Đulavec — N. Krivaja — V. Brezinica, naišli na slabije partizanske'snage, koji su vatrom protjerani i pobjegli u šumu. Partizani su noćas u dvije grupe svaka jačine preko 1000 tisuću ljudi prebacili se u Đakovec i Jase-naš. Pruga je srušena na 4 mjesta 15—30 metara po mjestu.—

III. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici, postavljanje zasjeda.

IV. bojna: Osiguranje i uređenje postava. Jedan dio krstarenja u okolici.—

29. VI. 1943. I. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici postava.—

II. bojna: 1 sat upućena je u pomoć sati iz Daruvara, koja je bila napadnuta kod Daruvara, ali se je vratila natrag ispred G. Vrieske, pošto je vatra prekinuta. Krstarenje M. Bastaji — M. Miletinac. 3. sati izviđanje Dulavec — Široki Dol — D. Cepidlaka, naišli na obhodnju partizansku od 6 ljudi na koje je otvorena vatra i ista se naglo povukla u pravcu s. Removac.—

III. bojna: Sa ojačanom sati u krstarenju, pravcem: Kajgana — Tomašica — Culjinak — Garešnica.—

Borbe nije bilo.—

IV. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.—

30. VI. 1943. I. bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici.—

II bojna: 1. sat popravak streljačkih jaraka i pletenje žice. 2. sat i ostali djelovi krstarenje pravcem Đulavec — Bačko Brdo — Kravljak j Đulavec. Borbe nije bilo.—

III. bojna: Sa jednom i pol sati vrši krstarenje pravcem: Garešnica do s. Dišnika, gdje je naišla na jaki odpor,⁹ i upućenog im pojačanja iz s. Bršljanice, koji su se pojavili iza leda. Borba je trajala od 08.00 sati do 13.00 sati po podne, kod s. Dišnika (k. 130) — Široki Dol i Slatine Potoka. Pri povraćanju, bojni je uspjelo da se pod vatrom partizana povuče u redu sve do sjevernog ruba s. Garešnice. Partizani upućeni iz Bršljanice (oko 200) namjeravali su presjeći odstupnicu na svim djelovima što im nije uspjelo usljed blagovremenog izvlačenja iz borbe, kod sela Dišnika. Vlastiti gubitci: dva domobrana lakše ranjena. Neprijateljski gubitci prema izjavi jednoga legionara, bili su veliki, jer su ih vozili u kolima prema Bršljanici za bolnicu. Kod povlačenja bilo je gubitaka u opremi.

Kod napada na bojnu na sj. rubu ivice Garešnice nalazili su se između partizanske vatre j sela gdje je dio bojne napadnut 1 seljak star 75 god. i jedna žena stara 70 godina, koji su pogođeni zrnem gdje su ostali na mjestu mrtvi. Navedeni se zovu Bastalić Andro i Bastalić Mara isti su sušili sjeno na livadi.

IV bojna: Osiguranje postava i krstarenje u okolici postava.—

Previjalište ovoga zdruga, oko 09.00 sati bez odobrenja uputila su se 4 domobrana sa konjima i 1 kolima po stočnu hranu u selo Repušnicu 5 km. udaljeno od Kutine, tom prilikom su zarobljeni od odmetnika. Dva su uspjeli pobjeći nakon kratkog vriemena. Dva su svučena do rublja i vraćena poslije 3 dana.

Konji su sutradan nađeni u jednoj šumi, kola bez točkova.—

Poslije 3 dana sva 4 domobrana su se vratila u previjalište.—

Istraga se vodi protiv krivaca za samovoljan odlazak sa postava.:

Izkustva i nedostaci sa pogriješcima:

Isti kao što je to navedeno u bojnoj relaciji ovoga zdruha Op. Br. 1285/taj. od 14. VI. 1943. godine.—

ZAPOVJEDNIK, PUKOVNIK
(S O L C)
Sole

BR. 145

**IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 15 SRPNJA 1943 GOD. O TALI-
JANSKO-USTAŠKOJ OFANZIVI NA BOKOVO I TALIJAN-
SKOJ AKCIJI U ZONI ZIRJA¹**

Telegram

V.P. 10, dne 15 srpnja 43—XXT
u 24 časa

**OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ. KORPUSA**

Br. 9478/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 11774
Stiglo 16 srpnja 43—XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 15 SRPNJA 43-XXI

Aktivnost ustanika: Ništa novo.

Sektor »Bergamo«: U operacijama na Biokovu² završeni su pokreti radi obrazovanja poznatog zaprečavanja.

Lijeva kolona, savladavši protivnički otpor kod Turije³ (Markarska ZV-AX) i na okolnim visovima, zauzela je Samar (Markarska ZV-AX) i došla u dodir sa hrvatskim jedinicama koje

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

³ Vidi dok. br. 28, 77, 128, 132, 134, 138, 140 i 142.

² i ⁴ Vjerovatno se odnosi na dijelove Biokovskog NOP odreda. Vidi dok. br. 77.

su zauzele Karlušice (Makarska XI-BD). Ostale snage stige su do kote 1086 (Makarska ZV-AX), kote 1515, kote 1762 i kote 1567 (Makarska ZT-AX). Zapaljane su kuće i partizanske barake kod Jablanice (Makarska ZV-AX).

Desna kolona je na položaju na koti 1421 (Makarska (ZT-AV). Partizani su se povukli prema Stipkovcu⁴ (Makarska ZT-AV) nakon što su pretrpjeli gubitke koji iznose 10 mrtvih i neprovjeren broj ranjenih. U toku su ofanzivna izviđanja na Župi (Makarska XI-AV), Kozjaku (Makarska ZV-AX), Visokoj K. (Makarska ZT-AV), Rastovu (ZV-AV) i Coviću (ZT-AT).

Naša jedinica, pojačana lakim tenkovima, pri napadu na Trilj (Split VM-BU) sukobila se sa skupinama ustanika, koji su natjerani u bjekstvo. Zadati gubici: provjerena 3 mrtva, a neprovjeren broj ranjenih.

Prekid na željezničkoj telefonskoj liniji na dionici Perković — Šibenik, o kome izviješteno jučer 14 o.m., bio je opravljeno.

Naše jedinice upućene u zonu da izvrše represalije došle su u dodir sa grupom partizana, kojima su zadale gubitke, koji su provjereni i iznose 3 mrtva i nekoliko ranjenih. Uništena su 3 položaja za automat, oružje i zapaljeno je nekoliko kuća kod mjesta: Jelić (Šibenik RN-CD), Petkovići (Šibenik RQ-CD-BZ), Papci (Šibenik RQ-BZ).

U zoni nisu nađeni ljudi sposobni za oružje.

Uhapšeno je 5 sumnjivih lica bez provjeravanja.

Sektor »Zara«: Nastavlja se čišćenje ustaničkih skupina koje su se razbjegle nakon borbi prošlih dana.⁸

Kod Ljubinca (Zirje ON-CQ) i u zoni Celinke (PI-CS) nađeni su mnogi leševi, između kojih i leš komandira bataljona, i mnogo tragova krvi. Zaplijenjena su dokumenta, ručne bombe i razna municija. Akcija se nastavlja u zoni Stankovci (Zirje ON-CU), Banjevci (Zirje OL-CS). Kovča (Zirje PN-CO), Morpolaća (Zirje PL-CU) i na ostrvu Murter.

Naknadno će se, što prije, poslati pregled razvoja pomenute operacije. U zoni Mirići (Knin RO-DL) partizanske patrole bile su natjerane u bjekstvo brzim protivdejstvom naših trupa. Vazдушna aktivnost: Jučer 14 o.m. nastavljeno je davanje pomoći jedinicama div. »Re« u operacijama na Biokovu. Bombardovana su mjesta Milešina (Split UH-CK), Tučepi (Makarska ZT-AT), Cović (Makarska ZT-AT); obasipana je malim bombama i mitraljirana stoka u zoni Križinac (Split TR-CD); borbena izviđanja zone Lećevica (Šibenik TL-TN-BZ), gdje je

⁸ O ovoj akciji vidi dok. br. 34, 49, 132, 136, 140.

uočeno nekoliko prekida na putevima, zone Mali Vrh (Makarska ZV-AT), Losovac (Makarska AX-ZV), Turija (Makarska ZV-AX).— Vedro.— More mirno.

GENERAL SPIGO 18001507

Prep.

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operat. odjelj.
- 1 Infor. odjelj.
- 1 Kom. kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

BR. 146

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 16 SRPNJA 1943 GOD. O NJEMACKO-USTAŠKO-DOMOBRA NSKOJ AKCIJI U ZAGORJU I TALIJANSKO-USTAŠKOJ OPANZIVI NA BOKOVO¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 197 i

(po podacima primljenim 16. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorja: Prema izvješću zapovjednika podhvata u Ivanščici,² partizani³ iz Ivanščice podielili su se u 2 skupine. — Jedna skupina⁴ na području sjeverno od ceste: Bednja — Lepoglava — Cerje (6 km s.iz. od Ivanca) jačine 1500—2000 ljudi, izgleda da je XII. part. brigada⁵ (4. Slavonske divizije) prihvatila je borbu. Sa ovom skupinom vodila se 15. VII. borba⁶ na crti: s. Pleš — Zarovnica — Dubravec — Druškovec — Maruševec (13 km z.s.z., 8 i 4 km s.z. te 4 i 8 km s.izt. od Ivanca). Osobito je jak odpor bio kod Prebukovja i Zarovnice (11 i 8 km s.z. od

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 15/1—1, k. 25.

² O ovoj akciji vidi dok. br. 94. 133, 141. 143. 149. 153 i 155.

³ Dvanaesta NO divizija i Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 94.

⁴ Omladinska brigada »Joža Vlahović«. Vidi dok. br. 31.

⁷ i ¹⁰ Vidi dok. br. 86 i 94.

Ivanca), gdje su u šumama partizani utvrđeni, a do-
bijena je i topnička vatra.

Jedna skupina (navodno XVI. part.
brigada)⁸ sa povozom i bacačima nalazila se je 15.
VII. na području: s. Drenovec — Petkovec — Lju-
beščica — Ljubelj (4.5 km j.izt., 2 i 6 km j.z. te 5
km j. od Varaždinskih Toplica).

Manja part. skupina koja je navodno
došla iz Slavonije nalazi se u s. Vojnovec (8 km j.izt.
od Novog Marofa).

14. VII. u večer došli su njemački osi-
guravajući dielovi sa granice prema s. Jazbina (14
km s.z. od Ivanca) i Pleš, ali su na ovom smjeru od-
bijeni.⁹

15. VII. do 18 sati naše postrojbe do-
stigle su crtu: Pleš — Prebukovje — Klenovnik —
Druškovec — Maruševec. Kod s. Maruševec neprija-
telj je nešto potisnut u sjeverozapadnom smjeru. —
Kod Pleša je uzpostavljen spoj sa novo pridošlim
njemačkim dielovima. — Zbog veoma jakog otpora¹⁰
kod Prebukovja naša napadna crta izpravljena je
na Zarovnicu i Dubravec (8 km s.z. i 4 km s.z. od
Ivanca).

Do sada poznati gubitci iznose:

a) Neprijateljski: 16 zarobljenih i do-
sta veliki plien u puškama i strojnicama, dok je broj
mrtvih još nepoznat.

b) Vlastiti: još nisu točno utvrđeni (iz-
gleda ima 10—15 nestalih).

Na dostignutom području čete se imaju
zadržati do dolaska pojačanja.

Podr. Jastrebarskog: Noću 14/15. VII. između Lazine i Do-
magovića (8 i 5 km j.u.z. od Jastrebarskog) partizani
su minom oštetili želj. prugu.¹¹

Kvar je popravljen.[^]

15. VII. u s. Volavje (4 km j.z. od Ja-
strebarskog) partizani su odvukli jednu vršalicu, a u
s. Novaki (1 km j.izt. od Volavja) zapalili jednu vr-
šalicu.

" Omladinska brigada »Joža Vlahović«, koja se vraćala iz Ivanščice
za Kalnik i Bilo Goru.

* Od dijelova Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 86 i 94.

¹¹ Prugu oštetili dijelovi Prvog proleterskog bataljona Trinaeste
proleterske NOU brigade »Rade Končar«. Vidi dok. br. 51.

Podr. Sv. Ivan Zelina: 15. VII. 1 km s. od Belovara (10 km j.i.z. od Sv. Ivan Zelina) partizani su napali ustaški teretni samovoz u kome su se vozili 1 ustaški častnik i 4 ustaše. Častnik i 3 ustaše su ranjeni, a 1 ustaša je nestao.

Podr. Vel. Gorice: Prema izvješću I. dom. zbora partizanska skupina nepoznate jačine¹² prikuplja se oko s. Kravarsko (14 j.j.z. od Vel. Gorice).

15. VII. javljeno je, da partizani izseljavaju pučanstvo iz s. Buševac, Rakitovec i Kuće (9, 8 i 6 km j.i.z. od Vel. Gorice). Jedna ustaška i 1 domobranska sat upućene su u Buševac kod Turropolja.

Podr. Koprivnice: Noću 14/15. VII. kod Mučne Rijeke (7 km j.z. od Koprivnice) partizani su oštetili želj. prugu. Pruga je popravljena.

Podr. Daruvara: Noću 14/15. VII. na cesti istočno od Gaja (14 km z.s.z. od Pakraca) partizani su porušili 2 mosta.

15. VII. prigodom čišćenja područja: Mikleuška — Bršljanica (18 i 15 km s.z. od Banove Jaruge) u s. Dišnik (9 km s.z. od Banove Jaruge) sukobila se naša bojna sa jednom partizanskom bojnom.¹³ Posle dužeg otpora neprijatelj se povukao u smjeru Prokopa i Popovca (8 km s.z. od Garešnice). Vlastitih gubitaka nije bita dok je neprijatelj imao gubitke, ali brojno nisu utvrđeni.

U dnevnom izvješću br. 196 javljena partizanska skupina na području: Vel. Barna — M. Grđevac (4.5 i 7.5 km s.z. od Grbišnog Polja) jačine je 300—500 partizana, a ne oko 3.000 (?) kako je u jučerašnjem izvješću javljeno.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Knina: 13. VII. talijanske čete i četnici talijanski suborci vršili su čišćenje područja oko Zrmanje¹⁴ (16 km s.z. od Knina). Bližih podataka još nema.

¹³ Odnosi se na Drugi bataljon Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar«. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 17.

¹⁴ Vidi dok. br. 141.

¹⁴ Vidi dok. br. 126, 142 i 149.

Podr. Splita: 13. VII. okršajima između talijanskih četa i partizana kod Zrnovnice (10 km iz~~st~~ od Splita) poginulo je 9 partizana, a velik broj je ranjen.

Podr. Makarske: Na području Biokova talijanske i naše čete vrše pokrete radi podhvata na Biokovu.¹⁵ Neprijatelj pruža odpor. Partizanski gubitci iznose: 10 mrtvih, a 115 sumnjivih osoba je uhićeno.

Podr. Sunje: Noću 14/15. VII. prigodom napadaja partizana na talijanski transportni vlak kod Brđana¹⁶ (14 km j.izt. od Siska) (Dnevno izvješće br. 196) talijanski gubitci iznose: 9 mrtvih i 11 ranjenih. Od željezničara 3 su ranjena. Partizanski gubitci iznose: 3 mrtva, a 1 ranjen (politički komesar) je uhvaćen. 9 vagona sa streljivom i hranom je izgorilo. — 15. VII. upućen je iz Siska na mjesto nesreće 1 vod koji se je kod Brđana i Kinjačke¹⁷ (12 km j.izt. od Siska) sukobio sa partizanima.¹⁸ 1 dočastnik i 1 domobran su ranjeni, a 2 partizana su poginula. Talijanske postrojbe zapalile su dio sela Brđani i odbile part. napadaj.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

(M.P.)¹⁹

¹⁵ O ovoj ofanzivi vidi dok. br. 28, 77, 118, 132, 136, 138, 140 i 145.

¹⁶ Napad na vlak izvršila dva bataljona Prve NO brigade Unske operativne drupe. Vidi dok. br. 39, 43, 70, 100 i 141.

" Vjerovatno Drljače.

" Sa dijelovima Unske operativne grupe. Vidi dok. br. 43 i 100.

" Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

IZVJEŠTAJ GLAVNOG RAVNATELJSTVA ZA JAVNI RED
I SIGURNOST OD 16 SRPNJA 1943 GOD. O NAPADU KAL-
NIČKOG NOP ODREDA NA JALKOVEC¹

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST
ODSJEK II/B

Broj: V.T. — 5723 — 11 — 1943.—

Zagreb, dne 16. srpnja 1943.—

Predmet: Predaja domobranskog topničkog
sklopa partizanima.—

MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA
OPERATIVNI ODJEL

Zagreb

Dne 7. srpnja o.g. dobio je domobranski topnički sklop u Varaždinu jedan vagon topničkog streljiva, koji je bio prevežen u 13 kamiona u Jalkovec. — Noću 7. na 8. srpnja domobranski bojnik Varda predao je topnički sklop sa 80 domobrana bez borbe partizanima.²— Predhodno je bojnik Varda brzoglasno iz Varaždina pozvao častnike toga sklopa, da se jave u Jalkovcu, t.j. u topničkom sklopu, i ako zato nije imao nikakvog razloga.—

Kod samog napadaja na Jalkovec sudjelovalo je oko 600 partizana,³ koji su došli u dvije grupe i to jedni iz Bele,⁴ a drugi iz Podruta.⁵— Sam napadaj započeo je na sljedeći način:

Na protivnoj strani Varaždina učinjen je prividan napadaj strojnicama, te izpaljeno oko 20 metaka.— Vojska je pohitala u tom smjeru, nu u tom času partizani su ulazili u sam Jalkovec i odvukli oko 50 kola što streljiva, odjeće i obuće, koja je bila tamo u skladištima.—

Bojnik Varda održao je prigodom predaje domobrana govor upućen domobranima i partizanima.— Govorio je u slie-

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. U\—36. k. 26.

² Vidi dok. br. 76, 84, 86, 87, 95 i 96.

* Na Jalkovec je napao Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 96.
* i ⁶ Odnosi se na snage koje su osiguravale napad Kalničkog NOP odreda na Jalkovec: Dvanaestu NOU brigadu i Omladinsku brigadu »Joža Vlahović«. Vidi dok. br. 96.

dećem smislu: Kako je baš njima palo u čast, da mogu oštetiti Pavelića i njegove plaćenike, a pomoći narodnu vojsku i partizane.— Nakon toga partizani su ostatak municije zapalili, tako, da su još i drugi dan t.j. osmog oko 21 sat poslednje granate eksplodirale.— Cijeli taj dan čule su se detonacije granata, te je narod bio zaplašen, misleći, da partizani bombardiraju jedan dio Varaždina.—

Partizani su se povukli u tri smjera i to u dva odakle su došli, a treći zagrebačkom cestom, koju su kod Turčina pokušali minirati, ali su ostali samo kod pokušaja kopanja, jer je cesta bila pretvrda.— Druga grupa iza sebe digla je na Bednji most.—

Dostavlja se prednje s molbom na znanje.—

ZA DOM SPREMNI!

V. d. NADSTOJNIKA B. ODSJEKA

Damić

(Stjepan Damić)

P 18. VII. 1943 D

(MP)⁶

⁶ Okrugli pečat: kao u naslovu.

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST
ODSJEK II/B

Wernak
Stu

Proj. V.T - 5723 - 11 - 1943.-

Zagreb, dne 16. srpnja 1943.-

PREDMET: Predaja domobranskog topničkog sklopa partizanima.-

BR. 111
18. III 1943.

MINISTARSTVO ORUŽANIH SNAGA
OPERATIVNI ODJEL

ZAGREB

Dne 7. srpnja o.g. dobio je domobranski topnički sklop u Varašdinu jedan vašan topničkog atraljiva, koji je bio prevezen u 13 kamiona u Jaskovec. Noću 7. na 8. srpnja domobranski bojnik VARNA predao je topnički sklop sa 60 domobranskih bez bojeva partizanima. Prethodno je bojnik VARNA brgoglasno iz Varašdina pozvao partizane toga sklopa, da se jave u Jaskovec, t.j. u topničkom sklopu, i ako zato nije imao nikakvog razloga.-

Kod mnogog napadača na Jaskovec sudjelovalo je oko 600 partizana, koji su došli u tri grupe i to jedna iz Belsa, a drugi iz Požure.-Sve napadače napočeo je na slijedeći način:

Na protivnoj strani Varašdina ušinjao je prividno napadačstrojnicama, te ispaljeno oko 20 metaka.-Većina je pobila u tom času partizani su ulazili u sam Jaskovec i odvukli oko 50 kila žute atraljiva, od koje i obude, koja je bila ta- mo u sklopu.

Bojnik VARNA održao je prigodan predaje domobranskog sklopa domobranima i partizanima.-Govorio je u slijedećem smislu: "Kako je naš njim balova čast, da mogu oštetići Pavelića i njegove plodivke, a pomoći narodnu vojsku i partizane.-Nakon toga partizani su ostatak municije zapalili, tako, da su još i drugi dan t.j. osmehovke čiji su posljednje granate eksplodirale.-Cilji taj dan ču- le su se detonacije granata, te je narod bio zaplašen, misleći, da partizani bombardiraju jedan dio Varašdina.

Partizani su se povukli u tri smjera i to u dva odakle su došli, a treći zagrebačkom cestom, koju su kod Karšina pokušali minirati, ali su ostali samo kod pokušaja kopanja, jer je cestu čuila pretvrdi.-Druge grupa iz sebe digla je na Bednji most.

Dostavlja se prednje s molbom na snanje.-

Pozanato
18. III 1943
for

ZA DON SPREMI I
V.Š. KADROVNICA P. ODSJEMA:

Stjepan David
/ Stjepan David /

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 16 SRPNJA 1943 GOD. O TALI-
JANSKO-USTAŠKOJ OFANZIVI NA BOKOVO I TALIJAN-
SKO-ČETNICKOJ AKCIJI U REJONU ZIRJA¹

Telegram

Otp. 16.VII. 43—XXI
u 21.15 č.
Prim. 17. VII. 43—XXI
u 3 č.

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operat. odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ. KORPUSA

Br. 9573/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 11832
Stiglo 17 srpnja 43—XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 16 SRPNJA 1943-XXI

Aktivnost ustanika: Ništa novo.

Sektor »Bergamo«: Operacije na Biokovu:² Vršer se izviđanja počevši od linije zaprečavanja. Provjereni su gubici partizana prilikom našeg napada dana 13 o.m. na kotu 1421 (Makarska ZP-AV), koji iznose 26 mrtvih. Zaplijenjene su 3 puške i 56 ručnih bombi.

Vršena je artiljerijska paljba iz Lukšića (Split TN-BQ) na zonu Sv. Nafor — Sv. Bartul (Šibenik TI-BQ) gdje su primijećeni pokreti partizana.

Noću uoči 16 o.m. grupe ustanika napale su hrvatski garnizon u Grabovcu (Makarska ZP-BF). Upućena su naša pojačanja. Naknadno će se izvijestiti.

Sektor »Bergamo«: 14 o.m. 15. bataljon bersaljera, 7. i 8 grupa A.C. i vod tenkova prilikom pretraživanja zone Bieline (Knin QK-DL) — Dobropoljci (Novigrad PN-DH) — Sv. Jure

(QH-DH) primijetili su partizansku formaciju na koti 397 (Novigrad PN-DL), koja se dala u bjekstvo Drema brdu Prošek (QH-DP).

Prilikom izviđanja u zoni Zurić (Šibenik RH-CO) zaplijene su tri lađe koje pripadaju ustanicima. Nastavlja se akcija čišćenja na ostrvu Murter (Zirje OI-CH).

Prilikom čišćenja zone Brgud (Novigrad PI-PL-DH) — Rodaljice (PN-DL) strijeljano je 8 osumnjičenih lica.

Artiljerijska vatra iz Ervenika (Knin RH-DP) na Travice (RH-DP) i Kostiće (RM-DP), gdje su primijećene grupe ustanika.

Ukupni pregled operacija u zoni Vodice³ (Zirje PN-CK) od 9 do 13 o.m.: III bataljon 29-og i II bataljon 292-og pješ. puka, bataljon bersaljera »Zara«, dva bataljona A.C., četa lakih tenkova, jedna baterija 75/13,, nakon što su blokirali zonu između Ciste M. (PM-CS), šume Guduša (QH-CQ) i Sonkovića (QM-CQ), dana 9 o.m. započeli su čišćenje terena između Vranskog Jezera i kolskog puta Pristeg (OL-CZ) — Stankovci (ON-CU).

Ujutro 11 o.m., uslijed sukoba između bataljona A.C. i partizanskih formacija⁴ na sjevernim padinama B. Gradine (PI-CO) i uslijed pojačane obavještajne aktivnosti po kojoj se saznalo o koncentraciji jakih partizanskih snaga utvrđenih na visovima Platno (PI-CQ), Gradina (PI-CO) i Sopalj (PL-CO), bili su zbijeni redovi naših jedinica u cilju obkoljavanja protivnika.

Nakon upornog i uspješnog dejstva artiljerije i avijacije navečer 11 o.m. jedinica 292-og pješ. puka i bataljon A.C. osvojili su napornom akcijom visove Platno, a II bataljon 292-og, II bataljon 291-og pješ. puka i batalion A.C. zauzeli su visove Gradinu i Sopalj.

Koristeći mrak i šumovitu zonu neprijatelj je jednim dijelom uspio da pobjegne, podijelivši se u male grupe, ali se sukobio sa bataljonom bersaljera »Zara« i pretrpio nove gubitke.

Dana 12 i 13 o.m. naše su trupe nastavile čišćenje rasturenih grupica, premda su bile zamorene marševima i borbama prošlih dana.

Provjereni naši gubici iznose 19 mrtvih, 56 ranjenih, među kojima 3 oficira A.C., i 15 nestalih. koji su vjerovatno poginuli; partizanski gubici iznose 200 mrtvih,⁵ od kojih jedan

³ O ovoj akciji vidi dok. br. 34, 132, 136, 140 i 145.

* Odnosi se na dijelove Sjevernodalmatinskog NOP odreda. Vidi dok. br. 34 i 49.

⁵ O gubicima vidi dok. br. 34 i 49.

komandir bataljona. Podaci o zaplijenjenom materijalu vide se iz izvještaja od 14 o.m.

Vazдушna aktivnost: Data je neprekidna pomoć jedinicama prilikom operacija na Biokovu; obasipani su malim bombama Grubušić i Mali Vrh (Makarska ZV-AT).

Vedro, more mirno.

GENERAL SPIGO 18001607

8 *prep.*

1 Ekselenciji

1 Nač. štaba

1 Pomoć. nač. štaba

2 Operativ, odjelj.

1 Informat. „

1 Kom. kr. karab.

1 Odjeljenju za telekomunikacije

BR. 149

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 17 SRPNJA 1943 GOD. O NJEMAČKO-USTAŠKO-DOMOBRA NSKOJ AKCIJI U ZAGORJU I NA PODRUČJU PSUNJ — PAPUK I O TALIJANSKO-USTAŠKOJ OFANZIVI NA BOKOVO¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 198

(po podatcima primljenim 17. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorja: 16. VII. neprijateljske glavne snage² na području: Prebukovje — Ravna Gora (11 km s.z. od Ivanca) — Zarovnica (8 km s.z. od Ivanca) pružale su još odpor.— Noću 15/16. VII. i u toku 16. VII. na području s. Pleš (7.5 km s.z. od Lepo-

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 1/1, k. 26.

³ Dvanaesta NOU brigada. Vidi dok. br. 94, 96, 133, 141, 146, 153 i 155.

glave) uspjelo je partizanima³ potisnuti naše dielove u jugozapadnom smjeru. Naše čete iz Pleša i Trakošćana (8.5 km s.z. od Lepoglave) povukle su se na visove sjeverno od Krapine. Spoj se njemačkim dielovima koji su upućeni sa granice prema Plešu je prekinut.

Sjeverno od Kameničko Podgorje (6 km s.s.z. od Lepoglave) zrakoplovstvo je 16. VII. napalo 1 partizanski logor i uništilo 2 partizanska topa.

Danas dielovi P.T.Z.⁴ iz Krapine ponovo nastupaju prema s. Pleš i u sjeverozapadnom smjeru, ali prema posljednjim viestima zadržani su od neprijatelja⁵ kod s. G. Jesenje (5 km s. izt. od Krapine).

Danas se pojavila jedna jača part. skupina⁶ kod s. Lobor (7 km s. od Zlatara).

Podr. Vel. Gorice: Noću 16/17. VII. na želj. postaji Mraclin (5 km j.izt. od Vel. Gorice) partizani su uništili b.b. uređaj.⁷

Podr. Papuk—Psunj—Daruvar: Noću 13/14. VII. jače neprijateljske snage⁸ u zapadnom dielu Papuk pl. bile su u pokretu prema jugu. Na području 7 km s.izt. od Pakraca prikupljaju se partizanske snage.⁹

Podhvat čišćenja nastavljen je uzprkos terenskih poteškoća i oluja.¹⁰

Pokušaji manjih neprijateljskih skupina da se iz zapadnog diela Papuk pl. probiju u zapadnom smieru su osujećeni.

Čišćenje zapadnog diela Papuk pl. odpočelo je 15. VII. Jedna borbena skupina došla je s. D. Borki (8 km izt. j.izt. od Daruvara) bez

³ Odnosi se na dielove Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 31, 86 i 94.

⁴ Poglavnikov tjelesni združ.

⁵ Od dijelova Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 86 i 94.

⁶ Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 94.

⁷ Uređaje uništili dijelovi Trećeg proleterskog bataljona Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar«. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 17.

⁸ Sedamnaesta i Dvadeset prva NO brigada. Vidi dok. br. 30, 48, 64 i tom V, knj. 18, dok. br. 39.

• Vidi dok. br. 48.

¹⁰ O tim dejstvima vidi dok. br. 141, 149, 153, 155, 162 i tom V, knj. 18, dok. br. 39.

dodira sa neprijateljem.— U dolini Voćinske Rijeke nije se naišlo na neprijatelja.— Od ostalih skupina nema novih vijesti.

Neprijateljski gubitci iznose 12 mrtvih (prebrojano), a 205 sumnjivih osoba je uhićeno.

16. VII. u dolini r. G. Rašaška (12 km izt.j.izt. od Lipika) zapaljena je jedna part. bolnica.

Noću 15/16. VII. odbijen je kratak ali snažan part. prepad na Garešnicu.¹¹ 7 partizana je ranjeno (među njima zapovjednik odreda Capo).¹²

Na području: V. Barna — M. Grđevac (4.5 i 7.5 km s.z. od Grubišnog Polja) u toku je podhvat čišćenja.¹³

Podr. Novske: 16. VII. zorom skupina od oko 500 (?) partizana izvršila je prepad na s. Krapje¹⁴ (12 km j.z. od Novske). Za sudbinu posade od 60 ustaša se još nezna. Dielovi 1. gor. div. čiste područje oko s. Krapja, a radi sigurnosti Jasenovca upućen je odjel od 60 ustaša iz Jasenovca u razviđanje prema Krapju.

B) JU2NO OR R. SAVE I KUPE:

Podr. Korduna: Na području sjeveroiztočnog Korduna, između Lasinje na r. Kupi i Vrginmosta izgleda da se okupljaju jedinice 8. partizanske divizije.¹⁵ Tako su javljene u Boviću i Dugom Selu (7 km s.s.izt. i 14 km s. od Vrginmosta) V. brigada i IX. Lička brigada (?), a prema prijašnjim podacima nalazi se oko Bovića i XV. partizanska brigada, a oko Petrove Gore i dielom do Kirin Grada (9 km s.s.izt. od Vrginmosta) IV. part. brigada.— 8. partizanska divizija ima IV., V. i XV. part. brigadu.

¹¹ Napad na ovo uporište vjerovatno izvršio Moslavački NOP odred. Vidi dok. br. 42.

¹² Vjekoslav Janić-Capo

¹³ O ovoj akciji vidi dok. br. 42.

¹⁴ Napad na ovo uporište izvršili dijelovi Sedamnaeste NO brigade, prilikom svoga pokreta za Baniju. Vidi dok. br. 48, 59 i 65.

¹⁵ Odnosi se na dva bataljona Sedamnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 39.

Podr. Bos. Novog: Prema izvješću 114. njemačke
lovačke divizije 13. VII. stigla je VIII. partizanska
brigada¹⁶ na područje: Javoranj — Brđani — Lovča
(8, 17 i 22 km s.s.z. od Bos. Novog).

Podr. Knina: 13. VII. talijanske čete i četnici
suborci nastavili su čišćenje područja: Zrmanja —
Zegar¹⁷ (16 i 30 km. s.z. od Knina).

Podr. Splita: 13. VII. kod Zrnovnice (10 km.
izt. od Splita) partizani su imali 90 mrtvih.

Podr. Biokova: 13. VII. talijanske čete uz su-
radnju zrakoplovstva i savladavši jak neprijateljski
odpor, zauzele su postave na zaprečnoj crti: južno od
Makarske — Sv. Juro — Zagvozđ (6 i 12 km s. izt.
od Makarske).¹⁸— Ostale kolone nastavile su pred-
viđene pokrete.— 28 partizana je poginulo, a 20 je
ranjeno.

Zrakoplovstvo: 16. VII. zrakoplovstvo je vršilo
bojne zadaće.

ZA TOČNOST: .
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

(M.P.)¹⁹

¹⁶ Vidi dok. br. 39 i 43.

¹⁷ Vidi dok. br. 126, 142 i 146.

¹⁸ Riječ je o ofanzivi na Biokovo. Vidi dok. br. 28, 77, 128, 134,
138, 142, 146 i 148.

" Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer
domobranstva — Operativni odjel.

IZVJEŠTAJ USTAŠKO-DOMOBRANSKOG VOJNOG PO-
VJERENIŠTVA OD 17 SRPNJA 1943 GOD. O TALIJANSKO-
USTAŠKOJ OFANZIVI NA BOKOVO¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: SUŠAKA	DAN: 17.7.43.	SAT I MINUT: 1026	BROJ: 93
PUTEM KRUGOVALNE POSTAJE ZAGREB 2	DAN: 17.7.43.	SAT I MINUT: 1103	BROJ: 1592

SADRŽAJ

ZA KOGA: *OPERATIVNI ODJEL*

SPOJ: naš broj 4542 tajno.

Novosti za 15. 7. 43.

Neprijatelj- uznemirava talijanske postave kod Žute Lokve.

Razviđanje zrakoplovstvom raznih mjesta na području Like.

Čišćenje jugozapadno Stolca i na poluotoku Pelješcu. Akcija Biokovo:³ kolone divizije Murge i Messina dostigli na crtu Grbić — Zakućak 8 km. sjeverozapadno Drvenika i Brikva, Osoje i Poljanica 7 do 15 km. sjeveroistočno Drvenika.

Ukupni zadani gubitci neprijatelju 40 mrtvih, brojano, i veliki broj ranjenih, nepotvrđeno.

Uzpostavljeni prekidi na putevima.

Mornarica talijanska otvarala vatru na razna mjesta između Makarske i Gradca.

HRVOPO

Op. broj 4553 tajno.

P 17/VII D

OČEVIDNI BROJ BRZOJAVKE 220	PRIMLJENA : DAN 17. MJESEC VII. GOD. 43. SAT 12 MINUT 20	PODPIS I ČIN ČASTNIKA, KOJI JE BRZOJAVKU PRIMIO: 1 PODPIS: Dits ČIN: ppuk.
-----------------------------------	---	--

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 2/1—7, k. 26.

³ Odnosi se na dijelove Primorsko-goranskog NOP odreda. Vidi dok. br. 93.

* O ovoj akciji vidi dok. br. 28, 77, 128, 134, 138, 142, 146 i 149.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG
ZBORA OD 17 SRPNJA 1943 GOD. O NAPADU DIJELOVA
TRINAESTE PROLETERSKE NOU BRIGADE »RADE KON-
CAR« NA LEKENIK¹

»Veoma žurno«

ZAPOVJEDNICTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA

Op. Br. 2288/Tajno

U Sisku, dne 17. srpnja 1943

TAJNO

Predmet: Dnevno izvješće za
17. srpanj 1943. g. do 18 sati

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel).

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Izvještajni odjel).

Savezno zapovjedi Op. Br. 3219/Tajno od 9. VIII. 1942.,
dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1:100.000)

1. — a — Kratka ocjena situacije:

Bez osobitih promjena.

1. — b — Djelatnost podređenih četa i pojedinosti o ne-
prijatelju:

Operativno područje grada Zagreba:

16. VII. u 22.00 sata napali su partizani Lekenik² (17 km.
s.z. od Siska).

Jačina posade u Lekeniku bila je: Kod VI. želj. stražarske
bojne 60 momaka sa 6 strojopušaka, od kojih je 20 bilo za
pomoćnu službu, od 6. sati 2. pješačke pukovnije jedan vod u
jačini od 30 momaka. Ostala dva voda bila su poslana kao po-
jačanje u Turopolje. Jačina neprijatelja: 800 ljudi XII. parti-

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 2/1—27, k. 26.

² Ovo uporište napali dijelovi Trinaeste proleTERSKE NOU bri-
gade. Vidi dok. br. 52.

zanske brigade³ iz Slavonskog odreda (po izvješću zap. VI. ž. str. bojne).

Napadaj komunista odpočeo je 16. VII u 22.00 sata. U tom času bio je u Lekeniku jedan njemački transportni vlak, iz kojeg se momčad iskrcala, ali na zapovjed transportnog zapovjednika morao je vlak da se uputi dalje prema Sisku. Nakon odlaska vlaka minirani su željeznički mostovi na km 387 (u pravcu Grede) i na km 391 (u pravcu Turopolja), kao i jedan propust između Peščenice i Lekenika.

Do 23.30 sati bilo je samo lahko puškaranje. U 23.30 sati prekinute su brzoglasne veze. U 23.45 sati odpočeo je pravi napadaj partizana i to sa 8 bacača, od kojih 2 teška. Zapovjednik bojne tražio je oklopni vlak iz Turopolja od zapovjednika njemačke sati iz Turopolja. Oklopni vlak bio je gotov, ali nije mogao radi razrušene pruge stići u Lekenik.

Borba je trajala do 01.45 sati, kada je slaba posada u Lekeniku bila nadvladana od premoćnog neprijatelja.

Gubitci: 2 častnika, 40 domobrana, 19 oružnika zarobljeno, 4 domobrana teško i 2 oružnika lahko ranjeni.

Izgorilo je: oružnička postaja, željeznička postaja sa skladištima i blokom, nastanbe VI. željezničke stražarske bojne.[^]

Operativno područje 1. Pješačke divizije:

Od zapovjedništava operativnog područja grada Zagreba i 1. pješačke divizije nisu primljene vesti o događajima tokom današnjeg dana, pošto je prekinuta brzoglasna veza između Zagreba i Siska.

Operativno područje V. gorskog zdruha:

1.) 17. VII. Zračnim razviđanjem nad prostorom Dugo Selo — Bović izvršenim 16. VII. između 18.30 i 19.00 sati nisu primjećeni partizani radi jako pošumljenog terena.

Razviđanjem izvršenim 17. VII. prije podne ustanovljeno je da se partizani nalaze u prostoru potoka Kremešnica (2 z. od Dugog Sela), iz kojeg prostora je krilaš dobio jaku pušчанu vatru, i koji prostor je bio bombardiran, te u malim selima u okolini Dugog Sela. Jačina nije se mogla ustanoviti usljed jakog pošumljenog terena.

2.) 17. VII. Razviđanje dielova V. gorskog zdruha, bez događaja.

1. — c — vlastite namjere:

³ Netačno. Vidi dok. br. 52 i tom V, knj. 18, dok. br. 17. Dvanaesta NOU brigada je tada djelovala na području Kalnika i Hrvatskog Zagorja. Vidi dok br. 31, 33, 75, 84, 86, 94 i 96.

2. — Pokretanje i premještanje vlastitih četa:
Jedan poluvod protivoklopnih topova (2 topa) I. bojne
V. gorskog zdruga upućen je iz Gline u Bučicu.
3. — Osobiti događaji i mjere izvan borbene djelatnosti
četa:
Nije bilo.

18/VII D P. PO NALOGU ZAPOVJEDNIKA
ZASTUPA GLAVARA
bojnik (Steger)
Šteger

BR. 152

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 18 SRPNJA 1943 GOD. O TALI-
JANSKO-USTAŠKOJ OFANZIVI NA BOKOVO¹

Predmet: rzb

V.P. 10, dne 18 srpnja 43—XXI
u 1.20 č.

Telegram

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 11897
Stiglo 18 srpnja 43—XXI

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operativ, odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ. KORPUSA

Br. 9588/Op.

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 17 SRPNJA 1943—XXI

Aktivnost ustanika: Ništa novo.

Sektor »Bergamo«: Operacije na Biokovu.² Jučer 16 o.m. izvršeni su upadi na Visoku K. (Makarska ZT-AV), Losovac, Vodenu Glavicu (ZV-AX), Brežine i Drežanj (ZV-BF) a da se nije naišlo na otpor.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Vidi dok. br. 28, 77, 128, 134, 138, 142, 148 i 150.

U toku je rad oko uspostave prekida na putevima.

Napad u noći uoči 16 o.m. na hrvatski garnizon Grabovac (Makarska ZP-BF) izvršila je jaka partizanska formacija koja je došla iz zone Čista — Provo (Livno ZI-ZL-ZN-BN). Naše jedinice, koje su odmah djelovale iz Zadvarja (Makarska ZI-BF) i Zagvozda (ZT-BD), oslobodile su hrvatsku posadu od opsade, prisilivši ustanike da se povuku u zonu Lovreč (Makarska ZP-BL). Naši gubici: 1 ranjen; hrvatski gubici: 1 mrtav i 3 ranjena; partizanski gubici: 15 mrtvih i 40 ranjenih.

Jedna jedinica garnizona Supetar (Omiš UO-BD), prilikom pretraživanja obale tog ostrva, sredstvima Kr. mornarice je zaplijenila jednu lađu.

Navečer 13 o.m. kamion rudokopa M. Promina napadnut je kod Kulušića (Šibenik RQ-CS) od grupe ustanika, ali je natjerana u bjekstvo brзом intervencijom jedinice IX bataljona »Pripreme«, koja je zadala protivniku gubitke od nekoliko ranjenih.

Sektor »Zara«: Nastavljeno je čišćenje zone Brgud (Novigrad PI-PL-DH) i Rodaljice (PN-DL). Zaplijenjene su živežne namirnice i stoka.

Prilikom pretraživanja ostrva Murter (Zirje OI-CM), Vrgade (NH-CQ), O. Radelja (NM-CQ) i Sv. Josipa (NK-CQ) ubijena su tri pomagača ustanika i zaplijenjen je sanitetski materijal. Prilikom izviđanja u zoni Dobropoljci (Novi grad PN-DH), o čemu izviješteno jučer 16 o.m., ubijen je jedan partizan.

Vazдушna aktivnost: Jučer 16 o.m. vršena su borbena izviđanja i obasipanja malim bombama između Obrovca (Novigrad ON-DV) i Benkovca (OI-DL), obasipanje malim bombama, bombardovanje iz pikiranja i mitraljiranje nekih mjesta u zoni Podi (Split VQ-VS-BZ), gdje je primijećeno sjedište partizana. Danas 17 o.m. bombardovana je sa najboljim uspjehom zona Lovreč (Makarska ZP-BL). Ukupno je izvršeno 15 izviđanja, 4 akcije obasipanja malim bombama, 2 bombardovanja, 1 mitraljiranje.

Vedro, more mirno.

GENERAL SPIGO 18001707

8 prepisa:

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Informat. „
- 1 Kom. kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 18 SRPNJA 1943 GOD. O AKCIJI U ZAGORJU, O NAPADU DIJELOVA TRINAESTE PROLETER-SKE NOU BRIGADE »RADE KONČAR« NA LEKENIK I TALIJANSKO-USTAŠKO-DOMOBRA NSKOJ OFANZIVI NA BOKOVO¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 199
(po podatcima primljenim 18. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorja: 17. VII. u nastavku podhvata na području: Lepoglava — Pleš — Krapina,² naše čete potisnule su neprijatelja³ sa područja Ravne Gore (8 km s.s.z. od Lepoglave) preko ceste: Pleš — Bednja (8 i 4.5 km s.z. od Lepoglave) u jugozapadnom smjeru. Glavne neprijateljske snage (XII. part. brigada.⁴ Kalnička brigada⁵ ili odred i dijelovi Slavonske brigade)⁶ nalazile su se jučer na području na i sjeverno od ceste: Bednja — Đurmanec (4 km s.s.z. od Krapine). Manja part. skupina⁷ prebacila se vjerojatno u Ivanšćicu.— U toku celog 17 VII. partizani* su napadali dijelove P.T.Z. na području sjeverno od Krapine.

Naše čete sa područja Lepoglave dostigle su uz jak neprijateljski odpor⁸ područje južno od visa Verbančak (6 km z.s.z. od Lepoglave). Pukovnik Peričić u jednim oklopnim kolima izbio je osobno na cestu: Bednja — Đurmanec, ali je jakim neprijateljskim odporom¹⁰ zadržan jugozapadno od Verbančaka.

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 2/1, k. 26.

- O ovoj akciji vidi dok. br. 94, 133, 141, 143, 146, 149 153 i 155.

² Odnosi se na dijelove Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 86 i 94.

³ Dvanaesta NOU brigada.

⁴ Riječ je o Kalničkom NOP odredu, koji se u to vrijeme nalazio u rejonu Ervenika. Vidi dok. br. 94.

⁵ Vjerovatno se odnosi na Omladinsku brigadu »Joža Vlahović«.

⁶ Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 94

* Odnosi se na dijelove Dvanaeste NOU brigade.

⁷ i ¹⁰ Otpor pružili dijelovi Dvanaeste NOU brigade.

Pokušaj neprijateljskog prodora¹¹ prema jugozapadu je osujećen, ali mu je ovo uspjelo u jugoistočnom smjeru prema Loboru (7 km s. od Zlatara). Glavne snage neprijatelja se danas predstavljaju na području između s. Radoboj i s. Lobar.¹² Protumjere su poduzete.

2 njemačke sati nalaze se oko s. Cvetlin (11 km s.z. od Lepoglave) radi zaštite granice.

Podr. Kalnika: 16. VII. jača partizanska skupina nalazila se je na području: s. Kalnik — Kamešnica — Sv. Petar Orehovec (10, 12 i 15 km j.j.izt. od Varaždinskih Toplica).¹³ Izgleda da je to skupina koja se je 15. VII. nalazila na Ljubelju (5 km j. od Varaždinskih Toplica).

14. VII. nalazila se skupina od oko 200 partizana¹⁴ u s. Radeljevo (10 km j.j.izt. od Ludbrega), a noću 15/16. VII. druga skupina od navodno oko 300 (?) partizana¹⁵ u s. Poljanec (3 km. s.z. od Ludbrega). Obe ove skupine krenule su 16. VII. u nepoznatom smjeru.

Podr. Vel. Gorice: Noću 15/16. VII. 2 — 3 km s.s.izt. od Vel. Gorice partizani su zarobili 2 naše zasjede ukupne jačine 3 dočastnika i 27 domobrana.

Podr. Siska: Noću 16/17. VII. između želj. postaje: Turopolje i Lekenik (na pruzi Zagreb — Sisak) partizani¹⁶ su strojopuščanom vatrom napali radnički vlak.

Iste noći partizani¹⁷ (navodno dijelovi XIII. Zumberačke brigade) napali su Lekenik. Željezničku postaju zapalili, 1 most u smjeru s. Greda a drugi most u smjeru Turopolja te jedan propust između Peščenice i Lekenika minom porušili. Slaba posada Lekenika je nakon 4 satne borbe savladana. Gubitci: 2 častnika. 40 domobrana i 19 oružnika zarobljeno, a 4 domobrana i 2 oružnika ranjeni. U Lekeniku je izgorila oruž. i želj. postaja te nastanbe VI.

" Riječ je o prodoru Dvanaeste NOU brigade.

U ovom rejonu se tada nalazila Dvanaesta NOU brigada, pri povratku za Kalnik i Bilo Goru.

¹³ Odnosi se na Omladinsku brigadu »Jože Vlahović«.

¹⁴ i ¹⁵ Vjerovatno dijelovi Omladinske brigade »Joža Vlahović«.

¹⁵ i ¹⁷ Drugi i Treći proleterski bataljon Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar« i bataljon »Kljuka«. Vidi dok. br. 52 i tom V, knj. 18. dok. br. 17.

želj. stražarske bojne. Iz Turopolja upućen oklopni vlak nakon što je prihvatio borbu vratio se zbog porušene pruge u Turopolje. Prekinuti želj. promet uzpostavljen je 17. VII. u 16 sati, dok b.b. spoj još nije.

Podr. Kutine: 17. VII. kod Gračenice (8 km s.z. od Kutine) naša razvidnica imala je vatreni okršaj sa skupinom od oko 35 partizana. Vlastiti gubitci: 1 mrtav i jedan ranjen, a neprijateljski 1 mrtav i više ranjenih. Partizani su se povukli u smjeru G. Jelen-ska (9 km s. od Gračenice).

Podr. Psunj—Papuk: 15. VII. uz mjestimični neprijateljski odpor nastavljeno je čišćenje Psunj pl. i zapadnog diela Papuka.¹⁸ 5 partizanskih sela u Papuku su spaljena.

Na području 4 km j. od Lipika razbijena je part. skupina jačine oko 200 ljudi, koja se iz Psunj pl. probila u to područje. 8 part. je poginulo (brojano) a vjerojatno još 40. Trideset sumnjivih osoba je uhićeno. Osim spaljenih part. sela porušeno je: 1 skladište hrane, 5 šumskih kuća i 3 mlina.

Podr. Slavonija—Sriem: Poslednjih dana počelo se izpoljavati najšira djelatnost partizana u uništavanju žetve¹⁹ naročito u Sriemu. a i u Slavoniji, a koja je navještena smjernicama i izdanim letcima sa slikama sreskog narodno oslobodilačkog odbora za Sriem.— Noću 14/15. VII., 15/16. VII i 16. VII. partizani su na području Sriema na raznim mjestima južno i istočno od Rume palili žito i ječam spremljen za vršidbu sa više od 600 jutara zemljišta, a oko Indije sa oko 50 jutara zemljišta. Isto tako paljeno je 17. VII, žito kod s. Andrijevcu (22 km izt.s.izt. od Broda). U selu St. Strošinci (26 km j.z. od Sida) partizani su zapalili jednu vršalicu, a u s. Mikanovcu (20 km z. od Vinkovaca) 4 vršalice.

U okolicu Požege partizani su zapalili 3 vršalice.

Noću 15/16. VII. u s. Velika (13 km s. od Požege) partizani su zapalili 2 vršalice i občinsku pismohranu.

Upućeni su krstareći odjeli za spriječavanje ove sabotaže.

¹⁸ O ovoj akciji vidi dok. br. 48, 49, 141, 149, 155 i 162.

¹⁹ O akcijama za uništavanje žetve vidi dok. br. 57.

B) JUŽNO OR R. SAVE I KUPE:

Podr. Makarske: U nastavku podhvata talijanskih i naših četa na području Biokova,²⁰ sjeverozapadna skupina (talijanske snage) dostigla je 13. VII. crtu: s. Tučepi — Sv. Juro — Zagvozd (4.5 km j.izt. te 6 i 12 km s.s.izt. od Makarske), a jugoistočna skupina (talijanske i hrvatske snage) crtu: Drvenik — Kljenak (24 i 23 km z.j.z. i zapadno od Ljubuškog).— 15. VII. jugoistočna skupina dostigla je crtu: s. Grbić — Zakućak — Brikva — Osoje — Poljanica (17 km j. izt. do 20 km izt. od Makarske). Neprijateljski gubitci iznose: 40 mrtvih (brojano) i mnogo ranjenih.

Talijanska mornarica otvarala je vatru na razna mjesta između Makarske i Gradca (20 km j.z. od Ljubuškog).

Podr. Pelješca: 15. VII. talijanske čete su čistile poluotok Pelješac.

Zrakoplovstvo: 17. VII. zrakoplovstvo je vršilo bojne zadaće.

NAPOMENA: U dnevnom izvješću br. 195 od 14. VII. »Područje Makarska« u mjesto rieči »njemačko-hrvatske postrojbe« valia staviti: »talijansko-hrvatske postrojbe«.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(MP)²¹

Vidi dok. br. 28, 77, 128, 136, 140, 148 i 152.

²¹ Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 18 SRPNJA 1943 GOD. O TA-
LIJANSKO-USTAŠKOJ OFANZIVI NA BOKOVO I NA-
PADU DIJELOVA SJEVERNODALMATINSKOG NOP OD-
REDA NA D. KARIN¹

Telegram

Otpremljeno 18. VII. 43 u 22.01 č
Prilmljeno: 19. VII. 43 u 1.50 č.

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operativ, odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ. KORPUSA

Br. 9652/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 11968
Stiglo 19 srpnja 43-XXI

IZVJEŠTAJ u 18 ČASOVA 18 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika: Nakon bombardovanja Lovreča iz vazduha (Makarska ZP-BL) jučer 17 o. m. partizani su se povukli sjeverno od Studenaca (Livno ZA-RT-BN).

Sektor »Bergamo«: Operacija na Biokovu²: Dijelovi lijeve kolone 15 o. m. izvršili su upade u zonu Bakota (Makarska XI-AX), Sučurove (ZV-AX), Visoka K. (ZT-AV), sukobivši se kod ovog posljednjeg mjesta sa partizanskim formacijama³, kojima su zadali ove gubitke: 2 mrtva, zaplijenili 2 puške i nekoliko ručnih bombi.

Jučer 17 o.m. prilikom izviđanja zona Puljak—Piplice, Bitoraj (ZV-BF) i Zupa (XL-AV), dijelovi iste kolone natjerali su u bjekstvo grupice partizana, kojima su zadali sigurne ali neprovjerene gubitke. Istoga dana završeno je zauzimanje zone Tučepi (ZT-AT) i kote 431 (ZV-AR), dobro dočekano od pučanstva, koje je pomoglo u radovima oko opravke prekida na putevima. U Tučepima nađeno je 50 kg eksploziva i nešto municije. Zapaljena je kuća poznatog partizana.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² O ovoj ofanzivi vidi dok. br. 28, 77, 128, 136, 145, 150 i 153.

* Sa dijelovima Biokovskog NOP odreda.

Treći bataljon 93. pješ. puka danas 18 o.m. zauzeo je Mali Vrh (ZV-AF). Patrola novog garnizona u Bogomoljama (ZR-AL) natjerala je u bjekstvo 16 o.m. poslije podne partizansku grupicu, koja se iskrcala na ostrvo Hvar, došavši s kppna, i zaplijenila jednu pušku, 20 šaržera, ručne bombe i odjeću. 17 o.m. ujutro patrola iste posade iznenadila je u uvali Bristova L. (ZR-AL) čamac sa dva partizana, od ovih je jedan strijeljan, a drugi je nakon što je ranjen, uspio da pobjegne. Zaplijenjene su dvije puške, jedan pištolj, mnogo metaka, ručne bombe i dokumenta.

Jedinica sektora Šibenik: Prilikom čišćenja u zoni Danilo Biranj (Šibenik RK-RM — CK-CF) otvorena je vatra na grupice ustanika koje su uočene na koti 500 Katolin (RK-CK) i zadat im je gubitak od 1 mrtvog.

U Doli kod kuće Pauka (RK-CF) nađen je razni materijal, jedna mašina za pisanje, propagandne štampanice, dva pištolja, mnogo metaka. Kuća je zapaljena i uhapšeno je sumnjivo lice.

Jedinica posade Dicmo (Split BH-CF) izvršila je noćno pretraživanje do Sinjskog Polja⁷ duž desne obale Cetine, od uzvišenja kod s. Gala (VL-TF) do predjela Kalina (VM-BZ), iznenadivši mnoge grupice partizana, koje su se povukle jednim dijelom preko Cetine nastavivši pušćanu palibu. Mi nismo imali gubitaka; partizani — tri mrtva i jednog zarobljenog. Zaplijenjene su tri puške i nekoliko ručnih bombi.

Sektor »Zara«: U zoru 16 o.m. između Obrovca (Novigrad ON-DV) i D. Karina (OI-DP) jedinica 292. pješ. puka, koja je određena za uspostavu prekida kolskog puta, natjerala je u bjekstvo, bez gubitaka, grupice partizana koje su napadale. Istoga jutra, uslijed napada na našu posadu u D. Karinu⁴, koja je odbila protivnika, bataljon bersaljera »Zara« i četa strijelaca koja je upućena za pojačanje sukobili su se kod kote 537 (OL-DR) sa jakom grupom ustanika⁸, koja je bila rasturena nakon žestoke borbe.

Autoambulanta, koja je pratila jedinice, zapalila se pogođena protivničkim metkom. Istoga dana je autokolona za snabdijevanje u pravcu Zegara (Knin QK-DR) bila napadnuta od grupice ustanika po prilici 4 km jugoistočno od Obrovca. Ustanici su natjerani u bjekstvo brzim protivdejstvom pratnje. Pri manevrisanju, da bi izbjegao neprijateljsku vatru, jedan kamion srušio se niza stranu.

⁷ Na ovo uporište napadao Prvi bataljon sjevernodalmatinskog NOP odreda. Vidi dok. br. 49, 55 i tom V. knj. 18. dok. br. 16.

⁸ Vidi dok. br. 49, 55 i tom V, knj. 18. dok. br. 16.

Naši gubici⁸: 7 mrtvih, među kojima poručnik Zanetti Ernesto iz 292. pješ. puka, 6 ranjenih, 9 nestalih, među kojima potporučnik Trocino Giorgio iz 292. pješ. puka; gubici oružanih mještana koji su bili u pratnji: 2 mrtva i 1 ranjen. Prilikom pretraživanja pojasa jugoistočno od Vranskog Jezera bataljon A. C. naišao je u Rogušama (Zirje NM-CQ) na nekoliko leševa partizana, odjeću i ručne bombe. Patrola kr. karab. i kr. finan. straže prilikom pretraživanja zone Kali (Zadar XP-DL) sukobila se sa grupicom partizana. Naši gubici: 1 kr. karab. mrtav; partizanski: 2 mrtva. Zaplijenjen je 1 karabin, 2 bajoneta i 10 šaržera.

Jedinica posade Sali (Dugi Otok XL-CZ) natjerala je u bjekstvo vatrom minobacača grupu ustanika u zasjedi na koti 330 (Zadar ZT-DH). Jučer 17 o.m. formacija M. V. A. C. u više mahova sukobila se u zoni Bos. Grahovo (Drvar TP-DT) sa jakim skupinama ustanika. Gubici M. V. A. C.: 6 mrtvih; partizanski gubici: 21 mrtav, 15 ranjenih, 12 zarobljenih. Zaplijenjeno je 10 pušaka.

U zoni Knin predalo se jedinicama M. V. A. C. 6 ustanika, među kojima 2 komandira bataljona.

Vazдушna aktivnost: Jučer 17 o.m. izvršeno je sa najboljim uspjehom bombardovanje iz pikiranja, obasipanje malim bombama i mitraljiranje zone Bralići (Šibenik RO-CF), gdje je primijećena jaka koncentracija partizana.

Vedro, more mirno.

GENERAL SPIGO 18001807

8 prep.

1 Ekselenciji

1 Nač. štaba

1 Pomoć. nač. štaba

2 Operativ, odjelj.

1 Kom. kr. karab.

1 Infor. odjelj.

1 Odjeljenju za telekomunikacije

⁸ O gubicima vidi dok. br. 49, 55 i tom V, knj. 18, dok. br. 16

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 19 SRPNJA 1943 GOD. O BORBAMA DVANAESTE DIVIZIJE NOV I PO HRVATSKE U ZAGORJU I TALIJANSKO-USTAŠKOJ OFANZIVI NA BOKOVO¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 200 -

(po podatcima primljenim 19. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorja: 18. VII. na području Mihovljan (8 km j. izt. od Krapine) njemačka oklopna sat iznenadnome napala jednu jaku partizansku skupinu² (oko 2.000) koja se je sa sjevera kretala prema s. Mihovljan. 300 — 400 partizana je navodno poginulo,³ dok je 1 njemački vojnik ranjen. — Po povratku sati u Mihovljan porušene su neke kuće iz kojih je bilo pucano na oklopna kola.

Noću 17/18. VII. partizani su podpuno uništili rudnik Mirna⁴ (3 km izt. od Krapine), te spalili občinske spise. — U rudniku Novi Golubovec⁵ (5 km j.z. od Lepoglave) spaljeno je ono što je još preostalo.

Protiv partizana koji se sada nalaze na području Golubovec (5 km j. z. od Lepoglave) — Lobar (6 km s. od Zlatara) — sjeveroistočno od Zlatara, podhvat je u toku.⁸

Podr. Ludbrega: Kod Sv. Petra (6 km izt. od Ludbrega) naša zasjeda je uništila jednu partizansku skupinu.

¹ Dokumeoat, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 3/1, k. 26.

² Dvanaesta NOU brigada. Vidi dok. br. 86 i 94.

³ O gubicima vidi dok. br. 86, 94 i tom V. knj. 18. izvještaj Štaba Dvanaeste divizije od 2 kolovoza 1943 god. Štabu Drugog korpusa NOV i PO Hrvatske.

⁴ i ⁵ Ove rudnike uništili dijelovi Dvanaeste NOU brigade. Vidi tom V. knj. 18. izvještaj Štaba Dvanaeste divizije od 2 kolovoza 1943 god. Štabu Drugog korpusa NOV i PO Hrvatske.

⁶ Na ovom području se nalazila Dvanaesta NOU brigada, pri povratku za Kalnik i Bilo Goru. Vidi dok. br. 86. 94. 153. 156, 162, 165. 169, 173 176, 177 i 179.

Podr. Vel. Gorice: Noću 15/16. VII. kod župnog dvora u Vel. Gorici (16 km j.izt. od Zagreba) partizani⁷ Su zarobili stražu jačine 20 domobrana od 8. sati 2. pješačke pukovnije.

Podr. Moslavine: Noću 17/18. VII. u s. Kat. Selište (7 km s. od Popovače) partizani su pokosili pšenicu sa zemljišta duševne bolnice PoDovača.

18. VII. partizani iz Moslavine* pozvali su vlasnike vršalica na sastanak. Još se nezna da li je do sastanka došlo.

Podr. *Novske: Noću 12/13. VII. na polju kod s. Lipovljani (8 km s. z. od Novske) partizani su zapalili 680 snopova pšenice.

Podr. Daruvara: 18. VII. vršen je manji podhvat čišćenja⁹ na području sjeveroistočno od Grubišnog Polja. Na jače partizanske skupine se nije naišlo.

Istog dana prigodom čišćenja područja: Vel. Barna — M. Grđevac (4.5 i 7.5 km s. z. od Grubišnog Polja) nije se naišlo na jačeg neprijatelja.

Tokom podhvata u Bilo Gori¹⁰ podrobno su pročišćena sela: Dapčevica, Lončarica, Peratovica, Gakovo, Topolovica i Barna (6, 11, 9 i 12 km s. izt., 9 km s. s. izt. i 4 km s. z. od Grubišnog Polja). Sela su najvećim dielom napuštena. Ukupni gubitci: Vlastiti: 1 mrtav, a neprijateljski: 6 mrtvih. Plien; 5 pušaka, nešto streljiva i opreme.

Podr. Virovitice: 16. VII. između želj. postaje Virovitica i Špišić Bukovica (6 km s. z. od Virovitice) naišao je teretni vlak na minu. 2 stroja i 2 vagona su izbačeni sa pruge. Vlakovođa i ložač su poginuli, a- poštanski službenik ranjen.

Podr. Požege: 16. VII. završeno je čišćenje sjeverozapadnog diela Požeške kotline.¹¹ Bližih podataka još nema.

⁷ Dijelovi Trećeg proleterskog bataljona Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar«. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 17.

⁸ Odnosi se vjerovatno na Moslavački NOP odred.

⁹ Vidi dok. br. 141, 149, 153, 162 i tom. V, knj. 18, dok. br. 39.

¹⁰ Vidi dok. br. 21, 30, 48, 126, 137 i 162.

¹¹ O ovom čišćenju vidi dok. br. 137 i tom V, knj. 18, dok. br. 39.

B) JUŽNO OR R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: 16. VII. iz s. Banski Kovačevac (18 km izt. od Karlovca) partizani su odneli 11 mc žita.

18. VII. između Ozlja i Kamanje (6 km z. s.z. od Ozlja) partizani su porušili želj. prugu i 1 most.¹²* 14 domobrana je zarobljeno.

17. VII. nalazila se je jača part. skupina na području 2 — 3 km južno i istočno od Bari-lovića¹³ (12 km j. od Karlovca). Naše zrakoplovstvo je uspješno bombardiralo ovo područje.

Podr. Makarske: 16. VII. u nastavku podhvata talijanskih četa na području Biokova,¹⁴ sjeverozapadna skupina nastupila je prema uvali Zupa — Raščane (9 km s. izt. od Makarske), a jugoistočna skupina (talijanske i naše čete) vršila je čišćenje ranije zauzetog područja. Ukupni neprijateljski gubitci¹⁵ iznose: 31 mrtav i 16 zarobljenih, a 463 sumnjive osobe su uhićene i upućene u sabirne logore.

Zrakoplovstvo: 18. VII. zrakoplovstvo je vršilo bojne zadaće.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(M.P.)¹⁶

¹² Prugu i most porušilo je pet boraca Trinaeste proleterske brigade »Rade Končar« i jedno odjeljenje Zumberačko-pokupskog NOP odreda. Vidi dok. br. 50 i tom V, knj. 18. dok. br. 17.

¹³ Na ovom području se nalazili dijelovi Unske operativne grupe. Vidi dok. br. 47. 59 i 100.

¹⁴ O ovoj ofanzivi vidi dok. br. 28, 77, 128, 136. 142, 150, 153 i 154. O gubicima vidi dok. br. 28 i 77.

¹⁵ Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG
ZBORA OD 19 SRPNJA 1943 GOD. O BORBAMA NA POD-
RUCJU IVANŠCICE¹

»Veoma žurno«

ZAPOVJEDNICTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA

Op. Br. 2315/taj.

7

U Sisku, dne 19. srpnja 1943

TAJNO: j

Predmet: Dnevno izvješće
IDZ. za 19. VII. do 18 sati.

Spoj: Glst. Op. Br. 3219/taj.

- 1.— GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA.—
(Operativni odjel)
- 2.— GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA.—
(Izvještajni odjel)

Savezno zapovjedi Glstožera Op. Br. 3219/taj. od 9. VIII.
1942. dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:
(Sekcija mjerilo 1:100.000)

I.A. — Kratka ocjena situacije:

Bez osobitih promjena.—

I.B.— Djelatnost podređenih četa i pojedinosti o neprijatelju:

Operativno područje grada Zagreba:

1.) 19. VII. o.g. u 01.00 sati jedna jaka skupina partizana
(navodno 200—300 ljudi) izvršila je napad na našu posadu ja-
čine 54 domobrana u s. Zažini- (9 km. s. z. od Siska). Poslije
kratke borbe uslied nadmoćnosti neprijatelja posada je svla-
dana.

Gubitci: 1 domobran mrtav, 39 sa oružjem zarobljeno,
14 uspjelo se spasiti. 6 partizana ranjeno je koje su njihovi od-
veli na kolima.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 4/1—38, k. 26.

³ Napad na ovo uporište izvršio Drugi proleterski bataljon Tri-
naeste proleterske NOU brigade »Rade Končar« i Drugi bataljon
Zumberačko-pokupskog NOP odreda. Vidi dok. br. 58, 160 i tom V,
knj. 18, dok. br. 17.

2.) Partizanska skupina iz Ravne Gore³ (11 km. s. i. od Ivanca) uspjela se probiti u zapadne i južne ogranke Ivanšćice, protiv koje se danas izvodi podhvat⁴ sa ojačanim njemačkim snagama.

Razpored naših snaga:

— bojna »Jošić« i XI. ustaška bojna iz područja Golubovec (7 km. i. od Krapine) djeluju pravcem u dolini potoka V. Rieka (10 km. i. od Krapine),

— koturaška bojna, I. jurišna bojna i jedna bojna P.T.Z. djeluju iz doline potoka Željeznica (4 j.i. od Ivanca) preko grebena Ivanšćica na jugozapad i jug.

18. VII. o.g. na večer bio je kod s. Mihovljan (8. km. j. i. od Krapine) sukob između jedne njemačke oklopne sati i veće skupine partizana,⁵ u kojem je iz zasjede 300—400 partizana pobijeno.⁶

U toku današnjeg dana imaju se izkrcati izvjestne njemačke snage u Zlatar Bistrici i Konjšćini.

3.) 19. VII. u 11.30 sati skupina partizana⁷ jačine od oko 800 došla je od Budinšćine u s. Podrute (12 j. z. 8 z. od N. Marofa) i spalila ciglanu u Podrutama. Ista skupina porušila je, između Budinšćine i Podruta u dužini od 200 metara želj. prugu i b.b. liniju: Ova skupina nalazi se sada u šumama oko Podruta.

Operativno područje V. gorskog zdruga:

Razvidanje dielova V. gorskog zdruga bez događaja.

Operativno područje 1. pješačke divizije:

19. VII. o.g. došla je jedna partizanska skupina⁸ jačine oko 200 ljudi u s. Apatovac i Osiek (13 s. 10. s. od Križevaca), gdje se i sada nalazi.—

1.C.). Nema, 3. nije bilo.

2.) Pokretanje i premještaji vlastitih četa:

a) 2. udarna sat I. konj. sklopa i 3. sat I. nov. bojne 2. nov. pukovnije prebačene su iz Varaždinskih Toplica u N. Marof.

b) 14. sat 2. p.p. premještena je kao posada u Lekenik.

ZA DOM SPREMNI!

PO NALOGU ZAPOVJEDNIKA.

ZASTUPA GLAVARA

bojnik (Steger)

P 20/VII D

Šteger

³ Odnosi se na Dvanaestu NOU brigadu.

⁴ O ovoj akciji vidi dok. br. 86, 94, 155, 162, 165, 169, 173, 176, 177 i 179.

⁵ i Riječ je o dijelovima Dvanaeste NOU brigade.

⁶ O gubicima vidi dok. br. 86 i tom V. knj. 18. izvještaj Štaba Dvanaeste divizije od 2 kolovoza 1943 god. Štabu Drugog Korpusa NOV i PO Hrvatske.

⁷ Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 94. .

IZVJEŠTAJ USTAŠKO-DOMOBRANSKOG VOJNOG PO-
VJERENIŠTVA OD 19 SRPNJA 1943 GOD. O OFANZIVI
NJEMACKO-TALIJANSKIH I HRVATSKIH JEDINICA NA
BIOKOVO¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Sušaka	DAN: 19.7.43.	SAT 1 MINUT: 0905	BROJ: 103
PUTEM KRUGOVALNE POSTAJE ZAGREB 2	DAN: 19.7.43.	SAT 1 MINUT: 1106	BROJ: 1736

SADRŽAJ

ZA KOGA: *OPERATIVNI ODJEL*

SPOJ: naš 4596 tajno

Novosti za 17. o.m.

Zrakoplovstvo vrši danja i noćna razvidanja nad područjem Like.

Strojopuščanom vatrom iz zrakoplova tučena okolina Udbine, Drežnice i Vrhovina.

Akcija Biokovo: kolone divizije Bergamo stigle u Tučepr 4 km. j. i. Makarske.

Kolone divizije Murge i Messina savladavši odpor zaštitnih djelova neprijatelja³ zauzele crtu Podgora, Gornje Igrane 16 do 13 km. s. z. Drvenika.

Nastupanje naših djelova prema dolini Župa.

Neprijateljski gubitci djelomično utvrđeni: 2 mrtva i 5 zarobljenih.

16. o.m. na večer stigla u Rodić 1 km. s.z. Vuletića jedna Njemačka bojna divizija SS., koja će djelovati pod zapovjedništvom Talijanske divizije Messina.

HRVOPO

Broj 4611 tajno

P 19/VII D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistorijskog instituta pod reg. br. 4/1-B, k. 26.

² O ovoj akciji vidi dok. br. 28, 77, 128, 138, 148, 154 i 155.

³ Odnosi se na Biokovski NOP odred. Vidi dok. br. 28 i 77.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA ŠESTE PJEŠAČKE DIVIZIJE OD 19 SRPNJA 1943 GOD. O OFANZIVI NJEMACKO-TALIJANSKIH I HRVATSKIH JEDINICA NA BIOKOVO¹

ZAPOVJEDNICTVO
6. PJEŠAČKE DIVIZIJE

Op. broj 6187/taj.

U Mostaru, dne 19. srpnja 1943. god.

Predmet: Dnevno izvješće
broj 198.—

- GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA »OP«.—
- HRVOPO-u S U Š A K.—
- III. DOMOBRANSKOM ZBORU (Glst.).—
- III. D. Z. PODRUČJU (Glst.).—
- S A S T A V A K

STANJE PREMA PRIKUPLJENIM PODATCIMA TOKOM 19 SRPNJA 1943 GODINE

I.—

A) Kratka ocjena situacije:

*Situacija u Dalmaciji (Biokovo):*²

Na području akcije protiv biokovskih partizana,³ naselja i narod se nemilosrdno uništava i istrebljuje bombama iz zraka, odvođenjem i ubijanjem svih mužkaraca od 15—50 godina, te organiziranom pljačkom sviju potreba za život. Nalogom iz Zagreba upućen je na teren g. ministar Vrančić. Još prije njega Talijani su dozvolili Velikoj župi Omiš, da uputi svoje funkcionere na mjesto operacija, dok pukovniku Zuechu to nisu dozvolili.—

Od pridavanja naših predstavnika talijanskim kolonama možemo očekivati koristi samo u slučajevima, kada nasilje vrši razularena soldateska i samovoljni niži vojni zapovjednici — što ovaj puta u Dalmaciji nije slučaj. Ovaj puta su od odgovor-

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 9/1—6, k. 26.

² O ovoj ofanzivi vidi dok. br. 28, 77, 128, 136, 140, 149, 153, 155 i 157.

* Odnosi se na Biokovski i Cetinski NOP odred. Vidi dok. br. 28 i 77.

nih viših talijanskih zapovjednika izdane zapoviedi da se sve tako radi, i to ne samo talijanskim zapovjednicima nego i hrvatskim! Prema tome ako želimo nešto postići, moramo prije svega preduzeti mjere kod višeg talijanskog zapovjedništva da svoju zapovied povuče ili ublaži. Potom naši delegati mogu na licu mjesta viditi da li se po obećanju talijanskog zapovjedništva i postupa. U protivnom se niža zapovjedništva mogu u svako doba — u koliko i to uobće smatraju potrebnim — pokriti zapoviedima svojih nadređenika.—

III.—

Osobiti događaji i mjere izvan borbene djelatnosti:

Mnienja sam, da pukovnik Simić treba i ovom zapovjedništvu dostavljati po jedan primjerak svojih Dневnih izvještaja, u koliko ih on uobće nekom hrvatskom zapovjedništvu podnosi i to iz razloga:

1.) Sto djeluje ne samo na susjednom području, nego baš na području ove divizije.

2.) Sto bi ga u mnogom mogao prema saveznicima podržati bilo sam ili preko naših viših zapovjedništava u Zagrebu i na Sušaku, kad bih stalno bio obavješten o situaciji kod njega.

3.) Sto izgijenu izravnu podređenost talijanskom zapovjedništvu nijedan hrvatski zapovjednik ne bi ipak trebao shvatiti tako, da svoju matičnu hrvatsku diviziju ne treba ni o čem više ni izvještavati, osim u slučajevima kad mu od nje nešto treba.

U koliko Hrvopo i Glavni stožer se slažu s ovim gledištem, molim za potrebne zapoviedi pukovniku Simiću.—

(M.P.)⁴

ZAPOVJEDNIK PUKOVNIK

S a r n b e k

Šarnbek

P 24/VII D

* Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Zapovjedništvo 6 divizije.

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 19 SRPNJA 1943 GOD. O
OFANZIVI NJEMAČKO-TALIJANSKIH I HRVATSKIH JE-
DINICA NA BIOKOVO¹

Telegram

V.P. 10, 19. VII. 43-XXI

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operativ, odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ. KORPUSA

Br. 9706/op. protokola

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 12038
Stiglo 20 srpnja 43-XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 19 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika: Noću uoči 19 o.m. ustanici su minama prekinuli željez. prugu u mjestu Sitno (Šibenik SI-CD). Pruga je već uspostavljena.

Sektor »Bergamo«: Operacije na Biokovu.²

Jučer su dijelovi lijeve kolone izvršili upade u Medov Dolac (Makarska ZT-BH) i Caljkušiće (ZR-BH) i u zonu Hum (XI-AX) došavši na Turiji (ZV-AX) u dodir sa pješ. div. »Messina« i na lijevom boku sa hrvatskim i njemačkim jedinicama.

U toku je pokret XCVII bataljona cr. koš. preko prolaza Dubci i Škrabići (ZL-BF) i 8 baterije 2 artiljer. puka preko Sv. Ilije (XI-AR).

Noću uoči 19 o.m. jedinica garnizona Sinj (Split VH-CF) prilikom pretraživanja zone Turjake (VK-BZ) i zasjede u zoni Radašuša (VH-BZ) rastjerala je partizane, kojima je nanijela provjerene gubitke od 21 mrtvog. Iste noći ustanici su napali novi hrvatski garnizon u Prugovu (UK-UM-BU), u čiju je pomoć dejstvovala naša artiljerija iz Klisa (UM-BQ).

Sektor »Zara«: Naša jedinica prilikom pretraživanja zone Cimprage (Knin RO-DL) bila je izložena puščanoj vatri, bez posljedica, od ustaničke patrole, koja je nestala prema rijeci Krki.

¹ Original, u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* O ovoj ofanzivi vidi dok. br. 28, 77, 128, 137, 145, 153, 157 i 158.

Noću uoči 18 o.m. grupa M.V.A.C. Kosovo (SP-CZ) prilikom pretraživanja lijeve obale Krke iznenadila je grupu ustanika nanijevši joj gubitke od 3 mrtva i zaolijevši 3 puške.

Vazдушna aktivnost: Jučer 18 o.m. bombardovana je električna centrala i mlinovi na Martin Brdu (Knin SI-FG) koji su pogodeni punim pogotkom.

Noću uoči 19 o.m. primijećeni su uzastopni prolazi aviona nepoznate narodnosti nad teritorijom Armij. korpusa, u Splitu, Šibeniku i Zadru dat je znak za uzbunu.

Vedro, more mirno.

GENERAL SPIGO 18001907

8 prep.

1 Ekselenciji

1 Nač. štaba

1 Pomoć. nač. štaba

3 Operativ, odjelj.

1 Informat. "

1 Kom. kr. karab. /

BR. 160

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 20 SRPNJA 1943 GOD. O OPERACIJI NJEMAČKIH I HRVATSKIH JEDINICA U ZAGORJU I OFANZIVI NJEMACKO-TALIJANSKIH I HRVATSKIH JEDINICA NA BOKOVO¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ If1

(po podacima primljenim 20. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorja: 19. VII. između želj. postaje Budinščina i Podrute (na pruzi Varaždin — Zagreb) partizani su na više mjesta porušili želj. prugu-¹ u dužini od 200 metara. Ciglana u s. Podrute je zapa-

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 4/1, k. 26.

ljena.³ Partizani⁴ su 19. VII. bili u s. Zajezda, Gotalovec i Podrute (11, 12 i 15 km s.izt. od Zlatara).

18. VII. prigodom iznenadnog napadaja njemačke oklopne sati na partizansku kolonu⁵ kod s. Mihovljan (8 km j. izt. od Krapine) (Dnevno izvješće br. 200) poginulo je 418 partizana⁸ (prebrojano) a mnogo ih je ranjeno, dok su svega 2 njemačka vojnika ranjena.

Danas u 5 sati započeo je podhvat⁷ skupine njemačkog podpukovnika Vukića sa juga protiv partizanskih skupina⁸ na području: Lobar — sjeverno od Mače — G. Batina (6 km s., 2.5 km z. i 4 km s.izt. od Zlatara). Skupina pukovnika Perišića nadire preko Ivanšćice pl. prema jugu.

Podr. Zagreba: Noću 17/18. VII. skupina od navodno oko 100 partizana oduzela je sa Kaptolskog imanja u Sesevskom Kraljevcu (4 km. z. od Dugog Sela) 3.500 kgr. žita.

Prema izvješću oruž. krila Zagreb jedna skupina partizana bila je noću 19/20. VII. u G. Vrabču (zaseok Završje).

Podr. Križevaca: Prema izvješću zapovjednika mjesta iz Koprivnice u s. G. Rijeka (15 km s.z. od Križevaca) nalazila se 19. VII. jača partizanska skupina.⁹

Prema izvješću I. dom. zbora došla je istog dana skupina od oko 200 partizana¹⁰ u s. Apatovac i Osijek (13 i 10 km s. od Križevaca).

Podr. Siska: Noću -18/19. VII. skupina od navodno oko 200—300 partizana napala je našu posadu od 54 domobrana u s. Zažina¹¹ (9 km z.s.z. od Siska). Poslije kraće borbe posada je od nadmoćnijeg neprijatelja savladana. Gubitci: 1 domobran mrtav, 39 sa

^{4 5 i 8} Odnosi se na dijelove Dvanaeste NOU brigade.

⁹ O gubicima vidi dok. br. 83, 86 i tom V, knj. 18, izvještaj Štaba Dvanaeste divizije od 2 kolovoza 1943 god. Štabu Drugog korpusa NOV i PO Hrvatske.

⁷ O ovoj akciji vidi dok. br. 86, 94, 155, 156, 162, 165, 169, 173, 176, 177, i 179.

¹ Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 94.

¹⁰ Dijelovi Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 94.

¹¹ Napad na ovo uporište izvršili Drugi proleterski bataljon Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar« i Drugi bataljon Zumberačko-pokupskog NOP odreda. Vidi dok. br. 58, 156 i tom V, knj. 18, dok. br. 17 i 18.

oružjem zarobljeno, a 14 se uspjelo spasiti. 6 partizana je ranjeno.

Podr. Slavonije: Prema izvješću oruž. postaje iz Podr. Slatine jače partizanske snage¹² se prikupljaju u Voćinu, Macute i Ceralije (6 i 11 km izt. od Voćina).

Noću 16./17. VII. u s. Crnac (11 km s.s.izt. od Cačinaca) partizani su zapalili 2 vršalice, a na pustari Krivaja i Oskoruš (8,5 km s.izt. od Cačinaca) sve kamare pšenice.

Iste noći u s. Radovanci (13 km s.s.z. od Požege) partizani su zapalili jednu vršalicu, a u s. Alilovac (7 km s.s.izt. od Požege) 2 vršalice.

Ustaška obhodnja oko Kutjeva (18 km s.izt. od Požege) sukobila se sa manjom partizanskom skupinom i ubila 9, a zarobila 2 partizana.

B) JUŽNO OR R. SAVE I KUPE:

Podr. Kostajnica—Dubica: Prema izvješću III. gorskog zdruga, I. i II. Banijska part. brigada¹³ nalazi se još uvijek na području sjeverozapadno od Kostajnice.

17. VII. u šumi sjeverozapadno od Dubice došlo je do borbe između dielova 114. njemačke lov. divizije i partizana.¹⁴ Neprijatelj je imao osjetne gubitke. Vlastiti gubitci: 10 mrtvih i 12 ranjenih.

Podr. Makarske: 17. VII. talijanske i naše čete nastavile su čišćenje područja Biokovo.¹⁵ Sjeverozapadna skupina (talijanske čete) dostigla je s. Tučepi (4 km j.izt. od Makarske), a talijanske čete j.iztočne skupine poslie savladanog neprijateljskog otpora:¹⁸ s. Podgora — G. Igrane (16 — 13 km s.z. od Drvenika). Naše čete nastupale su prema dolini Zupa — Raščani (12 km izt. od Makarske). Neprijateljski gubitci: 2 mrtva i 5 zarobljenih.

¹² Vidi dok. br. 48 i 57.

¹³ Odnosi se na Prvu i Drugu NO brigadu Unske operativne grupe. Vidi dok. br. 11, 15, 43 i 100.

¹⁴ Odnosi se na dijelove Sedamnaeste NO brigade, koja je prešla na Baniju. Vidi dok. br. 48, 59 65 i tom V, knj. 18, dok. br. 39.

¹⁵ Vidi dok. br. 28, 77, 128, 138, 145, 152, 157 i 159.

¹⁸ Otpor pružili dijelovi Biokovskog NOP odreda. Vidi dok. br. 77.

Zrakoplovstvo: 19. VII. zrakoplovstvo je vršilo
bojne zadaće.

Osobitosti: Bivši zapovjednik Slavenskog
zdruga pukovnik Tomislav Bosnić¹⁷ pobjegao je iz
partizanskog zarobljeništva, te se nalazi bolestan u
Osijeku.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(MP)¹

IZVJEŠTAJ USTAŠKO-DOMOBRAVANSKOG VOJNOG PO-
VJERENIŠTVA OD 20 SRPNJA 1943 GOD. O DJELATNOSTI
ČETNIKA NA PODRUČJU KNINA I OFANZIVI NJEMACKO-
TALIJANSKIH I HRVATSKIH JEDINICA NA BOKOVO¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Sušaka	DAN: 20.7.43.	SAT I MINUT: 1210	BROJ: 108
PUTEM KRt'GOVALNE POSTAJE ZAGREB 2	DAN: 20.7.43.	SAT I MINUT: 1220	BROJ: 1822

SADRŽAJ

ZA KOGA: *OPEROD*

SPOJ: naš broj 4611/tajno.
Novosti za 18. ov.mj.
Čišćenje na području Šibenika i Sinja.-
Djelatnost četnika suboraca na području Knin, Bos.
Grahovo.³
Gubitci partizana: 21 mrtav, 15 ranjeno i 12 zaro-
bljeno — četnički: 6 poginulo.
U toku je čišćenje područja Bileća, Trebinje—
Djelatnost obhodnjama duž obale Neretve.
Akcija Biokovo:⁴ Dielovi divizije Murga zauzeli Mali
Vrh 3 km. istočno Tučepi.
Noću 19. zrakoplovi nepoznate narodnosti nadletali
područje 5. i 18. talijanskog korpusa sa pravcem le-
tenja sjever i sjeverozapad.
U označeno vrijeme kod ovog područja dat je znak
Z5 zbjeg.

Broj 4636/ tajno.

HRVOPO

P 20/VII D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 6/1—20. k. 26.

- Vidi dok. br. 49, 53 i 55.

³ Vidi dok. br. 100, 162 i 165.

⁴ O ovoj akciji vidi dok. br. 28, 77, 128, 138, 148, 158 i 160.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 21 SRPNJA 1943 GOD. O AKCIJI U ZAGORJU, REZULTATIMA AKCIJE NA PODRUČJU PSUNJ — PAPUK I DJELATNOSTI ČETNIKA OKO KNINA I BOS. GRAHOVA¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 202

(po podacima primljenim 21. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorja: Pod pritiskom njemačkih i naših snaga partizani² su se noću 18/19. VII. preko južnog diela Ivanščice pl. povukli u iztočnom smjeru na područje jugozapadno i zapadno od Novog Marofa. Jačina neprijatelja nije do sada utvrđena (kod Zajezde bilo javljeno oko 800) pošto su njegove snage razbijene na više skupina.— Zbog nesuglasnice vođa moral protivnika je jako opao.

Borbena skupina njemačkog podpukovnika Vukića u nadiranju prema iztoku dostigla je 20. VII. u večer uz jači neprijateljski odpor³ crtu: Trgovišće — Kraljevec (11 — 9 km j.z. od Novog Marofa).— O borbenoj skupini pukovnika Peričića, koja nadire sjeverno od skupine njemačkog podpukovnika Vukića, nema još podataka, jer spoj sa ovom skupinom nije uzpostavljen.

Oklopni vlak vodio je 20. VII. poslije podne žilavu borbu sa neprijateljem,⁴ koji je napadao ovaj vlak na željezničkoj pruzi jugozapadno od Novog Marofa. Neprijatelj je odbijen. Od posade oklopnog vlaka navodno su 1 častnik (zapovjednik) i 3 vojnika ranjeni.

Dielovi P.T.Z. osiguravali su područje: s. Mače (3 km. z. od Zlatara) — Krapina — Lobor (7 km s. od Zlatara).

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 6/1, k. 26.

² Dvanaesta NOU brigada. Vidi dok. br. 86 i 94.

³ Otpor pružali dijelovi Dvanaeste NOU brigade.

⁴ Sa dijelovima Dvanaeste NOU brigade.

Podr. Dugog Sela: 20. VII. zorom oko 30 partizana upalo je u s. Lupoglav (8 km izt. od Dugog Sela), odveli 5 osoba, opljačkali občinu i povukli se u sjevero-iztočnom smjeru.

Podr. Daruvara: 20. VII. kod želj. postaje Batinjani (5 km s.izt. od Daruvara) naišao je teretni vlak na minu. Stroj i. 2 vagona su izkliznuli. 1 željezničar je ranjen.

Podr. Psunj—Papuk: 20. VII. prigodom razviđanja područja sjeverno od Nove Gradiške ubijena su 3 partizana, više ih je ranjeno, a 13 zarobljeno. Zaplijenjeno je dosta stoke i jedna kola živežnih namirnica.— U srednjem dielu Psunj pl. pronađene su 3 velike šumske kuće od kojih je jedna uređena kao krojačnica sa 7 šivaćih strojeva. Oko jedne šumske kuće koja je bila u izgradnji sagrađeni su bunker. Jedan bunker bio je uređen kao ljekarna. Bunker su uništeni.

Prigodom poslednjeg podhvata na području Psunj i Papuk pl.⁵ ukupni gubitci iznose:

a) Vlastiti: 20 mrtvih, 95 ranjenih i 29 nestalih.

b) Neprijateljski: 538 mrtvih (brojano) i 341 uhićen.

c) Plien: 1 bacač, 2 strojopuške, 2 strojokresa i 55 pušaka.

Podr. Broda: 19. VII. 3 km j.izt. od Papazovići (13.5 km s.z. od Broda) sukobila se jedna njemačka sat sa partizanskom skupinom⁶ jačine jedne bojne. U borbi sat je imala 2 mrtva, 7 ranjenih i 1 nestalog, a neprijatelj: 30 mrtvih. Po padu mraka sat se pred nadmoćnijim neprijateljem povukla.

Podr. Našice: 18. VII. u iznenadnom podhvatu južno od Našica uništeno je nekoliko malih partizanskih skupina.

B) JUŽNO OR R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: 21. VII. talijanske i naše čete odpočele su čišćenje područja oko s. Barilović⁷ (12 km j. od Karlovca). Bližih podataka još nema.

⁶ O ovoj akciji vidi dok. br. 48 i 64.

⁷ Vjerovatno sa dijelovima Diljskog NOP odreda. Vidi dok. br. 73 i tom V, knj. 18, dok. br. 39.

⁸ Vidi dok. br. 165.

Podr. Dubice: 18. VII. jaka partizanska skupina⁸ koja je prešla r. Savu, krenula je sa šumskog područja sjeverno*od Dubice u zapadnom smjeru. Željeznička pruga: Sunja — Kostajnica bila je prolazno prekinuta.

Podr. Knina: 18. VII. na području: Knin — Bos. Grahovo vršeno je čišćenje⁹ od strane četnika talijanskih suboraca. 21 partizan je poginuo, 15 ih je ranjeno, a 12 zarobljeno. Četnički gubiteci: 6 mrtvih.

Zrakoplovstvo: 20. VII. zrakoplovstvo je vršilo bojne zadatke.

ZA TOČNOST:
Pročelnik podhvatnog odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

(M.P.)¹⁰

⁸ Riječ je o Sedamnaestoj NO brigadi. Vidi dok. br. 48, 57, 65 i tom V, knj. 18, dok. br. 39.

⁹ Vidi dok. br. 100, 161 i 165.

¹⁰ Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 21 JULA 1943 GOD. O OFAN-
ZIVI NJEMAČKO-TALIJANSKIH I HRVATSKIH JEDINICA
NA BOKOVO¹

Telegram

V.P. 10, dne 21 srpnja 43—XXI
u 14.15 č.

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operat. odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ. KORPUSA
TAKTIČKOJ KOMANDI XVIII ARMIJ. KORPUSA

Br. 9750/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 12173
Stiglo 21. VII. 43

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 20 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika: Primijećeno je da je u toku koncentracija jakih ustaničkih snaga u mjestima: Široke (Šibenik RM-BS), Šarićeva Kotelja (RM-RO-BS-BQ) i Sapina Doca (RM-BQ). Sektor »Bergamo«: Operacije na Biokovur

Dijelovi lijeve kolone prilikom upada na Medov Dolac (Makarska ZT-BH), o čemu jučerašnji izvještaj 19 o.m., sukobili su se sa partizanskom patrolom i zadali joj ove gubitke: 1 mrtvog i 2 ranjena. Duž kolskog puta za Zagvozd (ZT-BD) uklonili su nagaznu minu.

Jučer 19 o.m. jake grupe partizana,³ dolazeći iz Lovreča (ZP-BL) i Dobranja (Livno ZL-BQ), minirale su kolski put kod Zeževice (Makarska ZN-BH), sprečavale kretanje autokolone za snabdijevanje i istodobno izvršile akciju uznemiravanja protiv garnizona Šestanovac (ZL-BH) i Grabovac (ZP-BF). Odmah su upućena pojačanja iz Zadvarja (ZI-BF) i Zagvozda,

koja su prisilila ustanike⁴ da se povuku sjeverno od Zeževice i Grabovca, i uspostavljen je saobraćaj.

Naši gubici: 1 mrtav i 1 ranjen; hrvatski gubici: nekoliko nestalih; partizanski: provjereno je da su 2 mrtva.

Ujutro 19 o.m. XXIX bataljon bersaljera i II bataljon 291. pješ. puka krenuvši iz Šibenika i Vrpolja (Šibenik RM-CD) izvršili su napad na Braliće (RQ-CF) i našli mjesto pusto i poluporušeno uslijed vazdušne akcije prošlih dana.

Zapaljeno je nekoliko kuća, gdje je nađena municija; izvršen je pretres stanovnika u obližnjoj zoni i zaplijenjeno je nekoliko grla stoke.

Sektor »Zara«: Normalna aktivnost izviđanja i zasjeda.

Jučer 19 o.m. između Ervenika (Knin RH-DP) i Zegara (QK-DR) dijelovi posredne zaštite autokolone odbili su, bez gubitaka, napad grupice ustanika.

Vazdušna aktivnost: Jučer 19 o.m. vršena su borbena izviđanja ili obasipanja malim bombama i mitraljiranja Bralića (Šibenik RQ-CF), gdje je zapažen jak pokret ljudi i žena u bjekstvu, kote 473 (RQ-CK), gdje je zapažen sumnjiv pokret, zone Ložnice (RM-BS), Medov Dolac (Makarska ZT-BH), Caljkušići (ZR-BH), naselja Sv. Petar (Novigrad PI-DP).

Noću ouči 20 o.m. nad teritorijom Armij. korpusa letjeli su avioni nepoznate narodnosti.

Vedro, more mirno.

GENERAL SPIGO 18002007

Prep.

1 Ekselenciji

1 Nač. štaba

1 Pomoć. nač. štaba

1 Informat. odjelj.

2 Operativ, odjelj.

1 Kom. kr. karab.

1 Odjeljenju za telekomunikacije

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 22 SRPNJA 1943 GOD. O OFAN-
ZIVI NJEMACKO-TALIJANSKIH I HRVATSKIH JEDINICA
NA BOKOVO¹

Telegram

V.P. 10, dne 22. VII. 43—XXI
u 2.30 č.

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ. KORPUSA

Br. 9791/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 12174
Stiglo 22 srpnja 43—XXI

IZVJEŠTAJ u 18 ČASOVA 21 SRPNJA 1943-xxi

Aktivnost ustanika: Primijećeno je oko hiljadu partizana u zoni Zelengrada² (Novigrad PI-PL-DP) i formacija neprovjere-
rene jačine na desnoj obali rijeke Krupe (QH-DT).

Sektor »Bergamo«: Operacija na Biokovu.³

Noću uoči 20 o.m. partizanska patrola, koja je, dolazeći iz zone Draga — Bast (Makarska ZP-AX), pokušala da pređe našu liniju zaprečavanja kod Sv. Gospe (ZL-BF), povukla se, iskoristivši mrak, nakon obostrane pušćane paljbe.

Jedinica garnizona Prgomet (Šibenik SP-SR-BU) izvršila je izviđanja u zoni kote 248 (Sv. Štipan) (SR-BZ). U zoni nema ljudi sposobnih za oružje. ^

Sektor »Zara«: 19 o.m. četa 292. pješ. puka, u posrednoj zaštiti autokolone iz Obrovca (Novigrad ON-DV) i V. Greblja (PL-DT), zapazila je partizanske snage na koti 233 i Lokvini. Zona je raščišćena uz pomoć artiljerije. Ništa značajno.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Vidi dok. br. 49 i 55.

³ O ovoj operaciji vidi dok. br. 28, 77, 128, 138, 148, 158, 160, 161 i 163.

Jučer je ispaljeno 20 rafala iz automatskog oružja, bez posljedica, protiv našeg garnizona u Obrovcu (ON-DV), koji je odmah reagovao učutkavši protivnika.

Artiljerijska vatra iz Radučića (Knin RQ-DL) i Knina na Očestovo (SI-DL) i iz Kistanja (Šibenik RK-DE) na Tišmu (RK-DL), gdje su zapaženi pokreti ustanika.

Vazдушna aktivnost: Jučer 20 o.m. vršeno je borbeno izviđanje u zoni sjeverozapadno od Knina. Obasipana je malim bombama zona Očestovo (Knin SI-DL) i mitraljirana grupa ljudi duž želj z. pruge u visini Klenovca (SL-DL).

Poluoblačno, more uzburkano.

GENERAL SPIGO 18002107

8 *prep.*

1 Ekselenciji

1 Nač. štaba

1 Pomoć. nač. štaba

1 Informat. odjelj.

2 Operativ, odjelj.

1 Kom. kr. karab.

1 Odjeljenju za telekomunikacije

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 22 SRPNJA 1943 GOD. O DJELATNOSTI NJEMACKO-HRVATSKIH JEDINICA U ZAGORJU, NAPADU DIJELOVA UNSKE OPERATIVNE GRUPE NA PREKOPU I OFANZIVI NJEMACKO-TALIJANSKIH I HRVATSKIH JEDINICA NA BOKOVO¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 203

(po podatcima primljenim 22. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorja:

U nastavku podhvata protiv part. snaga na području oko Novog Marofa² borbena skupina njemačkog podpukovnika Vukića u stalnom dotiru sa neprijateljem³ potisnula je ovog preko područja s. Hum (7 km. j.z. od Novog Marofa) prema iztoku i dostigla 21. VII. crtu: Sudovec — Moždenec (7 — 2.5 km j.izt. od Novog Marofa). Neprijatelj koji je zakrčio puteve nalazi se na području G. Vukovec (4.5 km izt. od Sudovca). Danas u 6 sati nastavila je skupina napadaj u istočnom smjeru.

Borbena skupina pukovnika Peričića koja djeluje sjeverno od skupine njemačkog podpukovnika Vukića dostigla je 21. VII. u večer bez osobitog neprijateljskog otpora područje s. Kapela — s. Drenovec (5 i 11 km z.s.i. od Novog Marofa) i nastavlja danas napredovanje.

Neprijateljski gubitci još nisu točno utvrđeni ali je do sada izbrojano 38 mrtvih i 6 zarobljenih.— Prema izkazu zarobljenika na području jugoistočno od Novog Marofa, nalaze se pomješani diovi XII. i XVI. part. brigade te diovi Kalničkog odreda.⁴

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 5/1, k. 26.

² O ovoj akciji vidi dok. br. 86, 94, 155, 156, 162, 169, 173, 176, 177 i 179.

* Odnosi se na Dvanaestu NOU brigadu.

Noću 19/20. VII. skupina od navodno oko 20 partizana izvršila je vatreni prepad na stražu obškrbnog skladišta u Varaždinu.⁸ Žrtava nije bilo.

Podr. Sv. Ivan Zelina: Noću 20/21. VII. u s. D. Zelina (12 km s. od Dugog Sela) jedna naoružana banda od 5 muških i 2 ženske pljačkala je stanovnicima žito, te se potom povukla u smjeru s. Moravče (5 km s.z. od D. Zeline). Izgleda da ova banda terorizira cijelo područje zapadno od ceste: Sv. Ivan Zelina — D. Zelina — Belovar (8 km s.izt. od Sesvete).

Podr. Pisarovine: Prema izvješću V. gorskog zdruga po odlasku naše posade iz Pokupskog u Bučicu (15 i 18 km j.izt. od Pisarovine) jača part. skupina ušla je u Pokupsko,® gdje je zapalila nekoliko zgrada.

Podr. Siska: Noću 19/20. VII. kod Galdova (kod Siska) partizani su izvršili 3 vatrena prepada na stražu kod mosta preko r. Save. Žrtava nije bilo.

Prema izvješći povjerenika, od 20. VII. nalaze se navodno jake partizanske snage u s. Kravarsko⁷ (12 km z. od Lekenika) gdje navodno očekuju dolazak još jedne part. brigade. Na naš zrakoplov je iz Kravarskog 21. VII. pucano.

Podr. Kutine: 20. VII. prigodom osiguranja nakupa stoke u s. Osekovo (12 km z.s.z. od Kutine) došlo je do okršaja sa manjom part. skupinom. Partizani su raspršeni, 2 partizana su poginula (među njima sekretar komunističke omladinske organizacije »Skoj« za kotar Kutina).

Plien: 2 puške i razne izprave.

Podr. Daruvara: 21. VII. prigodom razviđanja područja sjeverozapadno od Đulaveca (18 km s.izt. od Daruvara) došlo se u dodir sa predstražama XVIII. part. brigade.⁸ Prema izkazu 1 zarobljenog partizana XVIII. part. brigada se sada nalazi na području Ja-

⁵ Prepad izvršili vjerovatno dijelovi Omladinske brigade »Joža Vlahović«.

* U ovo uporište je ušao Drugi bataljon Zumberačko-pokupskog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 18.

⁷ Na ovom sektoru se nalazio Drugi bataljon Trinaeste NOU brigade »Rade Končar«. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 17.

⁸ Vidi dok. br. 48.

senaš (8 km s. od Đulaveca) i u šumama zapadno od spomenutog sela.

Noću 20/21. VII. prebacila se skupina od navodno oko 800 partizana⁹ sa područja Bilo Gore preko Ladislava (12 km z. od Grubišnog Polja) na područje V. Mlinske (8 km s. od Garešnice).

Noću 20/21. VII. u s. Hrastovac, Uljanik, G. Uljanik, Petranovci, Sređani, Trojeglava i Sibovac (4 — 17 km j.z. od Daruvara) partizani su zapalili ukupno 14 vršalica. Zapovijedeno je da se sve vršalice prikupe u mjestima jačih posada.

19. VII. kod s. Kapelica (4 km z. od Garešnice) razpršena je part. skupina jačine oko 50 ljudi. Neprijatelj je imao gubitaka.

Podr. Požege: Noću 20/21. VII. u Marin Dvoru i Kunovcu (6 km s. od Požege) part.¹⁰ su zapalili ukupno 19 jutara pšenice.

Podr. Broda: Noću 20/21. VII. u s. Oprisavci i Bickoselo (15 i 13 km izt. od Broda) part. su zapalili ukupno 5 vršalica.

Podr. Podravine: 18. VII. na želj. postaji Gložđe (6 km j.z. od D. Miholjca) part. su uništili b.b. uređaj, a kod s. Kućanci (11 km j. od D. Miholjca) porušili su veleobrtnu želj. prugu u dužini od 80 metara.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: U podhvat u području oko s. Barilović¹¹ (12 km j. od Karlovca) talijanske čete zauzele su 21. VII. desnu obalu r. Korane (južno od Barilovića), a naše čete s. Sića i Venac (7 km j.z. od Barilovića). Dodir sa neprijateljem nije uhvaćen.

Podr. Gline: Noću 19/20. VII. odbijen je part. napadaj na s. Prekopa¹² (4 km s. izt. od Gline). 3 partizana su poginula, a 1 domobran je ranjen.— Iz Gline su upućena 2 borna kola u pomoć. Kod s. Ju-

⁹ Vidi dok. br. 48 i 57.

¹⁰ Vjerojatno dijelovi Diljskog NOP odreda. Vidi dok. br. 73.

¹¹ Vidi dok. br. 162.

¹² Napad na ovo uporište vršili dijelovi Druge NO brigade Unske operativne grupe. Vidi dok. br. 47, 59 i 100.

kinac (1 km s. izt. od Gline) naletila su jedna kola na minu i oštećena. 1 domobran je ranjen.

Podr. Petrinje: Prema izvješću povjerenika, na području: Moštanica — Klinac i u šumi Kotar (9 km j.j.izt. i 7 km j.izt. od Petrinje) nalazi se jača partizanska skupina.¹³

Podr. Sinj—Knin: 19. VII. prigodom čišćenja područja j.izt. od Sinja i Knina¹⁴ raspršene su part. skupine. 24 partizana su poginula.

Podr. Makarska—Imotski: 19. VII. nastavljen je po osnovi podhvata talijanskih i naših četa na području Biokova.¹⁵

17. VII. prigodom podhvata za oslobođenje naše obkoljene posade u s. Grabovac (18 km z.j.z. od Imotskog) talijanske čete su protjerale partizane u sjeveroistočnom smjex-u. 14 partizana je poginulo, a 40 ih je ranjeno.

Zrakoplovstvo: 21. VII. zrakoplovstvo je vršilo bojne zadaće.

(MP)¹⁶

ZA TOČNOST:
Pročelnik podhvatnog odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

¹¹ Odnosi se na dijelove Unske operativne grupe.

¹² Vidi dok. br. 100, 161 i 162.

¹³ Vidi dok. br. 28, 77, 128, 134, 140, 145, 150, 155, 160, 163 i 164.

¹⁸ Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA ŠESTE DIVIZIJE OD 22
SRPNJA 1943 GOD. O NASILJU TALIJANSKIH JEDINICA
NAD ŽIVLJEM NA PODRUČJU BIOKOVA U TOKU OFAN-
ZIVE¹

ZAPOVJEDNIČTVO
6. PJEŠAČKE DIVIZIJE

Op. broj 6297/taj.
U Mostaru, dne 22. srpnja 1943. god.

Predmet: Dnevno izvješće
broj 201.—

- GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA »OP«.—
- HRVOPO-u S U Š A K
- III. DOMOBRANSKOM ZBORU (Glst.).—
- III. D.Z. PODRUČJU (Glst.).—
- S A S T A V A K

STANJE PREMA PRIKUPLJENIM PODATCIMA TOKOM 22. SRPNJA
1943 GODINE:

I —

a) Kratka ocjena situacije:

Situacija našeg pučanstva u prostoru Biokova sve teža. Ispred Talijana partizani, u koliko ih je bilo po nekim selima, izmiču na vrijeme, a nevini ljudi i naša čisto hrvatska sela stradaju.

Povodom ovog bezobzirnog uništavanja našeg naroda i njegove imovine, koje Talijani sustavno sprovode, pukovnik Šimić jučer 21. VII. javlja:

»Akcija na Biokovu čisto ekonomska. Talijani odnose sve, pale sve, siluju žene, ruše Hrvatsku.«

Sve se ovo događa takoreći na očigled zapovjednika talijanske divizije »Bergamo«, koji je u Makarskoj.

Sigurno je utvrđeno da je sa talijanskim snagama (oko 1.000 momaka), koje su 11. VII. upućene u podhvat iz Makarske, prošlo i 40 četnika preobučenih u odore fašista. Prepoznat je neki četnik Zukanović iz Vrlike i Cizmić iz Zadvarja.

ZAPOVJEDNICTVO
6. PJESAKNE DIVIZIJE
Op. broj 6237/ta.
U Mostaru, dne 22. srpnja 1943. god.

PREMIET: Dnevno izvješće
broj 201.-

-GLAVNOM STOČERU ORUŽANIH SNAGA "OP".-
-HRVOPO - u S U Š A K
-III. DOMOBRANSKOM ZBORU /Glat./.-
-III. D. Z. PODRUČJU /Glat./.-
-S A B T A V A K

STANJE PREMA PRIKUPLJENIM PODACIMA TOKOM 22. SRPNJA 1943. GODINE:

I.-

A/ KRATKA OCJENA SITUACIJE:

Situacija našeg pučanstva u prostoru Biokova sve teže. Ispred Talijana partizani, u koliko ih je bilo po nekima selima, izmiču na vrijeme, a nevini ljudi i naša čista hrvatska sela strdaju.

Povodom ovog besobzirnog uništavanja našeg naroda i njegove imovine, koje Talijani sustavno sprovode, pukovnik Šimić jučer 21. VII. izvješta:

"Akcijska na Biokovu čisto ekonomska. Talijani odnose sve, pale sve, siluju žene, r u š e h r v a t a k u." Sve se ovo događa takoreći na čitav zapovjednik talijanske divizije "Bergamo", koji je u Makarskoj. Sigurno je utvrđeno da je sa talijanskim snagama /oko 1.000 monaka/, koje su 11. VII. upućene u podvat iz Makarske, pošlo i 40 četnika preobučanih u odore fašista. Prepoznat je neki četnik Zukanović iz Vrlike i Šimić iz Zadvarja.

Is sela: Goruja i Donja Brela /13 km. zapadno od Makarske/ i Baška Voda /9 km. sjev. zap. od Makarske/, dovedeno je iz Makarske i 12. VII. torpiljerom transportiranog put Omiša 151 muška i 7 ženskih osoba - nepartizana.

Popaljena je većina kuda u selima: Donja Brela, Baška Voda, Veliko Brdo /5 km. sjev. od Makarske/ i Fuhačić /1 km. sjev. od Makarske/, a sasvim je spaljeno selo Kotišina /2 km. istoč. od Makarske/. Iz ovih sela streljano je nešto starijih ljudi i žena hitcem u potiljak.

U oblasti Mosora talijanske snage iz Splita spile su 8. VII. selo Žrnovnica /13 km. sjev. zap. od Omiša/, izgorjelo je 22 doma i streljano 13 osoba od 45 do 70 godina starosti.

Ovo je samo nekoliko izvadaka iz teške tragedije, koju već mjesecima preživljuje pučanstvo hrvatske Dalmacije.

B/ DJELATNOST PODREĐENIH ČETA I POJEDINOSTI O NEPRIJATELJU:

Djelatnosti podređenih četa nije bilo. Novih podataka o neprijatelju nema.

C/ VLASTITE MJERE:

Kao i u ranijem izvješću.

II.-

POKRETI I PROMJENE STAJA VIŠIJIH ČETA I OSOBITI DOGODJAJI:

Nije bilo.

III.-

OSOBITI DOGODJAJI I MJERE IZVAN BORBENE DJELATNOSTI:

19. srpnja ove godine u 0200 sati izlazio iznad Trehinje jedan neprijateljski zrakoplov, koji je došao od sjevero zapada i otišao u pravcu jugoistoka. Letio je vrlo visoko. Pripadnost ovog zrakoplova nije ustanovljena, kao ni to da li je šta bacao.

ZASTUPA ZAPOVJEDNIKA
Glavar stočera:
Podpukovnik /Zak/
2

Iz sela: Gornja i Donja Brela (13 km. zapadno od Makarske) i Baška Voda (9 1/2 km. sjev.zap. od Makarske), dovedeno je iz Makarske i 12. VII. torpiljerem transportirano put Omiša 151 muška i 7 ženskih osoba — nepartizana.

Popaljena je većina kuća u selima: Donja Brela, Baška Voda, Veliko Brdo (3 km. sjev. od Makarske) i Puharić (11 2 sjever, od Makarske), a sasvim je spaljeno selo Kotišina (2 km. iztoč. od Makarske). Iz ovih sela streljano je nešto starijih ljudi i žena hitcem u potiljak.

U oblasti Mosora talijanske snage iz Splita spalile su 8. VII. selo Zrnovnica (13 km. sjev. zap. od Omiša). Izgorjelo je 22 doma i streljano 13 osoba od 45 do 70 godina starosti.

Ovo je samo nekoliko izvadaka iz teške tragedije, koju je već mjesecima preživljuje pučanstvo hrvatske Dalmacije.

b) Djelatnost podređenih četa i pojedinosti o neprijatelju:

Djelatnosti podređenih četa nije bilo. Novih podataka o neprijatelju nema.

c) Vlastite mjere:

Kao i u ranijem izvješću.

II.—

« Pokreti i premještanji vlastitih četa i osobiti događaji:
Nije bilo.

III.—

Osobiti događaji i mjere izvan borbene djelatnosti:

19. srpnja ove godine u 0200 sata preletio iznad Trebinja jedan neprijateljski zrakoplov, koji je došao od sjevero zapada i otišao u pravcu jugoistoka. Letio je vrlo visoko. Pripadnost ovog zrakoplova nije ustanovljena, kao ni to, da li je šta bacao.

ZASTUPA ZAPOVJEDNIKA

Glavar stožera:

Podpukovnik (Žak)

Žak

(M.P.)²

27/VII D

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 22 SRPNJA 1943 GOD. O ZA-
VRŠETKU PRVE FAZE OFANZIVE NA BIOKOVO¹

Predmet: wt

Datum otpreme 22. VII. 43
u 18 čas.

Telegram

V.P. 10, dne 23. VII. 43—XXI
u 2.45 čas.

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — KR. BROD »ILIRIA«
2. ARMIJE — Operativ, odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ. KORPUSA

Br. 9843/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 12240
Stiglo 23. VII. 43—XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 22 SRPNJA 1943-XXI

Aktivnost ustanika: Noću uoči 21 o.m. partizani su oborili 14 stubova telegr. i telefon, linije između Kaštela Starog (Split TN-BS) i Labina (Šibenik SR-BS). Linija je već uspostavljena. Noću uoči 22 o.m. prekinuta je, uslijed eksplozije mine, željez. pruga između Perkovića (SI-CD) i Unešića (SN-CK). Radovi oko uspostave pruge su u toku. Određene su odmah represalije. Sektor »Bergamo«: Završena je prva faza operacije na Biokovu.² Naši ukupni gubici: 3 mrtva, među kojima 1 oficir, 23 ranjena; gubici ustaša: 1 oficir je ranjen; partizanski:³ 419 mrtvih, 250 zarobljenih. Zaplijenjena su 52 čamca, 1 minobacač, 3 puške, 56 ručnih bombi.

Jučer 21 o.m. dva voda III bataljona 26 puka, upućena iz Grabovca (Makarska ZP-BF) u Zeževicu (ZN-BH) da pomognu iz-

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

¹ O toj operaciji vidi dok. br. 28, 77, 128, 138, 14«, 158, 164, 165 i 166.

* O gubicima vidi dok. br. 77.

gradnju kanala sigurnosti, bila su napadnuta od jakih partizanskih snaga⁴ u blizini ovog posljednjeg mjesta. Zametnutu žestoku borbu izdržala su do dolaska naše jedinice koja je upućena iz Zadvarja (ZI-BF) i hrvatskog bataljona SS, koji je došao iz Ljubuškog (Mostar NK-AP). Oni su više puta tukli ustanike u bjekstvu. Jedan njemački kamion je između Grabovca 1 Zagvozda (ZT-BD) eksplozijom mine bačen u vazduh.

Naši gubici: 5 mrtvih, među kojima potporuč. Wagner Carlo, i 2 ranjena; hrvatski gubici: 2 ranjena; partizanski: 14 mrtvih, koji su ostavljeni na terenu.

Jučer 21 o.m. četa XXIV batalj. 4. bersaljerskog puka, pojačana jedinicama 259 puka, izvršila je izviđanje u zoni Sratok (Šibenik SN-SP-SR-BZ).

Jutros 22 o.m. XXVI bataljon 4. puka bersaljera i II. bataljon 291. puka započeli su čišćenje zone Gornji Dolac (SN-BU).

Jutros 22 o.m. zorom razvila se s punim uspjehom naša akcija na Lovreču (Makarska ZP-BL). Naknadno će se javiti pojedinosti.

Sektor «Zara»: 11. bersaljerski i bataljon M. V. A. C. izvršili su izviđanje u Očestovu (Knin SI-DL) našavši zonu bez ljudi sposobnih za oružje.

Artiljerijska vatra na zone Milići (Novigrad QH-DR) i Bilišane (PL-DN-DT-DR), gdje su primijećene grupe ustanika. U toku je akcija formacija M.V.A.C. u zoni Bos. Grahovo⁵ (Drvar TP-DT).

Vazдушna aktivnost: Jučer 21 o.m. izvršeno je izviđanje i bombardovanje iz pikanja naselja Ruda (Split VQ-CD) sa najboljim uspjehom, gdje je primijećeno sjedište partizana.

Vedro. More nešto uzburkano.

GENERAL SPIGO 18002207

Prep.

1 Načel. štaba

2 Operativ, odjelj.

1 Informat. "

1 Kr. karab.

1 Odjeljenju za komunikacije

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA ŠESTE DIVIZIJE OD 23
SRPNJA 1943 GOD. O NASILJIMA NJEMAČKO-TALIJAN-
SKIH JEDINICA NAD ŽIVLJEM ZA VRIJEME BOKOVSKO-
OFANZIVE¹

ZAPOVJEDNIŠTVO
6. PJEŠAČKE DIVIZIJE

Op. Broj 6306/taj.

U Mostaru, dne 23. srpnja 1943. godine

Predmet: Dnevno izvješće
broj 202.—

- GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA »OP«.—
- HRVOPO-u SUŠAK
- III. DOMOBRANSKOM ZBORU (Glst.).—
- III. D.Z. PODRUČJU (Glst.).—
- SASTAVA K.—

STANJE PREMA PRIKUPLJENIM PODATCIMA TOKOM 23 SRPNJA
1943 GOD.:

I.—

a) Kratka ocjena situacije:

U našem jučerašnjem dnevnom izvješću broj 201 ocr-
tana je situacija našeg življa u oblasti Biokova. Danas se ona
dopunjuje u toliko, što ubijanje naših ljudi (nepartizana) vrše
i pripadnici njemačke oružane snage, koji sudjeluju u pod-
hvatu »Biokovo«. Tako su u s. Zečevi (10 km. jug. zap. od Imot-
skog) prije 7—8 dana streljali 73 osobe — od toga je strojo-
samokresom pobijen i jedan skup djece. Navodno Nijemci oti-
maju seljacima zlatne i srebrene predmete.

Pučanstvo izpred Talijana i Nijemaca listom bieži, ostav-
ljajući sve svoje dobro i sklanja se na podhvatnoj zoni I. Dom-
do pukovnije ili se sakriva po pećinama. Čim ih u pećinama
pronađu ili se sami poiave radi predaje bivaju odmah streljani.

Partizani međutim gotovo svi izmiču.—

28/21
SAPOVJEDNIČTVO
6. PJEŠAČKE DIVIZIJE
Op. broj 6306/taj.
U Mostaru, dne 25. srpnja 1943. godine

PREDMET: Dnevno izvješće
broj 202.-

-GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA "OP".-
-HRVOPO - u S U Š A K
-III. DOMOBRANSKOM ZBORU /glt./.-
-III. D. Z. PODRUČJU /glt./.-
-S A S T A V A K.-

STANJE PREMA PRIKUPLJENIM PODACIMA TOKOM 25. SRPNJA 1943. GOD.:

I.-

A/KRATKA OČJENA SITUACIJE:

U našem jučerašnjem dnevnom izvješću broj 201 oertana je situacija našeg života u oblasti Biokova. Danas se ona dopunjuje u toliko, što ubijanje naših ljudi /partizana/ vrše i pripadnici njemačke oružane snage, koji sudjeluju u podhvatu "Biokovo". Tako su u s. Leševi /10 km. jug. zap. od Istarskog/ prije 7 - 8 dana streljali 73 osobe - od toga je strojosmokrskom pobijen i jedan skup djece. Navodno Nijemci otimaju seljacima zlatne i srebrne predmete.

Pučanstvo ispred Talijana i Nijemaca listom bježi, ostavlja juđi sve svoje dobro i eklanja se na podhvataj so- ni I. Domođo pukovnije ili se sakriva po pećinama. Čim ih u pećinama pronađu ili se sami pojave radi predaje bivaju odmah streljani.

Partizani međjutim gotovo svi izmiču.-

B/DJELATNOST PODREĐENIH ČETA I POJEDINOSTI O NEPRIJATELJU:

Djelatnost podređenih četa nije bilo. Novih podataka o neprijatelju nema.-

C/VLASTITE MJERE:

Kao i u ranijem izvješću.-

II.-

POKRETI I PREMJEŠTAJI VLASTITIH ČETA I OSOBI TI DOGODJAJI:

Pokreta i premještaja vlastitih četa nije bilo. Osobitih događaja nije bilo.-

III.-

OSOBITI DOGODJAJI I MJERE IZVAN BORBENE DJELATNOSTI:

Nije bilo.-

Pisano Div. Mostar sa Op. br. 7230/taj.

IZASTUPA SAPOVJEDNIKA
Glavar stožera:
Podpukovnik /zak/
[Signature]

[Handwritten notes and signatures]
E. div. [illegible] i [illegible] u Mostaru
[illegible] koje [illegible] i [illegible]
[illegible] na [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

b) Djelatnost podređenih četa i pojedinosti o neprijatelju:

Djelatnost podređenih četa nije bilo. Novih podataka o neprijatelju nema.—

c) Vlastite mjere:

Kao i u ranijem izvješću.—

II.—

Pokreti i premještaji vlastitih četa i osobiti događaji:

Pokreta i premještaja vlastitih četa nije bilo. Osobitih događaja nije bilo.—

III.—

Osobiti događaji i mjere izvan borbene djelatnosti:

Nije bilo.—

ZASTUPA ZAPOVJEDNIKA

Glavar stožera:

Podpukovnik (2ak)

2ak

Pisano Div. Mostar sa Op. br. 7230/taj.

(M.P.)²

Brolih

P 28/VII D

Zapovjedništvo

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 24 SRPNJA 1943 GOD. O DEJSTVIMA U ZAGORJU I KALNIKU I O NAPADU DIJELOVA ŽUMPERAČKO-POKUPSKOG NOP ODREDA NA VEL. GORICU¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 205

(po podacima primljenim 24. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorje—Kalnik: Borbena skupina njemačkog pukovnika Vukića koja je 4 dana i noći neprekidno vodila borbu sa brojno nadmoćnijim part. snagama* koje su se ovog puta i žilavo branile, u suradnji sa borbenom skupinom pukovnika Peričića naniela je najboljim part. brigadama (XII,³ XVI,⁴ i Kalničkoj⁵) na području: Kalnik—Apatovac—Kamešnica—Glogovnica (12 km s.z. do 13 km s. od Križevaca) potpun poraz.⁶ Obzirom na to, da je borbena skupina pukovnika Peričića od 24. VI., a skupina njemačkog pukovnika Vukića već 3 tjedna neprestano u podhvatu,⁷ uspjeh treba još više cijeniti.— Skupina njemačkog pukovnika Vukića prešla je za ovo vrijeme 450 km i vodila na 16 mjesta borbe.

RasDršeni part. dielovi⁸ nalaze se sada na području sjeverno od Carevdara i Ivanca (9 km s.izt. i 16 km s. od Križevaca). — Pokušaj jedne skupine da kod Carevdara pređe želj. prugu je osujećen upotrebom oklopnog vlaka i brzih jedinica.— Jednoj drugoj skupini je uspjelo kod Brezine (11 km

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 8/1, k. 26.

² Odnosi se na Dvanaestu NOU brigadu. Vidi dok. br. 86 i 94.

³ Dvanaesta NOU brigada.

⁴ Omladinska brigada »Joža Vlahović«.

⁵ Odnosi se na Kalnički NOP odred.

⁶ O rezultatima ove borbe vidi dok. br. 94, 96 i tom V. knj. 18, izvještaj Štaba Dvanaeste divizije od 2 kolovoza 1943 god. Štabu Drugog korpusa NOV i PO Hrvatske.

⁷ O ovoj akciji vidi dok. br. 86, 94, 155, 156, 162, 165, 173, 176, 177 i 179.

j.z. od Koprivnice) da prođe želj. prugu Koprivnica—Križevci i prebaciti se na sjeverozapadni dio Bilo Gore.

Neprijateljski gubitci⁰ na odsjeku pukovnika Vukića iznose: 150 mrtvih (brojano) i 20 ranjenika (brojano) ali su stvarni gubitci mnogo veći. Plien: 20 pušaka, streljivo i oprema.

Partizanski gubitci na odsjeku pukovnika Peričića još nisu poznati.

Vlastiti gubitci:

a) Kod borbene skupine pukovnika Vukića: 5 mrtvih, 20 ranjenih i 4 nestala.

b) Kod borbene skupine pukovnika Peričića: 8 mrtvih, 10 ranjenih i 12 nestalih.

c) Kod P.T.Z.: 1 mrtav i 2 ranjena.

Danas se nastavlja progon partizana preko pruge Koprivnica — Križevci.

Noću 17/18. VII. na cesti između s. Sv. Petar i Čukovec (6 km izt. i 4 km j. izt. od Ludbrega) naš oružnički odjel napao je iz zasjede partizansku skupinu¹⁰ oko 20 ljudi sa 3 vršalice, koje su oduzete u s. Apatija (4 km izt. od Ludbrega). Partizani su razpršeni. Zaplenjena je pismohrana 2. čete 3 bataljona Kalničkog odreda.

Podr. Zagreba: Noću 22/23. VII. u s. Resnik (7 km izt. od Zagreba) part. su napali domobransku stražu kod svjetlomet. Svjetlomet je uništen, stražarska baraka zapaljena, a straža od 8 domobrana razoružana.

Vlastniku mlina. part. su oduzeli 15 mc pšenice.

Podr. Vel. Gorice: Noću 23/24. VII. odbijen je 1 part. prepad na želj. postaju Vel. Gorica¹¹ (14 km j. izt. od Zagreba).

Podr. Pisarovine: 23. VII. ponovo je uzpostavljena naša posada u Pokupskom (15 km j. izt. od Pisarovine).

* O gubicima vidi tom V. knj. 18, izveštaj Štaba Dvanaeste divizije od 2 kolovoza 1943 god. Štabu Drugog korpusa NOV i PO Hrvatske.

¹⁰ Odnosi se na dijelove Trećeg bataljona Kalničkog NOP odreda.

¹¹ Napad izvršio Drugi bataljon Zumberačko-pokupskog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 18.

Partizani¹² su se pravodobno povukli, spalivši predhodno občinsku pismaru. U Pokupskom se nalazila Zumberačko-pokupska brigada i četa »Kljuka«.¹³

Podr. Ivanić Grada: Noću 19/20. VII. na pošti u s. Breghi (4 km j.z. od Ivanić Grada) partizani su spalili pismohranu.

Noću 22/23. VII. partizani su opljačkali drž. dobro u Božjakovini (15 km s.z. od Ivanić Grada), odnevši veću količinu živežnih namirnica i 80.000 kuna.

Noću 22/23. VII. u s. Oborovo (11 km z.j.z. od Ivanić Grada) partizani su spalili občinske spise.

Podr. Daruvara: Razviđanjem 23. VII. utvrđene su jače part. snage¹⁴ na području: Velika Trnovitica — Dišnik — Bršljanica — Kapelica (10 km s., 4 km s. z. te 7 i 4 km z. od Garešnice).—

Prema izkazu zarobljenika, XVIII. part. brigada pretrpjela je prigodom posljednjeg podhvata na Psunju i Papuku velike gubitke tako, da ova brigada sada raspolaže još samo sa oko 250 boraca.

Noću 23/24. VII. partizani su izvršili slab vatreni prepad na s. Bastaji¹⁵ (9 km s.izt. od Daruvara).

\ . . .
B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Ogulina: Prema izvješću Glavnog zapovjedništva oružništva 20. VII. došla je od Bosiljeva (16 km s.s.izt. od Ogulina) skupina od oko 300 partizana i utaborila se u šumi Lipnik (14 km j.z. od Ozlja).

Podr. Gospića: 23. VII. na sjevernom odsjeku odbrane Gospića kod Vel. Zitnika (6 km s.s.z. od Gospića) bila je manja borbena djelatnost.

¹² Drugi bataljon Zumberačko-pokupskog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 18.

¹³ Odnosi se na dijelove Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar«, Drugi bataljon Zumberačko-pokupskog NOP odreda i bataljon »Kljuka«.

¹⁴ Vjerovatno dijelovi Osamnaeste NO brigade i Bilogorskog NOP odreda. Vidi dok. br. 57.

¹⁵ Prepad vjerovatno izvršio Daruvarski NOP odred. Vidi dok. br. 57.

Podr. Bos. Gradiške: 21. VII. 6 km j. z. od Bos. Gradiške
odbijen je part. prepad na osiguranje mosta.

Zrakoplovstvo: 23. VII. zrakoplovstvo je vršilo boj-
ne zadaće.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v.r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik podhvat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(M.P.¹⁶)

i

IZVJEŠTAJ USTAŠKO-DOMOBRANSKOG VOJNOG PO-
VJERENIŠTVA OD 24 SRPNJA 1943 GOD. O OFANZIVI NA
BIOKOVO¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Sušaka	DAN: 24.7.43.	SAT I MINUT: 1010	BROJ: 125
PUTEM KRUGOVALNE POSTAJE ZAGREB 2	DAN: 24.7.43.	SAT I MINUT: 1039	BROJ: 1090

SADRŽAJ

ZA KOGA: OPERATIVNI ODJEL

SPOJ: naš 4709 tajno

Novosti za 22. m.

Talijanski pješачki dielovi i dobrovoljna protuko-
munistička milicija čistila područje Dubrave.²

Odbijeni napadi na Talijanske postave Žuta Lokva
i Grižane sjevero istočno Crikvenice³.

Razviđanje zrakoplovstvom područja Krivi Put,
Žuta Lokva i dragih mjesta Like.

Dielovi divizije Bergamo u sukobu sa jakom sku-
pinom partizana kod Zadvarja razpršili skupinu i
zadali neprijatelju 14 mrtvih. Talijanski gubici 5
mrtvih, 2 ranjena.

U toku čišćenja područja jugoistočno Slano.

Akcija Biokovo:⁴ u akciji 19. i 20. o.m. kolone divi-
zije Bergamo duž sjeverozapadnih padina Biokova
završili prvu fazu djelatnosti.

Čete sa postignutih postava vrše lokalna čišćenja.

Broj 4728/tajno

HRVOPO

P 24/VII D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
Instituta pod reg. br. 9/1—2, k. 26.

• Vidi dok. br. 162 i 165.

• Napad izvršili dijelovi Prvog NOP odreda Primorsko-goran-
ske grupe. Vidi dok. br. 93.

⁴ Vidi dok. br. 28, 77, 128, 137, 146, 157, 167 i 168.

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 24 SRPNJA 1943 GOD. O AKCI-
JI TALIJANSKIH JEDINICA NA PODRUČJU ŠIBENIKA.
MAKARSKE I NOVIGRADA¹

Predmet: RSA

Telegram

V.P. 10, dne 24 srpnja 1943—XXI

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operat. odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ. KORPUSA

Br. 9901/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 12300
Stiglo 24. VII. 43

IZVJEŠTAJ u 18 ČASOVA 23 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika: Primijećen je pokret partizana² iz zone Cista (Livno ZL-BN) prema Kamešnici (ZI--ZL-CF) i Mosoru. Jutros 23 o.m. primijećena je aktivnost ustaničkih patrola pravcem Gradac (Knin SP-DP) — Crni Vrh (SN-DP) — Medvedak (SL-DN) — Očestovo (SI-DL) radi ometanja našeg saobraćaja. Sektor »Bergamo«: Prilikom akcije u zoni Suhi Dolac (Šibenik SN-BZ), o čemu jučerašnji izvještaj 22 o.m., ubijen je jedan partizan i zarobljena su četiri osumnjičena lica. Naši gubici uslijed napada partizana dana 21 o.m. kod Zeževice (Makarska ZN-BH) provjereni su ovako: 6 mrtvih, između kojih 1 oficir, 3 ranjena, 5 nestalih.

Noću uoči 22 o.m. dva pojačana bataljona iz sektora Drniš, ustaška jedinica i baterija, uz sadejstvo iz Šibenika XXVIII bataljona 4. bersaljerskog puka, raščistili su zonu između rijeke Krke i kol. puta Drniš—Krnjići (Šibenik RM-CM) i Drniš—Roški Slap (RK-CU), sukobivši se sa malim grupama ustanika, koje su se dale u bjekstvo.

Mi nismo imali gubitaka; partizani: 5 mrtvih. Uhapšeno je jedno sumnjivo lice. Zaplijenjena je jedna puška i nekoliko šaržera. Zapaljeno je nekoliko kuća poznatih partizana.

Jučer 22 o.m., prema naređenju koje sam dao lično na mjestu komandantu 26. pješ. puka, XXXI bataljon 4. puka bersaljera, 1 hrvatski bataljon SS i mitraljeska četa divizije »Murge« izvršili su akciju iznenađenja u zoni Lovreča (Makarska ZP-BL), iznenadivši jedan partizanski bataljon, koji je bio uništen i zaplijenjena mu je zastava. Pri povratku, jedinice su bile izložene pojedinačnim pucnjima iz pušaka u cilju ometanja. Naši gubici: 3 mrtva i 6 ranjenih; hrvatski: 7 ranjenih; partizanski: preko 200 mrtvih, koje su ostavili na terenu, među kojima komandir bataljona. Nađeno je na bojištu, ostavljeno od partizanskog bataljona, 200 pušaka i 7 puškomitraljeza, što je uništeno jer su izgorjela kola. U toku je provjeravanje zaplijenjenog oružja. Rasturena je partizanska organizacija u tom kraju. Jutros 23 o.m. kod Divulja (Šibenik TI-BN) pri prelazu vojničkog poštanskog autobusa Solit—Trogir eksplodirala je zatezna mina, koja nije učinila štete jer je šofer opazio konopac i pravovremeno zaustavio kola. Odmah je izvršeno čišćenje i nađena je još jedna mina.

Sektor »Zara«: 21 o.m. na visini kote 233 (Novigrad PI-DT) vatra u cilju ometanja, bez posljedica, protiv naše jedinice 292. pješ. puka u službi posredne zaštite autokolone Obrovac (ON-DV) — Zegar (Knin QK-DR), koja je odmah dejstvovala i natjerala protivnika u bjekstvo. Naši gubici: 3 ranjena.

Dana 22 o.m. napad partizana na most u Zegaru bio je odbijen od četničke formacije uz sadejstvo naše artiljerije. Četnički gubici: 1 mrtav i 3 ranjena.

U zoni Kosovo (Šibenik SP-CZ) ubijena su 2 partizanska kurira koji su nosili važna dokumenta»

Formacija M.V.A.C. »Pope«, koja se prošlih dana koncentrisala u Peulje (Drvar UM-OP), započela je akciju prema Tičevu (UM-DV).

Vazдушna aktivnost: Jučer 22 o.m. vršeno je borbena izviđanje 1 obasipanje malim bombama sa dobrim uspjehom u zoni sjeverno od Benkovca (Novigrad OI-DL), u zoni Čekić (PN-DN) — Vlaki (QH-DN), gdje je zapažen slab pokret, i u zoni Lovreča (Makarska ZP-DL), gdje su uočena četiri prekida između Dujmovića i Vrgorca (Livno ZP-DN) i dva na kol. putu Lovreč — Provo (ZT-BN). Izviđanje i povezivanje sa zadarskim otocima i u zoni Obrovac (Novigrad ON-DV) — Knin.

Ukupno je izvršeno 6 izviđanja i 4 akcije obasipanja malim bombama.

Noću uoči 23 o.m. zapažen je prolaz aviona nepoznate narodnosti nad teritorijom Armij. korpusa. — Vedro, more mirno.

GENERAL SPIGO 18002307

Prep.

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Informat. "
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije
- 1 Kom. kr. karab.

BR. 172

**IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 25 SRPNJA 1943 GOD. O
OFANZIVI NA BOKOVO¹**

Telegram

V.P. 10, dne 25. VII. 43-XXI
u 1.20 čas.

**OD KOMANDE VIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Oper, odjelj.
i radi znanja:
KOMANDAMA V i VI ARMIJ. KORPUSA**

Br. 9965/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 12376
Stiglo 25 srpnja 43-XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 24 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika: Noću uoči 24 o.m. partizani su prekinuli minama željez. prugu kod Koprna (Šibenik SL-SN-CF). U toku su radovi oko uspostave i represalije.

Sektor »Bergamo«: Operacija na Biokovu:* U toku je pokret jedinica da zauzmu raspored u drugoi fazi.

Jedinica 229. teritorijalnog pokretnog bataljona jutros 24 o.m. raščistila je zonu oko Divulja (Šibenik TI-BN), gdje je eksplodirala mina, o čemu izviješteno jučer 23 o.m., uhapsivši 25 sumnjivih lica. Ukupni gubici prilikom našeg napada na partizanski bataljon kod Lovreča³ (Makarska ZP-BL), o čemu izviješteno jučer 23 o.m., provjereni su ovako: naši gubici: 3 mrtva, 6 ranjenih, 5 nestalih; hrvatski: 14 ranjenih; partizanski: 210 mrtvih, koji su nađeni na terenu, 25 zarobljenih i strijeljanih. Zaplijenjeno je 200 pušaka, 4 puškomitraljeza, 2 mitraljeza, živež. namirnica i raznog materijala.

U toku je akcija čišćenja u zoni Široke (Šibenik RM-BS) — Sarićeva (RO-BS) Kotelja (RM-RO-BS-BQ) — Sapina Doca (RM-BQ).

Sektor »Zara«: Normalna izviđačka aktivnost i zasjede. Nastavlja se akcija formacija M.V.A.C. »Pope« u zoni Bos. Gradovo (Drvar TP-DT) i M. Tičevo (UK-UM-DV).

Vazдушna aktivnost: Jučer 23 o.m. borbeno izviđanje u zoni između Obrovca, Novog Grada i Benkovca (OI-DL), u zoni Sinj (Split VH-CF) — Dugo Polje (US-BS) i u zoni Široke — Sarićeva Kotelja — Sapina Doca.

Ukupno su izvršena 3 izviđanja.

Poluoblačno, more malo uzburkano.

GENERAL SPIGO 18002407

Prep.

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operat. odjelj.
- 1 Informat. "
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije
- 1 Kom. kr. karab.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 25 SRPNJA 1943 GOD. O DEJSTVU NA KALNIKU I BILO GORI I OFANZIVI NA BLOKOVO¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 206

(po podatcima primljenim 25. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorja: Noću 23/24. VII. kod Varaždina (kod mosta na Dravi) bilo je manjeg puškanja.

Iste noći iz s. Kučani i Zbelava (5 i 6 km j.izt. od Varaždina) partizani su odveli 8 mladića.

Noću 24/25. VII. oko 30 partizana upalo je u G. Stubicu (19 km s. od Zagreba) i u obćini spalili **SDise**, a blagajnu opljačkali.

Podr. Sv. Ivan Zelina: Noću 23/24. VII. skupina od oko 50 partizana bila je u s. Suhodol, Drenova i Kašina (5,5,5 i 11 km j.z. od Sv. Ivan Zeline). U s. Kašina spalili su pismohranu obćine i opljačkali poštu.

Podr. Jastrebarsko: Noću 23/24. VII. 5 km izt. od Jastrebarskog **Dartizani**² su porušili želj. most preko potoka Okičnica. Popravak će trajati oko 8 dana.

Podr. Kalnik—Bilo Gora: Pojedine razpršene part. skupine,* koje su bez međusobnog spoja nalaze se na području između s. Topolovac (15 km izt. od Križevca) i želj. pruge: Koprivnica — Križevci.

Borbena skupina njemačkog pukovnika Vukića u suradnji sa dielovima bojne podpukovnika Rolfa iz Bjelovara čistila je 24. VII. područje između želj. pruge: Križevci — Carevdar (9 km s.izt. od Križevaca) i s. Topolovac.⁴

Borbena skupina pukovnika Peričića čistila je područje: Vel. Poganac — Sokolovac⁵ (15 km. z. i 10 j.z. od Koprivnice).

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 9A, k. 26.

* Druga četa Prvog proleterskog bataljona Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar«. Vidi dok. br. 80 i tom V, knj. 18, dok. br. 17.

Neprijatelj⁶ je pred ovim skupinama pružao 24. VII. samo slab odpor.

Prema najnovijem izvješću od danas u jutro, naše bojne na području Vel. Pogonac — Apatovac (13 km s. od Križevaca) ugrožene su od jačih partizanskih snaga.

Podr. Daruvara: 24. VII. južno od želj. postaje Bijela (3 km j.izt. od Daruvara) naišao je teretni vlak na minu. Stroj je izkliznuo, a 1 vagon uništen. Žrtava nije bilo. U manjoj mjeri oštećena pruga je vjerojatno već popravljena.

Noću 23/24. VII. partizani Češke brigade upali su u s. Kukunjevac (8 km z. od Pakraca) i odveli 23 mladića rimokatoličke vjere.

Podr. Zagreba: Naknadno se saznalo, da noću 22/23. VII. u s. Resnik (7 km izt. od Zagreba) partizani nisu uništili svjetlomet, a straža je davala partizanima odpor. 4 domobrana od straže probili su se sa oružjem u svoju bitnicu, a 4 domobrana su zarobljena, od kojih su 3 pušteni (Dnevno izvješće br. 205).

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: Noću 22/23. VII. između želj. postaje Duga Resa i Zvečaj (na pruzi Karlovac — Ogulin) partizani⁷ su u manjoj mjeri oštetili želj. prugu, napali 3 bunkera i zarobili 8 domobrana želj. osiguranja.

Podr. Crikvenica—Senj: 22. VII. na području Grižane (4 km s.izt. od Crikvenice) i Žute Lokve (13 km izt. od Senja) odbijem su partizanski napadaji⁸ na talijanske postave.

Podr. Gline: Prema izvješću zapovjednika posade u Lasinji (6 km j. od Pizarovine), noću 24/25. VII. partizani su napali Lasinju i Bučicu⁹ (14 km s. z. od Gline). Prema izvješću I. dom. zboru od danas,

⁶ Odnosi se na dijelove Kalničkog NOP odreda.

⁷ Odnosi se vjerovatno na jedinice Primorsko-goranskog NOP odreda. Vidi dok. br. 93 i tom V, knj. 18, dok. br. 109.

⁸ Napade vršili dijelovi Primorsko-goranskog NOP odreda. Vidi dok. br. 93 i 170.

noću 24/25. VII. od 11—3 sata odbijeni su jaki partizanski napadaji na Pokupsko i Bučicu.¹⁰ Partizani su se povukli prema s. Ostrožina (12 km j.z. od Pokupskog) i bombardirani su iz zraka sa uspjehom kod s. Šljivovac (9 km j.z. od Pokupskog).

Noću 23/24. VII. dielovi Banijske part. brigade i Banijskog udarnog odreda napali su posadu u s. Prekopa¹¹ (4 km s.izt. od Gline). Uz pomoć oklopnih kola iz Gline napadaj je odbijen. 4 partizana su poginula (brojano), a mnogo mrtvih i ranjenih je odveženo. Vlastiti gubitci: 2 ranjena i 8 nestalih. — Prigodom odklanjanja jedne mine na cesti Glina — Prekopa poginulo je 5 domobrana, a 18 je ranjeno.

Podr. Makarske: 19. i 20. VII. u podhvalu na području Biokovo¹² talijanske čete dostigle su sjeverozapadne padine Biokova i čistile zemljište oko svojih postava.

22. VII. kod Zadvarja (15 km izt. od Omiša) talijanske čete su raspršile jaču partizansku skupinu, 14 partizana je poginulo, dok talijanski gubitci iznose: 5 mrtvih i 2 ranjena.

Zrakoplovstvo: 24. VII. zrakoplovstvo je vršilo bojne zadaće.

ZA TOČNOST:
Pročelnik podhvatnog odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v.r.

(M.P.)¹⁵

¹¹ Napad na ovo uporište vršio Treći bataljon Druge NO brigade Unske operativne grupe. Vidi dok. br. 59, 67, 72 i 100.

¹² O ovoj akciji vidi dok. br. 28, 77, 128, 134, 140, 145, 150, 155, 160, 165, 170 i 172.

¹⁵ Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG
ZBORA OD 25 SRPNJA 1943 GOD. O KONCENTRACIJI JE-
DINICA NOV I PO HRVATSKE NA KALNIKU¹

I »VEOMA ŽURNO«

ZAPOVJEDNIČTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA

Op. Br. 2401/taj.
U Sisku, dne 25. srpnja 1943.

TAJNO!

Predmet: Dnevno izvješće
IDZ. za 25. VII. do 18. sati.

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA.—
(Operativni odjel)

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA.—
(Izvještajni odjel)

Savezno zapovjedi Glstožera Op. Br. 3219/taj. od 9. VIII.
1942. dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1:100.000)

1. a. — Kratka ocjena situacije:

Bez osobitih promjena.

1. b. — Djelatnost podređenih četa i pojedinosti o nepri-
jatelju:

Operativno područje grada Zagreba:

1. — 24. VII. o.g. u 21.30 do 23.30 sati napali su partizani
u nepoznatoj jačini Ludbreg. Napadaj je bio izveden također
i iz unutrašnjosti grada. U pomoć poslat oklopni vlak. Napadaj
je odbijen bez vlastiti gubitaka. Prilikom pretresa kuća uhi-
ćena 2 mladića.— 1 žena ranjena.

2. — Prema izvješću zapovjedništva posade Varaždin
(vješti od zarobljenika) skupljaju se partizani² opet u Kalniku.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 10/1—13, k. 26.

² Dvanaesta NOU brigada, Omladinska brigada »Joža Vlahović«
i Kalnički NOP odred.

Jačina navodno 4000 ljudi (XII. XVI. XVIII.³ brigada i Kalnički odred).

3. — 24. VII. u 00.30 sati upala je skupina 40—50 partizana u s. Suhodol (5 km. j.z. od Sv. Ivana Zeline), i 1 seljaka ranila, u 01.00 sati u s. Drenova (5 km. j.z. od Sv. Ivana Zeline) i skinula 1 legionara i u 02.00 sati u s. Kasina (10 km. j.z. od Sv. Ivana Zeline) gdje je spalila u občini i pošti pismaru, i iz občine orobila 5000 kuna.

4. — 24. VII. o.g. u 23.30 sati jedna skupina od 30 partizana spalila je pismaru u občini u s. Gornja Stupica (17 km. s. od Zagreba) i orobila blagajnu.

5. — 25. VII. u 09.00 sati odveden je po partiaznima iz s. Posavski Bregi (17 km. j.i. od Dugog Sela) ustaški satnik Krm-potić Juraj koji je tamo bio na dopustu u građanskom odielu.

6. — U noći 23/24. VII. o.g. partizani su iz s. Zbelava (6 km. i.j.i. od Varaždina) odveli 5 unovačenih mladića.

Operativno područje 1. pješačke divizije:

Bez događaja.

Operativno područje V. gorskog zdruga:

1. — Noću 24/25. VII. napali su partizani sa jačim snagama Pokupsko sa svih strana. Napadaj je trajao od 23.45 do 02.00 sati i bio je odbijen bez vlastitih gubitaka.

2. — Noću 24/25. VII. o.g. napali su partizani sa slabijim snagama Bučicu. Napad je trajao od 00.00 do 02.00 sati i bio je odbijen.

Prilikom zračnog razviđanja 25. ov.mj. prije podne utvrđeno je sljedeće:

a) Da se skupine partizana koje su noću 24/25. VII. izvršile napadaje na Bučicu i Pokupsko, povukle prema Ostrožinu (12. km. z. od Bučice). Sobom su vozili na 80 kola sa 50 seljaka svoje mrtve i ranjene.

b) Kod s. Sljivovac (8 km. z. od Bučice) naišao je zrakoplov na jednu veću skupinu partizana na logorovanju, koju je sa uspjehom bombardirao.

3. — 25. VII. razviđanja dielova V. gorskog zdruga bez događaja.

1. c. — Vlastite namjere ./.

2. — Pokretanje i premještaji vlastitih četa:

2. sat III. boj. V. gor. zdruga iz Prekope u Goru,

3. sat III. boj. V. gor. zdruga iz Gore u Prekopu,

3. sat II. bojne V. gor. sdruga iz Pokupskog u Bučicu,
1. sat 1. konj. sklopa iz Ivanca u Varaždin.
1 vod (50 ljudi) Zagrebačke posadne bojne u V. Goricu
kao pojačanje straže na krugovalnoj postaji.
3. — Nije bilo.

PO NALOGU ZAPOVJEDNIKA
ZASTUPA GLAVARA

bojnik (Steger)

P 26/VII D Steger

BR. 175

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA ŠESTE PJEŠAČKE DIVI-
ZIJE OD 25 SRPNJA 1943 GOD. O ODNOSIMA TALIJANA
PREMA HRVATSKOM ŽIVLJU I VOJSCI NA TERITORIJI
DALMACIJE¹

ZAPOVJEDNIČTVO

6. PJEŠAČKE DIVIZIJE

Op. broj 6348/taj.

U Mostaru, dne 25. srpnja 1943. god.

Predmet: Dnevno izvješće
broj 204—

- GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA »OP«.—
- HRVOPO-u S U Š A K
- III. DOMOBRANSKOM ZBORU (Glst.).—
- III. D.Z. PODRUČJU (Glst.).—
- S A S T A V A K

**STANJE PREMA PRIKUPLJENIM PODATCIMA TOKOM 25. SRPNJA
1943. GODINE:**

I.—

a) Kratka ocjena situacije:

Talijani nepokolebljivo rade na taljaniziranju ciele Dal-
macije. Samo naivan čovjek ili čovjek koji ih ne poznaje, može
stanovite njihove postupke, koji na oko izgledaju kao da nisu
ustremljeni taljaniziranju Dalmacije, povjerovati[^] da su oni
odustali, ili bar odložili i ublažili tu svoju namjeru. Sve što oni
u Dalmaciji i uobće — u našim krajevima rade, sve nosi žig

ZAPOVEDNICTVO
6. PVAŠAČKE DIVIZIJE
Op. broj 6348/taj.
U Mostaru, dne 25. srpnja 1943. god.

PREDAET: Dnevno izvješće
broj 204-

→ GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA "OP".-
- HRVOPO-u S U S A K
- III. DOMOBRAVSKOM ZBORU /Glt./.-
- III. D. Z. POUKUCJU /Glt./.-
- S A S T A V A K

STANJE PREMA PRIKUPLJENIM PODACIMA TOKOM 25. SRPNJA 1943. GODINE:

I.-

KRATKA OČJENA SITUACIJE:

Talijani nepokoljebljivo rade na talijaniziranju cijele Dalmacije. Samo mlilan čovjek ili čovjek koji ih ne poznaje, može stanovite njihove postupke, koji na oko izgledaju kao da nisu ustremljeni talijaniziranju Dalmacije, povjerovati, da su oni odustali, ili bar odložili i ublažili tu svoju namjeru. Sve što oni u Dalmaciji i u obće u našim krajevima rade, sve nosi žig težnje da Dalmacija bude ne samo njihova, nego da narod u Dalmaciji bude talijanski. Toj svojoj težnji oni podčinjavaju ne samo svoje savezničke, nego i obće talijanske interese. Njihova četnička politika dovoljan i jasan je dokaz za to. Kad to znamo, zar može tko od nas vjerovati ili nadati se, da će oni za ljubav dobrih odnosa s nama poštivati naše nacionalne osjećaje bar u onom dijelu Dalmacije, gdje je ostao nama? Da nas zaslijepe, oni će nam možda učiniti sitne materijalne ustupke, izgubit će se u komplimentima, sjajnim dočecima naših delegata i t. d., ali će istodobno upropastiti nam cijele občine, pa i župe - pod raznim izlikama i smicalicama. Pri svemu tom pak budno će paziti da ni jedan korak, pogotviam ni jedan korak, ne odstupa od svoga programa - talijaniziranje Dalmacije. Zatražimo li dakle mi od njih ustupak, pa i najsitniji, u nacionalnom - hrvatskom smislu, možemo biti uvjereni, da ćemo ~~nikada~~ u svako doba naći na sid, preko koga nam neće dati ni sa stopu.

Kao vojnici neću se upuštati u dokaze moge tvrdjenja, koji rasjecaju u život našega naroda u Dalmaciji u obće. Neću pisati o skupljanju naše djece u talijanske priprema škole, o talijanskim nadpisima u slikokazima i drugud bez hrvatskog komentara i t. d., jer za to nisam posvan ja, nego sve to snadu mnogo bolje od mene naše građanske vlasti. Želim pisati jedino o talijanskim postupcima u vojsci, a našoj vojsci koja se nalazi pod zapovjedništvom talijanskih generala, te napokon i o postupku talijanskih zapovjedništava i vojske u obće u vremenu vojnih pohoda u Dalmaciji protiv partizana.

Prije svega, osnovna je talijanska želja, da našu vojsku, kao, uzgred rečeno, i našu državnu vlast u obće, što jače zavisi od Dalmatincima i u neku ruku kompromitiraju pred njima. Kad isamo u vidu, da to isto rade i partizani, očmah vidimo - kolika se je to agitaciona sila ustremila protiv nas. Kako to rade Talijani, a kako partizani? - Talijani to rade na taj način, što u svoje podhvate protiv partizana uvlače što više hrvatskih jedinica, kako bi odgovornost za pustošenje u Dalmaciji u najmanju ruku podiellili s nama, a mrzaju Dalmatinaca odklonili od sebe, upućujući ju na nas. - Partizani čine to isto, prikazujući narodu u Dalmaciji, da ih mi uništavamo isto kao i Talijani. Za dvostruke agitacija i postupak ved su uveliko urodili plodom. Dalmatinci velikim dijelom danas više mrse nas od Talijana, jer smatraju Talijani što čine, jer su Talijani, ali što ih mi pokatemo - to nam narod ne oprašta. Ne smijemo smetnuti s uma da se radi o žrtvama i desetcima hiljada upropaštenih egzistencija! Naša nastojanja, da Hrvatima Dalmacije pokazemo, da su nam svi Hrvati braća, da se borimo jedino protiv partizana, napokon i blaži postupak, jer mi ipak ne radimo ono što rade Talijani - sve se to gubi u moru prvo spomenutih dvaju agitacija.

Preostaje još da nabrojim nekoliko momenata iz svakidašnjice našeg vojničkog života radi ilustracije, kako Talijani provode talijanizaciju i kako nam ni najmanje ustupke ne čine

težnje da Dalmacija bude ne samo njihova, nego da narod u Dalmaciji bude talijanski. Toj svojoj težnji oni podčinjavaju ne samo svoje savezničke, nego i obće talijanske interese. Njihova četnička politika dovoljan i jasan je dokaz za to. Kad to znamo, zar može tko od nas vjerovati ili nadati se, da će oni za ljubav dobrih odnosa s nama poštivati naše nacionalne osjećaje bar u onom dijelu Dalmacije, koji je ostao nama? Da nas zasliepe, oni će nam možda učiniti sitne materijalne ustupke, izgubit će se u komplimentima, sjajnim dočecima naših delegata i t. d., ali će istodobno upropastiti nam ciele obćine, pa i župe — pod raznim izlikama i smicalicama. Pri svemu tom pak budno će paziti da ni jedan korak, ponavljam ni jedan korak, ne odstupe' od svoga programa — taljaniziranje Dalmacije. Zatražimo li dakle mi od njih ustupak^ pa i najsitniji, u nacionalnom — hrvatskom smislu, možemo biti uvjereni, da ćemo u svako doba naići na zid, preko koga nam neće dati ni za stopu.

Kao vojnik neću se upuštati u dokaze moga tvrđenja, koji zasjecaju u život našega naroda u Dalmaciji u obće. Neću pisati o skupljanju naše djece u talijanske pripremne škole, o talijanskim nadpisima u slikokazima i drugud bez hrvatskog komentara i t. d., jer za to nisam pozvan ja, nego sve to znadu mnogo bolje od mene naše građanske vlasti. Želim pisati jedino o talijanskim postupcima u vojsci, s našom vojskom koja se nalazi pod zapovjedničtvom talijanskih generala, te napokon o postupku talijanskih zapovjedničtava i vojske uobće u vremenu vojnih pohoda u Dalmaciji protiv partizana.²

Prije svega, osnovna je talijanska težnja, da našu vojsku, kao, uzgred rećeno, i našu državnu vlast uobće, što jače zavade s Dalmatincima i u neku ruku kompromitiraju pred njima. Kad imamo u vidu, da to isto rade i partizani, odmah vidimo — kolika se je to agitaciona sila ustremila protiv nas. Kako to rade Talijani, a kako partizani? — Talijani to rade na taj način, što u svoje podhvate protiv partizana uvlače što više hrvatskih jedinica, kako bi odgovornost za pustošenja u Dalmaciji u najmanju ruku podielili s nama. a mržnju Dalmatinaca odklonili od sebe, upućujući ju na nas.— Partizani čine to isto, prikazujući narodu u Dalmaciji, da ih mi uništavamo isto kao i Talijani. Ta dvostruka agitacija i postupak već su uveliko urodili plodom. Dalmatinci velikim dielom danas više mrze nas od Talijana, jer smatraju Talijani što čine, jer su Talijani, ali što ih mi pomažemo — to nam narod ne oprašta. Ne smijemo smetnuti s uma da se radi o mrtvima i desetcima hiljada upropa-

štenih egzistencija! Naša nastojanja, da Hrvatima Dalmacije pokažemo, da su nam svi Hrvati braća, da se borimo jedino protiv partizana, napokon i blažji postupak, jer mi ipak radimo ono što rade Talijani — sve se to gubi u moru prvo spomenutih dvaju agitacija.

Preostaje još da nabrojim nekoliko momenata iz svakidašnjice našeg vojničkog života radi ilustracije, kako Talijani provode taljanizaciju i kako nam ni najmanje ustupke ne čine lako ili i — ne čine.

1.) Sjetimo se slučaja, da smo se oko 3. mjeseca morali boriti za to, da u Dubrovniku ostane nadpis »Zapovjedništvo mjesta«, pred našom zgradom zapovjedništva. Smetalo je to generala Amica! bile su potrebne nebrojene intervencije preko Zagreba i Sušaka, dok smo uspjeli, da taj nadpis uzdržimo.

2.) U prilogu pod 1) dostavljam priepis naloga zapovjedništva divizije »Marche« Prot. br. 3274/op. iz kojega se vidi, kako su jedva dočekali, da našu dubrovačku sat pošalju na Biokovo,³ pa onda da ukinu i sviranje naše glazbe, pa čak zabrane i kretanje naših vojnika po gradu!

Po toj stvari još nismo preduzeli korake, pa molim Hrvopo-a, da preduzme potrebno. Ako nam ne misle u buduće dozvoliti sviranje prilikom dizanja i spuštanja zastava, neka otvoreno reknu, pa da i glazbu povučemo u Trebinje. Sta će nam glazba, koja ne smije svirati. Oni će možda reći, da će dozvoliti, kad nam se sat vrati. Povratak istoga ali ovisi samo od njih, i ako im ne konvenira, oni ga neće još dugo vratiti. Mislim da bi od prednjeg trebalo učiniti pitanje čak i u slučaju da nam sat vrata i naša glazba opet zasniva. jer s ovakvim se tonom, kao što je napisana zapovjed Prot. br. 3274/op. ne piše se savezniku u njegovoj zemlji i njegovom gradu.

3.) Možda nije na odmet da se ventilira i sljedeće pitanje:

»Sta li namjeravaju s našom presvučenom I. bojnom 14. p.pukovnije, kada je obuče talijanskim zapovjetkama?«.

Sa sigurnošću se to ne može znati. Kad bi ju htjeli imati samo kao svoju avant-gardu u borbama protiv partizana, ne bi ju morali presvlačiti i učiti talijanskim zapovjetkama, jer taktički je stajala već i prije pod njihovim zapovjedništvom pa su to mogli činiti i bez svega toga. Nešto je dakle drugo po sriedi.— Ja držim da će im ta bojna biti potrebna za agitaciju u smislu u kom sam već napried pisao. To mogu činiti na više načina. Na pr. jednu od sati I. bojne da odrede u Dubrovnik, drugu u Makarsku ili Metković i t.sl.— Možemo si misliti koliko bi potištenost na pr. kod Dubrovčana izazvala naša sat u talijanskim odorama s talijanskim zapovjetkama u njihovom

gradu, a kako bi s druge strane ista sat djelovala na kolebljive građane i građanke, koje još nijesu sasvim sigurne kojoj bi se strani priklonile.

Ovo je za sada samo pretpostavka, a činjenice valja sačekati, jer mi se teško možemo i dosjetiti svemu — što Talijani mogu izmisliti.

U prilogu 2) dostavljam priepis uvodnog članka iz Dubrovačkog lokalnog lista »La Sentinella«. Ne smetnimo s uma, da je »La Sentinella« službeni organ i list zapovjedništva VI. Armijskog korpusa.

Originalni list »La Sentinella« sa spomenutim člankom dostavljam samo Glavnom stožeru.

b) Djelatnost podređenih četa i pojednosti o neprijatelju:

Partizani u jačini oko 200—300 ljudi pojavili su se u slijedećim mjestima u Dalmaciji: Kliševo (10 Vz km. jug.izt. od Slanoga), Mravinjac (7 km. jug.izt. od Slanoga) i Trnova (4 km. sjev. zap. od Slanoga). Talijani su uputili znatne snage za njihovo likvidiranje pod zapovjedništvom svog generala Dusmeta. Partizani međutim i dalje šetaju pokrajinom, jer su izaslate talijanske čete sasvim neaktivne. General Dusmet udario je svoj stožer u Trstenom (11 km. jug.izt. od Slanoga), a talijanske čete gotovo se i ne miču dalje od ceste. Veliki župan g. Buć poslao je protiv spomenutih partizana nešto svojih oružnika, rizničkih stražara i t.d. (oko 80). Pošto su partizani bili brojni, ovi su se morali neobavljena posla povući.

c) Vlastite mjere:

Kao i u ranijem izvješću.—

II.—

Pokreti i premještaji vlastitih četa i osobiti događaji:

Pokreta i premještaja vlastitih četa nije bilo. Osobitih događaja nije bilo.—

Osobiti događaji i mjere izvan borbene djelatnosti:

Nije bilo.—

Sa dva priloga (Za Glavni stožer tri priloga).—

ZA DOM SPREMNI!

29. VII. 1943

ZAPOVJEDNIK PUKOVNIK

Š a r n b e k

(MP)⁴ Šarnbek

P 29/VII D

⁴ Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Zapovjedništvo 6. pješaačke divizije.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 26 SRPNJA 1943 GOD. O AKCIJI NEPRIJATELJSKIH JEDINICA NA KALNIKU, BILO GORI I RAVNOJ GORI¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 207

(po podatcima primljenim 26. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zagorje—Kalnik: Prema izvješću zapovjednika skupine »West« 25. VII. u večer završen je podhvat njemačkih i naših četa na području: Kalnik — Ivanšćica — Ravna Gora — Kalnik.²

U ovom podhvat u Kalnička partizanska brigada je podpuno razbijena,³ a XII. i XVI. partizanska brigada najvećim dielom raspršena i razbijena,⁴ tako da se na ozbiljniji odpor ovih brigada u dogledno vrijeme više ne može računati.

Skupina njemačkog pukovnika Vučića 25. VII. prigodom čišćenja⁵ područja Topolovac (15 km s.z. od Bjelovara) — Bjelovar nije naišla na ozbiljniji neprijateljski odpor i stigla je iztog dana u večer u Bjelovar.

Skupina pukovnika Peričića odbila je noću 24/25. VII. na području Vel. Poganca (15 km z. od Koprivnice) jače prepade dielova Kalničke partizanske brigade,⁶ ali je ovoj skupini 25. VII. u jutro u protunapadaju i nakon ogorčene borbe prsa u prsa, uspjelo Kalničku partizansku brigadu podpuno razbiti i potući.⁷

¹ Dokumentat. umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 10/1. k. 26.

² O ovoj akciji vidi dok. br. 86. 94. 155, 156, 162, 165, 169, 173, 177 i 179.

³ i ' Ratnički NOP odred nije bio razbijen. Vidi dok. br. 94 i 96.

* Netačno. Vidi dok. br. 86, 96 i tom V, knj. 18, izvještaj Štaba Dvanaeste divizije od 2 kolovoza 1943 god. Štabu Drugog korpusa NOV i PO Hrvatske.

⁴ i * O ovom čišćenju vidi dok. br. 86, 94, 155, 156, 160, 165, 169, 173, 177 i 179.

⁵ Misli se na Kalnički NOP odred.

— Neprijatelj je ostavio na bojnopolju 88 mrtvih i preko 100 ranjenih.⁸¹ U ovoj borbi iztakla se naročito hrabrošću XI. ustaška bojna.

Od 12. VII. učestvovali su u ovom podhvat⁸ i diovi P.T.Z. sa oklopnim kolima koji su mnogo doprineli uspjehu i iztakli se naročito hrabrošću.

Ukupni gubici iznose:

Kod skupine njemačkog pukovnika Vukića (od 19. do 25. VII):

a) Vlastiti: 6 mrtvih i 20 ranjenih.

b) Neprijateljski: 800 mrtvih (brojano), 30 ranjenih i 6 prebjeglih.

c) Plien: 40 pušaka i nekoliko tisuća pušanih naboja.

Kod skupine pukovnika Peričića (od 8 do 25. VII):

a) Vlastiti: 40 mrtvih, 61 ranjen i 66 nestalih.

b) Neprijateljski: 449 mrtvih (brojano), 434 ranjena, 78 zarobljenih.

c) Plien: 2 strojnice, 3 strojopuške, 3 strojosa mokresa, 8 samokresa, 343 "puške, 44.000 pušanih naboja, 69 topovskih naboja, 1 sanduk upaljača za granate, 1 traktor, 5 kola, 4 krugovalne postaje, 1 sanduk ručnih svjetiljki sa baterijama, 7 dogleda i 34 konja.

Uništeno je: 5 topova, 5 težkih i 8 lakih bacača.

Noću 24/25. VII. uz pomoć oklopnog vlaka odbijen je bez vlastitih gubitaka partizanski napadaj na Ludbree, koji je bio podpomognut i iz samog grada.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Prijedor: 23. VII. odbijen je partizanski prepad na Musi. Ljubiju (10 km j.z. od Prijedora).

Podr. Bos. Gradiške: 23. VII. partizani su izvršili prepad na njemačku koloniju N. Topola (Windhorst) (10 km j. od Bos. Gradiške). Nekoliko kuća je spaljeno.

Zrakoplovstvo: 25. VII. zrakoplovstvo je vršilo boj-
ne zadaće.

ZA TOČNOST:
Pročelnik podhvatnog odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov (M.P.)¹⁰

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

BR. 177

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG
ZBORA OD 26 SRPNJA 1943 GOD. O NAPADU MOSLAVAČ-
KOG NOP ODREDA NA ORUŽNICKU ŠKOLU U DUBRAVI,
O AKCIJI NEPRIJATELJSKIH JEDINICA NA KALNIKU I
BILOGORI I AKCIJI »GRÜN«¹

»VEOMA ZURNOT

ZAPOVJEDNICTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA

OP. Br. 2438/taj.

U Sisku, dne 26. srpnja 1943

TAJNO

Predmet: Dnevno izvješće
IDZ. za 26 VII. do 18 sati.

1. —GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA.—
(Operativni odjel)
2. —GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA.—
(Izvještajni odjel)

Savezno zapovjedi Glstožera Op. Br. 3219/taj. od 9. VIII.
1942. dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:
(Sekcija mjerilo 1:100.000)

1. a. — Kratka ocjena situacije:
Bez osobitih promjena:

1. b. — Djelatnost podređenih četa i pojedinosti o neprijatelju:
Operativno područje grada Zagreba:
Noću 25/26. VII. o.g. partizani su na 4 mjesta razorili že-
ljez. prugu između Ludbrega i Koprivnice. Kod s. Čukovec
(3 km. j.i. od Ludbrega) partizani su napali oklopni vlak.

¹⁰ Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer
domobranstva — Operativni odjel.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 11/1—23, k. 26.

Operativno područje 1. pješačke divizije:

1. — Noću 25/26. ov. mj. u 03.00 sati, partizani² su napali 5. sat središnje oružničke škole u s. Dubrava (20 km. j. od Križevaca). Gubitci: 1 domobran mrtav, 15 nestali. Sat je povučena u Bjelovar.

2. — Prema izvješćima zapovjedništava oper. područja grada Zagreba i 1. pješ. div. nalaze se poslije izvršenog podhvata³ u Kalniku i Ivanšćici manje partizanske skupine⁴ do jačine od 200 ljudi, tako da je ovo područje od ovih partizanskih skupina jako nesigurno.

Dvie velike skupine,⁵ navodno svaka jačine 1500 do 2000 ljudi prebacile su se preko želj. pruge Križevci — Koprivnica između 23/24 i 24/25 ov. mj. u zapadni i srednji dio Bilo Gore.

Manji dielovi ovih skupina nalaze se danas u selima: Kapela, Mišulinovac (10 s. i. od Bjelovara) i kod tunela Paulovac na želj pruzi Bjelovar — Križevci.

U Apatovcu nalazi se jedna skupina jačine 300—500 ljudi⁰ (12 km. j. od Ludbrega).

Operativno područje V. gorskog zdruha:

1. — Noću 25/26. VII. o.g. napali su partizani 2 voda 2. sati V. gor. zdruha kod Gračanice (10 km. s. od Gline). Vodovi morali su se povući. Gubitci 2 domobrana mrtva.

2. — 26. VII. razvidanje dielova V. gor. zdruha bez događaja.

1. — c. — Vlastite namjere:

Prema zapovjedi Grupe West izvodi se danas podhvat »Grün«⁷ radi čišćenja prostorije između želj. pruge Sisak — Zagreb i r. Kupe pod zapovjedništvom njem. 187 pukovnije.

Od naših snaga učestvuju i to:

Sjeverna zaprečna skupina II. bojna 2. pješ. pukovnije sa crte: V. Gorica — Turopolje — Lekenik.

Južna zaprečna skupina II. i III. bojna V. gorskog zdruha u zajednici sa djelovima njem. 130 Res. R.G.T. radi zatvaranja prelaza r. Kupe.

⁰ Snage Moslavačkog NOP odreda. Vidi dok. br. 61, 95 i tom V, knj. 18, dok. br. 35.

² O ovoj akciji vidi dok. br. 86, 94, 155, 156, 162, 165, 169, 173, 176 i 179.

³ i ⁴ Odnosi se na dijelove Kalničkog NOP odreda.

⁵ Dvanaesta NOU brigada i Omladinska brigada »Joža Vlahović«

⁷ O ovoj akciji vidi dok. br. 179.

2. — Pokretanje i premještaji vlastitih četa:

26. ov. mj. izdata je zapovjed ovog stožera Op. Br. 2405/taj. da se izvrši premještaj postrojbi kao što slijedi:

U toku 27. VII. o.g.: XI. ustaška bojna zbog premorenosti i zbog neimanja odijela i obuće u Koprivnicu do daljnjega.

Transport jurišne bojne zadržan je danas poslije podne u Zagrebu. Pregledom bojne utvrđeno je da preko polovine nemaju odijela i obuće usljed jednomjesečnog učestvovanja u borbi. Potrebno je retabliranje od nekoliko dana u posadnom mjestu u Sisku. Osobno je naloženo zapovjedniku bojne da 1. sat usposobi u roku od 2 dana i prebaci ga kao posadu u Kravarsko, najdulje do 29. VII.

Bojna »Jošić« prebačena je u Zagreb i stavljena na raspolaganje zapovjedništvu grada Zagreba.

3. — Nije bilo.

ZA DOM SPREMNI!

PO NALOGU ZAPOVJEDNIKA
ZASTUPA GLAVARA
bojnik (Steger)
Šteger

P 27/VII D

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 26 JULA 1943 GOD. O PO-
KRETU DIJELOVA ŠESTE DIVIZIJE NOV I PO HRVATSKE
U REJONU KNINA I O OFANZIVI NA BLOKOVO¹

Predmet: g.e.

Telegram

V.P. 10, dne 26 srpnja 43—XXI

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operat. odjelj.
i radi znanja:
KOMANDAMA V i VI ARMIJ. KORPUSA

Br. 10014/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

BR. 12444

Stiglo 26 srpnja 43—XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 25 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika: Primijećeni su pokreti ustaničkih brigada,² u ukupnoj jačini od 1200 ljudi, iz Strmice (Knin SR-DR) najprije prema Jelinom Polju (TL-DT), zatim preko Risovca (TL-DR) i Suhog Polja (TI-DP) prema Kninu.

Primijećeno je u zoni Golubić (SP-DN-DP) i Plavno (SL-SN-DR) oko 600 ustanika.

Noću uoči 24 o.m. partizani su oborili 32 stuba telegr. i telefon, linije između Dolca (Šibenik SP-BU) i Perkovića (SI-CD), a noću uoči 25 o.m. lako su oštetili minama željez. prugu kod Labina (SR-BS). Pruge su već uspostavljene.

Sektor »Bergamo«: Noću uoči 24 o.m. II bataljon 291. puka i XXVI bataljon 4. bersaljerskog puka, koji su krenuli iz Vrpolja (Šibenik RN-CD) i Prgometa (SI-SR-BU), izvršili su napad na Široke (RM-BS), čisteći zone, gdje su se sukobili sa ustaničkim patrolama.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Odnosi se na Drugu NOU brigadu Šeste divizije. Vidi dok. br. 62, 100 i tom V, knj. 18, dok. br. 58.

Naši gubici: 8 ranjenih; partizanski: prebrojena su 4 mrtva. Noću uoči 25 o.m. jedinica garnizona Sinj (Split VH-CF) prilikom pretraživanja u zoni Jelinčić (VK-CF) rastjerala je partizane.

Sektor »Zara«: Dana 23 o.m. artiljerijska vatra iz Obrovca (Novi Grad ON-DV) na grupice partizana u zoni Buk (PI-DV). Istog dana jedinica garnizona Zaton (Zirje »H-CM), napadnuta kod rta Bujaški (Šibenik QK-CM) od grupice ustanika, odbila ih je brzim protivdejstvom. Naši gubici: 1 ranjen.

Jučer 24 o.m. koncentrična artiljerijska vatra na Golubić (Knin SP-DN-DP), gdje je pogođena grupa ustanika, koji su imali gubitke, što se nije moglo provjeriti.

Prijavio se u garnizon Knin jedan vojnik 291. pješ. puka, koji je bio zarobljen 16 juna kod Kistanja i koga su ustanici pustili na slobodu.

Sektor »Murge«: Pokreti za zauzimanje rasporeda u drugoj fazi poznate operacije,³ koja započinje sutra 26 o.m., bili su sprečavani uslijed prekida mostova. Intenzivna vatra partizana iz automatskog oružja, koja je tukla prekid kod Podgrađa (Markarska VU-ZI-DH). prouzrokovala je našim jedinicama gubitak: 1 mrtvog i 3 ranjena.

Vazдушna aktivnost: Jučer 24 o.m. vršeno je izviđanje u zoni sjeveroistočno od Benkovca (Novi Grad OL-DL), obasipana je malim bombama i mitraljirana grupa ljudi u bjekstvu na koti 414 (QH-DN).

Izviđanje i obasipanje malim bombama u zoni Široke (Šibenik RM-BS), gdje su uočeni ljudi u bjekstvu.

Nepovoljne atmosferske prilike sprečavale su izvršenje zadataka. Vedro, more mirno.

GENERAL SPIGO 18002507

Prep.—

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Informat. „
- 1 Kom. kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 27 SRPNJA 1943 GOD. O AKCIJI NA ZUMBERKU I NA PODRUČJU SISKA I VELIKE GORICE¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 208

(po podatcima primljenim 27. VII. 1943 godine do 9 sati)

i

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

- Podr. Ludbrega:* Noću 25/26. VII. između Ludbrega i Koprivnice partizani su na 4 mjesta porušili želj. prugu.— Kod s. Čukovac (3 km j.izt. od Ludbrega) part. su napali oklopni vlak. Bližih podataka još nema.
- Podr. Zumberka:* 26. VII. talijanske i naše čete vršile su čišćenje u Zumberku- sa crte Metlika — Vivodina — Prekrižje (19 i 17 km zapadno od Jastrebarskog). Bližih podataka još nema.
- Podr. Siska:* 26. VII. njemačke i naše čete odpočele su čišćenje³ područja: Lekenik (16 km s.z. od Siska) — Dragonožec (11 km j.z. od Vel. Gorice) — Pokupsko — Letovanić (29 i 13 km z. od Siska). Na neprijatelja se toga dana nije naišlo. Danas se nastavlja podhvat.
- Podr. Čazme:* Noću 25/26. VII. u s. Dubrava (11 km s.z. od Čazme) part.⁴ su napali 1 sat središnje oružničke škole. Vlastiti gubitci: 1 mrtav i 15 nestalih. Sat je povučena u Bjelovar.
- Podr. Bjelovar—Kalnik:* Prema izvješću 1. pješ. divizije manje part. skupine⁵ u jačini oko 100—150 ljudi prikupljaju se opet na Kalniku i Ivanšćici.— Jače neprijateljske skupine⁶ (do 1000 ljudi) premjestile su se sa sjeverozapada u srednji i sjeverozapadni dio Bilo Gore.— Manji dielovi ovih skupina nalazili su

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 11/1, k. 26.

² O ovoj akciji vidi dok. br. 182, 187, 190 i tom V, knj. 18, dok. br. 17 i 18.

³ Vidi dok. br. 61 i 177.

⁴ Dijelovi Moslavačkog NOP odreda. Vidi dok. br. 61, 177 i tom V, knj. 18, dok. br. 35.

⁵ Dijelovi Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 86 i 94.

⁶ Dijelovi Dvanaeste NO divizije. Vidi dok. br. 86 i 94.

se 26. VII. u s. Kapela, Mišulinovac (10 km s. i 10 km s.izt. od Bjelovara) i kod tunela Paulovac (na želj. pruzi: Bjelovar — Kloštar).

Podr. Daruvara: Noću 25/26. VII. partizani su izvršili manji vatreni prepad na Garešnicu. Gubitaka nije bilo.

25. VII. u večer prošla je XVII part. brigada sa 160 kola natovarenih žitom kroz Vel. Barnu (4 km s.z. od Grubišnog Polja) u smjeru Vel. Peratovice (6 km s.izt. od Grubišnog Polja).

Prema izvješću 1. gor. div., noću 25/26. VII. skupina od oko 400 partizana prebacila se sa područja j.z. od Lipika preko s. Batinjani (4 km s.z. od Pakraca) u sjev.izt. smjeru.

Podr. Psunja: Prema izvješću kotarske oblasti iz Nove Gradiške, 26. VII. prebacila se navodno XXI. part. brigada iz Babje Gore (14 km j.z. od Požege) u Psunj pl. (?).

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Gline: Noću 25/26. VII. kod Gračanice (10 km s. od Gline) partizani su napali 2 voda V. gorskog zdruga. Pred nadmoćnijim neprijateljem vodovi su se morali povući. 2 domobrana su poginula.

Podr. Bos. Novog: 24. VII. 7 km. izt od Bos. Novog partizani su izvršili prepad na naš teretni samovoz. 1 domobran je poginuo, a 4 su nestala.

Podr. Makarske: 22. VII. prigodom borbe na području Lovreč (22 km s. s. z. od Makarske) (Dnevno izvješće br. 207), partizani su imali ukupno 235 mrtvih (brojano).

Zrakoplovstvo: 26. VII. zrakoplovstvo je vršilo bojne zadaće i obskrbu posade Gospić hranom.

ZA TOČNOST:
Pročelnik podhvat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(MP.)⁷

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 27 SRPNJA 1943 GOD. O AKCI-
JI TALIJANA NA PODRUČJU TRILJA I OFANZIVI NA
BIOKOVO¹

Telegram

V.P. 10, 27. VII. 43, 3 časa

OD KOMANDE XVIII ARM. KORPUSA
KOMANDI II ARMIJE — Operat. odjelj.
i na znanje:
KOMANDI V i VI ARM. KORPUSA

Br. 10061/op

Komanda II armije
Operativno odjelj.

Br. 12514
Stiglo 27 srpnja 1943-XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 26 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika:

Utvrđena je smrt poznatog Vice Buljana² prilikom automobil-
ske nesreće koja se desila ovih dana.

Operacija Aurea:³

Započeta je danas 26 o.m. Grupacija »Bergamo« dostigla je u
14.30 č. Trilj (VM-BU). U blizini Turjaka i Trilja jedinice su se
sukobile sa partizanskim patrolama, kojima su nanijele sigurne
ali neutvrđene gubitke, ne pretrpjevši nijedan.

Grupa partizana je pružala živ otpor iz bunkera preko rijeke
Cetine, ali je uspješno tučena od strane naše artiljerije.

Grupacija »Murge«:

Juče 25 o.m. savladan je otpor grupe partizana u Podgrađu⁴
(Makarska VU-ZI-BH), koja je pretrpjela osjetne gubitke, koji

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Netačno

³ O ovoj operaciji vidi dok. br. 181.

⁴ Vidi dok. br. 28. 78. 128, 134, 145, 159, 166, 173, 175 i 178.

nisu mogli biti utvrđeni. Zarobljena su i strijeljana 3 ustanika. Danas 26 o.m. desna kolona je dostigla Grečicu (Split VQ-BN) a lijeva kolona, dostigavši zonu Sv. Rok (Omiš VM-BL) i Sv. Petar (VM-BH), produžuje putem.

Kolone moraju da opravljaju mnogobrojne prekide.

Sektor »Bergamo«: Noću uoči 25 o.m. vatra u cilju uznemiravanja protiv otporne tačke Obrovac (Split VK-CF) bila je učutkana našim brzim protivdejtstvom i artiljeriska vatra natjerala je ustanike u bjekstvo preko Cetine. Zona je raščišćena sa negativnim rezultatom.

Dana 23 o.m. hrvatska patrola sukobila se kod Biska (VK-BS) sa grupom ustanika, koji su se povukli prema Liski (VH-BS) zabarikadiravši se u kućama. Obostrana puščana vatra nastavila se cijelog dana, do povlačenja hrvatske patrola u Dicmo (US-BU).

Hrvatski gubici: 1 ranjen; partizanski: 7 ranjenih.

Sektor »Zara«: Normalna aktivnost izviđanja i zasjede. U zoni Vrana (Zirje NK-CZ) partizani su natjerani u bjekstvo. Noću uoči 25 o.m. posada u Dubravicama (Šibenik RH-CQ) odbila je, bez gubitaka, napad ustanika.

Jučer 25 o.m. pokreti ustanika u zoni Golubić (Knin SP-DN-DP) bili su sprečavani od formacija M.V.A.C. i vatrom za uznemiravanje od strane naše artiljerije.

Vazдушna aktivnost: Jučer 25 o.m. vršeno je borbeno izviđanje zone Šibenik—Trogir (Šibenik SR-BN), Trilj, Provo (Livno ZN-ON), Aržano (ZP-VS), gdje su uočena 2 prekida na putu u visini Čaporiča (Split VM-BS) i 6 prekida u visini Mundića (VO-BS); vršeno je izviđanje zone V. Kamensko (Bihać QM-FR), gdje su uočene staze od utrtoḡ blata, sve južno od kote 1156; obasipane su malim bombama barake na ivici šume kod kote 919 (QM-FR), primijećena je gruda ljudi u bjekstvu i mitraljirane su u zoni Bunari (QM-FR) pilane u pogonu. Ukupno je izvršeno (izostavljen broj) izviđanja, jedno obasipanje malim bombama, jedno mitraljiranje i jedno snabdijevanje iz vazduha.

Situacija na teritoriju Armij. korpusa:

U vezi sa političkim prilikama u Italiji, situacija u anketiranim pokrajinama uglavnom je dobra. Preduzete su odmah mjere da se spriječi uznemirenje u javnom mišljenju, osobito među talijanskim elementima. Naređeno je da se trupama prikaže do-

OGGETTO:

TELESCRITTO

P. M. 10. N. 27/7/43

194 XXI Ore 3-

DA COMANDO XVIII CORP
AT COMANDO 2° ARMATA OPERAZIONI
et, per conoscenza
AT COMANDO V ET VI CORP

18514

N° 10051/Op:

COMUNICATO BREVE 18 GIORNO 26 LUGLIO 1943

ATTIVITA' RIBELLI:

Segnalate morte n. 10 vice Baljan seguito incidente automobilistico giorni scorsi.

OPERAZIONE AUREA:

E' iniziata oggi 26. Raggruppamento Bergamo ha raggiunto a ore 14.10 Trilj (VH-BU). I reparti Turishe e Trilj rovari scontravansi con pattuglie partigiane cui infliggevano perdite sicure ma imprevedibili senza subire. Vivace resistenza partigiana da Fortini oltre fiume Cetina, batuti efficacemente da nostra artiglieria.

RAGGRUPPAMENTO AUREA:

Ieri 25 superata resistenza nucleo partigiani a Podgrade (Makarska VU-ZI-BU) che subiva sensibili perdite non potute precisare. Catturati e passati per armi i ribelli. Oggi 26 colonna destra ha raggiunto Gradica (Spalato VO-BU) e colonna sinistra, raggiunta zona Sv. Rok (Ora VU-BL) e Sv. Petar (VU-BU) prosegue a cavallo rotabile. Colonne costrette ripetutamente numerose interruzioni.

SETTORE BERGAMO:

Notte sul 25 tiri disturbo e contro caposala Obrovac (Spalato VE-CP) tacitato da nostra pronta reazione e tiri artiglieria fuggivano ribelli oltre Cetina: rastrellata zona con esito negativo.

Giorno 23 pattuglia orosta scontravasi presso Risko (VU-BU) con gruppo ribelli che ripiegavano su Lisica (VU-BU) asserragliandosi case; scambio fucilate proseguito tutta giornata fino a ripiegamento pattuglia orosta sicca (VU-BU). Perdite oroste un ferito; partigiani 7 feriti.

SETTORE DARA:

Normale attivita' ricognizioni e appostamenti. Zona aurea (Zirje VE-CE) fucati elementi ribelli. Notte sul 25 presidio Dabrovica (Sebenico VE-CC) respingeva senza perdite attacco ribelli. Ieri 25 movimenti ribelli zona Golubie (Punia VE-BU-BU) ostacolati da formazioni da V.V.I.G. e tiri disturbo nostra artiglieria.

ATTIVITA' AUREA:

Ieri 25 armata zona Sebenico Trak (Sebenico VE-BU), Trilj, Prova (Livno VE-CP) Rmano (VE-VB) dove rilevate 3 interruzioni rotabile altopiano Caprice (Spalato VE-BU) e 5 altezze Pundic (VO-BU); ricognizione zona V e Kamenake (Bihac VE-FR) dove rilevate piste Loto Bat tutte a sud

mašaj događaja, potkrepljujući tvrdnju da se rat nastavlja i određujući da eventualni pronositelji tendencioznih vijesti budu odmah utvrđeni i strogo kažnjeni.
Poluoblačno. More mirno.

GENERAL SPIGO 08002607

8 *prep.*

1 Ekselenciji
1 Nač. štaba
1 Pomoć. nač. štaba
2 Operativ, odjelj.
1 Informat. " "
1 Kom. kr. karab.
1 Odjeljenju za telekomunikacije

BR. 181

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 27 SRPNJA 1943 GOD. O
POKRETU DIJELOVA ŠESTE DIVIZIJE NOV I PO HRVATSKE
U REJONU KNINA I TALIJANSKOJ AKCIJI »AUERA« U
REJONU TRILJA¹

Predmet: bg. Otpremljeno 27 srpnja 43-XXI u 18.00 č.
Telegram Primljeno 28 " " u 04.30 č.

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operat. odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ. KORPUSA

Br. 10125/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 12578
Stiglo 28 srpnja 1943

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 27 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika: Primijećeni su pokreti ustanika oko Knina.² Formacije partizana³ nalaze se u zoni Plavno (Knin DR-

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

³ i ' Odnosi se na Drugu NOU brigadu Šeste divizije i jedan bataajon Ličkog NOP odreda. Vidi dok. br. 62, 100 i tom V, knj. 18, dok. br. 58.

SL), Strmica (DR-SR), Golubić (DN-SP), Dinara (DL-TP) i formacije kod Topolja (SR-DL), Polača (Šibenik TL-DE) i Turića (TI-DE), koje ugrožavaju Kosovo (SP-CZ). — Partizani su vjerovatno u jačini od oko 2000 ljudi.

Noću uoči 27 o.m. partizani su minama prekinuli željez. prugu između Labina (Šibenik SP-BS) i Kaštela Starog (TN-BS). Uspostava pruge predviđa se danas 27 o.m.

Operacija Auera.⁴ Grupacija »Bergamo«: Naša artiljerijska vatra na bunkere preko rijeke Cetine prisilila je ustanike da se povuku uz teške gubitke.

Jutros 27 o.m. dijelovi grupacije zauzeli su u 9 časova Dugo Polje (Split US-BS). U zoni nema ljudi sposobnih za oružje. Opravljeni su prekidi na putevima Dugo Polje — Vladović (US-VH-BS). Drugi dijelovi grupacije koji su krenuli iz Dicma (UH-US-BU), susrevši se u 10.20 časova kod Biska (VK-BS) sa jedinicama koje su krenule iz Trilja (VM-BU), nastavili su put u pravcu Smajića (VH-BO).

Grupacija »Murge«: Jučer 26 o.m. jedinice su stigle do ciljeva predviđenih za taj dan: I bataljon 25. puka u Grečicu (VQ-BN) i XXXI bataljon 4. bersaljerskog puka na kotu 347 kod Zdrila (Omiš VO-BL) i kod Strane (VS-BH); I bataljon 260. puka sa mješovitim divizionom 154. artiljerij. puka u zonu južno od Seoca (VS-BH), na kotu 248 (Makarska VU-BH). U prevaljenim zonama nema partizana. Ubijeno je jedno lice i predala su se straži na mostu u Blatu (VU-BL) 3 naoružana mladića.

Noću uoči 27 o.m. patrola hrvatskog bataljona SS, probivši se u zonu Vukušići (ZL-BH), sukobila se sa grupicom ustanika, ubivši dvojicu.

Sektor »Bergamo«: Prilikom akcije na Široke (Šibenik RM-BS), o čemu izvještaj dana 25 o.m., naše jedinice, nakon kratkog sukoba sa ustanicima, zauzele su naselja Džajiće i Calete (RO-BS) iz kojih su dolazili rafali iz automatskog oružja. Ukupni gubici prilikom operacije, uključivši i one o kojima je već objavljeno dana 25 o.m.; naši: 8 ranjenih; partizanski: 8 mrtvih. Strijeljano je 56 sumnjivih lica, koja su zarobljena na mjestu borbe. Zapaljene su 4 kuće, iz kojih je eksplodirala municija. Jučer 26 o.m. jedinica XXVI bataljona 4. bersaljerskog puka izvršila je upad u zonu Ljubitovica (Šibenik SL-SM-BU) gdje je primijećeno da se nalaze saboteri željez. pruge. Za odmazdu zapaljene su kuće gdje je nađena municija i ubijeno je jedno osumnjičeno lice.

Noću uoči 27 o.m. partizani su ubili u Stomorskoj (Omiš TM-BD) civilnog ljekara i ranili 2 građanska lica. Izgleda da su vlasti opkoljene.

U toku su provjeravanja.

Sektor »Zara«: Normalna izviđačka aktivnost i zasjede.

Naša četnička jedinica koja je uspjela da iznenadno prodre u Otrić (Knin RQ-DX) porušila je bolnicu, stovarište i arhivu ustanika.

Četnički gubici: 2 mrtva; partizanski: 25 mrtvih.

Jučer 26 o.m. vršena je artiljerijska paljba na koncentraciju ustanika kod Crnog Vrh (SM-DP) i Debelog Brda (SI-SL-DN).

Vazдушna aktivnost: Vršeno je izviđanje i davanje pomoći auto-koloni u zoni Vrpolje (Šibenik RM-CD), Solin (Split UK-BQ). Izviđanje zone V. Kamensko (Bihać OM-FR); obasipane su sa dobrim uspjehom barake kod kote 980.

Oblačno, more mirno.

GENERAL SPIGO 18002707

Prep.

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Informat. "
- 1 Kom. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 28 SRPNJA 1943 GOD. O DJELATNOSTI NA ZUMBERKU I OFANZIVI NA BOKOVO¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 209

(po podacima primljenim 28. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zumberka: 25. VII. prigodom čišćenja Zumberka- došlo je do jače borbe³ kod s. Strmac i Vlašić Brdo (11 km. z. i 13 km z.s.z. od Jastrebarskog). — V. ustaška bojna izbila je tog dana do crte: s. Hartje — Brnadići (18 km. s.z. od Jastrebarskog). Neprijateljski gubitci: 4 mrtva i 6 zarobljenih. Plijen: 2 puške i 1 samokres. Vlastiti gubitci: 2 ranjena.

Noću 26/27. VII. odbijen je part. napadaj⁴ na s. Kamanje (9 km s.z. od Ozlja) i na želj. prugu kod Ozlja.

27. VII. između želj. postaje Mahično i Zorkovac (na pruzi Karlovac — Metlika) naišao je talijanski vlak na minu. 2 domobrana i 1 željezničar su poginuli, a 1 domobran je ranjen.

Podr. Siska: Noću 26/27. VII. na Kaptolskom dobru kod s. Sela (5 km. s.z. od Siska) partizani su spalili 11.000 kgr. ječma i 25.000 kgr. pšenice.

Iste noći jedna partizanska op-hodnja pripucala je u 3 maha na stražu kod Savskog mosta u Sisku.

Podr. Kutine: Noću 26/27. VII. kod želj. postaje Gračnica (8 km. s.z. od Kutine) naišao je talijansk teretni vlak na minu. Stroj i 4 vagona su izkliznula, a pruga je u manjoj mjeri oštećena.

¹ Dokument, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojno-istoriskog instituta pod reg. br. 12/1, k. 26.

² O ovoj akciji vidi dok. br. 179, 187, 190 i tom V, knj. 18, dok. br. 17 i 18.

³ Borbu su vodili dijelovi Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar«. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 17.

⁴ Napad vjerovatno izvršila jedna četa Zumberačko-pokupskog odreda. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 17.

Podr. Banove Jaruge: Noću 26/27. VII. partizani su izvršili manji vatreni prepad na Banovu Jarugu.⁵ Gubitaka nije bilo.

Podr. Bilo Gora: Noću 27/28. VII. kod Virovitice bilo je manje puškaranja.

Prema izvješću nadstojnika želj. postaje Pitomaca, 26. VII. stigla je navodno u s. Črešnjeвица (7 km j.z. od Pitomače) jedna partizanska brigada iz smjera Varaždin koja u svom sastavu ima 1 topništvo (mogla bi biti XII. part. brigada?). — 27. VII. kod s. Kozarevac (8 km. j.z. od Pitomače) došlo je do okršaja između jedne ustaške sati i partizana. Bližih podataka još nema.

Noću 26/27. VII. jake partizanske snage (navodno XVI. part. brigada) porušile su na 2 mjesta želj. prugu kod Sirove Katalene (19 km s.izt. od Bjelovara).

Jače partizanske snage nalaze se navodno u s. Kapela, Vel. Trojstvo i Šandrovcu (8 km s., 6 km s.izt. i 13 km izt. od Bjelovara). — Danas se vrše razviđanja u tom području.

Podr. Daruvara: 27. VII. prigodom borbenog razviđanja područja sjeveroistočno od Parkaca, naše čete iz Pakraca naišle su u s. Grahovljani (10 km j. od Daruvara) na dielove I. bojne XXI. partizanske brigade koja je navodno jaka 500 ljudi. 5 partizana je poginulo, a 1 je zarobljen. Partizani su se povukli u smjeru visa Vel. Javornik (13 km j.izt. od Daruvara).

Podr. Broda: 25. VII. 7 km z. od Broda partizani su izvršili prepad na jedno naše željezničko uporište. 9 domobrana je nestalo.

Dielovi I i III. lovačke brigade u pokretu u svoje nove posade čiste područje Dilj pl. (13 km s. od Broda). Bližih podataka još nema.

Podr. Podravine: Noću 23/24. VII. partizani su upali u s. Golinci (8 km j. od D. Miholjca) i od pripadnika njemačke narodnostne skupine odnieli 20 vojničkih pušaka.

27. VII. oart. skupina nepoznate jačine upala je u s. Ivanovci (5 km j. od Valpova). Iz Osijeka upućeno pojačanje vodilo je borbu sa ovom

skupinom na području j.z. od Belišća (3 km s. od Valpova). Posljedak borbe još nije poznat.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Gospića: 26. VII. bilo je manje borbene djelatnosti oko s. Budak (4 km s.s.izt. od Gospića). — Na području oko 4 km j.z. i 6 km j. od Gospića utvrđena je prisutnost partizana.⁶

Podr. Bos. Novog: 25. VII., 13 km j.z. od Bos. Novog naišao je oklopni i putnički vlak na minu a potom je napadnut od partizana. Pomoću' upućenih pojačanja neprijatelj je odbačen prema sjeveru. Vlastiti gubitci: 1 mrtav i 13 ranjenih.

Podr. Makarska—Ljubuški—Dubrovnik: 25. VII. u nastavku podhvata na području Biokova⁷ zbog izvršenih kvarova na putevima uzporeni su pokreti kolona.
24. VII. vršeno je čišćenje uzduž obale južno od Makarske, kao i područja oko Vrgorca (14 km z. od Ljubuškog Gradca, 20 km j.z. od Ljubuškog), Slana (22 km s.z. od Dubrovnika) i Šćenice (11 km izt. od Slanog).

Zrakoplovstvo: 27. VII. zrakoplovstvo je vršilo bojne zadaće.

ZA TOČNOST:
Pročelnik podhvatnog odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

(MP)^s

⁶ Dijelovi Treće NOU brigade Šeste divizije. Vidi dok. br. 100 i tom V, knj. 18, dok. br. 28, 78, 128, 137, 146, 157, 167, 178 i 180.

⁷ Vidi dok. br. 28, 78, 128, 137, 146, 157, 167, 178 i 180.

* Okrugli pečat: Nezavisna država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

IZVJEŠTAJ NADSTOJNIKA ZELJEZNICKE STANICE IZ
OZLJA OD 28 SRPNJA 1943 GOD. O PLJAČKI KOJU VRŠE
TALIJANSKI VOJNICI¹

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA:	VRIEME:		KOME SE JAVILO:
Nadstojnik želj. postaje iz Ozlja	SATI	11,00	
	DAN	28.	
	MJESEC	VII	
PRIMIO. Gl. st. bojnik Perović	GODINA	1943. g.	PREDAO:

SADRŽAJ

Talijanski vojnici došli su na postaju i vrše pljačku. Uzeli su 1,500.000 kuna iz kase i prodrli u podrum, gdje se nalazi oko 100 hl vina. Pucaju u bačve i piju vino. Raznose i druge stvari.

Moli da se žurno intervenira preko Talijanske vojne misije i nazove talijanski general, koji se nalazi u Ozlju, pa mu naredi da zabrani pljačku i vrati otete stvari i novac.—

Pročelnik Operat. odjela naložio je da Ured za vezu odmah brzoglasno intervenira (obavjesti) Talijansku vojnu misiju, i o uspjehu izvjesti.

28/VII-1943. g.
Zagreb

PO OVLAŠĆENJU PROČELNIKA
NADSTOJNIK ODSJEKA I
bojnik (Perović)
Perović

P 28/VII D

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 28 SRPNJA 1943 GOD. O NAPADU
DIJELOVA TREĆE NOU BRIGADE NA USTAŠKU PA-
TROLU U ZONI BILAJA¹

Telegram

V.P. 10

Otpr. 28. VII. 43-XXI, 20.30 č.

Prim. 28. VII. 43-XXI, 22.15 č.

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operativ, odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJ. KORPUSA

Br. 8672/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 12666
Stiglo 29 srpnja 43.

NOVOSTI U 18 ČASOVA 28 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika: Nisu primijećeni nadolasci ni premještaji. Divizija »Re«: Sinoć 27 o.m. ponovljena je neprijateljska propaganda na sektoru Žuta Lokva, koja je učutkana vatrom. Danas 28 o.m. normalna izviđačka aktivnost.

Sektor Gospić: Jučer 27 o.m. hrvatski avion bombardovao je kotu 1295 i 1450/XT-FG), gdje su primijećene ustaničke grupe. Ustaška patrola koja je napadnuta² u zoni Bilaj imala je tri mrtva i dva nestala.

Divizija »Macerata«: Jučer 27 o.m. odredi iz Broda na Kupi, Ravne Gore d Mrkopolja razčistili su zone koje se graniče sa garnizonima a da nisu naišli na trag ustanicima.

Jučer 27 o.m. poslije podne civilni voz bio je izložen puščanoj vatri kod Košara (XV-AP), bez posljedica. Jutros 28 o.m. iz-

među stanica Lič (VM-AT) i Drivenik (VK-AR) nađena je i uklonjena mašina.

XIV obalska brigada: Noću uoči 28 o.m. patrola garnizona Tribalj izvršila je zasjedu u mjestu Podsopalj (VK-AP) sa negativnim rezultatom.

Karlobag: Situacija nepromijenjena.

Ostali sektori: Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

Aktivnost avijacije: Jučer 27 o.m. bombardovan je Poljan (XV-FV), obasut malim bombama Krš (XV-FV), mitraljirane su padine kote 799 (Metlača) (XV-FR) i kola u pokretu između Široke Kule i Ličkog Osika (LI-FP). Uočeni su odbranbeni uređaji na koti 670 (IH-FV).

U zonama Perušić — Kosinj — Pazarište — Divoselo situacija je mirna.

Drugi zadaci nisu se mogli izvršiti zbog kvara u motoru i pogoršanja atmosferskih prilika.

GENERAL SCUERO

Prep.

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Infor. odjelj.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije
- 1 Kom. kr. karab.

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 28 SRPNJA 1943 GOD. O AK-
CIJI TALIJANSKIH JEDINICA U ZONI TRILJA I BOR-
BAMA PROTIV DIJELOVA ŠESTE DIVIZIJE NOV I PO HR-
VATSKE NA SEKTORU KNIN — SPLIT¹

Telegram   Otprem. 28 srpnja 1943 u 21.30 č.
   Prim.   29 srpnja 1943 u 03.15 č.

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operativ, odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ. KORPUSA

Br. 10167/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 12669
Stiglo 29 srpnja 1943

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 28 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika: Noću uoči 28 o.m. partizani su prekinuli željez. prugu između Primorskog Dolca (Šibenik SL-BZ) i Perkovića (SI-CD). U toku su radovi oko uspostave.

Operacija Aurea:²

Grupacija »Bergamo«: Dijelovi grupacije stigli su jučer 27 o.m. do Smajića (Split VH-BQ) našavši napuštene od partizana zone koje su prešli. Uhapšen je mali broj ljudi sposobnih za oružje, uništeno je više stotina kvintala žita koje su partizani oduzeli i koje je nađeno sakriveno u vrtačama i pećinama Mosora.

Danas 28 o.m. u toku je čišćenje u zoni Smajići i upad prema Sutiskom (VK-BN).

Grupacija »Murge«: U toku su predviđeni pokreti i čišćenja. Ništa značajno.

Sektor »Bergamo«: Jučer 27 o.m. izvršeno je izviđanje u zoni Grebaštica (Šibenik RK-RM-BZ-BU) koja je mirna. Istoga dana

garnizon Sv. Arhandel (O. Vis RM-BL) otvorio je vatru na sumnjivu lađu, ubivši jednog člana brodske posade i zarobivši drugog člana. Noću uoči 28 o.m. grupice ustanika sa automat, oružjem, koje su pokušale da napadnu hidrobazu Divulje (Šibenik TI-BN), bile su odbijene brzim protivdejstvom posade. Druge grupice, koje su se približile gradu Trogiru (SR-BN), bile su prisiljene da se povuku uslijed protivdejstva našeg oružja. Naši gubici: 5 ranjenih, od kojih 4 avijatičara.

Sektor »Zara«: Dana 26 o.m. jedinica garnizona Obrovac(Novigrad ON-DV) u posrednoj zaštiti autokolone za Zegar (Knin QK-DR) rastjerala je grupice ustanika koje su primijećene na koti 233, 310 i 351 (PI-DT), koje je uspješno tukla artiljerija. Istoga dana jedinice garnizona Skradin (Šibenik QO-CO) porušile su u zoni Berić (QO-CO) 17 položaja za automatsko oružje u suhozidu. Nakon zauzimanja Kijeva³ (Split TN-TP-DR) od jakih ustaničkih grupa dana 26 o.m., hrvatske jedinice isturene na koti 539 (TP-TE) sukobile su se sa partizanima, koji su ponovo protjerani na Dinaru od četnika koji su im došli iza leđa. Hrvatski i četnički gubici: 2 mrtva i 2 ranjena; partizanski: 12 mrtvih, koji su prebrojeni na terenu. Formacije M.V.A.C., koje su krenule iz Peulja (Drvar UM-DB), kao što je izviješteno 23 o.m., izdržale su prošlih dana jake okršaje u selima sjeveroistočno od Bos. Grahova (TP-DT), zadavši ustanicima teške gubitke i zapalivši naselja Tičevo (UM-DV), Preodac (RQ-DV); Podić (RO-DX).

Zbog ugrožavanja s leđa, formacije M.V.A.C. povući će se na Dinaru. Budući da su ustaničke snage⁴ primijećene na koti 1125 (Knin SR-DP), u toku je čišćenje sa bataljonom bersaljera i odjeljenjem artiljerije u zonama Crna Glavica (TI-DL), Vršina (TL-DN) i Pleševica (TI-DP).

Vazдушna aktivnost: Jučer 27 o.m. vršeno je borbeno izviđanje zona Trilj (Split VM-BU), Postinje (TR-CF), Muć (UK-CD), gdje je primijećen jači pokret; obasuta je malim bombama zona Brštanovo (TP-TR-BZ) i sumnjiv pokret kod Solića (TP-BZ). Izviđanje u zoni Provo (Livno ZN-BN) i Sestanovac (Makarska ZL-BH).

Vršeno je izviđanje i obasipanje malim bombama zona sjeverozapadno i sjeveroistočno od Vodica (Zirje PN-CK) i naselja Srima (QH-CK).

³ Ovo uporište je zauzela Druga NOU brigada u zajednici sa jednim bataljonom Ličkog NOP odreda. Vidi dok. br. 100 i tom V, knj. 18. dok. br. 58.

* Odnosi se na dijelove Šeste divizije. Vidi dok. br. 100 i tom V, knj. 18. dok. br. 58.

Ukupno su izvršena 4 izviđanja, 4 akcije obasipanja malim bombama, 1 bombardman i 1 mitraljiranje.
Situacija na teritoriji Armij. korpusa je normalna.
Promjena vlade u Italiji primljena je na opšte zadovoljstvo svih stanovnika raznih narodnosti, težnja i vjere.
Vedro. More mirno.

GENERAL SPIGO

Prep.

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Informat.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije
- 1 Kom. kr. karab.

BR. 186

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 29 SRPNJA 1943 GOD. O TALI-
JANSKOJ AKCIJI »AUREA« NA SEKTORU TRILJ — SPLIT¹

Telegram

V.P. 10, 29. VII. 43 u 2.45 č.

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operativ, odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ. KORPUSA

Br. 10297/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 12744
Stiglo 30 srpnja 1943

IZVJEŠTAJ u 18 GASOVA 29 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika: Već je opravljen prekid na željez. pruzi o kome je izviješteno jučer 28 o.m.

Noću uoči 29 o.m. partizani su oštetili željez. prugu između Perkovića (Šibenik SI-CD) i Vrpolja (RM-CD). Uspostava pruge predviđa se danas 29 o.m.

Operacija Aurea:² Grupacija »Bergamo«: Jučer 28 o.m. grupacija je došla u dodir kod Sutiskog (Split VK-BN) sa desnom kolonom grupacije »Murge«. U toku su pokreti da se stigne u zonu Doman (US-BQ), kota 1250 (VH-BQ).

Utvrđeno je da su partizani imali 21 mrtvog prilikom akcije artiljerije na bunkere u zoni Trilj (VM-BU), O čemu izvještaj 27 o. m.

Grupacija »Murge«: Jučer 28 o.m. jedinice su stigle do određenih ciljeva. U toku su pokreti koji su predviđeni za danas 29 o.m. Ništa značajno.

Sektor »Bergamo«: Noću uoči 29 o.m. vatra u cilju uznemiravanja, bez posljedica, protiv odbranbenih položaja grada Trogira (Šibenik SR-BN). Iste noći izvršeno je čišćenje sadejstvom XXVI bataljona bersaljera duž željez. pruge od Prgometa (Šibenik ST-SR-SU) do stražarnice na koti 42 (Split TP-BQ) i Divulja (Šibenik TI-BN). Naknadno će se izvijestiti.

Jutros 29 o.m. nađena je i uklonjena velika mina na kolskom putu Solin — Rupotina (UK-BQ).

Sektor »Zara«: Normalna izviđačka aktivnost i zasjede. U toku je akcija naših trupa u zoni između Karina (Novigrad OI-DP), Bilišana (PL-DI-DR) i Dubrave Gore (PL-DL), gdje su primijećene partizanske formacije u vjerovatnoj jačini od 1000 oružanih ljudi.

Jučer 28 o.m. bataljon bersaljera i odjeljenje artiljerije raščistili su zonu sjeveroistočno od Knina, kao što je izviješteno 2 o.m. Partizani su se povukli a da nisu dali ozbiljnog otpora. Vazдушna aktivnost: Jučer 28 o.m. vršena su izviđanja, obasipanja malim bombama i mitraljiranje sa dobrim rezultatom u zonama sjeveroistočno i jugoistočno od Knina. Kod Polače (Šibenik TL-DE) uočena su mnoga topovska mjesta i grupe ljudi, odakle je dolazilo protivavionsko dejstvo. Vršeno je izviđanje u zoni Omiš, sjeveroistočno od Benkovca (Novigrad OI-DL), u Ramljanu (Split TN-CF), Pribudama (TR-CM), Milešini (TR-CM), Milešini (TR-UH-CK) i Postinju (TR-CF), u čijoj su blizini obasipane malim bombama i mitraljirane grupe sumnjivih lica. Bombardovane su sa najboljim uspjehom Široke (Šibenik RM-BS), Sapina Doca (RM-BQ) i Sarićeva (RM-BS).

Data je pomoć jedinicama Kr. vojske u pokretu i izvršenju operacije Aurea. Ukupno je izvršeno 8 izviđanja, 3 mitraljiranja i 1 bombardman.

Vedro. More mirno.

GENERAL SPIGO 18003007

Prep.

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Informat. odjelj.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije
- 1 Kom. kr. karab.

BR. 187

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 29 SRPNJA 1943 GOD. O DEJSTVU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE SJEVERNO OD SAVE I KUPE I O NASTAVKU OFANZIVE NA BOKOVO¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 210

(po podacima primljenim 29. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Jastrebarskog: Noću 27/28. VII. između Zdenčine i Horvati (na pruzi Zagreb — Karlovac) partizani² su napali 1 bunker i zarobili stražu želj. osiguranja. Bližih podataka još nema.

Podr. Vel. Gorice: Noću 27/28. VII. između želj. postaje Turapolje i Mraclin (na pruzi Zagreb — Sisak) naišao je teretni vlak na minu.³ Žrtava nije bilo.— Iste noći kod s. Okuje (4 km j. od Vel. Gorice) naišao je stroj za razviđanje pruge na minu.

¹Dokumenat, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 13/1, k. 26.

² Drugi proleterski bataljon Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar«. Vidi tom V, knj. 18. dok. br. 17.

³ Miniranje izvršili dijelovi Treće čete Drugog diverzantskog bataljona Hrvatske. Vidi tom V, knj. 18. dok. br. 100.

Podr. Siska: Noću 27/28. VII. odbijen je manji part. prepad na južni dio obrane grada. 2 domobrana su ranjena.

Podr. Bilo Gore: 28. VII. odbijena su 2 partizanska napadaja na posadu Vel. Pisanice (14 km s.z. od Grubišnog Polja).

Razvidaniem istog dana utvrđeno je da su slabe neprijateljske snage⁴ na visu Pqlom i u s. Zrinjska i Bubanji (4 km s.izt., te 7 i 6 km izt. od Vel. Pisanice), a jače partizanske snage⁵ u s. Brzaja (8 km s.izt. od Vel. Pisanice). Selo Brzaja je utvrđeno.— Kod s. Bačkovica (6 km s.izt. od Vel. Pisanice) zaplijenjena je 1 partizanska krugovalna postaja. Vlastiti gubitci: 3 mrtva (među njima 1 častnik) i 3 ranjena dok neprijateljski gubitci brojno još nisu utvrđeni, ali su osjetljivi.

28. VII. prigodom razviđanja prema Vel. Trojstvu i Sandrovcu (7 km s.izt. i 13 km izt. od Bjelovara) nije se naišlo na partizane.

Prema izkazu pučanstva navodno se jače partizanske skupine nalaze na sjevernom rubu Bilo Gore južno od Virovitice (navodno 1 brigada), a XVII. part. brigada⁶ 28. VII. kretala se na području 7 km s. od Grubišnog Polja. Ove viesti se provjeravaju.

Podr. Daruvara: Noću 27/28. VII. partizani su izvršili manji vatreni prepad na posadu Gojila (5 km s. od Banove Jaruge). Žrtava nije bilo.

28. VII. kod s. Koreničani (12 km s.izt. od Daruvara) naišao je pomoćni oklopni vlak na minu. Stroj je izkliznuo, a 2 vagona su oštećena. Žrtava nema. Popravak pruge je u toku.

Noću 28/29. VII. partizani su prekinuli b.b. spoj između Daruvara i Virovitice, te između Daruvara i Križa.

Podr. Broda: Noću 26/27. VII. u s. Stari Perkovci (27 km s.izt. od Broda) jača part. skupina⁷ napala je domobranski oružnički vod koji je osiguravao vršidbu.

* i ⁵ Odnosi se na Dvanaestu NOU brigadu. Vidi dok. br. 86, 96 i tom V, knj. 18, dok. br. 47.

⁶ Vidi dok. br. 57, 65, 75. 86 i 96.

⁷ Jedinice Diljskog NOP odreda. Vidi dok. br. 73, 89 i tom V, knj. 18, dok. br. 34.

25 domobrana je nestalo, dok se zapovjednik voda sa 36 domobrana povukao u s. Andrijevci (22 km izt. s. izt. od Broda). Zapaljena je jedna vršalica.

Noću 27/28. VII. partizani⁸ su napali i zaDalili želj. postaju D. Vrba (8 km izt. od Broda). 3 domobrana želj. osiguranja su razoružana i puštena.

28. **Vir.** pred večer jedna partizanska skupina⁹ nepoznate jačine napala je skladište streljiva u s. Gromačnik (4 km z.s.z. od Broda). Manja borba bila je navečer još u toku.

28. VII. sa izleta u neposrednoj blizini Broda partizani su nasilno odveli 10 srednjoškolaca.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: Noću 27/28. VII. između Karlovca i Duge Rese (7 km j.z. od Karlovca) partizani su napali i porušili 2 bunkera, te zarobili 6 domobrana željezničkog osiguranja.

Podr. Gospića: 27. VII. prigodom razviđanja u smjeru Ribnika (9 km j. izt. od Gospića) došlo je do okršaja sa partizanima.¹⁰ Vlastiti gubitci: 3 mrtva, a neprijateljski: navodno oko 20 mrtvih i ranjenih.

Južno od s. Mušaluk (7 km s. od Gospića) neprijateljska skupina¹¹ je tučena uzpješnom topničkom vatrom.

Podr. Livna: 26. VII. kod s. Aržano (26 km j. od Livna) protjerana je manja partizanska skupina. Vlastiti gubitci: 5 mrtvih i 7 ranjenih.

Podr. Makarske: 26. VII. u nastavku podhvata na području Biokova¹² jedna talijanska kolona dostigla je s. Trilj (10 km j. izt. od Sinja), a druga talijanska kolona crtu: Gračina — Sv. Petar (5 km izt. i 3 knj s. izt. od Omiša). Neprijatelj je na porušenim putevima pružao jak odpor.

⁸ i ' Dijelovi Diljskog NOP odreda. Vidi dok. br. 89 i tom V, knj. 18. dok. br. 34.

¹⁰ Sa Trećim bataljonom Treće NOU brigade Šeste divizije. Vidi dok. br. 100 i tom V. knj. 18, dok. br. 22 i 49.

¹¹ Četvrti bataljon Treće NOU brigade Šeste divizije. Vidi dok. br. 100 i tom V, knj. 18, dok. br. 22 i 49.

¹² Vidi dok. br. 28, 77, 128, 132, 136, 146, 157, 166, 175, 180 i 182.

Podr. Bos. Novog: 28. VII. između Volinja i Dobrljina (na pruzi Kostajnica — Bos. Novi) naišao je vlak na minu. Stroj i 4 vagona su izkliznula.

Zrakoplovstvo: 28. VII. zrakoplovstvo je vršilo bojne zadaće.

ZA TOČNOST:
Pročelnik podhvatnog odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

(M.P.)^{t3}

IZVJEŠTAJ USTAŠKO-DOMOBRAVANSKOG VOJNOG PO-
VJERENIŠTVA OD 29 SRPNJA 1943 GOD. O OFANZIVI NA
BIOKOVO¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Sušaka	DAN: 29.7.43.	SAT 1 MINUT: 0950	BROJ: 141
PUTEM KRUGOVALNE POSTAJE ZAGREB 2	DAN: 29.7.43.	SAT I MINUT: 1030	BROJ: 2470

SADRŽAJ

ZA KOGA: OPERATIVNI ODJEL

SPOJ: naš 4809 tajno.

Novosti za 27. o.m.

U čišćenju kod Ferijanci partizani imali 97 mrtvih
brojano, ranjenih nije utvrđeno.

Djelatnost četnika suboraca ophodnjama u akciji
južno od Vrpolja pored već javljenih gubitaka par-
tizani imali 60 mrtvih.

Akcija Biokovor kolone divizije Bergamo dostigle
crtu Dugo Polje — Bisko — 14 km. južno od Sinja,
dok su kolone divizije Murge zauzele postave sje-
verno puta Zadvarje — Omiš vršeći čišćenje pod-
ručja Blato.

HRVOPO.

Broj 4816 tajno.

P 29/VII D

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 29 SRPNJA 1943 GOD. O DEJSTVIMA
TALIJANSKIH JEDINICA NA SEKTORU OGULINA I SU-
ŠAKA¹

Telegram

V.P. 10, dne 29. VII. 43—XXI

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operativ, odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJ. KORPUSA

Br. 8697/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 12741
Stiglo 30 srpnja 43-XXI

NOVOSTI U 18 ČASOVA 29 SRPNJA

Aktivnost ustanika: Jutros 29 o.m. oko 10.30 časova viđen je iz Kraljevice kako leti u pravcu sjeveroistoka, na visini od oko 2000 metara, avion nepoznate narodnosti, sa znakovima bijelo-crvenim na repu, koji nisu dobro uočeni. Poslije podne 29 o.m. u 16.25 časova sa mosta Badanj (VM-AN) viđen je kako leti u pravcu jugoistoka, na visini od oko 2000 metara, avion nepoznate narodnosti, sa crvenim znakovima na kraju krila.

Divizija »Re«: Danas 29 o.m. patrole sektora Žuta Lokva izvršile su napad na Prokike i bile su izložene jakoi vatri iz automatskog oružja postavljenog u zasjedi kod ulaza u mjesto i na padinama Mikica Vrha (ZV-GZ). Nije bilo gubitaka.

Divizija »Macerata«: Izvršene su kontrolne akcije s jedne i s druge strane puteva: Delnice — Brod na Kupi, Lokva — Mrkopalj (Ogulin VU-AV) i Ravna Gora (Ogulin ZN-AX) — kota 863 (Ogulin (ZN-AX) — kota 885 (Ogulin ZN-AV) — kota 957 (ZL-AV) — Jasen (Ogulin ZL-AX) — Ravna Gora.

Nema ništa novo.

Grupacija gran. straže (GAF): Jučer 29 o.m. izvršeno je čišćenje zone Dvorine (Sušak UH-BF) i noćne zasjede u zoni Zore-

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

tići (Sušak TR-BD). Garnizon u Kamenjaku izvršio je čišćenje u zoni Veliki Pliš (UQ-BD).

Nema šta da se javi.

XIV obalska brigada: Izvršila je noćne zasjede u mjestu Šarari (VM-AN). Ništa važno da se javi.

Ostali sektori: Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

Aktivnost avijacije: Jučer 28 o.m. vršeno je izviđanje padine Vinodol — Planina (VM-AP) — Sestilac (VQ-AL) — Planik (VO-AN) i prilaza od Lukova (VQ-AP). Uočen je prekid na putu VM-22-AN-23 pomoću gomila kamenja.

Kontrolisana je dionica željez. pruge Plaše — Delnice. Ništa novo.

GENERAL, SCUERO 20102907

Prep.

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pom. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Infor. „
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije
- 1 Kom. kr. karab.

BR. 190

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 30 SRPNJA 1943 GOD. O AKCIJI NA PODRUČJU ZUMBERKA I OFANZIVI NA BOKOVO'

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 211

(po podacima primljenim 30. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Kalnika: Prema izvješću kotarskog predstojnika iz Ludbrega, u s. Duga Rijeka (5 km j.j.z. od Ludbrega) i okolnim selima nalaze se partizani."

Podr. Zagreba: Noću 29/30. VII. kod s. Granešina, (7 km s.izt. od Zagreba) jača partizanska skupina napala je svjetlometni sklop i nakon borbe od 45 mi-

nuta savladala posadu. 1 častnik, 2 dočastnika i 16 protuzrakoplovaca je zarobljeno, nastanba posade spaljena, a svjetlomet oštećen, 1' protuzrakoplovac sa oružjem se spasio.. Upućena pomoć stigla je prekasno.

Podr. Zumberka: 28. VII. u nastavku podhvata u Zumberku,* talijanske čete iz Slovenije dostigle su bez dodira sa neprijateljem crtu: Visoče — Tomaševci (5 km j.izt. do 4 km s.izt. od Sošica), a naše i talijanske snage također bez dodira sa neprijateljem crtu Hartje (6 km izt. od Sošica) — Kupčina — Be-lošić (5 i 8 km j.izt. od Sošica) Kašt (6 km j. od Sošica).— Izgleda da se je neprijatelj⁴ pravodobno povukao prema Crnomelju (13 km j.z. od Metlike).

Podr. Ivanić Grada: 29. VII. između Križa i Šušnjari (10 km j.izt. i 10 km izt. od Ivanić Grada) partizani³ su napali oruž. obhodnju jačine 7 oružnika. 1 oružnički narednik je poginuo, a ostali oružnici su se povukli.

Noću 28/29. VII. na želj. postaji De-anovec (6 km j.izt. od Ivanić Grada) partizani³ su zaustavili teretni vlak te stroj u punoj pari pustili na stojeći vlak. 7 vagona je polupano i opaljeno. Željeznička postaja je zapaljena.

Podr. Bilo Gore: Razviđanjem 29. VII. utvrđeno je, da se ostaci XII. i XVI. partizanske brigade nalaze na području: s. Brzaja — Zrinska — Šibenik (16. 18 i 14 km z. od Virovitice).

Podr. Daruvara: 29. VII. na području s. Subocka i Kričke (8 i 11 km j.z. od Pakraca) ubijen je 1, a zarobljeno 8 partizana. Plien: 1 puška i nešto streljiva.

Istog dana kod želj. postaje Brezine — Bujavica (na pruzi Banova Jaruga — Pakrac) naišao je oklopni vlak na minu, 2 zaštitna vagona su uništena, dok žrtava nije bilo. Kvar na pruzi je popravljen.

³ O ovoj akciji vidi dok. br. 179. 182, 187 i tom V, knj. 18, dok. br. 17 i 18.

⁴ Odnosi se na dijelove Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar«. Vidi tom V, knj. 18, dok. br. 17 i 18.

29. VII. između Grubišnog Polja i Ivanovog Sela (6 km izt. j.izt. od Grubišnog Polja) partizani su zapalili most preko potoka Peratovice. Požar je Dogašen.

Istoga dana partizani su prisilili seljake iz Vel. Barne (4 km s.z. od Grubišnog Polja) da odvezu žito onih seljaka koji su se izselili iz Vel. Barne u Grubišno Polje. Žito je odveženo prema s. Lončarica (11 km s.izt. od Grubišnog Polja).

Podr. Novske: Noću 21/22. VII. iz s. Donji Rajić (12 km izt. j. izt. od Novske) partizani su odveli 19 muškaraca sposobnih za vojsku.

Podr. Požege: Razviđanjem 28. VII. utvrđena je part. skupina jačine navodno do 2.000. ljudi na području: Velika — Kamenski Vučjak — Bučko Kamensko — Stražeman (13 km s. te 20, 19 i 13 km s.z. od Požege).

Podr. Broda: 26. VII. prigodom čišćenja šumskog područja sjeverno od Broda (Dilj pl.) dijelovi III. lovačkog zdruge nisu naišli na partizane.

23. VII. manji partizanski napadaj⁷ na skladište streljiva u s. Gromačnik i na predgrađe Broda — Varoš (4 i 2 km z.s.z. od Broda) su odbijeni (Dnevno izvješće br. 210).

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: Noću 28/29. VII. odbijeni su manji partizanski prepadi na Švarču i Mostanje (2 km j. od Karlovca).

Podr. Gline: Prema izvješću povjerenika na području: Krstinja — Dunjak (4 km j. j.izt. i 10 km j. od Vojnića) nalazi se V. partizanska brigada⁸ jačine oko 1200 ljudi.

Podr. Makarske: U nastavku podhvata na području Biokova⁰ jedna talijanska kolona dostigla je 27. VII. crt: Dugo Polje — Bisko (14 km j.j.z. i 14 km j.j. izt.

⁷ Napad vjerovatno vršili dijelovi Diljskog NOP odreda. Vidi dok. br. 89 i 187.

⁸ Na ovom području nalazila se Druga NOU brigada Osme divizije. Vidi dok. br. 69.

⁰ Vidi dok. br. 28, 77, 128, 134, 140, 150, 160, 170, 180 i 188.

od Sinja), a druga kolona zauzela je istog dana postavu sjeverno od puta: Omiš — Zadvarje (15 km izt. od Omiša) i čistila područje oko s. Blato (6 km s.s.z. od Zadvarja).

Zrakoplovstvo: 29. VII. zrakoplovstvo je vršilo bojne zadaće.

ZA TOČNOST:
Pročelnik podhvatnog odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

(MP)¹⁰

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 30 SRPNJA 1943 GOD. O
OFANZIVI NA BIOKOVO¹

Telegram

Otp. 30. VII. 43 u 18 č.
Pr. 31. VII. 43 u 2 č.

OD KOMANDE XVIII ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operativ, odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI V i VI ARMIJ. KORPUSA

Br. 10347/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 12794
Stiglo 31 srpnja 43

Prep.

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Inform, odjelj.
- 1 Kom. kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomu-
nikacije

IZVJEŠTAJ u 18 ČASOVA 30 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika: Nema ništa novo.

Grupacija »Bergamo«:² Jučer 29 o.m. dijelovi grupacije nesmetano su stigli u zonu Doman (Split US-BQ) i zonu kote 1250 (VH-VQ). Nastavljeno je uništavanje obilno prikupljenog žita, koje su partizani sklonili na Mosoru.

Grupacija »Murge«:³ Situacija trupa navečer 29 o.m.: I bataljon 25-og i II i III bataljon 260-og puka nalaze se kod Lukaja,

na koti 1089 i Ljutom Kamu (VH-BN); I bataljon 260-og puka u zoni Srinjine (Omiš US-BS). Desna kolona izvršila je čišćenje zone Dom Kraljice Marije (Split US-BN) gdje je, blizu skloništa koje tu postoji i koje je upotrijebljeno za malu bolnicu sa 30 kreveta, nađen 1 partizan mrtav, 4 puške, razni sanitetski materijal i 30 volujskih koža.

Kolona je stigla u 11.30 časova sa isturenim dijelovima u G. Sitno (US-BN) i nastavlja put za D. Sitno. Zaplijenjena je primitivna radionica eksploziva za mine.

Sektor »Bergamo«: Ujutro 30 o.m. jedan pojačan vod kanala sigurnosti Šibenik — Lozovac, napadnut od partizana kod raskršća Mandić (RH-CM), prisilio ih je brzim protivdejstvom da se povuku. Naši gubici: 3 ranjena; partizanski: provjerena su 2 mrtva.

Sektor »Zara«: Akcija čišćenja u zoni Karin (Novigrad OI-DP) i Bilišane (PL-DT-DR), o kojoj izviješteno jučer 29 o.m., nastavljena je u zoni Medvide (PI-PL-PN-DP) i Zelengrad (PI-PL-DP), gdje su nađeni tragovi logorovanja partizana, koji su se udaljili kad su došle naše jedinice. Uhapšena su 3 sumnjiva lica.

Bataljon 11-og puka bersaljera i odjeljenje artiljerije, koji su upućeni na kotu 805 (Knin TL-DL) da se povežu sa M.V.A.C. na Dinari, oslobodili su četničku formaciju »Kosovo«, koja se vratila u svoje sjedište.

Vazдушna aktivnost: Jučer 29 o.m. izvršeno je borbeno izviđanje zone istočno od Knina; obasipana je malim bombama i mitraljirana sa dobrim uspjehom zona Konin — Divac (Knin VS-BŽ) i Ratković (VQ-BŽ). Ukupno su izvršena 3 izviđanja, 1 obasipanje malim bombama. 1 bombardovanje iz pikiranja, 1 mitraljiranje.

Vedro. More mirno.

GENERAL SPIGO 18003007

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG SEKTORA OD 30
SRPNJA 1943 GOD. O NAPADU DIJELOVA OSME DIVIZIJE
NOV I PO HRVATSKE NA GLOBORNICKI MOST¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Karlovca	DAN: 30.7.43.	SAT I MINUT: 1930	BROJ: 65
PUTEM KRUGOVALNE POSTAJE ZAGREB 2	DAN: 30.7.43	SAT I MINUT: 2050	BROJ: 2632

ZA KOGA: OPEROD I HRVOPO

SPOJ: .—.—.

SADRŽAJ

29. na 30. jako napadnut most Globornica.²
Napad odbijen.
U pomoć upućena jedna talijanska bojna.
XII. ust. bojna radi toga u pripravnosti.
30. VII. oko 0400 sati odmetnici uništiti most između
Tounja i Košara jugozapadno od kote 258.
Promet u prekidu — moguć sa prelazom.
Za popravak potrebno 5 do 6 dana.

I. SEKTOR

Op. broj 2745*ltajno*.

P 31/VII D.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 15/1—31. k. 26.

³ Napad vršio jedan bataljon Prve NOU brigade Osme divizije. Vidi dok. br. 79, 87, 88, 100, 193, 194, 195 i tom V, knj. 18, dok. br. 6, 7 i 13.

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 30 SRPNJA 1943 GOD. O NAPADU DIJELOVA OSME DIVIZIJE NOV I PO HRVATSKE NA GLOBORNIČKI MOST¹

Telegram

Otpreme: 30. VII. 43 u 21.20 č.
Prijema: 30. VII. 43 u 23.50 č.

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE
i radi znanja:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJ. KORPUSA

Br. 8721/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 12971
Stiglo 31. VII. 43

NOVOSTI U 18 ČASOVA 30 SRPNJA 1943

Aktivnost ustanika: Javlja se iz hrvatskog izvora, što treba provjeriti, da jedna partizanska divizija pridolazi u zonu Josipdol (XT-AN) — Tounj (XV-AR) potisnuta od njemačkih jedinica koje su, dolazeći iz Slunja, vjerovatno stigle do Primišlja (MK-AN):

Divizija »Re«: Sinoć 29 o.m. običan neprijateljski propagandist je pri završetku političkih vijesti saopštio da su puštena na slobodu 2 naša zarobljena vojnika. Doista su puštena na slobodu 2 vojnika koji su bili zarobljeni 23 o.m., o čemu moj telegr. 8585. U toku je njihovo saslušanje. Danas 30 o.m. normalna izviđačka aktivnost.

Sektor Gospić: Nisu stigle vijesti.

Divizija »Macerata«: Noću uoči 29 o.m. veća patrola straže »Lika« prilikom pretraživanja željez. pruge kod Ogulinskog Hreljina sukobila se slučajno sa ustaškom patrolom koja je tu bila u zasjedi bez znanja talijanske vlasti i prouzrokovala je smrt jednog ustaškog podoficira.

— Noću uoči 30 o.m. ustanici su gađali u cilju uznemiravanja stražarnicu 357 bis (ZV-BD), stanicu Oštarije i garnizon Josipdol.

— Jutros 30 o.m. zorom partizani su nastavili jaku vatrenu akciju artiljerijom neutvrđenog kalibra i minobacačima 45 i 81, postavljenim na koti 275 (IH-AT), protiv garnizona G. Dubrave, mosta Globornica (XV-AT) i D. Dubrava.² Dejstvovala je artiljerija iz Ogulina na kotu 275 — Janjani (XV-AT) i na okolinu mosta Globornica. Odmah je upućen na mjesto blindirani voz 2. hrvatski blindirani voz i bataljon gerilaca pojačan mitraljeskim vodom i minobacačima 81. Blindirani voz 2, opravivši prekid na željez. pruzi, koji je prouzrokovan od eksplozije mine između Košara (XV-AP) i Tounja (XV-AR), bio je izložen vatri protivtenkovskog topa i minobacača 81 kod mosta Globornica. Oko 9 časova akcija ustanika³ protiv D. Dubrava ie prestala, dok je oko 11 časova trajala protiv mosta Globornica i G. Dubrava. Naknadno će se javiti dalje vijesti i izvještaji o eventualnim gubicima.

— Jutros 30 o.m. jedna kolona na lakim kamionima kontrolisala je pravac Delnice — Ravna Gora — Kupjak — Skrad. Nema šta da se javi.

U vezi s današnjim telegramom br. 8703 utvrđeno je da je mina eksplodirala na km 624—800, dok je druga, koja nije eksplodirala, uklonjena na km 625—100 (US-AT). Pruga ie opravljena danas poslije podne.

— Ovako su utvrđeni gubici: 2 oficira mrtva. 2 oficira. 1 podoficir i 3 vojnika ranjeni.

XIV obalska brigada: Normalna aktivnost patrola i zasjeda. Karlobag: Situacija je normalna.

V grupacija gran. straže: Vršene su noćne zasjede u zoni Zbelac (UO-BF). Iznenadena su i uhapšena 4 sumnjiva lica. Aktivnost avijacije: Jučer 29 o.m. vršeno je izviđanje na dionici željez. pruge Plaški — Generalski Stol i na pravcima Jasenak — Drežnica i Vrhovine — Lešće — Perušić — Lički Osik — Gospić. Uočene su barake, sa krovovima kamufliranim granjem, u dolini Drežnice, 4 kamena objekta na putu Žuta Lokva — Brlog i zasjeke na koti 965 (ZR-GO).

* O ovoj akciji vidi dok. br. 79, 87, 88, 100, 192, 194, 195 i tom V, knj. 18, dok. br. 6, 7 i 13.

¹ Dijelovi Osme divizije Vidi dok. br. 79, 87, 88, 100 i tom V, knj. 18, dok. br. 6, 7 i 13.

Bombardovano je Mosune (ZL-AN). mitraljirana su kola u pokretu između Perušića i Ličkog Osika, obasipana je malim bombama zona V. Kamenskog (QM-FR).

GENERAL SCUERO 20453007

Prep:

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Infor. odjelj.
- 1 Kom. kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

BR. 194

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRASTVA OD 31 SRPNJA 1943 GOD. O POKRETIMA JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA PODRUČJU BILO GORE I NAPADU DIJELOVA OSME DIVIZIJE NOV I PO HRVATSKE NA GLOBORNICKI MOST¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 212

(po podatcima primljenim 31. VII. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Siska: Noću 29/30. VII. odbijen je bez vlastitih gubitaka manji partizanski prepad na posadu u s. Ljubljanica (na Savi — 10 km s. od Siska).

Podr. Bilo Gore: Prema izvješću 1. gorske divizije, 28. VII. bila je XII. partizanska brigada² u rudniku uglja 11 km. j. od Pitomače (18 km s. z. od Virovitice), a XVI. part. brigada na području s. Topolovica (14 km j. z. od Virovitice). — 29. VII. obje brigade nalazile su se na području: Vukosavljevica — Turnašica — Sedlarica (oko 8 km j. od Pitomače).

30. VII. kod s. Jasenik (16 km s. izt. od Bjelovara, a 27 km z.s.z. od Virovitice) partizani su jakom vatrom napali ustaški razviđački vod. Vod se morao povući u Sirovu Katalenu (18 km s. izt. od Bjelovara). Gubitaka nije bilo.

Podr. Virovitice: Noću 29/30. VII. uz pomoć oklopnog vlaka odbijen je bez vlastitih gubitaka part. napadaj na stražu Dravskog mosta kod Terezinog Polja — Barča (14 km s. s. izt. od Virovitice).

Podr. Našica: Noću 24/25. VII. u okolici Našica partizani su zapalili 6 vršalica.

Podr. Osijeka: Noću 29/30. VII. na želj. postaji Bijelo Brdo (12 km izt. j. izt. od Osijeka) partizani su uništili uređaj postaje, a u s. Bijelo Brdo zapalili občinu i 1 vršači stroj.

Iste noći između želj. postaje Vladislavci i > Vuka — Dopsin (na pruzi Osijek — Striživojna — Vrpolje — 32 km izt. s. izt. od Broda) partizani su prerezali 18 b. b. stubova.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: Noću 30/31. VII. odbijen je partizanski napadaj na želj. most preko potoka Globornica³ (12 km s. izt. od Ogulina).

Iste noći partizani su uništili most između Tounja i Košara (8 km izt. i 9 km j. izt. od Ogulina). Popravak će trajati 5—6 dana.

Podr. Gospića: 29. VII. bila je manja borbena djelatnost kod Pazarišta (10 km s. od Gospića).

Podr. Capraga: Noću 29/30. VII. između želj. postaje Caprag i Blinjski Kut (na pruzi Caprag — Sunja) naišao je teretni vlak na minu.⁴ Stroj je izkliznuo, 42 vagona što teže oštećena, a što izgorila, dok je cijeli vlak opljačkan.

Podr. Pelješca: 28. VII. partizani su razoružali našu oružničku postaju u s. Kuna (na Pelješcu).

³ Napad vršio jedan bataljon Prve NOU brigade Osme divizije. Vidi dok. br. 79, 87, 88, 100, 102, 103, 105 i tom V, knj. 18, dok. br. 6, 7 i 13.

⁴ Minu postavili i izvršili napad na vlak dijelovi Unske operativne grupe. Vidi dok. br. 97.

Zrakoplovstvo: 30. VII. zrakoplovstvo je vršilo bojne zadatke.

Osobitosti: 29. VII. 2 km z. od Vlasenice pronađeno je mrtvo tijelo pukovnika Kopačina, bivšeg zapovjednika 15. p. p. iz Vlasenice i još 2 domobranska častnika.

ZA TOČNOST:
Pročelnik podhvatnog odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

BR. 195

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 31 SRPNJA 1943 GOD. O STANJU POSLIJE NAPADA OSME DIVIZIJE NOV I PO HRVATSKE NA GLOBORNICKI MOST¹

Predmet: g. e.

Telegram V.P. 10, dne 31 srpnja 43-XXI u 23.45 č.

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI 2. ARMIJE — Operativ, odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJ. KORPUSA

Br. 8737/op.

Komanda 2. armije
Operativno odjeljenje

Br. 12851
Stiglo dne 1 kolovoza 1943-XXI

NOVOSTI U 18 ČASOVA 31 SRPNJA

Aktivnost ustanika: Ništa naročito.
Divizija »Re«: Normalna izviđačka aktivnost.
Sektor Gospić: Nisu stigle vijesti.
Divizija »Macerata«: Jučer 30 o.m. jedinice iz Ravne Gore i Mrkopalja izvršile su čišćenje zona koje se graniče sa garnizonima. Nema šta da se javi.

U vezi jučerašnjeg telegrama 8721 od 30 o.m.- kod garnizona G. Dubrave — most Globornica — D. Dubrave nastalo je zatišje. Zelezničkom prugom je omogućen saobraćaj sa izvesnom predostrožnošću kod Generalskog Stola. Naknadno će se javiti viesti. Odbranbeni radovi na mostu Globornica jako su oštećeni vatrom iz topa 37 od strane ustanika.

Bataljon gerilaca³ prenoćio je u G. Dubravama. Pojačani su garnizoni u G. Dubravama i na mostu Globornica. Naši su gubici⁴ 5 mrtvih i 7 ranjenih — sve iz posade mosta Globornica; protivnički gubici nisu provjereni ali se imaju smatrati osjetnima.

Jučer 30 o.m. u kasno posije podne palo je nekoliko mina iz teškog minobacača kod stanice Ogulin. Naša je artiljerija tukla vatrom kotu 458 (XR-AT), gdje je zapažen pokret partizana.

Noću uoči 31 o.m. artiljerija u Brodu na Kupi djelovala je protiv Stružnice (VU-BL) gdje je utvrđena prisutnost ustanika. Prema današnjem telegramu br. 8729 smatra se da je avion oboren protivavionskim dejstvom.

XIV Obalska brigada: U Karlobagu ništa novo.

Ostali sektori: Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

Aktivnost avijacije: Jučer 30 o.m. vršeno je izviđanje dionice željez. pruge Plaše — Generalski Stol, zone između rijeke Kupe i dionice željez. pruge Brod Moravice — Delnice, grebena Vinodol, zone Planina — Sestilac, zone pred položajima Krivi Put — Žuta Lokva. Uočen je jak pokret ljudi i kola na putu Plaški — Josipdol. Djelovalo je mitraljiranjem. Bombardovano je Mošune (ZL-AN).

Na ostrvu Pag i duž pravca Karlobag — Brušane — Gospić situacija je normalna.

Tučeni su malim bombama komora i ljudi kod Perušića i grupe ljudi, u bjekstvu, na koti 919 u zoni V. Kamensko (QM-FR).

GENERAL SCUERO 20153107

Prep.

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 2 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Informat.
- 1 Kom. kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije